

## DONDERDAG 23 APRIL 2009

VOORZITTER: EDWARD McMILLAN-SCOTT

*Ondervoorzitter*

### 1. Opening van de vergadering

*(De vergadering wordt om 9.00 uur geopend)*

### 2. Ingekomen stukken: zie notulen

### 3. Rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg (debat)

**De Voorzitter.** – Aan de orde is het verslag (A6-0233/2009) van John Bowis, namens de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg (COM(2008)0414 – C6-0257/2008 – 2008/0142(COD)).

Zoals velen van u weten, is John Bowis onlangs ziek geworden in Brussel en in een ziekenhuis opgenomen. Hij herstelt momenteel van een geslaagde operatie en is daarmee zelf een voorbeeld van grensoverschrijdende gezondheidszorg. Zijn plaats zal vandaag worden ingenomen door mijn vriend en collega Philip Bushill-Matthews.

**Philip Bushill-Matthews, rapporteur.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb een heel moeilijke en een heel makkelijke taak. Het is een heel moeilijke taak omdat dit dossier erg ingewikkeld en erg gevoelig is, bovendien is het een dossier waaraan ik zelf weinig heb gewerkt. Anderzijds is het een heel makkelijke taak omdat het om een verslag gaat van mijn eerbare collega, John Bowis, die, zoals u zei, momenteel herstellende is van een zware hartoperatie, die hij een aantal weken geleden in Brussel onderging.

Hij heeft een geweldige prestatie geleverd door dit dossier tot zo'n goed einde te brengen vandaag, een succes waarvoor hij de grondslagen al heeft gelegd in juni 2005 met zijn oorspronkelijke verslag over de mobiliteit van patiënten. Hij wil vast graag dat ik de commissaris persoonlijk bedank voor haar steun, evenals de schaduwrapporteurs en het secretariaat van onze fractie en natuurlijk zijn eigen onderzoeksassistent, voor de enorme inspanningen die ze allemaal hebben geleverd om te zorgen voor brede consensus over zoveel controversiële kwesties. Met hun hulp is het John gelukt om licht te werpen op een terrein dat voorheen uiterst ondoorzichtig was, en om duidelijkheid te verschaffen waar eerst alleen onzekerheid was, steeds gebaseerd op het dubbele principe dat de patiënt altijd op de eerste plaats komt en dat de keus van de patiënt moet worden bepaald door zijn zorgbehoeften en niet door zijn bankrekening.

De afgelopen tien jaar hebben Europese burgers rechtszaken aangespannen om voor hun recht op te komen om in een andere lidstaat gezondheidszorg te ontvangen. Het is duidelijk dat patiënten dit recht willen, dat ze dit recht verdienen en dat dit recht hun toekomt. Ze zouden hiervoor niet naar de rechtbank moeten hoeven te gaan. Het voorstel dat vandaag voor ons ligt geeft ons de kans om dit te verwezenlijken. Het is nu aan ons, als politici, om onze verantwoordelijkheid te nemen en om de gang naar de rechter overbodig te maken, door zelf voor rechtszekerheid te zorgen.

De meeste mensen zullen nog steeds dicht bij huis willen worden behandeld. Er zullen echter ook altijd patiënten zijn die, om wat voor reden dan ook, naar een andere lidstaat willen reizen voor gezondheidszorg. Als patiënten voor deze mogelijkheid kiezen, moeten we ervoor zorgen dat de voorwaarden waaronder ze dit doen transparant en eerlijk zijn. We moeten ervoor zorgen dat ze weten hoeveel ze moeten betalen, wat voor kwaliteits- en veiligheidsnormen ze kunnen verwachten en welke rechten ze hebben wanneer er iets mis gaat. In dit verslag komen al deze kwesties aan bod.

Laat het duidelijk zijn dat dit recht voor patiënten op geen enkele wijze ten koste mag gaan van het vermogen van de lidstaten om al hun burgers een goede gezondheidszorg te bieden. Dit verslag vertelt de lidstaten niet hoe ze hun gezondheidszorgstelsels moeten inrichten. Het legt geen kwaliteitsnorm op met betrekking tot de zorg die ze moeten bieden. Er zijn juist waarborgen ingebouwd om de eigen nationale zorgstelsels van de lidstaten te beschermen, bijvoorbeeld door in bepaalde gevallen te kiezen voor een systeem van voorafgaande toestemming.

Deze voorafgaande toestemming mag echter niet worden gebruikt om de keuzemogelijkheid van de patiënt te beperken. Sterker nog, de verhoogde beschikbaarheid van grensoverschrijdende gezondheidszorg zou op haar beurt de nationale stelsels moeten stimuleren om zelf ook voor steeds betere gezondheidszorg te zorgen.

Ik ben benieuwd naar wat mijn collega's hierop te zeggen hebben in het debat dat nu volgt.

**Daniela Filipiová**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Dames en heren, het is een grote eer dat ik vandaag samen met u mag deelnemen aan de discussie over een aantal belangrijke kwesties op het gebied van volksgezondheid die vandaag op de agenda staan. Het gaat om de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg, om het waarborgen van de veiligheid van patiënten, en om gemeenschappelijk optreden van de EU op het gebied van zeldzame ziekten.

Allereerst zou ik u erop willen wijzen dat deze drie thema's tot de prioriteiten van het Tsjechisch voorzitterschap behoren en dat zij ook op de agenda staan van de Raad voor werkgelegenheid, sociale zaken, volksgezondheid en consumentenbescherming van 7 juni 2009 in Luxemburg. Daarom ben ik zeer ingenomen met het nu aankomende debat.

Het Tsjechisch voorzitterschap is zich ten volste bewust van de belangrijke rol van het Europees Parlement in het wetgevingsproces als het om de volksgezondheid gaat en beschouwt nauwe samenwerking tussen de Raad en het Parlement als een *conditio sine qua non*. De behandeling van uw verslagen over de drie genoemde thema's komt dan ook precies op het juiste moment.

Ik zou graag nu een aantal woorden willen wijden aan het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg.

Het Tsjechisch voorzitterschap is zich ten volste bewust van de noodzaak om patiënten die gebruik maken van geneeskundige diensten in een andere lidstaat, de nodige rechtszekerheid te bieden en het borduurt wat dat betreft voort op wat het Franse voorzitterschap op dit terrein heeft bereikt. Het is ons doel om te komen tot de goedkeuring van een voor de burger van de Europese Unie duidelijke en begrijpelijke wetstekst die volledig strookt met het primaire recht zoals het subsidiariteitsbeginsel en die daadwerkelijk zorgt voor de beoogde rechtszekerheid voor EU-burgers wanneer zij een beroep doen op geneeskundige diensten in het buitenland. Daarbij dient goed te worden gekeken naar de mogelijke gevolgen van de tenuitvoerlegging van dit voorstel voor de stabiliteit van de gezondheidszorgstelsel in de lidstaten van de Europese Unie.

Gezien de grote belangen die met het voorstel zijn gemoeid, zijn de discussies in de werkgroepen van de Raad buitengewoon intensief en nog altijd niet afgerond. Daarom kan ik u op dit moment nog niet zeggen of de Raad aan het einde van het Tsjechische voorzitterschap, dat wil zeggen in juni tijdens de Raad EPSCO, tot een politiek besluit zal kunnen komen. Desondanks zou ik nu reeds graag een aantal algemene conclusies willen trekken. Het is de bedoeling om met de toekomstige richtlijn tot een bundeling te komen van alle jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie op het vlak van de tenuitvoerlegging van het beginsel van vrij verkeer van goederen en diensten op het gebied van de volksgezondheid, alsook om de verordening inzake de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels aan te vullen en de lidstaten de mogelijkheid te bieden de gebruikmaking van geneeskundige diensten in een andere lidstaat te onderwerpen aan voorafgaande toestemming, oftewel om het systeem van "gate-keeping" toe te passen.

Deze beginselen treffen we aan in het verslag van de heer John Bowis inzake het voorstel voor een richtlijn dat wij straks in behandeling zullen nemen. Er zijn ook nog andere thema's waar het Europees Parlement en de Raad op eendere wijze tegenaan kijken, namelijk het belang van volledige en juiste informatieverstrekking aan patiënten over de mogelijkheid tot gebruikmaking van geneeskundige diensten in het buitenland, alsook de nadruk op de verstrekking van hoogwaardige dienstverlening en de veiligheid van de verstrekte hulp.

Het Tsjechisch voorzitterschap is ingenomen met de nauwgezette werkwijze van het Parlement bij het opstellen van het verslag. Het is het resultaat van talloze niet al te makkelijke doch vruchtbare bijeenkomsten van de desbetreffende commissies. Ik realiseer me dat het verslag een compromis is tussen de verschillende politieke fracties dat de nodige voeten in de aarde gehad heeft. Daarom zou ik iedereen die aan het compromis heeft bijgedragen en dan met name de rapporteur, John Bowis, die we uiteraard allemaal snel beterschap wensen, van harte willen bedanken. Dit is een belangrijke stap vooruit in het hele proces richting goedkeuring van de voorgestelde richtlijn. De Raad zal het verslag en alle goedgekeurde amendementen met grote aandacht bestuderen en er bij de bepaling van het gemeenschappelijk standpunt van de Raad grondig rekening mee houden, en zo haar steentje bijdragen aan goedkeuring in tweede lezing.

Mijnheer de Voorzitter, geachte aanwezigen, zoals ik reeds gezegd heb is het nog altijd te vroeg om te kunnen zeggen of de Raad EPSCO in juni een politiek besluit zal kunnen nemen over de voorgestelde richtlijn, aangezien de discussies op basis van het door het Tsjechisch voorzitterschap ingediende compromisvoorstel nog niet afgerond zijn. De Raad zal hoe dan ook verder blijven werken aan dit thema en daarbij rekening houden met het goedgekeurde verslag van het Europees Parlement.

**De Voorzitter.** – Ik weet zeker dat mevrouw Filipiová er geen bezwaar tegen heeft dat ik het Parlement vertel dat zij zelf rolstoelgebruikster is.

**Androulla Vassiliou, lid van de Commissie.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, voordat ik iets ga zeggen over de rechten van patiënten met betrekking tot grensoverschrijdende gezondheidszorg, wil ik eerst hulde brengen aan de rapporteur, de heer John Bowis, die helaas niet bij ons kan zijn vandaag, maar aan wie we zoveel te danken hebben wat dit dossier betreft. Ik wens hem beterschap en ook gezondheid en geluk na zoveel jaren van trouwe dienst aan de Europese burgers.

(Applaus)

Ik wil ook alle schaduwrapporteurs bedanken voor hun positieve inspanningen en natuurlijk de heer Bushill-Matthews, die vandaag namens de heer Bowis spreekt.

Gisteren hebben we hier in Straatsburg de Europese dag van de patiëntenrechten gevierd. Door dit te vieren erkennen we de groeiende rol van patiënten in de gezondheidszorg en erkennen we dat het belangrijk is dat patiënten zowel vertrouwen hebben in als kennis over de zorg die ze ontvangen.

De kernvraag in dit verband is: wat kan de Europese Unie voor patiënten doen? We hebben deze morgen de kans om een belangrijk stap voorwaarts te zetten naar een Europa voor patiënten, voor elke Europese burger die u, geachte Parlementsleden, vertegenwoordigt.

Als eerste wil ik zeggen dat ik het vele werk dat het Parlement heeft verricht bij de analyse van het voorstel voor een richtlijn betreffende de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg, waarover u zo meteen kunt stemmen, enorm waardeer. Ik wil u allen bedanken en feliciteren voor uw interessante en vaak uitdagende debatten en voor het zeer efficiënte verloop.

Ik wil graag kort aan de gedachtegang achter deze voorgestelde richtlijn herinneren, alsook aan haar voornaamste doelen en beginselen. Het voorstel vindt zijn oorsprong in tien jaar jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie, die bepaalde dat patiënten het recht hebben om de kosten voor in het buitenland ontvangen gezondheidszorg vergoed te krijgen, zelfs als ze die zorg in eigen land hadden kunnen ontvangen.

Dit is belangrijk. Dit is een recht dat het Verdrag rechtstreeks aan de EU-burger verleent. De uitspraken waren dan wel duidelijk voor de betrokkenen, het was onduidelijk hoe ze op andere gevallen konden worden toegepast. Daarom werd duidelijk dat er behoefte was aan een rechtskader, zodat alle patiënten in Europa hun recht op vergoeding van grensoverschrijdende gezondheidszorg kunnen uitoefenen.

Dit recht zou niet alleen moeten gelden voor patiënten die toegang hebben tot niet-openbare informatie en die zich een advocaat kunnen veroorloven. Daarom heeft de Commissie, na zich grondig te hebben beraden en breed overleg te hebben gevoerd, op 2 juli 2008 haar voorstel voor een richtlijn aangenomen.

Allereerst: haar algemene doelstelling is om patiënten te voorzien van betere mogelijkheden en toegang tot gezondheidszorg in heel Europa. Patiënten staan in deze ontwerpwet centraal, die ook volledig de verscheidenheid van zorgstelsels in heel Europa respecteert. Laat ik hier duidelijk over zijn. Ik weet dat er veel angst bestaat, maar deze wetgeving zal geen veranderingen voorschrijven in de organisatie en de financiering van nationale zorgstelsels. De voorgestelde richtlijn heeft drie doelen: ten eerste om de voorwaarden te verduidelijken waaronder patiënten grensoverschrijdende gezondheidszorg vergoed krijgen volgens het in de eigen lidstaat geldende tarief; ten tweede om zekerheid te verschaffen omtrent de kwaliteit en veiligheid van de zorg door heel Europa; en ten derde om Europese samenwerking tussen gezondheidszorgstelsels aan te moedigen.

Op basis van deze drie pijlers kan er veel voor onze burgers worden gedaan, vooral voor degenen die gebruik willen maken van grensoverschrijdende gezondheidszorg, maar, buiten dat, voor alle patiënten in heel Europa. Ik kijk uit naar uw debat.

**Iles Braghetto, rapporteur voor advies van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken.** – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, hoe zouden we deze richtlijn kunnen omschrijven? De richtlijn biedt een

mogelijkheid voor patiënten om te kiezen voor een passende behandeling en snelle toegang tot gezondheidsdiensten, een mogelijkheid voor regionale gezondheidsstelsels om de kwaliteit en doeltreffendheid van hun gezondheidsdiensten te verbeteren en een mogelijkheid tot een betere Europese integratie in de zorgsector. Door Europese referentienetwerken, normen op technologisch gebied en de ontwikkeling van telegeneeskunde zal de reeds bestaande grensoverschrijdende samenwerking zich verder ontwikkelen.

Dit vraagt om een geschikt informatiesysteem, controle van de kwaliteit en doelmatigheid van de gezondheidszorginstellingen, garanties met betrekking tot de beroepscode van de medewerkers in de gezondheidszorg en een niet-bureaucratische procedure om de grensoverschrijdende mobiliteit te regelen. De richtlijn voldoet op weloverwogen wijze aan deze eisen.

**Françoise Grossetête**, *rapporteur voor advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, om te beginnen zou ik onze collega, de heer Bowis, willen gelukwensen, ook al is hij niet aanwezig. Ik vind het trouwens jammer dat hij niet in ons midden is, want hij heeft zich zo volledig ingezet voor zijn verslag over de rechten van patiënten, dat hij het echt verdiend had om er hier vandaag bij te zijn.

Wel, het spreekt voor zich dat het hier beslist niet om een nieuwe dienstenrichtlijn gaat. Het gaat erom dat wij niet willen dat het Hof van Justitie Europees recht opstelt, in plaats van de politici, want dat is onaanvaardbaar.

Europese burgers hebben het recht zich in een andere lidstaat te laten behandelen, maar wel onder bepaalde voorwaarden. Ik kan onze collega's die zich zorgen maken over mogelijk toekomstig misbruik geruststellen: de soevereiniteit van de lidstaten ten aanzien van hun gezondheidsstelsel wordt in deze ontwerprichtlijn volledig geëerbiedigd. In tegenstelling tot wat sommige tegenstanders ervan ook beweren, richt deze tekst zich op alle patiënten en zorgt hij voor meer rechtvaardigheid en meer gelijkheid, want tot nu toe hebben alleen de meest welgestelden toegang tot grensoverschrijdende gezondheidszorg.

Met deze ontwerprichtlijn kunnen alle burgers van deze zorg gebruikmaken, op voorwaarde dat hun, in het geval van ziekenhuiszorg, voorafgaande toestemming door de lidstaat van aansluiting wordt verleend, zodat de kosten kunnen worden vergoed tegen de in de lidstaat van herkomst geldende tarieven.

Op voorwaarde dat alles in het werk wordt gesteld om medisch toerisme te voorkomen, zie ik dit alleen maar als vooruitgang. Het is een grote stap voorwaarts voor een Europa van de gezondheidszorg; het betekent meer rechtvaardigheid, meer voorlichting voor onze medeburgers over de beschikbare zorg, en meer samenwerking in het kader van nieuwe gezondheidstechnologieën.

**Bernadette Vergnaud**, *rapporteur voor advies van de Commissie interne markt en consumentenbescherming*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren, wij gaan ons uitspreken over een tekst waar ik al lange tijd reikhalzend naar heb uitgezien, met name in het kader van mijn verslag inzake de impact en gevolgen van uitsluiting van gezondheidsdiensten uit de dienstenrichtlijn.

Toch ben ik bang dat de stemming van zo dadelijk een bittere smaak bij mij zal achterlaten. Het verslag, zoals dat – met de steun van de meeste fracties, met uitzondering van de socialisten – in de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid is goedgekeurd, is namelijk niet meer dan een reactie op de arresten van het Hof van Justitie, aangevuld met enkele verbeteringen. Het verslag speelt niet in op de belangrijke uitdagingen op het gebied van het gezondheidsbeleid in de Unie. Bovendien lost het de rechtsonzekerheid voor patiënten niet op en ademt het een marktgerichte visie op de gezondheidszorg.

Wat de rechtsonzekerheid betreft, ligt het volgens mij voor de hand dat de onduidelijkheid tussen de respectieve toepassingsvoorwaarden van deze ontwerprichtlijn enerzijds en Verordening (EEG) nr. 1408/1971 – en binnenkort de gisteren aangenomen Verordening (EG) nr. 883/2004 – anderzijds, er alleen maar toe zal leiden dat het Hof van Justitie zich opnieuw zal moeten uitspreken.

Wat de marktgerichte visie betreft, ligt de strekking van dit verslag al besloten in de rechtsgrondslag ervan, namelijk artikel 95 van het EG-Verdrag, dat betrekking heeft op de regels van de interne markt. Gezondheidszorg zou dus niet meer dan koopwaar zijn, net als ieder ander goed, en aan dezelfde regels inzake vraag en aanbod worden onderworpen.

Dat kan alleen maar leiden tot ongelijke toegang tot gezondheidszorg, waarbij welgestelde en goed geïnformeerde burgers de beste zorg kunnen kiezen die in de EU beschikbaar is, terwijl de overige burgers zich tevreden moeten stellen met diensten die in tal van lidstaten al verzwakt zijn, een omstandigheid waarin deze ontwerprichtlijn in geen geval verbetering beoogt te brengen.

In dezelfde geest komt amendement 67 erop neer dat de nationale ziektekostenverzekeringssystemen elkaars concurrenten worden, aangezien het iedereen vrij staat om aangesloten te zijn bij het stelsel van zijn keuze in de EU, op voorwaarde uiteraard dat er premie wordt betaald.

Tot slot wil ik de kwestie van de voorafgaande toestemming voor intramurale zorg aan de orde stellen. De invoering hiervan is onderworpen aan een hele reeks beperkingen voor de lidstaten, terwijl dit principe juist de mogelijkheid biedt het financiële evenwicht van de socialezekerheidsstelsels te bewaren en daarnaast patiënten de voorwaarden voor terugbetaling garandeert.

Om al deze redenen, en omdat ik mij weinig illusies maak over de uitkomst van de stemming van vandaag, gezien de fraaie unanimiteit...

*(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken)*

**Diana Wallis**, rapporteur voor advies van de Commissie juridische zaken. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, namens de Commissie juridische zaken zouden we dit voorstel willen verwelkomen en benadrukken wat het ons aanbrengt op het vlak van rechtszekerheid – wat te verwelkomen is – en op het vlak van de bevordering van de keuzemogelijkheid van de patiënt. Maar we vonden als commissie ook – en ik denk dat dit belangrijk is, gezien de bezorgdheid die vanochtend is geuit – dat het wel degelijk het subsidiariteitsbeginsel eerbiedigt en het daarmee ook de integriteit van de nationale gezondheidszorgstelsels.

Het enige vlak waarop we misschien van het leidende verslag afwijken, is dat we graag hadden gezien dat er meer was gedaan voor de patiënten waar het helaas bij misgaat. We vinden dat het toepasselijke rechtssysteem en de vastgestelde regels met betrekking tot de rechtsbevoegdheid niet duidelijk genoeg zijn: deze hadden meer patiëntgericht kunnen zijn om ervoor te zorgen dat, zoals we dat ook op andere gebieden hebben gedaan, patiënten hun claims in het land van verblijf kunnen indienen en schadevergoeding kunnen ontvangen volgens het recht van hun land van verblijf. Het zou niet slecht zijn om hier nog eens naar te kijken.

**Anna Záborská**, rapporteur voor advies van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid. – (SK) Als rapporteur van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid wil ik de heer Bowis bedanken voor de nauwe samenwerking en onze vele discussies tijdens de voorbereiding van dit verslag. Tevens wens ik hem veel beterschap.

Het verslag heeft direct te maken met de rechten van patiënten en daarbij moeten de Europese wetgevers er goed voor zorgen dat absolute gelijkheid wordt betracht bij de verstrekking van medische zorg aan vrouwen en mannen. Elke vorm van discriminatie op grond van geslacht veroorzaakt door zorginstellingen, verzekeringsmaatschappijen of ambtenaren is onaanvaardbaar. Het gevaar van het voorgestelde systeem is dat vooral de welgestelde burgers gebruik zullen maken van gezondheidszorg in het buitenland. Dat impliceert in feite een vorm van voorkeursbehandeling.

Een manier om dit probleem op te lossen is de mogelijkheid van interregionale samenwerking. Internationale regionale overeenkomsten tussen financiële instellingen en zorginstellingen kunnen ertoe bijdragen dat de behoeften van patiënten, de stabiliteit van overheidsmiddelen en vooral de hoofdzorg van de staat dat zijn burgers in een goede gezondheid verkeren, op elkaar worden afgestemd.

**Avril Doyle**, namens de PPE-DE-Fractie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, vanaf 1998 heeft het Europees Hof van Justitie bepaald dat patiënten het recht hebben om gezondheidszorg die ze in een andere lidstaat hebben ontvangen, vergoed te krijgen. Dit verslag verduidelijkt, op basis van het ontwerpvoorstel van de commissaris, hoe de beginselen die in die arresten van het Hof zijn uiteengezet, dienen te worden toegepast.

Ik ben blij met het uitstekende verslag van John Bowis en zijn bekwame oplossing voor de vele terechte zorgen die er over het oorspronkelijke ontwerpvoorstel bestonden. Het verslag is gebaseerd op de behoeften van patiënten en niet op hun financiële middelen. De definities van intramurale zorg en voorafgaande toestemming zijn besproken en naar ik begrijp overeengekomen met de Raad en de Commissie. Kwaliteitsnormen blijven onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen, terwijl veiligheidsnormen onder de bevoegdheid van de EU vallen. Het is van belang dat er in elke lidstaat een éénloketsysteem voor patiënteninformatie komt, zodat patiënten met kennis van zaken een beslissing kunnen nemen. De bepaling van wederzijdse erkenning van recepten zal denk ik een belangrijke toevoeging zijn aan dit stuk wetgeving en moet snel worden verwezenlijkt.

Hoewel gezondheidsdiensten aanvankelijk in het ontwerpvoorstel van het voorstel van voormalig commissaris Bolkestein over grensoverschrijdende diensten opgenomen waren, bleek al snel dat deze zeer belangrijke gezondheidskwestie, die consequenties heeft voor alle aspecten van de gezondheidszorg in al onze 27

lidstaten, om een zelfstandige richtlijn vroeg. Patiënten zullen altijd de voorkeur geven om in eigen land gezondheidszorg te ontvangen. Momenteel wordt slechts één procent van onze begroting uitgegeven aan grensoverschrijdende gezondheidszorg. Laten we dit in het achterhoofd houden.

Echter, onder bepaalde omstandigheden kan het heilzaam zijn om in een ander EU-land gezondheidszorg te ontvangen – vooral in grensgebieden, waar de dichtstbijzijnde zorginstelling zich bijvoorbeeld in een ander land bevindt, of als er daar meer expertise voorhanden is, bijvoorbeeld in het geval van zeldzame ziekten, of een bepaalde behandeling die misschien sneller in een ander land zou kunnen worden verschaft. Ik moet volledig erkennen dat de algemene bevoegdheid op het gebied van het gezondheidsbeleid en de financiering van dit beleid op het niveau van de lidstaten blijft, en dat ook zal blijven.

Ik heb één opmerking bij het verslag van Trakatellis. Er heerst veel bezorgdheid over amendement 15 en het wordt vaak verkeerd uitgelegd. Ik ben blij met de mogelijkheid om in onderdelen te stemmen, zodat het mogelijk wordt om tegen het concept van “uitroeijing” van zeldzame ziekten te stemmen, dat voor veel ophef heeft gezorgd. De rest van het amendement zal ik echter steunen, alsook het uitstekende werk dat mijn collega professor Antonios Trakatellis met betrekking tot zeldzame ziekten heeft verricht.

**Dagmar Roth-Behrendt**, *namens de PSE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wens ik John Bowis namens mijn fractie een voorspoedig herstel toe. Ik weet dat hij tot op de dag van de stemming in de commissie veel werk heeft verzet. Ik hoop dat hij na zijn operatie herstelt en dat hij spoedig zodanig zal zijn aangesterkt dat we hem hier voor het zomerreces mogen terugzien.

Allereerst zou ik willen opmerken dat mijn fractie heel tevreden is met dit verslag. Wij vinden dat het voorstel van de Commissie door de vele amendementen van de Milieucommissie en de compromissen die we gezamenlijk hebben gesloten flink is verbeterd. Mevrouw Vassiliou, u en uw team hebben goed werk verricht. Toch was er nog ruimte voor verbetering en die hebben we benut.

We hebben bereikt dat alle patiënten nu zeker weten dat zij net als ieder ander rechten hebben in de Europese Unie. Zij kunnen zich verplaatsen, iets wat voor werknemers en studenten vanzelfsprekend is en ook voor vervoersdiensten en dergelijke als normaal wordt beschouwd. Ook patiënten moeten binnen de interne markt rechten hebben. Dat is de boodschap van deze wetgeving en daarom juichen we deze ten volle toe.

We moeten echter ook aangeven welke delen van de wetgeving we vooral goed vinden. Daartoe behoort dat patiënten vrij zijn om te bepalen waar zij ambulante behandelingen ondergaan. Maar wij vinden ook dat de lidstaten de zeggenschap over hun eigen gezondheidszorg moeten behouden. Zij moeten de intramurale en gespecialiseerde zorg zelf kunnen organiseren en de investeringen die zij daarin doen betaalbaar kunnen houden. Wij willen de lidstaten deze invloed, deze zeggenschap niet ontnemen, maar we willen evenmin dat deze wordt uitgehold. Daarom is het goed dat er voor speciale soorten behandelingen voorafgaande toestemming nodig is. Ook dit heeft de volledige steun van mijn fractie – ik kom hier aan het einde nog op terug. Het is een goede benadering, en dat geldt ook voor het verslag als geheel.

Persoonlijk juich ik zeer toe dat er nu eindelijk referentienetwerken zijn. Wij pleiten er tenslotte al heel lang voor dat binnen de Europese Unie duidelijk moet zijn waar de beste praktijk bestaat. Waar worden behandelingen het beste uitgevoerd, waar zijn ze het meest succesvol? Welk team in welk ziekenhuis in welke lidstaat komt met iets nieuws? Dat berust tegenwoordig op toeval. Wellicht is men in een klein deel van de wetenschappelijke wereld wel op de hoogte, maar niet in elke huisartsenpraktijk. Het is een enorme verbetering dat de referentienetwerken hierin verandering kunnen brengen. De informatiepunten bieden iedere patiënt in elke lidstaat de mogelijkheid om er langs te gaan of op te bellen met de vraag: Wat zijn mijn rechten? Hij krijgt dan in z'n eigen taal te horen wat zijn rechten zijn en krijgt antwoord als hij een probleem heeft. Dat is een positieve ontwikkeling.

Tot slot van mijn toespraak moet ik ook de punten noemen waarover de meerderheid van mijn fractie teleurgesteld is. Voor de overgrote meerderheid van mijn fractie gaat het om twee cruciale punten die ons stemgedrag vandaag in zeer sterke mate zullen beïnvloeden. Ten eerste verlangen wij een dubbele rechtsgrondslag. We hebben het gezondheidsartikel – artikel 152 van het EG-Verdrag – nodig om de boodschap goed uit te kunnen dragen dat het zowel om volksgezondheid als om vrij verkeer gaat. Dit is nodig en is tevens een voorwaarde voor onze steun.

Ten tweede zijn wij van mening dat de voorafgaande toestemming die in artikel 8, lid 3 is vastgelegd, niet duidelijk genoeg is omschreven. Als de amendementen op dit punt geen verbetering brengen, zal mijn fractie vandaag helaas niet met het verslag in zijn huidige vorm kunnen instemmen. Persoonlijk zou ik dit betreuren,

maar misschien spoort het ons aan om het in de tweede lezing beter te doen, mochten we vandaag onvoldoende vooruitgang boeken.

**Jules Maaten**, *namens de ALDE-Fractie*. – Deze richtlijn gaat over patiënten. Ik kan dat niet genoeg benadrukken, want wij hebben het natuurlijk in het kader van de grensoverschrijdende gezondheidszorg over een heleboel andere dingen gehad: vrij verkeer van medische diensten en wat er moet gebeuren met de markt in de gezondheidszorg. Daarover hebben wij het nu heel uitdrukkelijk niet.

Wij hebben het over een pragmatische benadering. Hoe kunnen wij het systeem zo maken dat de patiënten er baat bij hebben? En als wij dat niet doen, wie doet het dan wel? Patiënten zijn in zo'n zwakke positie! Je wilt niet dat mensen die ziek zijn, ook nog eens de strijd moeten aangaan met kille gezondheidsbureaucraten, die het gezondheidsbeleid bekijken op hun *spreadsheet*, op hun computer met getallen en statistieken. Dat mag niet het geval zijn.

Derhalve is dit ook een sociale richtlijn. Grensoverschrijdende zorg is natuurlijk al lang mogelijk voor wie het kan betalen, maar voor wie het niet kan betalen moet dus ook iets gedaan worden. Daarover gaat het hier vandaag, mijnheer de Voorzitter.

Het is ook om die reden dat onze fractie belang hecht aan de voorafgaande toestemming, die hier natuurlijk een cruciaal element vormt, mevrouw de minister. Ik stel het trouwens zeer op prijs dat de Raad hier vandaag aanwezig is. Voorafgaande toestemming, niet om de grensoverschrijdende zorg onmogelijk te maken, dat uitdrukkelijk niet. Maar wel om de serieuze ondermijning van de nationale systemen te voorkomen. Wij gaan daarmee akkoord en wij gaan daarin verder dan wij misschien normaal gesproken zouden hebben gedaan. Een compromis is echter noodzakelijk. Wij vinden wel dat uitzonderingen voor zeldzame ziekten of levensbedreigende situaties op wachtlijsten noodzakelijk zijn. Graag zouden wij de definitie van ziekenhuiszorg Europees willen vastleggen en niet in de lidstaten afzonderlijk, domweg om voor rechtszekerheid voor de patiënten en voor zekerheid voor die nationale systemen te zorgen.

Daarnaast vinden wij dat patiënten die dan toch al zo ziek zijn, als er iets misgaat, niet ook nog eens een keer in een ellenlange rechtsprocedure terecht moeten komen, maar dat er een systeem van een Europese ombudsman voor patiënten moet komen.

Wij hebben natuurlijk in de Commissie volksgezondheid een conflict gehad en ik roep de collega's ter linkerzijde op om met zijn allen nu gewoon die ideologie een keer opzij te zetten en te zorgen dat wij komen met een goede richtlijn voor patiënten en een pragmatische benadering. Ik heb wat dat betreft met veel respect geluisterd naar hetgeen mevrouw Roth-Behrendt hier heeft gezegd.

Tenslotte, veel dank inderdaad aan rapporteur John Bowis. Hij heeft geweldig werk verricht en ik wens hem van hieruit van harte beterschap.

**Salvatore Tatarella**, *namens de UEN-Fractie*. – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, vandaag nemen wij een zeer belangrijke richtlijn aan, een richtlijn die betrekking heeft op patiënten – zoals reeds naar voren is gebracht – en op alle Europese burgers. Aan de vooravond van de Europese verkiezingen, kunnen alle Europese burgers nogmaals zien hoe het Parlement een positieve bijdrage kan leveren aan het leven van ieder van hen.

Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie bevestigt het recht op gezondheidszorg en met deze richtlijn maken wij dit recht vandaag concreet. Het is een vraagstuk dat betrekking heeft op enorm veel burgers. Uit een recent Eurobarometeronderzoek blijkt dat 50 procent van de Europese burgers op dit moment bereid is voor behandeling naar het buitenland af te reizen, in de hoop op een betere en snellere behandeling van hun aandoening, en dat 74 procent van de burgers van mening is dat, mochten zij naar het buitenland gaan voor zorg, deze zorg vergoed moet worden door hun eigen lidstaat.

Op dit moment wordt deze materie alleen geregeld door nationale wetgeving, en burgers worden slecht geïnformeerd over de mogelijkheden, de vergoedingen en de behandeling die in het buitenland mogelijk is. Vandaag de dag wordt dan ook slechts 4 procent van de Europese burgers in het buitenland behandeld. In de Europese Unie bestaat er alleen uniforme regelgeving in geval van spoedeisende zorg die in het buitenland is verleend op grond van de regelgeving omtrent de Europese ziekteverzekeringskaart.

Vandaag komt het Parlement tegemoet aan de vraag van de Europese burgers om hun gezondheid te beschermen en bereidt Europa zich voor om ook op het gebied van gezondheidszorg de grenzen op te heffen en alle patiënten de mogelijkheid te geven zelf te kiezen waar ze worden behandeld.

**Claude Turmes**, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, de ontwerprichtlijn die wij vandaag behandelen moet vooral worden gezien als een aanvulling op de reeds drie decennia bestaande samenwerking tussen de lidstaten en hun socialezekerheidsstelsels.

In mijn lidstaat, Luxemburg, is ruim dertig procent van de gezondheidszorg nu al grensoverschrijdend, en het geval van de heer Bowis, die ik een voorspoedig herstel wens, is er trouwens het perfecte voorbeeld dat de bestaande verordening goed functioneert, aangezien hij in Brussel als spoedgeval in het ziekenhuis is opgenomen. Hij is goed behandeld, en voor een Brits burger is er geen enkel probleem met de terugbetaling.

Wat valt er met deze ontwerprichtlijn dan nog te verbeteren? Ten eerste moet hiermee de voorlichting aan de burger worden verbeterd: voorlichting over de geboden diensten, voorlichting over de expertisecentra, waar mevrouw Roth-Behrendt een duidelijke toelichting over heeft gegeven, maar vooral ook voorlichting over de kwaliteit van de gezondheidszorg. Ik denk dat in veel lidstaten, waaronder de mijne, vooruitgang moet worden geboekt op het gebied van de kwaliteitscriteria en de voorlichting over de kwaliteit van de zorg. En als ik in het buitenland ben en in de problemen kom, dan moet er uiteraard een plek zijn waar ik terecht kan.

Dit alles is in de huidige tekst goed geregeld, maar wat ons betreft zijn er drie dingen die verbeterd moeten worden. Ten eerste denken wij dat een systeem van voorafgaande toestemming voor ziekenhuiszorg een dubbel voordeel heeft: allereerst is het een groot voordeel voor de Europese burgers, want zij weten precies wanneer ze worden terugbetaald, terwijl er ook sprake zal zijn van een financiering vooraf. Bovendien maakt dit systeem een goede planning van de voornaamste medische infrastructuur in ziekenhuizen mogelijk, want de totstandkoming van een goed functionerend gezondheidsstelsel kan niet aan de onzichtbare hand van de markt worden overgelaten. Daar is planning voor nodig.

Het tweede verzoek van de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie betreft een dubbele rechtsgrondslag, want wij willen niet dat gezondheidszorg als een markt wordt beschouwd. Het moet heel duidelijk zijn dat het systeem georganiseerd wordt, in de eerste plaats door de lidstaten.

Ten derde willen wij voor zeldzame ziekten een specifieke wetgeving, omdat dit te belangrijk is. Wij zouden de Europese burgers misleiden als wij zeiden: "Ga maar ergens rondkijken in Europa, dan wordt er wel voor gezorgd". Wij willen hiervoor een specifieke wetgeving. Wij willen dus geen tweede Bolkestein; wij willen een tekst die rechtszekerheid biedt en die de meerderheid van de Europese burgers ten dienste staat.

**Kartika Tamara Liotard**, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – Ook ik wil de heer Bowis hartelijk bedanken. Hij heeft heel hard gewerkt aan dit verslag en ik hoop dat hij heel snel weer beter zal zijn.

Toch moet ik zeggen dat de Europese Commissie onder de misleidende noemer "rechten van patiënten" probeert om marktwerking in de zorg te introduceren voor heel Europa. Vanzelfsprekend is mijn fractie voor meer rechten van patiënten en voor mobiliteit van patiënten in grensregio's. Wij gaan zelfs veel verder. Wij vinden het een recht voor iedereen, arm en rijk, om goede toegang tot kwalitatief goede gezondheidszorg te hebben.

Ik heb echter heel grote problemen met het feit dat het voorstel gebaseerd is op het artikel inzake de interne markt, hetgeen al aangeeft dat economische belangen voor de patiëntenbelangen gaan. Daarnaast is het voorstel overbodig. De teruggave van de kosten is immers al geregeld. Dat sommige verzekeringen en lidstaten zich niet hieraan houden moet beter geregeld worden.

Ook bemoeit het voorstel zich onevenredig met een zaak die binnen de bevoegdheid van een lidstaat valt en zo ertoe leidt dat mensen met een dikke portemonnee toegang hebben tot betere zorg. Het voorgestelde systeem van vergoedingen en kosten overeenkomstig de regels van het land van oorsprong introduceert een vorm van patiëntenmobiliteit die in strijd is met het beginsel van gelijke toegang voor iedereen tot gezondheidszorg. Dit voorstel bergt ook nog eens een groot risico in zich dat het straks geen recht is van de patiënt om in het buitenland zorg te halen, maar dat verzekeringen of lidstaten de patiënt ertoe kunnen verplichten om naar de goedkoopste aanbieder te gaan. Het wordt dan dus een plicht in plaats van een recht van de patiënt.

Door het feit dat wij in 27 landen 27 verschillende zorgstelsels hebben zal het voorstel van de Commissie dat alleen gebaseerd is op artikel 95, het beruchte harmoniseringsartikel, tot afbraak van de nationale zorgstelsels leiden en dus de verantwoordelijkheden bij de lidstaten weghalen. Wij zijn voor gelijke toegang van de patiënt als uitgangspunt en niet voor meer markt in de zorg.



**Hanne Dahl**, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (DA) Mijnheer de Voorzitter, in de huidige vorm kan de patiëntenrichtlijn als consequentie voor de gezondheidszorgsector hebben dat het moeilijker wordt om de overheidsuitgaven te sturen. Daarom wil ik u allen verzoeken om te stemmen voor amendement 122, dat gaat over voorafgaande toestemming. Ik ben van mening dat alle burgers vrije en gelijke toegang tot behandeling moeten hebben, dat die medische zorg naar behoefte moet zijn en dat iedereen op zijn beurt moet wachten. Dat betekent ook dat het de arts is die bepaalt welke behandeling een patiënt krijgt en wanneer.

Helaas weerspiegelt deze richtlijn een duidelijke trend waarbij we allemaal van burgers in consumenten worden getransformeerd. In plaats van dat we burgers zijn binnen een samenleving die is gebaseerd op het beginsel van wederzijdse verplichtingen, zijn we nu allemaal consumenten binnen een grote interne markt. Het punt is echter dat als men burger is, men ook als mens wordt gezien. We zijn allemaal zowel burgers als mensen, maar als consument wordt men gereduceerd tot doelgroep van een marketingcampagne. Dat betekent dat men het lijdend voorwerp is in plaats van het onderwerp. Patiënten moeten het onderwerp zijn, en niet het lijdend voorwerp van een marketingcampagne.

**Jim Allister (NI)**. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ook ik wil onze rapporteur beterschap wensen. Ik wens hem een spoedig herstel en een spoedige terugkeer.

Het zorgen voor de hoogste kwaliteit van zorg voor onze kiezers is ongetwijfeld in ons aller belang. Voor mij is het echter essentieel dat deze richtlijn het juiste evenwicht weet te vinden tussen vrij verkeer en patiëntenveiligheid en -aansprakelijkheid. Ik voel er niets voor om medisch toerisme aan te moedigen en geloof daarom dat de nationale autonomie met betrekking tot regelgeving beschermd moet worden en dat we een harmonisatie naar beneden van normen moeten voorkomen. We moeten er ook voor waken dat er een verhoogde druk ontstaat op de plaatselijke diensten ten nadele van autochtone patiënten. Dit is vooral van belang in gebieden waar specialisaties te vinden zijn waar veel vraag naar is.

Verder moet de kwestie van nazorg na een behandeling in het buitenland goed worden aangepakt. Ik maak me zorgen dat diensten zoals fysiotherapie en andere diensten door de behoefte aan nazorg worden overbelast.

**Colm Burke (PPE-DE)**. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou het verslag van mijn gewaardeerde collega, de heer Bowis, over het recht van patiënten op grensoverschrijdende gezondheidszorg, van harte willen verwelkomen. Ik vind het jammer dat de heer Bowis vanmorgen niet bij ons is, en ik wens hem veel beterschap.

Ik vond het een eer om mee te werken aan de verbetering van de rechten van patiënten op grensoverschrijdende gezondheidszorg. Ik heb zelf ook gebruik gemaakt van grensoverschrijdende gezondheidszorg. Ik was in de gelukkige omstandigheid dat ik het kon betalen. Nu wil ik dat degenen die zich niet in die positie bevinden, gebruik kunnen maken van het recht om gezondheidszorg te ontvangen in het buitenland, zonder dat ze zich druk hoeven te maken om de kosten, en dat ze volledig op de hoogte zijn van hun rechten en van de kwaliteit van de zorg die ze kunnen verwachten.

Het debat over en de bekendmaking van de rechten van patiënten wat betreft grensoverschrijdende gezondheidszorg is de afgelopen jaren via het Europees Hof van Justitie gelopen. Daarom is dit het juiste moment en is het terecht dat wij als volksvertegenwoordigers voor de mensen duidelijk en onmiskenbaar het onomstotelijke recht van patiënten op toegang tot hoogwaardige gezondheidszorg, ongeacht hun middelen of hun woonplaats, vaststellen.

We zouden ook het recht moeten hebben op toegang tot hoogwaardige gezondheidszorg in eigen land. Echter, we moeten toegeven dat dit niet altijd mogelijk is, vooral in het geval van zeldzame ziekten, waarbij er wellicht geen behandeling beschikbaar is in de lidstaat van de patiënt.

Als we naar het buitenland moeten reizen voor gezondheidszorg, zouden we niet onzeker hoeven te zijn over of we wel of niet de rekening kunnen betalen van wat meestal geen goedkope behandelingen zijn. Daarom ben ik verrukt dat deze onzekerheid en verwarring voor eens en voor altijd is opgelost. Als er eenmaal onder normale omstandigheden voorafgaande toestemming wordt gegeven, hoeven patiënten alleen de kosten van de behandeling te dragen die boven de kosten van dezelfde of een vergelijkbare behandeling in eigen land uitkomen.

Informatie over de kwaliteit van de zorg in andere lidstaten is ook een belangrijke factor voor degenen onder ons die voor een behandeling wellicht naar het buitenland moeten reizen. We hebben ons best gedaan om ervoor te zorgen dat deze informatie voor patiënten beschikbaar is, mochten ze willen of moeten reizen voor een behandeling. De nationale contactpunten die in dit document worden voorgesteld vormen dus één

van de kerninnovaties en zullen een belangrijk rol spelen bij het vooruit helpen en bevorderen van de patiëntenmobiliteit. Ik ben blij met dit verslag en ik hoop dat het er vandaag doorheen komt.

**Guido Sacconi (PSE).** – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, mevrouw Roth-Behrendt heeft het standpunt van onze fractie uitstekend verwoord. Ze heeft met name perfect duidelijk gemaakt waarom wij de vooruitgang die is geboekt bij het verbeteren van deze tekst, zeer op prijs stellen. Maar ze heeft ook duidelijk gemaakt hoe belangrijk de laatste stap is die nog moet worden gezet, namelijk een dubbele rechtsgrondslag en een duidelijkere en betere wettelijke mogelijkheid voor de lidstaten om voorafgaande toestemming voor ziekenhuiszorg te verlenen of te weigeren.

Kortom, laten we niet eindeloos doordiscussiëren, we kennen deze richtlijn maar al te goed, aangezien we er maanden over hebben gediscussieerd. Ik stel twee overduidelijk politieke vragen, want dit is het moment om beslissingen te nemen. De eerste vraag, voor commissaris Vassiliou, luidt: hoe staat de Commissie tegenover de dubbele rechtsgrondslag? Vervolgens wend ik me in het bijzonder tot de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten. Ik vind het jammer dat mijn vriend John Bowis niet aanwezig is. Samen met hem als coördinator van de belangrijkste fracties van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid hebben we gedurende deze zittingsperiode talloze kwesties opgelost en natuurlijk wens ook ik hem een spoedig herstel toe. Ik vraag aan de PPE-DE-Fractie en waarschijnlijk ook aan de Fractie Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa: vindt u het beter om over te gaan tot de tweede lezing zonder de steun van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement? Zonder een grote meerderheid?

Ik roep u dus op om serieus na te denken over de amendementen 116 en 125 aangaande de dubbele rechtsgrondslag en over de amendementen 156 en 118 aangaande de voorafgaande toestemming. Alleen als deze stukken worden aangenomen zullen wij voor stemmen, een andere mogelijkheid is er niet. Neem dit in overweging en kies zelf naar welk scenario uw voorkeur uitgaat.

**Karin Riis-Jørgensen (ALDE).** – (DA) Mijnheer de Voorzitter, we bevinden ons midden in een Europese verkiezingsstrijd, een verkiezingsstrijd waarin we de afstand tussen ons en de Europese burgers moeten zien te verkleinen. Nu hebben we hier te maken met een wet die Europa daadwerkelijk dichterbij de burgers kan brengen. Laten we deze kans grijpen en de patiënt centraal stellen. Als een van de rapporteurs voor de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa fractie heb ik als doelgroep een type man in mijn achterhoofd dat u allen zult herkennen uit uw eigen thuisomgeving. Ik kom van het platteland en als ik daar naar de supermarkt ga, kom ik steevast een man tegen op een brommer met een houten kistje achterop. Dit type man staat centraal als het gaat om patiëntenmobiliteit, want alle burgers moeten de mogelijkheid hebben om desgewenst naar het buitenland te gaan voor behandeling, ongeacht de financiële middelen waarover ze kunnen beschikken. Bovendien willen slechts weinigen daadwerkelijk naar het buitenland. Het zijn de wanhopige mensen die naar het buitenland gaan.

Echter, van deze man op zijn brommer kan natuurlijk niet worden verwacht dat hij zelf het geld opbrengt om naar het buitenland te gaan voor behandeling. Gelukkig bestaat er binnen het Parlement brede overeenstemming over dat de individuele patiënt geen geld uit eigen zak zal hoeven te betalen. Dit is werkelijk een verbetering van het voorstel van de Commissie. Het kernamendement van de ALDE-Fractie betrof de aanstelling van een Europese patiëntenombudsman. Ik dank u voor uw steun daarvoor. Het is de patiëntenombudsman die ervoor moet zorgen dat de EU-burger, de patiënt, het door deze wet verleende recht daadwerkelijk kan uitoefenen. De bal ligt nu bij de Raad, bij de ministers die steeds zeggen dat we dichterbij de EU-burgers moeten komen en dat de afstand tussen de EU en EU-burgers moet worden verkleind. Hier wordt u de mogelijkheid om dat te bereiken op een presenteerblaadje aangereikt. Grijp die kans! Laat haar niet glippen!

**Ewa Tomaszewska (UEN).** – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het vastleggen van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg is een dringende taak. Patiënten hebben het recht te weten op welke basis zij medische hulp krijgen, of zij nu op reis zijn en onverwachts hulp nodig hebben, of omdat zij besluiten naar een andere EU-lidstaat te reizen vanwege problemen met het krijgen van toegang tot specifieke medische diensten in hun eigen land.

Zij moeten worden geïnformeerd over eventuele extra kosten die zij moeten betalen en tevens over de mogelijkheden van financiering vooraf. Ook moet de toegang tot betrouwbare informatie over de kwaliteit van de beschikbare diensten in aanbevolen behandelcentra worden gewaarborgd. Ik denk hierbij aan referentienetwerken en informatiepunten. Patiënten moeten gegarandeerd informatie krijgen over hun rechten in geval van letsel als gevolg van een slechte behandeling, evenals informatie over de wederzijdse

erkenning van recepten. Toezicht op grensoverschrijdende gezondheidszorg zal nuttig zijn voor de beoordeling van de situatie op dit gebied. Ik wens de heer Bowis een spoedig herstel toe.

**Margrete Auken (Verts/ALE).** - (DA) Mijnheer de Voorzitter, ik dank de heer Bowis voor de voortreffelijke manier waarop hij de onderhandelingen heeft geleid, die geenszins eenvoudig waren. Een van de lastige onderwerpen was hulp aan patiënten met zeldzame aandoeningen – een onderwerp waar we later vanmorgen nog een debat over zullen hebben. Allemaal willen we deze patiënten de beste behandelingsmogelijkheden geven en zien we natuurlijk de grote voordelen van nauwe Europese samenwerking op dit gebied. Echter, het heeft geen enkele zin om patiënten in Europa rond te laten reizen, zonder dat de thuislanden daar controle op kunnen uitoefenen, zowel in medisch als financieel opzicht. Als de tekst in deze vorm wordt aangenomen, krijgen alle patiënten met een zeldzame aandoening de mogelijkheid om naar het buitenland te reizen en elke willekeurige behandeling te krijgen, waarvoor het thuisland moet betalen. Hoe worden de uitgaven in de hand gehouden en hoe wordt voorkomen dat patiënten de verkeerde behandeling krijgen of overbehandeld worden? Ze zijn ten slotte volkomen overgeleverd aan de behandelaars. Daarnaast lopen ze ook het risico zwaar in conflict te raken met hun thuislanden, die kunnen besluiten niet te betalen door te verklaren dat de aandoeningen waaraan patiënten lijden niet zeldzaam zijn. Er bestaat immers geen overeenstemming over hoe deze soort ziekte moet worden geïdentificeerd. Daarom zouden wij sterk de voorkeur geven aan speciale wetgeving op dit gebied, zodat mensen met zeldzame aandoeningen op de best mogelijke manier worden geholpen.

**Adamos Adamou (GUE/NGL).** – (EL) Mijnheer de Voorzitter, ook ik wens mijn vriend John Bowis van harte beterschap en het allerbeste. Ik wil hem tevens bedanken voor zijn harde werk.

Om te beginnen wil ik zeggen dat wij in geen geval tegen grensoverschrijdende gezondheidszorg zijn. Integendeel, wij erkennen dat de lidstaten gebruik moeten maken van de bevoegdheden die het Verdrag betreffende de Europese Unie hun geeft, dat wil zeggen van artikel 152. Helaas is deze richtlijn gebaseerd op artikel 95 en daarom wil ik ook de commissaris vragen ons te verduidelijken wat er aan de hand is met de rechtsgrondslag.

Wij willen geen beleid dat de financieel draagkrachtige patiënten bevoordeelt ten koste van de lagere maatschappelijke groepen. De heer Maaten is niet aanwezig; beste Jules, ik geloof niet dat wij ideologisch `vastgeroest` zijn als wij zeggen dat er patiënten `met twee snelheden` kunnen ontstaan.

Wij moeten streven naar gelijke gezondheidszorg voor iedereen, zonder ingrepen van de Europese Unie in de socialezekerheidsstelsels en zonder commercialisering van de gezondheidssector.

**Urszula Krupa (IND/DEM).** – (PL) Mijnheer de Voorzitter, de verordening betreffende de mogelijkheden om in andere lidstaten van de Europese Unie een behandeling te ondergaan, die van kracht zal worden na de goedkeuring van de richtlijn betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg, zal leiden tot inmenging van de Gemeenschap in gezondheidszorgstelsels, wat in strijd is met eerdere bepalingen. Bovendien worden behandelmogelijkheden gecreëerd, met name voor vermogende patiënten, en wordt tegelijkertijd de toegang tot gezondheidszorg belemmerd, met name voor patiënten in arme lidstaten. De strategie om de elite speciale privileges toe te kennen in de zin van toegang tot hoogkwalitatieve gezondheidszorg wordt momenteel uitgevoerd door de liberale regering in Polen. Het leidt tot de privatisering van staatsziekenhuizen en ontnemt het grootste deel van de maatschappij de mogelijkheid om zich medisch te laten behandelen. Ongeacht het standpunt van het Hof van Justitie, is de volksgezondheid geen verhandelbaar goed, maar een onvervreemdbaar recht dat door de gezondheidsdiensten van de overheid moet worden gewaarborgd, overeenkomstig het beginsel van respect voor en bescherming van het recht op leven en dood, evenals de onvervreemdbare waarde van elk mens.

**Andreas Mölzer (NI).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, pensioenrechten, werkloosheidsverzekering en ziektekostenverzekering – binnenkort is het 25 jaar geleden dat het Schengenakkoord werd ingevoerd, maar nog altijd staat de sociale zorg in de kinderschoenen. Vakantiegasten worden vaak schaamteloos uitgebuit en moeten ter plaatse exorbitant hoge bedragen neertellen, die dan bij terugkeer in hun eigen EU-lidstaat niet of slechts gedeeltelijk worden vergoed.

De Europese ziekteverzekeringskaart wordt spijtig genoeg niet altijd geaccepteerd. Verder loopt ook de wederzijdse betaling van bedragen tussen de lidstaten niet erg soepel. Juist in tijden van krappe begrotingen moet de patiënt een centralere plaats krijgen in de gezondheidszorg. Om dat te bereiken, moeten natuurlijk de rechten van patiënten worden uitgebreid. Het is echter maar de vraag, of de patiënt in een medische noodsituatie vooraf toestemming kan krijgen voor terugbetaling van de kosten voor ziekenhuisdiensten. Als we vanwege de kosten steeds meer gaan bezuinigen op medisch personeel, dan gaat het naar mijn mening

de verkeerde kant op met onze gezondheidszorg. Het is dus zinvol om beter samen te werken, maar dit mag in geen geval leiden tot een wirwar van bureaucratische procedures.

**Péter Olajos (PPE-DE).** – (HU) „Wie een hamer in zijn hand heeft, denkt bij alles aan een spijker,” luidt het gezegde. Ik heb datzelfde gevoel bij de huidige crisis, ik denk bij alles aan groei en herstel.

Ik denk dat zich met deze richtlijn een scala aan mogelijkheden aan ons openbaart. Naast de radicale hervorming van de gezondheidszorg kan hiermee ook een nieuwe impuls worden gegeven aan het creëren van werkgelegenheid en de ontwikkeling van de economie. De mobiliteit van patiënten zal niet alleen effect hebben op de gezondheidszorg, maar kan ook een gunstige invloed uitoefenen op het culturele aanbod en de gastronomie van het ontvangende land. In de horeca kunnen er duizenden nieuwe werkplekken bijkomen. De toename aan inkomsten zou niet alleen, en zelfs niet in eerste instantie, in de gezondheidszorg optreden, maar op het gebied van aanverwante diensten.

Ook de financiële sector kan ontwikkeling tegemoet zien, want voor het operationeel maken van het nieuwe systeem is tevens een groot aantal clearinginstituten, zorgmakelaars, adviseurs, verzekeringsexperts, tolken en vertalers nodig. Tijdens de revalidatieperiode kunnen alle dienstverleners in en om het medische toerisme profiteren van dit voordeel. De grootste verdienste van de richtlijn is dat er geen verliezers zijn, want als lidstaten niet willen dat hun burgers gebruik maken van de nieuwe mogelijkheid, zullen ze hun eigen gezondheidsniveau en wachttijden gaan verbeteren. Als een lidstaat patiënten uit het buitenland aantrekt, genereert dit geld in het land en de gezondheidszorg, wat ook weer resulteert in een hoger zorgniveau.

Als Hongaars parlamentslid zie ik de bevordering van medisch toerisme dat is gebaseerd op de mobiliteit van patiënten in Europa, als een buitenkans. Ook nu al komen talloze zieken uit het buitenland naar mijn land voor een behandeling, maar tot nu toe was er veel onduidelijkheid over vergoeding door de verzekering. Dit hing voor een groot deel af van de op dat moment geldende wetgeving van het verwijzende land. Ik ben er zeker van dat deze richtlijn de kwaliteit van ons leven ten goede zal komen. Ik wens de heer Bowis beterschap. Overigens heeft hij zich eerder al eens langdurig laten behandelen in Hongarije. Ik feliciteer hem met de richtlijn. Het is een uitstekend document dat ik met alle plezier zal steunen.

**Anne Van Lancker (PSE).** – Het allerbelangrijkste, collega's, voor een goed gezondheidsbeleid is dat alle mensen goede en betaalbare gezondheidszorg kunnen krijgen, liefst dichtbij huis. Maar als maar 1 procent van de patiënten naar het buitenland gaat om zich te laten verzorgen, heeft dat alles te maken met de onzekerheid over de kwaliteit en de terugbetaling.

Juist daarom is deze richtlijn goed nieuws, vooral voor mensen in de grensregio's, voor patiënten op lange wachtlijsten, voor mensen met aandoeningen waarvoor in het buitenland betere behandelingen bestaan. Maar het recht van die patiënten om zich in het buitenland te laten verzorgen mag niet de mogelijkheid van lidstaten om hun gezondheidszorg op een goede manier te organiseren en te financieren in het gedrang brengen, want dat garandeert gezondheidszorg voor iedereen. Daarom doet het Parlement er goed aan een aantal rode lijnen te trekken. Ik noem er drie.

Ten eerste, deze richtlijn regelt terecht alleen de mobiliteit van patiënten en niet die van gezondheidswerkers. Het kan niet de bedoeling zijn om een markt te creëren voor gezondheidsdiensten. Op dit punt is het verslag dik in orde.

Ten tweede, de lidstaten moeten zelf kunnen beslissen welke gezondheidszorg zij aan mensen verschaffen en wat terugbetaald kan worden. Dit wordt zeer goed geregeld in de richtlijn.

Ten derde, de terugbetaling van ambulante zorg moet eenvoudiger worden, maar voor ziekenhuiszorg en gespecialiseerde zorg moeten lidstaten voorafgaande toestemming kunnen vragen, omdat die zorg duur is. Een land dat gezondheidszorg voor iedereen wil garanderen, moet die zorgen dus kunnen plannen. Op dit punt, beste Philip Bushill-Matthews, schiet het verslag nog te kort, want de voorafgaande toestemming wordt nog aan te veel voorwaarden verbonden en dat maakt het lidstaten moeilijk. Ik wil mijn collega's bijvallen die zeggen dat dit punt voor mijn fractie werkelijk een breekpunt is om deze richtlijn te kunnen goedkeuren.

Tenslotte zou ik nog een lans willen breken voor een dubbele rechtsgrondslag want, inderdaad, gezondheidszorg is een publieke verantwoordelijkheid van de lidstaten ten opzichte van hun bevolking en kan dus niet alleen aan de vrije markt worden overgelaten. Hopelijk halen deze twee rode lijnen ook nog de eindstreep.

**Elizabeth Lynne (ALDE).** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, waarom zou een patiënt bijvoorbeeld zijn gezichtsvermogen moeten verliezen terwijl hij op de wachtlijst staat voor een staaroperatie in het Verenigd

Koninkrijk, wanneer een dergelijke operatie gemakkelijk in een andere lidstaat kan worden uitgevoerd? Waarom zou iemand die met ondraaglijke pijn op een kunstheup zit te wachten, niet mogen profiteren van het feit dat sommige lidstaten geen wachtlijsten kennen – wat soms zelfs voordeliger is voor het thuisland? En waarom moeten sommige hartpatiënten onnodig maandenlang op een dotterbehandeling wachten? Als een klinisch medicus een behandeling aanraadt die niet in het thuisland kan worden verricht, dan hebben we absoluut een rechtkader nodig om ervoor te zorgen dat patiënten die behandeling elders kunnen ondergaan.

Het gebeurt maar al te vaak – zoals al is gezegd – dat het de armsten zijn die met discriminatie en ongelijkheid te maken krijgen bij toegang tot de gezondheidszorg. Daarom ben ik zeer blij dat de rapporteur mijn amendement heeft goedgekeurd, waardoor duidelijk wordt dat de lidstaten de verantwoordelijkheid dragen om behandelingen in een ander land toe te laten en te betalen.

We moeten grensoverschrijdende gezondheidszorg niet voorbehouden aan degenen die het kunnen betalen. Ook mogen we gehandicapte personen niet uitsluiten, daarom ben ik ook zo blij dat veel van mijn amendementen over deze kwestie goedgekeurd zijn. De rechten en veiligheid van patiënten moeten op de eerste plaats komen. Nogmaals, daarom ben ik blij dat de rapporteur mijn amendementen met betrekking tot de regelgeving van gezondheidswerkers heeft gesteund. Ik zou de Parlementsleden er nog aan willen herinneren dat deze voorstellen waarborgen bevatten van wat al een recht van EU-burgers was onder een arrest van het Europees Hof van Justitie van een paar jaar geleden.

Tot slot zou ik John Bowis beterschap willen wensen. Zijn ervaring toont het belang van samenwerking tussen de lidstaten van de EU.

**Jean Lambert (Verts/ALE).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik heb al een tijdje een probleem met deze richtlijn, omdat de titel niet echt de lading van de richtlijn dekt. Een aantal bijdragen die we vandaag gehoord hebben over plannen om banen te creëren en dergelijke, doen mijn zorg toenemen. Veel van de zaken in kwestie gaan, zoals we weten, over keuzemogelijkheid en betaling, en daarom gaat dit evenzeer over sociale zekerheid als over gezondheidszorg.

Deze week hebben we de regelgeving bijgewerkt die het onderdeel van ons stelsel vormt dat nu al samenwerking waarborgt en ook waarborgt dat gezondheidszorg in een andere lidstaat, in noodgevallen, niet kan worden geweigerd. Ik verzoek de Parlementsleden dringend om te lezen hoe de regelgeving er nu uitziet.

Deze richtlijn gaat over keuzemogelijkheid. Ze gaat over het geld dat samenhangt met de keuzen van patiënten. Ik zou mensen willen verzoeken om deze twee verschillende stelsels niet met elkaar te verwarren, zoals in enkele amendementen gebeurt. Omdat we deze twee verschillende opvattingen hebben, hebben we naar mijn mening ook een dubbele rechtsgrondslag nodig.

**Jens Holm (GUE/NGL).** - (SV) Mijnheer de Voorzitter, het hele uitgangspunt van dit verslag is verkeerd. Het is gebaseerd op artikel 95 van het Verdrag, dat de vrije werking van de markt garandeert en dus niet over volksgezondheid of patiënten gaat. Het recht op goede zorg in alle lidstaten zou een prioriteit moeten zijn, maar in plaats daarvan is het uitgangspunt van de Commissie een markt waarop zorg ook maar gewoon handelswaar is. Met deze richtlijn wordt de prioriteit gegeven aan de burgers die grote bedragen kunnen betalen voor reis en verblijf en die goed op de hoogte zijn van en contacten hebben in de zorgbureaucratie. Het gaat om burgers met een hoog inkomen en goede opleiding, niet om diegenen met de grootste behoefte.

Sommigen denken misschien dat het amendement van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid waardoor de lidstaten voorafgaande toestemming moeten kunnen geven, voordat de zorg wordt verleend, goed is. Het probleem is echter dat hier veel beperkingen aan vastzitten en de lidstaten een grote bewijslast opgelegd krijgen voor het verlenen van de toestemming. Openbare planning zal moeilijker worden en de nationale zorg dreigt te worden leeggezogen.

Ten slotte zullen het de Commissie en het Hof van Justitie zijn die beslissen of de voorafgaande toestemmingen van de lidstaten proportioneel zijn. Als de richtlijn op artikel 95, dat op de markt slaat, gebaseerd is, zal de markt en niet goede zorg doorslaggevend zijn.

**Johannes Blokland (IND/DEM).** - De afgelopen maanden is er hard gewerkt aan dit verslag over patiëntenrechten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg. Ik bedank rapporteur Bowis voor alle inspanningen die hij heeft geleverd en wens hem een spoedig herstel.

Grensoverschrijdende zorg is een feit en daarbij moeten de patiëntenrechten gewaarborgd zijn. Wij moeten echter wel oppassen dat dit niet te ver gaat. De gezondheidszorg moet voorbehouden blijven aan de lidstaten.

Samenwerking op EU-niveau mag niet ten koste gaan van de zorgkwaliteit en van principiële ethische keuzes die lidstaten maken. De ethische diversiteit moet gewaarborgd blijven en ik ben dan ook blij dat deze kwestie in het verslag is opgenomen.

Een heel moeilijk punt vind ik de rechtsgrondslag. Ik vind het ongelukkig dat gekozen is voor artikel 95. Ook de Commissie juridische zaken gaf dat advies. Naar mijn mening druist dit in tegen de subsidiariteit op dit beleidsterrein en wordt het voor lidstaten moeilijk om onafhankelijke keuzes te maken zonder dat het Hof van Justitie ingrijpt.

**Lydia Schenardi (NI).** – (FR) Mijnheer de Voorzitter, op 2 juli 2008 heeft de Commissie een voorstel voor een richtlijn betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg gepresenteerd, met de bedoeling om de bestaande belemmeringen weg te nemen.

Dit onderwerp vormt een prioriteit voor alle lidstaten. Niet alle lidstaten beschikken evenwel over de middelen om patiënten een bepaald niveau van kwaliteit en veiligheid te waarborgen, of dat nu op het vlak van de gezondheidszorg of zelfs op dat van de beroepskwaliteit van de gezondheidswerkers is. Het lijkt dus noodzakelijk om de verantwoordelijkheden van de lidstaten op dit gebied te preciseren.

Hoewel er sprake is van een grote verscheidenheid in de organisatie van de gezondheidszorgstelsels in de Unie, moeten wij niet uit het oog verliezen dat gezondheidszorg een voornamelijk nationale bevoegdheid moet blijven, en dat het iedere lidstaat vrijstaat om zijn eigen gezondheidsbeleid te bepalen.

Rekening houdend met de mobiliteit van de Europese werknemers – hoewel dit slechts drie à vier procent van de burgers betreft en er jaarlijks iets minder dan tien miljard euro mee is gemoeid – blijven er echter tal van onzekerheden bestaan met betrekking tot de kwaliteit en veiligheid van de gezondheidszorg, patiëntenrechten, gegevensbescherming en beroepsmogelijkheden in geval van schade.

Helaas koersen wij echter af op een onvermijdelijke harmonisatie naar beneden, en in dat opzicht zullen wij uiterst waakzaam blijven wat onze steun aan dit verslag betreft, teneinde de sociale verworvenheden van onze medeburgers zo goed mogelijk te verdedigen.

**Pilar Ayuso (PPE-DE).** – (ES) Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats wil ik de heer Bowis bedanken voor zijn streven naar consensus en hem namens ons allen van harte een spoedig herstel toewensen.

Het ontwerpdocument waarover we gaan stemmen, is een belangrijke stap vooruit, omdat het de lidstaten verenigt in een gemeenschappelijk project voor de gezondheidszorg. Het is een heel complexe zaak, aangezien de gezondheidszorg in de Europese Unie een gebied is waarop het subsidiariteitsbeginsel van toepassing is. Die hindernis hebben we hier echter weggenomen en wel met het oog op de noodzaak patiënten te helpen.

Dat is zonder meer een hele prestatie, want deze richtlijn, de rechtsgrond buiten beschouwing gelaten, erkent onbetwistbare rechten van patiënten en biedt hun een reeks nieuwe mogelijkheden om een betere behandeling te kiezen.

Het is een richtlijn die is gemaakt voor de patiënt en waarin de patiënt centraal staat.

Het betreft een zeer complexe richtlijn die wantrouwen wekt in bepaalde landen, zoals het mijne, waar we een universeel gezondheidszorgstelsel kennen voor ruim een miljoen Europese burgers.

In die zin is het duidelijk dat voor stelsels als dat van Spanje moet worden erkend dat patiënten uit het buitenland niet meer rechten kunnen hebben dan die uit de lidstaat waar de behandeling plaatsvindt zelf.

Daarom hebben we een amendement ingediend dat zou moeten worden opgenomen in het voorstel en dat stelt dat patiënten uit andere lidstaten onderworpen zijn aan de wetten en normen van de lidstaat van behandeling, met name wat betreft de keuze van arts en ziekenhuis.

Wij menen derhalve dat de komst van patiënten uit een andere lidstaat geen nadelen voor de burgers van de lidstaat van behandeling met zich mee mag brengen.

Evenmin kunnen we patiënten een onbeperkt recht op mobiliteit toekennen.

Voorts staan we positief tegenover de uitsluiting van transplantaties van de werkingssfeer van de richtlijn.

Al met al hebben we een belangrijke stap in de goede richting gezet, reden waarom de PPE-DE-Fractie deze richtlijn steunt, hoewel we van mening zijn dat we wat verder hadden moeten gaan, meer specifiek wat

betreft de situatie van Europese burgers met een vaste verblijfplaats in een andere lidstaat, met name diegenen onder hen met een chronische ziekte.

**Edite Estrela (PSE).** - (PT) Voorzitter, mijn collega's Roth-Behrendt en Sacconi hebben het standpunt van onze fractie al heel goed weergegeven. We vinden het absoluut noodzakelijk dat de rechtsgrondslag gewijzigd wordt.

Mevrouw de commissaris, gezondheidszorg mag geen handelswaar zijn. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de Commissie artikel 152 van het Verdrag hier niet bij betrokken heeft. Ook is het vereiste van voorafgaande toestemming voor de vergoeding van de kosten van intramurale of gespecialiseerde zorg essentieel, in het belang van de patiënt. De veiligheid en kwaliteit van de gezondheidszorg kan alleen gewaarborgd worden door het verplicht stellen van voorafgaande toestemming.

Ik wil tot slot mijn collega John Bowis beterschap wensen. Zijn geval laat zien dat grensoverschrijdende gezondheidszorg al bestaat, ook zonder deze richtlijn.

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, juristen kennen het volgende gezegde: met twee juristen zijn er drie meningen. Ik wil de besluiten van het Europees Hof niet in twijfel trekken, maar ik kan me er niet in vinden dat het juristen zijn die tot nu toe hebben beslist over het beleid inzake patiëntenmobiliteit. De diverse vormen van medische hulp mogen dan van elkaar verschillen, ze vallen allemaal onder het toepassingsgebied van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

Het doel van het programma van sociale maatregelen dat wij verleden jaar goedkeurden, zal alleen worden verwezenlijkt als we een belangrijk onderdeel ervan, namelijk de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg, aanvaarden. Het is onze plicht als gekozen volksvertegenwoordigers om te zorgen voor politieke en rechtszekerheid op dit uiterst belangrijke terrein. Als zij wordt aangenomen zal de voorliggende richtlijn de ongelijkheden tussen de lidstaten op gezondheidszorggebied niet opheffen, maar zij is wel een grote stap voorwaarts waar het gaat om eerlijkheid en gelijke rechten van patiënten.

Het is onacceptabel dat we eerlijkheid in theorie bevestigen, maar er in de praktijk volledig aan voorbijgaan vanwege binnenlandse financiële beperkingen. Financiële beperkingen kunnen, hoe legitiem ook, nooit een rechtvaardiging vormen voor het negeren van patiëntenrechten, of die rechten zelfs in gevaar brengen. Tot slot wil rapporteur Bowis bedanken voor zijn uiterst kundige, van verantwoordelijkheidszin getuigende arbeid.

**Roberto Musacchio (GUE/NGL).** - (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, allereerst wil ik John Bowis graag van harte beterschap wensen. De rechtsgrondslag is de lakmoesproef voor deze richtlijn.

Als het gaat om iedereen het recht op de beste zorg, waar dan ook, te garanderen, wat heeft de rechtsgrondslag van de markt er dan mee te maken? De rechtsgrondslag zou het recht op gezondheid moeten zijn. Bovendien zou het recht op gezondheid in de eerste plaats moeten voorzien in het recht op de beste behandeling in eigen land, waaraan Europese kwaliteitsnormen zouden moeten worden opgelegd, zonder zich te verschuilen achter subsidiariteit.

Als de markt echter de rechtsgrondslag is, zou men kunnen denken dat deze richtlijn bedoeld is om gezondheid te Bolkesteiniseren en om de belangen te beschermen van de verzekeringsmaatschappijen of van degenen die winst willen maken op gezondheid.

Het is dus onvoorstelbaar dat uitgerekend parlementaire amendementen die over de cruciale kwestie van de rechtsgrondslag gaan, het risico lopen om onaanvaardbaar te worden geacht. Voordat het Parlement tot stemmen overgaat, moet hierover absoluut duidelijkheid worden verschaft, ook door de commissaris.

**Kathy Sinnott (IND/DEM).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, er is hard gewerkt om ervoor te zorgen dat zieke mensen de behandeling krijgen die ze nodig hebben, waar ze zich ook bevinden, wie ze ook zijn.

Helaas is er ook hard gewerkt om er voor te zorgen dat ze die hulp niet krijgen. In deze richtlijn worden de rechten van patiënten, door de voorafgaande toestemming door gezondheidsautoriteiten in plaats van een medische diagnose, genegeerd. We zijn weer terug bij af. Voorafgaande toestemming was in eerste instantie ook de reden dat patiënten naar het Europees Hof van Justitie gingen, en de arresten van het Hof zijn de reden dat we hier vandaag met een richtlijn zijn gekomen.

Nu zijn we weer terug bij af: sterven als gevolg van geografische obstakels blijft de regel. Gezondheidsautoriteiten, zoals die in mijn eigen land Ierland, zullen goedkeuring om voor een behandeling

te reizen weigeren onder deze richtlijn, net zoals ze dat doen onder het huidige E112, dat we van plan waren te verbeteren.

**Ria Oomen-Ruijten (PPE-DE).** - Voorzitter, allereerst de allerbeste wensen voor John Bowis. In deze richtlijn staat de patiënt centraal, de mondige burger die kan en ook wil kiezen voor de beste behandeling, liefst dichtbij, maar als die verderaf is, ook veraf.

Deze wetgeving hebben wij te danken aan heel dappere burgers van de Europese Unie die naar het Hof zijn gestapt om daar waar de eigen lidstaat hen in de steek liet voor de goede behandeling, die zorg over de grens te krijgen. Het Hof van Justitie heeft hen in het gelijk gesteld. Vandaag leggen wij vast wat het Hof van Justitie heeft beslist en formuleren wij tevens de nadere voorwaarden waaronder dat recht op grensoverschrijdende zorg voor die mondige burger kan worden verwezenlijkt.

Voorzitter, deze richtlijn is geweldig nieuws voor alle mensen in grensregio's, geweldig nieuws voor mensen met zeldzame ziekten, geweldig nieuws voor mensen die geconfronteerd worden met wachtlijsten, want in september zijn de heupen op. Deze mensen kunnen nu kiezen.

Wij hebben de informatie beter geregeld, wij hebben de regels voor terugbetaling nader gedefinieerd, wij hebben Europese referentienetwerken vastgelegd die ervoor zorgen dat de kwaliteit van de zorg wordt verbeterd. Wij hebben gezorgd voor geschillenbeslechting via een ombudsman, die ook anders zou kunnen. Ik verwijs dan naar het Nederlandse model voor geschillenbeslechting in de zorg dat onlangs van start is gegaan. Wij hebben de mogelijkheid van proefgebieden waaraan wij in de grensregio Limburg, waar ik vandaan kom, graag zouden meedoen. Ook hebben we vastgelegd dat de gezondheidssystemen in de lidstaten niet worden aangetast. Wel krijgt de burger het recht om te kiezen en die keuzevrijheid vind ik van zeer groot belang.

**María Sornosa Martínez (PSE).** - (ES) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, dames en heren, allereerst een woord van dank aan de heer Bowis en de schaduwrapporteurs, en een spoedig herstel voor de heer Bowis.

Mijns inziens is met deze richtlijn geprobeerd een ruimer rechtskader tot stand te brengen dan de huidige regelingen, waarin het recht van de burger op gezondheidszorg in andere lidstaten al is verankerd, om de rechtspraak van het Hof van Justitie tot uitdrukking te brengen, maar is dat niet gelukt omdat er meer rechtsonzekerheid kan ontstaan doordat er nu twee instrumenten voor mobiliteit zijn die elkaar niet uitsluiten, namelijk de verordeningen en de richtlijn, en bovendien doordat het ontbreekt aan een duidelijke omschrijving van de basisrechten, zoals het dienstenaanbod, de voorzieningen of de benodigde – onontbeerlijke, zou ik zeggen – voorafgaande toestemming; er is maar één rechtsgrondslag, en dat is die van de interne markt.

Geachte afgevaardigden, dat een universeel en dermate elementair beginsel als de toegankelijkheid van de gezondheidszorg uitsluitend op de regels van de interne markt zou worden gebaseerd, is onaanvaardbaar. Daarmee kunnen de gezondheidsdiensten in veel lidstaten worden ondermijnd en bovendien laten we na onze burgers werkelijk duidelijkheid te bieden over dit basisrecht, dat voor ons allemaal geldt.

**Holger Krahmer (ALDE).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, het Europees Hof van Justitie heeft ons een duidelijke opdracht gegeven. Het Hof heeft namelijk bepaald dat patiënten recht hebben op vergoeding van de kosten voor behandelingen in het buitenland. In dat opzicht, mevrouw Vassiliou, is het Commissievoorstel uitstekend en verdient het onze steun. Ik betreur wat er in de afgelopen weken hier in het Parlement is gebeurd met deze richtlijn. Hier worden de schrikbeelden van de markt opgeroepen en worden verbanden met de Dienstenrichtlijn gelegd die kant noch wal raken. Er zijn enkele amendementen die mij, als iemand die in de voormalige DDR is opgegroeid, ijskoude rillingen bezorgen. "Lidstaten kunnen passende maatregelen treffen om de instroom van patiënten te beperken", wordt er bijvoorbeeld gezegd. Wat is dat nu voor een mentaliteit? Blijkbaar moeten er opnieuw IJzeren Gordijnen komen. Voorstellen als deze zijn des te opmerkelijker, nu ze nota bene door de Groenen worden gedaan.

Het gaat om het sociale Europa. Dat is dezer dagen een veelbesproken onderwerp – met name de sociaaldemocraten roeren het graag aan. Vanmiddag hebben we de kans om deze toets te doorstaan en te laten zien of het ons te doen is om de rechten van patiënten of dat nationale gezondheidsbureaucraten ons gezichtsveld bepalen.

**Frieda Brepoels (PPE-DE).** - Gezondheid wordt inderdaad alsmaar belangrijker in Europa en ik denk dat de patiënten heel duidelijk verwachten dat zij meer zekerheid krijgen over hun rechten, maar ook correcte en goede informatie verwachten. Dit voorstel over de patiëntenmobiliteit komt dan ook niets te vroeg. Wij



hebben er met zijn allen lang op gewacht. Het is dan ook heel jammer dat de man die een groot deel van zijn carrière hieraan gewijd heeft, nu zelf om gezondheidsredenen verstek moet laten gaan en ik sluit mij dan ook heel graag aan bij de wensen voor een spoedig herstel van John.

Ik wil mij vooral concentreren op een aantal positieve punten in het belang van de patiënt. De oprichting van een contactpunt in het land van de patiënt waar deze voor alle informatie terecht kan, maar ook de ombudsman voor de patiënten en zeker ook de schaalvergroting dankzij een betere samenwerking tussen de lidstaten bieden zeker een meerwaarde voor de patiënten, in het bijzonder voor hen die lijden aan een zeldzame ziekte.

Ik denk dat voor het heikele punt van de voorafgaande toestemming voor ziekenhuiszorg een heel creatief compromis werd uitgewerkt dat zowel de patiënt als de zorgverzekeraar ten goede komt. Maar om het omgekeerde fenomeen van een te grote instroom onder controle te houden, en dat is toch wel belangrijk voor mijn regio Vlaanderen, werd er expliciet in het verslag opgenomen dat een ziekenhuis nooit kan worden verplicht om patiënten uit het buitenland op te nemen, indien eigen burgers hierdoor op een wachtlijst dreigen te komen.

Als inwoner van een grensregio tussen Vlaanderen, Nederland, Duitsland en Wallonië ben ik dan ook heel blij met de vraag aan de Commissie om sommige grensregio's aan te duiden als proefgebieden voor innovatieve projecten inzake grensoverschrijdende gezondheidszorg. Ik denk dat de resultaten hiervan zeker leerzaam zijn voor andere regio's. Ik hoop dat de Euregio daarvoor als voorbeeld kan dienen.

**Dorette Corbey (PSE).** - Ik begin met een woord van dank aan John Bowis voor zijn zeer gedreven en betrokken inzet voor de volksgezondheid en de patiëntenmobiliteit en ik wil hem een spoedig herstel toewensen.

Gezondheidszorg is een nationale bevoegdheid, maar er zijn raakvlakken met Europa. Patiënten zijn zich bewust van behandelingsmogelijkheden in andere landen en willen gebruikmaken van voorzieningen in andere landen. Dat geldt zeker voor patiënten in grensregio's of als er in eigen land lange wachtlijsten bestaan.

Er is niets op tegen om zorg en behandeling in andere landen te zoeken, maar het moet dan wel goed geregeld worden. Allereerst geen gedwongen gezondheidstoerisme. Het mag niet zo zijn dat verzekeringen patiënten onder druk zetten om goedkope zorg elders te aanvaarden.

Ten tweede moeten er minimale kwaliteitsgaranties zijn. Wie patiënten in het buitenland laat behandelen moet goede informatie verstrekken en zeker weten dat de kwaliteit in orde is.

Ten derde - en dat is zeer belangrijk -, lidstaten moeten het recht behouden om voorafgaande toestemming te eisen. Gezondheid is geen vrije markt. Om voorzieningen in stand te houden moeten plannings gemaakt worden en moeten ziekenhuizen weten welke patiëntenstroom zij kunnen verwachten.

Voor mij is het belangrijkste dat deze richtlijn ertoe zal bijdragen dat vooral behandelingsmethoden de grens overschrijden. Er is grote ongelijkheid tussen lidstaten, maar die los je niet op door patiënten over de grens te sturen, maar juist door behandelingen uit te wisselen en ook daaraan kan deze richtlijn een bijdrage leveren.

**Zuzana Roithová (PPE-DE).** - (CS) Mevrouw de minister, dames en heren. Al jaren stel ik het feit aan de kaak dat de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg geheel en al bepaald worden door het Europees Hof van Justitie. Het Hof garandeert dat burgers niet hoeven te wachten op toestemming van de zorgverzekeraar en zonder omhaal naar de dokter kunnen wanneer dat nodig is, alsook dat zij op zijn minst recht hebben op vergoeding van de kosten ter hoogte van een vergelijkbare behandeling in eigen land, dit allemaal omdat doktersbezoek geen belemmering mag vormen voor het vrije verkeer van personen. Dit staat ondubbelzinnig in de Verdragen, maar toch verzetten de socialisten zich er al vijf jaar met hand en tand tegen. Ondertussen hebben verschillende regeringen meerdere rechtszaken met hun burgers verloren. Honderden keren hebben we van de verzekeringslobby kunnen aanhoren dat het hele verzekeringswezen anders over de kop gaat. Ze zijn bang dat patiënten naar landen gaan waar ze niet zoals in eigen land maanden of zelfs jaren hoeven te wachten op een operatie. Daarom moet een patiënt nu voorafgaand toestemming vragen aan zijn of haar zorgverzekeraar. Patiënten en artsen in de hele EU snakken naar eenvoudigere regels met betrekking tot de meldingsplicht. Daarom ben ik geen voorstander van het voorstel om 27 definities tot stand te brengen van wat in verband hiermee nu precies gespecialiseerde en dure zorg is. Dat is buitengewoon huichelachtig, want het gaat puur en alleen om wat de zorgverzekeraars bereid zullen zijn uit te geven aan de behandeling van burgers in het buitenland. Dus waarom berekenen we het geheel eigenlijk niet meteen in euro's?

Ik heb mij ingezet voor voorstellen om een systeem te ontwikkelen ter verhoging van de kwaliteit en de veiligheid van de gezondheidszorg, met inbegrip van openbare toegankelijkheid van de resultaten van onafhankelijke kwaliteitsbeoordelingen van gezondheidszorginstellingen. In concreto gaat het om nationale of internationale accreditatie van ziekenhuizen. Het compromisvoorstel is weliswaar wat oppervlakkiger, maar vormt desalniettemin een goede impuls voor landen die tot op heden niet over een dergelijk systeem beschikken. Ik wil geloven dat alle ziekenhuizen snel over een vrijwillige nationale of Europese accreditatie zullen beschikken, met andere woorden, over een beoordeling van hun kwaliteitsniveau, zoals de ziekenhuizen in de Tsjechische Republiek nu reeds. Tevens ben ik van mening dat de Commissie niet precies dient te bepalen wat er in de grensregio's gebeurt, maar dat zij deze regio's dient te coördineren als proefgebieden voor het testen van grensoverschrijdende gezondheidszorgprojecten. Ik betreur het dat de socialisten huichelachtig, onder valse voorwendselen, blijven strijden tegen opheldering van de patiëntenrechten in de Europese Unie.

**Genowefa Grabowska (PSE).** – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het is geen goede zaak als het Hof van Justitie besluiten neemt over de rechten van burgers, maar het is vooral erg wanneer deze situatie zich herhaalt en het Europees Hof van Justitie, in plaats van het Parlement en de Raad, dit constant doet. Daarom ben ik verheugd over het verslag-Bowis en wens de auteur een spoedig herstel toe. Ik zie in dit verslag een kans voor een verbetering van de gezondheidszorgnormen in mijn eigen land, Polen.

Ik wil echter graag de aandacht vestigen op drie belangrijke onderdelen van dit verslag. In de eerste plaats denk ik het onjuist is de gezondheidszorg alleen als verhandelbare dienst te zien. Zowel de nationale grondwetten als het Gemeenschapsrecht waarborgen het recht op gezondheidszorg van EU-burgers. Daarom moet de rechtsgrondslag worden veranderd. In de tweede plaats moet het gebruik van grensoverschrijdende gezondheidszorg gebaseerd zijn op een weloverwogen keuze van de patiënt en niet op dwang. In de derde plaats moet het besluit om een behandeling in een ander land te ondergaan gebaseerd zijn op behoefte en niet op de dikte van de portemonnee van de patiënt.

Ik ben ervan overtuigd dat de Europese open ruimte voor gezonde burgers ook open moet zijn voor burgers die ziek zijn en in een andere lidstaat medische hulp nodig hebben.

**Christofer Fjellner (PPE-DE).** – (SV) Mijnheer de Voorzitter, het besluit van vandaag is één van de besluiten waarvan ik het meest trots ben dat wij ze hier in het Europees Parlement nemen. Het is een besluit om Europa te openen en vrij verkeer te garanderen voor wie ziek en zorgbehoevend is, voor wie vrij verkeer een kwestie van leven of dood kan zijn, het besluit dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om over de eigen behandeling te beslissen en dat het niet alleen diegenen die goed geïnformeerd of rijk zijn die mogelijkheid hebben, maar dat wij het voor iedereen mogelijk zullen maken om de behandeling te krijgen waar ze dat willen.

U, sociaaldemocraten, wilt de mensen dwingen om voorafgaande toestemming te vragen. In normale mensentaal betekent dit dat u wie ziek is, wilt verplichten om toestemming te vragen voor ze naar de dokter gaan, in ieder geval als ze dat in een ander EU-land doen. Waarom doet u dat? Omdat u nee wilt kunnen zeggen, natuurlijk. U wilt de mogelijkheid om te sturen, regelen en plannen – de patiënten de macht ontnemen. Wij hebben echter uw voorafgaande toestemming niet nodig om te voorkomen dat de mensen zelf moeten betalen. Als ik vandaag naar de dokter ga in Stockholm, hoef ik geen toestemming te vragen en hoef ik geen geld voor te schieten. De waarheid is dat u van meet af aan tegen dit voorstel was. U hebt geprobeerd het te begrenzen, te belemmeren en teniet te doen. Nu doet u opnieuw hetzelfde.

Toen wij deze kwestie in Zweden bespraken, probeerde u ervoor te zorgen dat men in Zweden niet behandeld mag worden waar men wil. Nu wil u dat men niet behandeld mag worden waar men wil in Europa. U zegt dat u het voorstel steunt, maar toen wij in de commissie stemden, onthield u zich van stemming. Kan het nog laffer? U weet vandaag niet eens hoe u zult stemmen. U weet niet eens waarover u zult stemmen.

Vandaag hebben wij allemaal een keuze. Wij hebben de keuze om op te komen voor de rechten van de patiënten of voor de rechten van bureaucraten en politici om te beslissen en reguleren. Ik weet wat ik vandaag zal kiezen. Ik zal stemmen om de patiënten in het middelpunt te zetten. Ik vind dat allen in dit plenum dat zouden moeten doen, als u vanavond met een goed geweten wil gaan slapen.

**Åsa Westlund (PSE).** – (SV) Mijnheer de Voorzitter, alle patiënten moeten recht hebben op behandeling wanneer zij die nodig hebben. Wij, sociaaldemocraten, vinden het belangrijk dat mensen voor een behandeling naar het buitenland kunnen gaan, bijvoorbeeld wanneer de wachtlijsten in hun eigen land te lang zijn. Daarom was het ook de sociaaldemocratische regering in Zweden die het initiatief voor een richtlijn ter zake nam. Het mag echter niet de dikte van de portemonnee zijn die bepaalt waar iemand behandeld wordt, en de

beslissing over de behandeling moet dicht bij de mensen worden genomen, niet door bureaucraten in het EU-systeem.

De ontwerprichtlijn van de Europese Commissie geeft te veel macht aan Europese bureaucraten. Bovendien houdt zij geen rekening met al die mensen die geen honderden Zweedse kronen kunnen betalen. Desondanks hebben de Zweedse centrumrechtse leden hier in het Europees Parlement kritiekloos hulde gebracht aan het Commissievoorstel. Wij, daarentegen, hebben voorstellen gedaan en hard gewerkt om het mensen zonder dikke portemonnee gemakkelijker te maken voor een behandeling naar het buitenland te reizen. Wij hebben ook hard gewerkt om duidelijk te maken dat gezondheidszorg de verantwoordelijkheid van de lidstaten is, niet iets waar EU-bureaucraten over moeten beslissen. Wij hebben niet alles bereikt wat wij willen. Daarom wil ik alle leden oproepen ons amendement betreffende artikel 8, lid 3 te steunen. Dan kunnen wij ons ook achter deze richtlijn scharen en kunnen we snel een oplossing krijgen voor alle patiënten in Europa.

**Emmanouil Angelakas (PPE-DE).** – (EL) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, mevrouw de minister, allereerst wil ik de commissaris, mevrouw Vassiliou, gelukwensen met het feit dat zij het initiatief heeft genomen tot deze ontwerprichtlijn en de rapporteur van het verslag, de heer Bowis, van harte bedanken voor zijn uitstekende werk en hem snelle beterschap toewensen.

Ik weet dat het allesbehalve gemakkelijk was om dusdanig resultaten te bereiken dat het mogelijk werd vorderingen te maken bij het vraagstuk van de grensoverschrijdende gezondheidszorg, zeer zeker gelet op, ten eerste, de grote verschillen tussen de socialezekerheids- en verzekeringsstelsels van de lidstaten, ten tweede, de verschillende niveaus van economische ontwikkeling tussen de lidstaten en, ten derde, de verschillende niveaus van dienstverlening in de gezondheidssector tussen de lidstaten. Gelet op dit alles heeft de rapporteur uitstekend werk verricht.

In het onderhavige verslag worden vraagstukken met betrekking tot patiëntenmobiliteit behandeld. Daarbij gaat het vooral om de aanpak en de behandeling van ziekten in gespecialiseerde medische inrichtingen. Zeker is dat hierdoor het medisch toerisme niet zal toenemen. Veeleer krijgen de Europese burgers de mogelijkheid om de best beschikbare zorg te ontvangen, wel wetend wat hun rechten zijn en zonder dat zij hoeven te bedelen om kostenvergoeding. De lidstaten zullen immers de beschikking hebben over een duidelijk systeem van voorafgaande toestemming voor kostenvergoeding.

Wij mogen ook niet vergeten dat er heel wat arresten van het Hof van Justitie zijn over dit punt. In het verslag worden belangrijke vraagstukken behandeld en wordt gesteld dat de definitie van intramurale zorg een bevoegdheid van de lidstaten blijft; dezelfde kosten worden vergoed als wanneer de behandeling had plaatsgevonden in de lidstaat zelf; het vraagstuk met betrekking tot de behandeling van patiënten met zeldzame ziekten hoe dan ook wordt geregeld, ongeacht of deze ziekten behoren tot de door de lidstaat van herkomst van de patiënt verstrekte prestaties; de voorstellen betreffende de instelling van een Europese ombudsman die alle klachten van patiënten behandelt, de juiste richting uitgaan; en tot slot dat het noodzakelijk is een campagne op touw te zetten om patiënten te informeren over hun rechten.

Er blijven echter nog talrijke vraagstukken hangend, zoals, ten eerste, de verdere uitwerking van het mechanisme voor de berekening van de kosten, ten tweede, de lijst van ziekten die in het systeem worden opgenomen, ten derde, de erkenning van recepten, daar niet altijd dezelfde geneesmiddelen in alle lidstaten in de handel zijn en, ten vierde, de bevordering van e-gezondheid.

Deze hele exercitie gaat hoe dan ook de juiste kant uit en het is jammer dat de socialisten vandaag terugkrabbelen. Ik hoop dat de besprekingen snel zullen vorderen, en heb de indruk dat het Europees Parlement met zijn bijdrage reageert op een cruciale hedendaagse eis van de Europese burgers.

#### VOORZITTER: LUIGI COCILOVO

*Ondervoorzitter*

**Charles Tannock (PPE-DE).** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de meeste mensen in mijn kiesdistrict Londen hebben weinig interesse in en weet van wat een Parlements lid nou doet of wat het nut is van de EU. Echter, deze week zijn er twee plenaire verslagen waar het publiek echt tevreden over kan zijn. Het eerste verslag gaat over de bovengrens van roamingkosten in het telecompakket, en het tweede over het recht van patiënten om te kiezen voor een medische behandeling in een ander EU-land.

Ook ik wil graag het verslag van mijn collega uit Londen, John Bowis, steunen. Helaas kan hij hier vandaag niet zijn, door zijn slechte gezondheid, en ik wens hem veel beterschap. Hij zal natuurlijk erg worden gemist in het nieuwe Parlement.

Voor een behandeling door de nationale gezondheidsdiensten in het Verenigd Koninkrijk moet vaak lang worden gewacht en de kosten zijn erg hoog vergeleken met andere EU-landen. Een flexibeler EU-markt, met redelijke toestemmingswaarborgen binnen de gezondheidszorg, is een win-winsituatie voor zowel de algemene bevolking als ook voor de nationale gezondheidszorgbegrotingen van de lidstaten.

**Catiuscia Marini (PSE).** – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, vandaag behandelen we een belangrijke richtlijn om het recht op mobiliteit van patiënten in Europa en het recht op gezondheidszorg in de lidstaten van de Europese Unie, daadwerkelijk te garanderen.

Maar gezondheidszorg mag niet op een lijn worden gesteld met welke andere dienstverlening op de interne markt dan ook en burgers die patiënt zijn, mogen niet beschouwd worden als gewone consumenten; het recht op gezondheid wordt concreet door het recht op behandeling en zorg, in de eerste plaats in eigen land. Het recht op mobiliteit van patiënten mag voor bepaalde lidstaten geen uitvlucht zijn om niet te investeren in nationale gezondheidsdiensten, waardoor zij burgers in wezen dwingen tot medisch toerisme en hun niet de vrije keuze laten.

Met de richtlijn zou beter de ongelijkheid op het gebied van toegang tot en kwaliteit van de diensten kunnen worden aangepakt in het land waar de patiënt woont. Gezondheid is geen handelswaar, het is een maatschappelijk recht. De juridische kwestie en de kwestie omtrent voorafgaande toestemming zijn in wezen een manier om het recht op gezondheid van de hand te wijzen.

**Marios Matsakis (ALDE).** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, dit verslag is een keerpunt voor de zorgverlening aan EU-burgers. Het verslag zet de gezondheid van de patiënt duidelijk en stellig op de eerste plaats en zorgt ervoor dat de zorgstelsels in de verschillende lidstaten verantwoord voor verbeteringen kunnen concurreren. Deze wetgeving zal ongetwijfeld een aanzienlijke verbetering tot gevolg hebben voor de gezondheidszorg in Europa. Ze zal ook gelijkheid brengen voor de patiëntenzorg, waarbij alle burgers, rijk en arm, bekend en onbekend, toegang zullen hebben tot betere behandelingen in het buitenland.

Mijn aanvankelijke zorg met betrekking tot eventuele nadelige gevolgen voor de nationale stelsels van kleinere en armere lidstaten is verdwenen door de voorafgaande-toestemmingsbepaling die als een waarborg is toegevoegd. Ik kan nu met zekerheid zeggen dat deze wetgeving goed is voor zowel de patiënten als de gezondheidszorgstelsels in alle lidstaten, en ze verdient onze volledige en unanieme steun. Ik ben verbaasd over de negatieve houding die mijn socialistische collega's in dit kader hebben ingenomen.

**Elisabeth Schroedter (Verts/ALE).** – (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik ben het helemaal niet eens met de heer Matsakis. Het Commissievoorstel biedt namelijk geen rechtszekerheid aan patiënten die zich in het buitenland laten behandelen. Het verandert evenmin iets aan de grijze gebieden van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van socialezekerheidsstelsels. Alleen een helder systeem waarin voor dure behandelingen vooraf toestemming wordt gegeven biedt patiënten de zekerheid dat de kosten worden vergoed.

De richtlijn laat ook de rechtsgrondslag in het midden – dit hebben mijn collega's al duidelijk aan de orde gesteld – en daarmee ook de verdeling van bevoegdheden tussen de lidstaten en Europa. De gezondheidszorgstelsels van de lidstaten zijn solidariteitsstelsels op basis waarvan iedereen, ongeacht financiële situatie en woonplaats, in dezelfde mate toegang heeft tot de gezondheidszorg. De Europese wetgeving mag deze solidariteitsstelsels niet in gevaar brengen. Ook op dit punt schiet het Commissievoorstel tekort. Wij kunnen het dan ook pas goedkeuren als onze amendementen worden aangenomen.

**Ilda Figueiredo (GUE/NGL).** – (PT) Voorzitter, het is onacceptabel dat de Europese Commissie en de meerderheid van het Parlement, onder het voorwendsel van de toepassing van de rechten van patiënten op het gebied van gezondheidszorg, eigenlijk aan de poten van de nationale openbare gezondheidszorg zagen, zoals in het geval van Portugal.

Door dit voorstel te baseren op artikel 95 van het EG-Verdrag, dat betrekking heeft op de harmonisering van de interne markt, wordt de liberalisering van de sector nagestreefd, hetgeen onacceptabel is. Dit is een sector die niet moet worden geregeerd door de logica van marktwerking en winst, waarmee slechts de belangen van economische en financiële groepen worden gediend. Gezondheid mag geen handel worden. Daarom hebben wij voorgesteld dit voorstel van de Europese Commissie te verwerpen.

Er bestaan al verordeningen en verdragen die grensoverschrijdende zorg mogelijk maken. Deze kunnen worden verbeterd, zonder dat er getornd hoeft te worden aan de bevoegdheden en rechten van de lidstaten

wat betreft het eigendom en de aansturing van de nationale gezondheidszorg, die naar onze overtuiging openbaar en voor iedereen toegankelijk moet zijn.

**Christel Schaldemose (PSE).** - (DA) Mijnheer de Voorzitter, we praten al de hele dag over hoe enorm belangrijk het is dat we met dit voorstel zorgen voor goede gezondheidszorg en goede beschermingsmaatregelen voor de burgers. Het voorstel bevat ook een behoorlijk aantal goede maatregelen, bijvoorbeeld een groot aantal vereisten met betrekking tot de toegang van patiënten tot informatie en dergelijke, maar laten we nu eens heel eerlijk zijn. Echte bescherming kunnen we patiënten alleen bieden, als we ervoor zorgen dat er een voorafgaande toestemming komt, voordat de patiënten naar het buitenland gaan. In dat geval kunnen patiënten er voor honderd procent zeker van zijn dat ze recht hebben op de behandeling. Daarnaast weten ze dan welk deel van de kosten wordt vergoed, maar ook waar ze precies heen moeten gaan om de juiste behandeling te krijgen. Voor mij is deze zekerheid van doorslaggevend belang. Daarbij komt dat een voorafgaande toestemming de gezondheidsautoriteiten een instrument in handen geeft om de patiënten die thuisblijven te beschermen.

**Olle Schmidt (ALDE).** - (SV) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, eindelijk, eindelijk. Mevrouw de commissaris en de heer Bowis hebben uitstekend werk geleverd. De verhitte discussie die aan deze richtlijn vooraf is gegaan, is verbazend. Met deze richtlijn hebben de Europese Unie en wij in dit Parlement een buitengewone kans om de band met de burgers te herstellen, *reconnect to the people*, waar wij zo lyrisch naar streven en wat we telkens weer benadrukken. Maar wat gebeurt er nu? We aarzelen, en velen in dit Parlement – zelfs de Zweedse sociaaldemocraten – wil het patiënten moeilijk maken en hun kansen om in het buitenland behandeld te worden een spaak in het wiel steken. Waarom? Ik kan het niet anders interpreteren dan dat het gaat om het redden van de stelsels, niet om het redden van patiënten die een behandeling nodig hebben. Ik ben blij dat we zo ver zijn geraakt, mevrouw de commissaris. U hebt uw verantwoordelijkheid genomen. Wij hebben in dit Parlement de mogelijkheid om onze verantwoordelijkheid te nemen. Laat ook de Raad zijn verantwoordelijkheid nemen!

**Proinsias De Rossa (PSE).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, de verlening en financiering van betaalbare en hoogwaardige gezondheidszorg is een verantwoordelijkheid voor elke lidstaat afzonderlijk. Europa heeft een coördinerende rol. Natuurlijk bestaat er een sterk argument voor een betere coördinatie van onze gezondheidsdiensten door heel de Europese Unie en vooral in grensgebieden, maar dat kan geen streven van deze richtlijn zijn. Haar doel zou moeten zijn om ervoor te zorgen dat het recht van burgers op gezondheidszorg in een andere lidstaat zorgvuldig wordt geformuleerd, zodat de capaciteit van elke lidstaat om haar binnenlandse diensten te financieren en te organiseren niet wordt ondermijnd door medisch toerisme.

Ik moet zeggen dat mevrouw Sinnott, met haar opportunistische kreten vandaag in dit Parlement, zoals altijd weer eens ongelijk heeft. Niemand in Ierland is ooit dood gegaan ten gevolge van een weigering om naar een andere lidstaat te reizen voor zorg – sterker nog, er bestaat een potje voor degenen die dergelijke zorg nodig hebben.

Uiteindelijk zijn het de medische behoeften van patiënten waar het om gaat en niet de keuze van de consument. Voorafgaande toestemming en een gepaste rechtsgrondslag zijn van wezenlijk belang en, zolang deze niet in de richtlijn worden opgenomen, kan ik deze richtlijn niet steunen.

**Daniela Filipiová, fungerend voorzitter van de Raad.** - (CS) Dames en heren, ik zou graag alle afgevaardigden willen bedanken voor hun opmerkingen, voorstellen en aanmerkingen. Ik kan hier constateren dat de Raad en het Europees Parlement het over vele deelonderwerpen eens zijn, ook al zijn er nog steeds een paar kwesties waarover we ons nog eens goed gezamenlijk buigen moeten. De heer Bushill-Matthews, rapporteur namens de heer Bowis, heeft in zijn inleiding gezegd dat dit een ingewikkeld en gevoelig onderwerp betreft. Zoals de heer Maaten reeds zei, dienen zowel het Europees Parlement als uiteraard ook de Raad tot een compromis te komen. Het doet mij deugd dat de commissie JURI zich achter het voorstel tot verhoging van de rechtszekerheid geschaard heeft. Tevens wil ik mijn instemming betuigen met de heer Braghetto die gezegd heeft dat het voorstel een kans inhoudt voor de nationale volksgezondheidsstelsels. Bovendien leidt dit voorstel, zoals mevrouw Roth-Behrendt terecht opmerkte, tot uitbreiding van de patiëntenrechten. Desalniettemin wil ik erop wijzen dat de richtlijn eveneens praktisch uitvoerbaar dient te zijn en dus in lijn moet zijn met de financiële, juridische alsook organisatorische mogelijkheden van de verschillende lidstaten. Verder is het duidelijk dat, gezien de hoeveelheid amendementen, de Raad enige tijd nodig zal hebben om deze allemaal tegen het licht te houden. De Raad en het Europees Parlement blijven met elkaar in gesprek hierover. Daarbij dient het juiste evenwicht te worden gevonden tussen alle verschillende meningen en voorstellen. Ik vertrouw er echter op dat we hier gezamenlijk uit zullen weten te komen.

**Androulla Vassiliou**, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, zoals we vandaag maar weer eens gezien hebben zijn de parlementaire debatten over deze kwestie vruchtbaar en vol vuur. De discussies voegen veel toe aan het initiatief van de Commissie, en de amendementen waarover ze zal stemmen vormen ook een hoogst waardevolle inbreng met betrekking tot een aantal kernpunten.

Over het recht van patiënten op toegang tot hoogwaardige en veilige gezondheidszorg, hebben velen van u bevestigd dat het van fundamenteel belang is om voor helderheid en garanties te zorgen. Daar ben ik het volledig mee eens en hoop heel erg dat dit streven zal worden goedgekeurd.

Met betrekking tot het vraagstuk van de vergoeding van de kosten van een behandeling in het buitenland, is er duidelijke zorg geuit over het aanzienlijke aantal patiënten dat zich geen grensoverschrijdende gezondheidszorg kan veroorloven. Dit is zeker een belangrijk en heel gegrond punt. Er bestaan door heel Europa duidelijke inkomensverschillen en dit heeft ernstige gevolgen met betrekking tot de toegankelijkheid van een aantal fundamentele diensten, waaronder de gezondheidszorg. Deze kwestie moet worden aangepakt. Het terugbrengen van zulke ongelijkheden is echter een moeilijke uitdaging, en is nu, tegen de achtergrond van de huidige economische crisis, zelfs nog moeilijker. Er is een belangrijke en gecoördineerde inspanning vereist vanuit de EU en de lidstaten op alle niveaus.

Helaas kunnen we in het kader van de ontwerprichtlijn niet veel doen. Het voorstel van de Commissie laat het aan de lidstaten over om een rechtstreekse vergoeding van de kosten voor grensoverschrijdende behandelingen aan te bieden, bijvoorbeeld door middel van een schriftelijke bevestiging van het bedrag dat zal worden uitgekeerd. Als het Parlement wil dat de richtlijn hier duidelijkheid over verschaft, ben ik daar alleen maar blij om. Er is binnen de voorgestelde richtlijn niet gepoogd om dit te voorkomen, maar de verantwoordelijkheid van de lidstaten om de gezondheidszorg te organiseren wordt des te meer gerespecteerd. Daarom waren we er huiverig voor om de financiële effecten van grensoverschrijdende gezondheidszorg op de nationale gezondheidsstelsels en de ziekteverzekeringsfondsen te beperken. Die twee doelstellingen zijn echter niet onvereenigbaar. Het is aan de lidstaten om ze zoveel mogelijk te verzoenen ten gunste van de patiënten, vooral voor degenen met een klein inkomen.

Met betrekking tot de wijze waarop deze richtlijn zich tot de verordening betreffende de sociale zekerheid verhoudt, zijn we het denk ik eens dat er behoefte is aan klare taal, wat zou betekenen dat wanneer er eenmaal om voorafgaande toestemming is verzocht door een patiënt, en aan de voorwaarden van de verordening is voldaan – met andere woorden, wanneer er buitensporige vertraging is – de verordening zou moeten gelden. Er mag geen twijfel over bestaan dat dit inhoudt dat de tarieven van de verordening van toepassing zijn, zodat patiënten kunnen profiteren van het meest gunstige systeem.

Wat betreft voorafgaande toestemming voor intramurale zorg zijn de voorgestelde bepalingen op twee overwegingen gebaseerd. Ten eerste, de jurisprudentie: het Hof heeft bepaald dat een dergelijk systeem onder bepaalde omstandigheden kan worden gerechtvaardigd. Dit hebben we in artikel 8, lid 3, vastgelegd. Ten tweede zou het niet gepast zijn om zulke bepalingen te vervangen door een soepeler – of werkelijk onvoorwaardelijk – systeem van voorafgaande toestemming, dat wettig of *de facto* in alle lidstaten geldt. We weten allemaal dat patiëntenmobiliteit een erg beperkt verschijnsel zal blijven. Dat betekent dat ook de impact op de begroting beperkt zal blijven. Daarom is er geen reden om patiënten onnodige barrières op te leggen. Voorafgaande toestemming voor intramurale zorg moet een beschermingsmechanisme blijven, dat kan worden toegepast wanneer dat echt nodig is.

Tegen deze achtergrond, zouden systemen van voorafgaande toestemming zoals de rapporteur heeft voorgesteld kunnen leiden tot een indirect – en in feite onnodig – controleren van patiënten, wat het proces zou belemmeren in plaats van bevorderen. Ik begrijp dit niet het beoogde effect van dit voorstel was, maar ik geloof dat het de rechten van patiënten zoals bepaald door het Hof echt zou beperken. Een risico van zulke administratieve processen is dat ze zowel hinderlijk als willekeurig zijn.

Ik heb mijn bedenkingen bij de voorgestelde definitie van intramurale zorg. Deze definitie is werkelijk van wezenlijk belang voor de rechten van patiënten omdat zij de grenzen voor het systeem van voorafgaande toestemming bepaalt. We hebben voorgesteld om het begrip intramurale zorg via een communautaire lijst te definiëren die gebaseerd is op de gedeelde kennis van deskundigen, die rekening zouden houden met de ontwikkelingen binnen de technologie. Dit zou een redelijke en moderne benadering van het begrip intramurale zorg mogelijk maken.

Sommigen van u verlangen dat er onafhankelijk nationale lijsten worden opgemaakt en de meeste lidstaten vragen hier ook om. Een definitie die op nationale lijsten zou zijn gebaseerd, zou tot discrepanties leiden met betrekking tot de vraag wat intramurale zorg in elke lidstaat precies inhoudt, waardoor er een aanzienlijk

risico bestaat dat de rechten van patiënten worden ingeperkt. Als we deze weg zouden inslaan, zouden zulke lijsten gebaseerd moeten zijn op duidelijk gedefinieerde criteria en onderworpen aan een evaluatieproces. Anders zouden de rechten van patiënten, zoals vastgesteld door de Europese rechters, ondermijnd worden.

Sommigen van u hebben gezegd dat met het aannemen van deze voorgestelde richtlijn slechts een aantal patiënten geholpen zijn, namelijk de kleine groep geïnformeerde patiënten. Aan de andere kant ben ik van mening dat we onder deze richtlijn elke patiënt de mogelijkheid en het recht geven om, voordat hij of zij van huis vertrekt, volledig geïnformeerd te zijn zodat hij of zij een gefundeerde keuze kan maken.

Ik begrijp de zorg die geuit is met betrekking tot de moeilijkheid van het verwerven van heldere informatie over gezondheidswerkers bij de zoektocht naar gezondheidszorg in het buitenland. Dit is puur een kwestie van patiëntenveiligheid. We moeten het hier eens worden over praktische oplossingen die ook een aantal basisbeginselen in acht houden, zoals het recht op de bescherming van persoonsgegevens en het vermoeden van onschuld. Ik weet zeker dat er overeenstemming kan worden bereikt over de basis van uw eerste suggesties.

Er is verwezen naar amendement 67 met betrekking tot de verzwakking van de regel voor aansluitingen bij sociale zekerheidsstelsels. Dit kan helaas niet worden geduld.

Wat betreft de rechtsgrondslag voor de voorgestelde richtlijn zouden velen van u artikel 152 willen toevoegen aan artikel 95. Ik begrijp dat dit voor enkele fracties een belangrijke zaak is, maar het is moeilijk om in dit stadium van de behandeling van de richtlijn geanalyseerd definitieve uitspraken te doen. Het is belangrijk om deze kwestie in het licht van de ontwikkeling van de tekst te bezien, om te bepalen wat de geschikte rechtsgrondslag is. Als de inhoud van de uiteindelijke tekst het toelaat, zou de toevoeging van artikel 152 aan artikel 95 zeker in aanmerking kunnen worden genomen. Ik blijf open staan om dit op elk toekomstig stadium van de medebeslissingsprocedure te overwegen.

(Applaus)

Sommigen van u hebben weer de kwestie van de mogelijk buitensporige toestroom van patiënten uit andere lidstaten opgeworpen en hoe het ontvangende zorgstelsel beschermd kan worden. Mijn antwoord luidt, en het is hetzelfde antwoord dat ik zou geven op degenen die zonder het bestaan van voorafgaande toestemming voor intramurale zorg buitensporige uitstromen vrezen, dat dit voorstel niet de intentie heeft om de patiëntenmobiliteit te bevorderen. Zoals ik al zei is patiëntenmobiliteit een beperkt verschijnsel en we verwachten niet dat dit gaat veranderen. Daarom zou het simpelweg disproportioneel zijn om de lidstaten een vrijbrief te geven om maatregelen te nemen om patiënten te weigeren om de toestroom te controleren. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat patiënten uit andere lidstaten niet worden gediscrimineerd. Bij elke vorm van regulering van binnenkomende patiënten zou er nagegaan moeten worden of deze leidt tot een aanvaardbare uitzondering op het beginsel van non-discriminatie op grond van nationaliteit zoals bepaald in het EU-Verdrag.

Wat patiënten die onder zeldzame ziekten lijden betreft, begrijp ik dat u zoekt naar de beste aanpak zodat ze gebruik kunnen maken van de gezondheidszorg die ze nodig hebben, maar soms is het beste de vijand van het goede. Vandaag gaat u over het verslag van de heer Trakatellis stemmen, dat betrekking heeft op de recente strategie die de Commissie met betrekking tot zeldzame ziekten reeds heeft opgesteld, waaronder de voorgestelde aanbeveling van de Raad. Zoals u weet zijn snelle diagnoses en toegang tot behandeling onder deze omstandigheden ingewikkeld en niet altijd mogelijk of beschikbaar in het thuisland. Om de Europese samenwerking van voordeel te laten zijn op patiënten met zeldzame ziekten, moeten ze daarom werkelijk aan deze richtlijn betreffende de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg worden toegevoegd. Zo denk ik dat er brede overeenstemming bestaat over de noodzaak van Europese samenwerking met betrekking tot referentiecentra voor zeldzame ziekten. Ik zou u daarom dringend willen verzoeken om zeldzame ziekten binnen het bereik van deze richtlijn te houden.

Met de voorgestelde uitsluiting van orgaantransplantatie kan ik het simpelweg niet eens zijn. Transplantatie is een medische procedure en het is moeilijk om te rechtvaardigen waarom patiënten geen recht zouden mogen hebben om voordeel te halen uit grensoverschrijdende gezondheidszorg, zoals het Hof heeft bepaald. Het vraagstuk van de toekenning van organen is echter een andere zaak. Ik heb daarom deskundigen binnen de Commissie gevraagd om deze vraag nader te onderzoeken om te kijken hoe orgaantoeckenning binnen een andere context kan worden aangepakt.

Vandaag kunnen we een belangrijke vooruitgang boeken met betrekking tot het aannemen van deze richtlijn. Nu we nog maar een paar weken van de Europese verkiezingen verwijderd zijn, wil ik graag hulde brengen aan dit Parlement en aan zijn bestuur voor alle inspanningen om deze stemming vandaag mogelijk te maken,

waar ik u allen voor bedank. Ik wil graag nogmaals de heer Bowis bedanken en de schaduwrapporteurs voor hun inspanningen en harde werk en wens de heer Bowis veel beterschap. We hopen hem snel weer te zien zodat hij zijn werkzaamheden kan hervatten en een normaal leven kan leiden.

(Applaus)

**Philip Bushill-Matthews**, *plaatsvervangend rapporteur*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag alle collega's willen bedanken voor dit zeer vruchtbare debat. Ik zou in het bijzonder – en mijn excuses dat ik dit niet eerder heb gezegd – de rapporteurs van de zes commissies, die zulke waardevolle adviezen hebben uitgebracht, persoonlijk willen bedanken voor hun opmerkingen en hun inzichten deze ochtend. Ik wil ook alle collega's in het Parlement bedanken voor hun warme eerbetoon aan John Bowis, zowel op professioneel vlak voor zijn werk als op persoonlijk vlak, door hun beterschapswensen, die ik graag aan hem doorgeef.

Zoals met alle verslagen, is dit verslag op compromissen gebaseerd en het is niet altijd mogelijk dat iedereen het overal met elkaar over eens is. Ik erken en respecteer het feit dat er nog steeds wat bezwaren bestaan voor sommige fracties en enkele delegaties, er zijn dus nog een aantal amendementen waarover plenair later vanochtend een besluit zal worden genomen.

Ik zou daarom graag de commissaris in het bijzonder willen bedanken voor haar afsluitende opmerkingen, die het hopelijk voor sommige collega's in andere fracties makkelijker zal maken om te beslissen over hoe ze gaan stemmen. Ik hoop van harte dat als gevolg van deze opmerkingen, het algehele verslag brede steun zal ontvangen in de verschillende fracties, want het maken van een prioriteit van de behoeften van patiënten zou zeker belangrijker moeten zijn dan partijpolitiek.

Ik geef toe dat een akkoord vandaag hoe dan ook te laat zal komen voor een formeel akkoord in eerste lezing tijdens het Tsjechische voorzitterschap, maar ik begrijp dat er al een krachtige politieke overeenkomst binnen de Raad ligt, dankzij het werk dat het voorzitterschap al heeft verricht, en daar ben ik erg dankbaar voor.

Ik weet dat John graag zou willen dat dit akkoord liever vandaag nog dan morgen in de praktijk wordt gebracht en dat zouden ook veel patiënten in de hele EU willen die al lang genoeg hebben gewacht. Namens de rapporteur verzoek ik de Commissie, het nieuwe voorzitterschap van de Raad en natuurlijk de nieuwe Parlementsleden, om in de nieuwe zittingsperiode een echte prioriteit te maken van een vroege tweede lezing in de tweede helft van dit jaar, zodat alle resterende problemen snel kunnen worden opgelost. We willen nu geen tijd verliezen. Dit verslag zal niet alleen echte voordelen brengen voor echte mensen in de hele EU, maar zal ook laten zien dat samenwerking op EU-niveau mensen op individueel niveau, waar ze ook wonen en ongeacht hun financiële middelen, voordeel kan opleveren. De stemming van vandaag zal duidelijkheid geven over de toekomst. Laten we samen die weg inslaan zo snel als we kunnen, want u weet maar nooit wanneer u, net zoals de rapporteur, plotseling zelf zulke grensoverschrijdende gezondheidszorg nodig zult hebben.

**De Voorzitter**. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt vandaag om 12.00 uur plaats.

#### **Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Cristian Silviu Buşoi** (ALDE), *schriftelijk*. – (RO) Ik dank de rapporteurs van de verschillende commissies voor het werk dat zij hebben verricht. Dit rapport vormt een belangrijke stap voorwaarts voor een betere mobiliteit van de patiënt binnen de EU.

In een Europa waarin verkeersvrijheid een grondrecht is, is het garanderen van mobiliteit van de patiënt iets vanzelfsprekends en absoluut noodzakelijk om medische zorg van de grootste kwaliteit te kunnen verlenen aan degenen die dergelijke diensten nodig hebben. Dit zou op de lange termijn ook kunnen leiden tot een verbetering van de nationale gezondheidszorgstelsels, door een zekere mate van onderlinge concurrentie.

Toch zijn er, ondanks de substantiële verbeteringen, een aantal problemen die door dit voorstel niet worden opgelost. Ik denk dat er wat meer duidelijkheid gewenst is met betrekking tot de voorwaarden betreffende vergoedingen en de normen die ten grondslag liggen aan het systeem van voorafgaande toestemming wanneer dat nodig blijkt. Verder betreur ik het dat de mobiliteit van het medisch personeel buiten dit voorstel is gebleven, omdat de mobiliteit van de patiënt en die van gezondheidswerkers nauw met elkaar zijn verbonden. Om effectief te kunnen inspelen op de behoeften van de patiënt hebben we ook een aantal regels nodig die de mobiliteit van het medisch personeel mogelijk maken, waarbij tegelijkertijd het evenwicht wordt bewaard



tussen op het niveau van de nationale medische stelsels, zodat geen enkele staat te maken krijgt met een tekort aan medisch personeel.

**David Martin (PSE), schriftelijk. – (EN)** Het voorgestelde stelsel van grensoverschrijdende gezondheidszorg moet allereerst een stelsel zijn dat de rechten van patiënten eerbiedigt, dat zowel de volksgezondheid als de beginselen van de interne markt als rechtsgrondslagen heeft, en dat niet discrimineert op grond van de financiële middelen van patiënten. Ik ben zelf van mening dat het nationale gezondheidszorgstelsel in het Verenigd Koninkrijk, de NHS (National Health Service), het recht moet hebben om aan voorafgaande toestemming vast te houden bij patiënten die gebruik willen maken van een medische behandeling in het buitenland. Er mag geen onderscheid worden gemaakt tussen patiënten uit het Verenigd Koninkrijk die het zich niet kunnen veroorloven om naar het buitenland te reizen voor een medische behandeling, en patiënten die zich een vooruitbetaling op de kosten voor een medische behandeling wel kunnen veroorloven, maar die bij terugkomst in het Verenigd Koninkrijk die kosten wensen terug te vorderen van de NHS. Ik vind deze praktijken oneerlijk omdat ze patiënten de mogelijkheid geven om een voorrangbehandeling in het buitenland te krijgen, waardoor ze binnen het NHS-stelsel de wachtlijsten kunnen ontspringen.

**Iosif Matula (PPE-DE), schriftelijk. – (RO)** De nieuwe kansen voor de Europese patiënten betekenen een belangrijke stap bij de coördinatie van de Europese zorgstelsels en de garantie voor medische behandelingen van goede kwaliteit voor alle Europese burgers. Het voorstel voor een richtlijn voorziet in gemeenschappelijke principes voor alle zorgstelsels, de oprichting van Europese referentienetwerken, informatiepunten patiënteninformatiepunten in alle lidstaten en e-gezondheid.

Dit rapport brengt voor alle lidstaten, dus ook voor Roemenië, aanzienlijke voordelen met zich mee. De richtlijn beantwoordt beter aan de behoeften van de patiënt, die gebruik kan maken van de gezondheidszorg in een andere lidstaat, wanneer deze niet verleend kan worden in een ziekenhuis in het thuisland of wanneer de verlening hiervan vertraging oploopt. De kosten zullen worden gedragen door het thuisland.

Een ander belangrijk aspect betreft de uitwisseling van beste praktijken en de mobiliteit van gespecialiseerde gezondheidswerkers en de vrije toegang van de burger tot informatie met betrekking tot grensoverschrijdende zorg. De lidstaten dienen ervoor zorgen dat de burgers de noodzakelijke kennis hebben van de procedures en de behandelingscriteria, maar ook van de reiskosten en de medische standaards in het behandelingscentrum in het buitenland. Juist daarom ben ik voorstander van de oprichting van deze informatiecentra, zodat de burgers zelf zowel de wijze als de plaats van behandeling kunnen kiezen.

**Mary Lou McDonald (GUE/NGL), schriftelijk. – (EN)** De lidstaten zijn het tegenover hun burgers verplicht om gezondheidszorg te organiseren en te leveren.

Gezondheid is geen handelswaar die binnen de interne markt gekocht en verkocht kan worden.

Dit voorstel is een schande. Het laat zien dat de Commissie blind haar schandalige en achterhaalde liberaliseringsagenda volgt. Ze wil gewoon zoveel mogelijk privatiseren en de macht verder naar zich toe trekken. Ze discrimineert de minder rijken in rijke landen, en iedereen in de minder rijke landen op de superrijken na. Het is een vrijbrief voor de ondergang van de openbare gezondheidsdiensten in de lidstaten.

De Europese Commissie zou zich dood moeten schamen en zou dit voorstel per direct moeten intrekken.

**Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), schriftelijk. – (RO)** Het voorstel voor een richtlijn betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg probeert een samenhangend communautair kader te scheppen dat patiënten zekerheid biedt op dit gebied, waarin tot nu toe de algemene lijnen werden bepaald door het Europese Hof van Justitie. Hoewel de principes van het Hof perfect toepasbaar zijn, zijn bepaalde "grijze" gebieden nu opgehelderd door het bovengenoemde verslag.

In het proces van de omzetting in communautaire wetgeving van de besluiten van het Europese Hof van Justitie met betrekking tot het recht van patiënten op gebruikmaking van medische zorg in een andere lidstaat, bewaart het voorstel voor een richtlijn het noodzakelijke evenwicht aangaande de bevoegdheden van de lidstaten op dit gebied.

De bepalingen van de richtlijn beogen ook de vergemakkelijking van de toegang tot diensten binnen de gezondheidszorg en benadrukken de noodzaak van het instellen van een systeem waarbij het ziekenhuis rechtstreeks wordt betaald door de financierende instantie van het thuisland.

Een ander onderwerp van belang in het verslag betreft de wederzijdse erkenning van medische voorschriften. De tekst biedt alleen aanbevelingen aangaande de mogelijkheid van een apotheek in het thuisland om een

medisch voorschrift dat is uitgeschreven door een arts in een ander land, te laten gelden; het is aan de lidstaten om te beslissen of er medicijnen beschikbaar zullen zijn op basis van een medisch voorschrift.

**Richard Seebler (PPE-DE), schriftelijk.** – (DE) De bereikte overeenstemming over verbetering van de patiëntenmobiliteit is als zodanig toe te juichen. Vereenvoudiging van het grensoverschrijdend gebruik van gezondheidszorg is een belangrijke stap op weg naar een daadwerkelijk vrij verkeer van personen. Ook in economisch opzicht heeft het beter benutten van gespecialiseerde klinieken voordelen. Behalve de positieve kanten mogen we echter niet de enorme uitdagingen vergeten waarvoor een betere onderlinge koppeling van nationale systemen ons plaatst. Allereerst moet er meer duidelijkheid komen over het kostenvraagstuk. De lidstaat waar een behandeling plaatsvindt mag niet de dupe worden van onduidelijkheid over de vraag of de patiënt dan wel de uitzendende staat de kosten van de behandeling draagt.

Ook het systeem voor de regels inzake verrekening moet nauwkeurig worden vastgelegd en dient rekening te houden met de nationale omstandigheden.

Verder mag een verhoogde patiëntenmobiliteit niet ten koste gaan van de toegang tot de nationale gezondheidszorg. Gelukkig wordt dit punt in de tekst bevestigd. Met het oog op de toekomst is het grensoverschrijdend gebruik van gezondheidszorg een nieuwe mijlpaal op weg naar Europese integratie. Bij de uitvoering moet echter nauwlettend in de gaten worden gehouden dat verbeterde patiëntenmobiliteit niet ontaardt in ziekenhuistoerisme.

**Esko Seppänen (GUE/NGL), schriftelijk.** – (FI) In een lidstaat als Finland, waar de ligging en de taal voor de armen een belemmering vormen om gezondheidsdiensten over de landsgrenzen heen te verwerven, kan een richtlijn als deze de ongelijkheid van de toegang tot die diensten verhogen. Alleen de rijken kunnen kiezen voor alternatieve diensten in andere landen, waarmee zij het stelsel van openbare gezondheidszorg, dat als vangnet voor de armen fungeert, ondermijnen. Overheidsgeld lekt weg naar buitenlandse diensten voor de rijken. Daarom kan ik de richtlijn niet steunen. Bovendien is het pervers dat de rechtsgrondslag van de richtlijn blijkbaar de levensvatbaarheid van de interne markt moet zijn, en niet de rechten van patiënten.

#### 4. Patiëntveiligheid (debat)

**De Voorzitter.** – Aan de orde is het verslag (A6-0239/2009) van Amalia Sartori, namens de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, over het voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende patiëntveiligheid, met inbegrip van de preventie en bestrijding van zorginfecties (COM(2008)0837 – C6-0032/2009 – 2009/0003(CNS)).

Omdat de rapporteur hier niet aanwezig kan zijn, zal mevrouw Grossetête in haar plaats het verslag inleiden.

**Françoise Grossetête, plaatsvervangend rapporteur.** – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ja, ik vervang mevrouw Sartori, want die wordt opgehouden in Italië, en ik wil u zeggen dat het haar bijzonder spijt, want zij had hier vandaag heel graag aanwezig willen zijn.

Dat wij het over medische verrichtingen gaan hebben, is vooral omdat zij soms schadelijke gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid van patiënten, ofwel vanwege ongewenste effecten van geneesmiddelen, ofwel vanwege medische fouten, ofwel vanwege infecties die in de behandelruimten worden opgelopen.

Tot deze risico's behoren in het bijzonder de ziekenhuisinfecties, waardoor één op de twintig ziekenhuispatiënten wordt getroffen, hetgeen neerkomt op 4,1 miljoen patiënten per jaar. De cijfers van de Europese Commissie over dit onderwerp zijn bijzonder zorgwekkend.

Ongewenste voorvallen treden op bij 8 tot 12 procent van de ziekenhuispatiënten in de lidstaten van de Europese Unie. Dit komt neer op een aantal van bijna 7 tot 15 miljoen ziekenhuispatiënten per jaar, plus de ongeveer 37 miljoen patiënten die een beroep doen op de eerstelijns gezondheidszorg.

Alleen al door ziekenhuisinfecties wordt gemiddeld één op de twintig ziekenhuispatiënten getroffen en daarmee in totaal meer dan 4 miljoen patiënten per jaar. In totaal zijn aan ziekenhuisinfecties jaarlijks ongeveer 37 000 sterfgevallen in Europa toe te schrijven.

Teneinde de doelstelling te halen om het aantal infecties tegen 2015 te verminderen met 900 000 gevallen per jaar, dat wil zeggen een vermindering van 20 procent, wordt een beroep op de lidstaten en de Europese instellingen gedaan om de nodige maatregelen in te voeren.

In het verslag wordt met name gepleit voor: bevordering van de opleiding en scholing van gezondheidswerkers en paramedisch personeel, met bijzondere aandacht voor ziekenhuisinfecties en de resistentie tegen antibiotica van de virussen die deze infecties veroorzaken; verbetering van de bekendheid met dit probleem onder patiënten, door de Commissie te verzoeken aan de hand van de in 2003 door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) uitgegeven Praktijkgids voor preventie van ziekenhuisinfecties een document ten behoeve van patiënten op te stellen; ondersteuning van onderzoek op dit gebied, met bijzondere aandacht voor nieuwe technologieën, nanotechnologieën en nanomaterialen; ruimere aanwezigheid van verpleegsters of verplegers die gespecialiseerd zijn in het tegengaan van infecties.

Tot slot is het belangrijk de voorlichting van patiënten over dergelijke onderwerpen te verbeteren; dit wordt in de tekst onderstreept en mevrouw Sartori heeft hier sterk op aangedrongen.

Het is absoluut noodzakelijk dat de Commissie wordt verzocht een document op te stellen voor de preventie van ziekenhuisinfecties dat bestemd zal zijn voor gebruik door patiënten, en dat document aan het Parlement en de Raad voor te leggen. Daarnaast dient de Commissie om de drie jaar verslag uit te brengen van de door de lidstaten en de Europese Unie op dit gebied gemaakte vorderingen.

Zo blijkt uit een in Frankrijk gehouden enquête dat 83 procent van de ondervraagde personen weleens gehoord heeft van ziekenhuisinfecties, en dat deze risico's voor de Fransen de voornaamste bron van zorg zijn bij een ziekenhuisopname. Het grote publiek daarentegen vindt dat het niet juist geïnformeerd wordt over de oorzaken en de gevolgen van ziekenhuisinfecties.

Bij de inspanningen in de strijd tegen ziekenhuisinfecties dient het accent de komende jaren sterker te worden gelegd op voorlichting aan zowel gezondheidswerkers, als de bevolking in haar geheel.

**Daniela Filipiová**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Dames en heren, de patiëntveiligheid en de kwaliteit van de gezondheidszorg behoren tot de belangrijkste speerpunten van het Tsjechisch voorzitterschap op het gebied van de volksgezondheid. We realiseren ons terdege het belang van voortdurende inspanningen ter verhoging van de patiëntveiligheid en in samenhang daarmee ter verbetering van de kwaliteit van de gezondheidszorg. Dat geldt tevens in verband met de levering van geneeskundige diensten in het buitenland.

Het belangrijkste doel van het voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende patiëntveiligheid, met inbegrip van de preventie en bestrijding van zorginfecties, is te komen tot een geïntegreerde methodiek waarbinnen de patiëntveiligheid tot kern wordt van hoogkwalitatieve gezondheidsstelsels waarin rekening wordt gehouden met alle voor de patiëntveiligheid relevante factoren.

De aanleiding tot dit initiatief was het alarmerende aantal incidenten en dan met name het grote aantal zorginfecties. Hier wacht ons een enorme taak die ook nog eens samenhangt met de steeds grotere verwachtingen van het publiek op dit vlak, met de vergrijzing in Europa en de vooruitgang van de gezondheidszorg en de medische wetenschap in het algemeen. Ook staan zorginfecties steeds meer in het middelpunt van de belangstelling van zowel de media als de politiek.

Dit is mede de reden waarom het Tsjechisch voorzitterschap op 15 en 16 april in Praag een ministeriele bijeenkomst belegd heeft met als titel "Bacteriële bedreiging van de patiëntveiligheid in Europa". Tijdens deze bijeenkomst is met name gekeken naar antibioticaprogramma's in ziekenhuizen, de invloed van volksgezondheidsstelselparameters op het ontstaan van antibioticaresistentie en zorginfecties, alsook naar de manier waarop hiermee omgegaan wordt en wie er verantwoordelijk voor is.

Maar om weer terug te komen op het voorstel voor een aanbeveling: het Tsjechisch voorzitterschap is er zich terdege van bewust dat de volksgezondheid volledig binnen de bevoegdheid van de lidstaten valt. Dat neemt niet weg dat dit initiatief mijns inziens een zeer welkome stimulans is voor verdere ontwikkeling van het nationale beleid op dit vlak, om zo te komen tot een betere bescherming van de gezondheid en het leven van onze burgers.

Over het geheel genomen kan worden gezegd dat ook de Raad van mening is dat er op dit gebied op alle niveaus, dus zowel lokaal, regionaal, nationaal als communautair, beter dient te worden samengewerkt, de zaken beter gecoördineerd dienen te worden, alsook dat er de nodige informatie uitgewisseld dient te worden. Een belangrijke maatregel in dit verband is het opzetten van een systeem voor de melding van ongewenste voorvallen. Om het melden aan te moedigen worden er natuurlijk geen sancties aan gekoppeld.

Verder wordt er een groot belang gehecht aan verdere opleiding van geneeskundig personeel op het gebied van patiëntveiligheid, het opstellen van zowel gemeenschappelijke definities en terminologie als onderling vergelijkbare indicatoren waarmee problemen beter geïdentificeerd moeten kunnen worden. Bovendien kan

aldus in latere instantie in kaart worden gebracht in hoeverre van maatregelen en interventies ter verhoging van de patiëntveiligheid doeltreffend waren en kan gezorgd worden voor een eenvoudige uitwisseling van ervaringen en bevindingen tussen de lidstaten.

Het Tsjechisch voorzitterschap zet op dit moment de laatste puntjes op de i van de onderhandelingen in de werkgroepen van de Raad over het voorstel voor een aanbeveling en zal er alles aan doen om ervoor te zorgen dat het in juni dit jaar wordt goedgekeurd door de Raad EPSCO. De Raad heeft echter gezien het belang van deze kwestie besloten het Europees Parlement te raadplegen, ervan uitgaande dat de inbreng van het Parlement van grote waarde zal zijn voor de lopende besprekingen.

Ik ben er van overtuigd dat de Raad en het Parlement hetzelfde doel voor ogen staat, namelijk de verbetering van de patiëntveiligheid in de EU. De Raad zal dan ook de amendementen in uw verslag over het onderhavige voorstel voor een aanbeveling aandachtig bestuderen.

Tot slot zou ik graag nog eenieder die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van het EP-verslag, en dan met name de rapporteur, Amalia Sartori, willen bedanken voor dit verslag.

**Androulla Vassiliou, lid van de Commissie.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, als eerste zou ik graag de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid willen bedanken voor haar werk aan dit dossier en vooral de rapporteur, mevrouw Amalia Sartori, voor haar inspanningen aan wat een topprioriteit binnen de gezondheidszorg kan worden genoemd.

Patiëntveiligheid gaat over het terugbrengen van de schadelijke effecten die inherent zijn aan alle soorten gezondheidszorg – in ziekenhuizen, eerstelijns gezondheidszorg, langdurige zorg of binnen de gemeenschap.

Geschat wordt dat in de EU-lidstaten tussen 8 en 12 procent van de ziekenhuispatiënten bij de ontvangst van gezondheidszorg te maken krijgt met ongewenste voorvallen. Deze cijfers zijn onaanvaardbaar. Ze schetsen een verontrustend beeld dat niet alleen patiënten maar ook hun familie en vrienden raakt. Bovendien leggen deze schadelijke effecten een groot beslag op de gezondheidszorgbegrotingen en op de economie in het algemeen.

Een duidelijk voorbeeld van vaak voorkomende ongewenste effecten zijn zorginfecties. Het totaal aantal ziekenhuispatiënten in de EU dat per jaar door een zorginfectie wordt getroffen wordt geschat op 4,1 miljoen – oftewel één op de twintig ziekenhuispatiënten.

Geschat wordt dat jaarlijks 37 000 sterfgevallen toe te schrijven zijn aan dergelijke infecties. We moeten er beslist naar streven om deze situatie substantieel te verbeteren.

De lidstaten hebben allemaal erkend dat patiëntveiligheid een uitdaging voor ze is en hebben maatregelen genomen om het probleem aan te pakken. We weten echter dat er onder de 27 lidstaten verschillende niveaus van kennis, middelen en bekwaamheid voorhanden zijn om het probleem tegen te gaan.

Het lijkt erop dat patiënten in de lidstaten geen voordeel ondervinden van de huidige onderzoeksbevindingen en de stelselmatige uitwisseling van goede praktijken en knowhow. Daarom denk ik dat patiëntveiligheid nog een gebied is waar de EU werkelijk voor toegevoegde waarde kan zorgen om voor alle Europese patiënten meer veiligheid te brengen, terwijl natuurlijk ook de verantwoordelijkheid van de lidstaten om gezondheidszorg op hun grondgebieden te leveren wordt gerespecteerd.

Daarom heeft de Europese Commissie haar mededeling en een voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende patiëntveiligheid, met inbegrip van de preventie en bestrijding van zorginfecties, voorgesteld. Ik ben benieuwd naar uw ideeën hierover.

**Antonios Trakatellis, namens de PPE-DE-Fractie.** – (EL) Mijnheer de Voorzitter, de door mevrouw Grossetête en de commissaris genoemde cijfers liegen er niet om. Zij tonen aan hoeveel patiënten geconfronteerd worden met ongewenste voorvallen in ziekenhuizen, meestal ziekenhuisinfecties.

Het is duidelijk dat het aantal infecties aanzienlijk kan worden teruggebracht. Daarvoor is het nodig dat ten eerste in ziekenhuizen meer discipline wordt betracht. Ik denk daarbij enerzijds aan de mensen die bij patiënten op bezoek gaan en eventueel bacteriën meebrengen en anderzijds aan een strikte naleving van de hygiënevoorschriften door zowel patiënten als personeel, maar ook aan continue voorlichting en bijscholing van het personeel wat ziekenhuisinfecties betreft.

Volgens mij gaat het er nu echter om nauwkeurige gegevens te verzamelen, want er zijn verschillen tussen ziekenhuizen en tussen ziekenhuisafdelingen, zelfs binnen een en hetzelfde land. Zo moeten wij er achter

zien te komen of ziekenhuisinfecties vaker voorkomen bij geopereerde patiënten of bij patiënten in de pathologieafdeling, om welke bacteriën het gaat en of deze resistent zijn. Dat zijn allemaal belangrijke gegevens om de oorzaken op te kunnen sporen en op die manier ziekenhuisinfecties op doeltreffende wijze te kunnen bestrijden.

Wij moeten dus gedetailleerde gegevens verzamelen om ziekenhuisinfecties te kunnen bestrijden.

**Linda McAvan**, *namens de PSE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat deze aanbeveling een erg goed voorbeeld is van de toegevoegde waarde die de Europese Unie de gezondheidszorg kan geven, waarbij, ondanks onze beperkte bevoegdheden, het samenbrengen van deskundigen uit alle lidstaten werkelijk een verschil kan maken voor het leven van mensen. Zoals de heer Trakatellis al zei, zijn de cijfers waar de commissaris over sprak, over schadelijke bijwerkingen van medische behandelingen en over zorginfecties, nogal schokkend. Niemand zou het ziekenhuis in moeten gaan en er nog zieker uitkomen, en velen van ons zullen mensen kennen die dit probleem hebben ondervonden. Het is een probleem dat zich in de hele Europese Unie voordoet, en daarom is het van wezenlijk belang dat uw initiatief over zorginfecties navolging vindt.

Ik denk dat we veel van elkaar kunnen leren, en we kunnen zeker een heleboel problemen voor onze burgers voorkomen, als we samenwerken om deze kwestie aan te pakken en de knapste koppen van Europa bij elkaar brengen.

Het tweede punt dat ik wilde bespreken is een punt dat in het parlementaire verslag maar heel kort aan de orde is gekomen, namelijk verwondingen met injectienaalden. Ik weet dat de Commissie al een tijdje met deze kwestie bezig is, maar we bevinden ons nog steeds in een situatie waarbij naar schatting één miljoen gezondheidswerkers in heel Europa getroffen wordt door verwondingen met injectienaalden. Dit zou voorkomen kunnen worden door de naalden die ze gebruiken te vervangen door een veiligere soort.

Mevrouw de commissaris, ik hoop dat u in de Commissie blijft en dat u in de nieuwe zitting van het Parlement een voorstel naar voren zult brengen over verwondingen met injectienaalden. Dit is erg belangrijk voor veel gezondheidswerkers en het gaat om een probleem dat binnen ons gezondheidszorgstelsel heel makkelijk kan worden voorkomen.

**Marios Matsakis**, *namens de ALDE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ongeveer 10 procent van de ziekenhuispatiënten en ongeveer 15 procent van de patiënten die eerstelijnszorg ontvangen in de EU lijden aan een bepaald schadelijk effect, dit kan variëren van een milde en volledig behandelbare aandoening tot een levensbedreigende of fatale gebeurtenis. Met andere woorden, ongeveer één op de vier patiënten lijdt schade door de behandeling en niet door de ziekte. Dit gegeven is nog dramatischer als we bedenken dat het aantal sterfgevallen in Europa dat veroorzaakt wordt door de gezondheidszorg twee keer zo hoog ligt als de sterfgevallen die voortkomen uit verkeersongevallen.

Het verslag van mevrouw Sartori kan veel zaken verbeteren, maar zoals altijd hangt het succes van elk beleid heel erg af van de manier waarop het wordt toegepast, en in dit geval zijn de nationale regeringen verantwoordelijk om, door middel van hun daden, te bewijzen of ze echt iets om hun burgers geven. In veel gevallen hebben de gezondheidszorgstelsels, vooral in de twaalf nieuwere lidstaten, een grondige revisie nodig, met bijzondere aandacht voor de structurele verbetering van ziekenhuizen, de modernisering van medische apparatuur en moderne trainingen voor gezondheidszorgpersoneel. Zulke veranderingen kunnen alleen worden bewerkstelligd met de steun van de EU, zowel financieel als op het gebied van kennis, en deze hulp moet beter toegankelijk zijn omwille van de veiligheid van patiënten.

**Siiri Oviir** (ALDE). – (ET) Open gezondheidszorg is niet alleen een primaire gunst, maar ook een primair recht. Het cijfer van 37 000 jaarlijkse sterfgevallen als gevolg van infecties die zijn opgelopen binnen zorginstellingen en -diensten is te hoog: als burgers van de Europese Unie kunnen we dit toelaten noch accepteren. Met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel moeten de instellingen van de Europese Unie, en bovenal de Commissie, een belangrijke rol op zich nemen bij de bevordering van de verspreiding van informatie en beste praktijken.

Ik wil nadrukkelijk wijzen op het belang van concrete en snelle antwoorden voor een beslissende, dus blijvende daling van de ziekenhuisinfecties in Europa. Op dit vlak steun ik de aanbevelingen van de rapporteur in dit verslag.

**Daniela Filipiová**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zou graag alle afgevaardigden willen bedanken voor hun opmerkingen, voorstellen en aanmerkingen. Het was me echt een groot genoegen te kunnen horen dat de opvattingen van het Europees Parlement en de Raad op

dit vlak nagenoeg overeenkomen. Uiteraard kijkt de Raad zorgvuldig naar alle door het Europees Parlement ingediende amendementen om deze vervolgens al dan niet op te nemen in de aanbeveling.

**Androulla Vassiliou**, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het debat van vandaag laat de hoge mate van interesse en bezorgdheid van het Parlement zien rondom patiëntveiligheid. Het geeft ook aan dat dit een gebied is waar de EU voor veel toegevoegde waarde kan zorgen.

De Commissie is blij met het merendeel van de voorgestelde amendementen: we zijn bijvoorbeeld blij met het voorstel om lidstaten op de verschillende niveaus van nationaal en gemeentelijk bestuur, bevoegde autoriteiten aan te laten wijzen die verantwoordelijk zijn voor patiëntveiligheid. Dit geeft weer hoe sommige lidstaten decentrale gezondheidszorgstelsels hebben. We zijn het er ook over eens dat de omvang en de kosten van de gegevensverzameling niet in een wanverhouding mogen staan tot het verwachte nut.

Met betrekking tot de voorgestelde amendementen die gericht zijn op zorginfecties, zijn we blij met de bepaling voor een adequate bescherming van het personeel in de gezondheidszorg. Ook steunen we de nadruk die op het ziekte- en sterftecijfer van zorginfecties wordt gelegd en de noodzaak om meer verplegers aan te nemen voor infectiebeheersing.

Ik wil echter een aantal bedenkingen en bezwaren opvoeren met betrekking tot het terugbrengen van de doelstellingen. Sommigen hebben voorgesteld dat de lidstaten voor de nodige middelen zouden moeten zorgen om een vermindering van 20 procent van het aantal personen dat wordt getroffen door schadelijke effecten, tot stand te brengen, waaronder een algehele vermindering binnen de EU van 900 000 gevallen per jaar. De Commissie denkt niet dat het gepast is om zulke doelstellingen op EU-niveau te stellen, aangezien de lidstaten zich in verschillende fasen bevinden en het erg moeilijk zou zijn om passende, realistische en haalbare doelstellingen te stellen die voor alle lidstaten geschikt zouden zijn.

Ik heb heel goed geluisterd naar wat mevrouw McAvan vertelde over verwondingen met injectienaalden en ik zal een voorstel voor een apart initiatief overwegen. Minister Filipiová verwees in dit opzicht naar de verantwoordelijkheid van de lidstaten. Ons initiatief inzake patiëntveiligheid en zorginfecties eerbiedigt de bevoegdheid van de lidstaten om gezondheidsdiensten te financieren, organiseren en te leveren zoals hun dat goeddunkt, volledig. Het doel van ons voorstel is om de lidstaten te helpen om juiste en geschikte strategieën te ontwerpen, zodat schadelijke effecten in de gezondheidszorg worden verminderd of voorkomen, waaronder zorginfecties, door de beste aanwijzingen en kennis die er in de EU beschikbaar zijn, te verenigen en de Commissie te steunen in haar streven naar schaalvoordelen op dit gebied.

Wanneer deze aanbeveling betreffende patiëntveiligheid in de Raad wordt aangenomen, zal dit een teken zijn van een ongekend politiek commitment van de regeringen van de lidstaten om patiëntveiligheid tot een prioriteit te maken binnen hun gezondheidszorgbeleid. Maatregelen om alle soorten schadelijke effecten te verminderen, waaronder zorginfecties binnen alle gezondheidsdiensten en in alle EU-lidstaten, is een doel van ons allemaal. Dit voorstel kan een grote rol spelen in het bereiken van dit doel.

**Françoise Grossetête**, *plaatsvervangend rapporteur*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, om te beginnen wil ik alle collega's bedanken die het woord hebben gevoerd over het verslag van mevrouw Sartori. Ik wil hen bedanken voor de voorstellen die ze hebben gedaan.

Tegen de commissaris, die het niet eens lijkt te zijn met de becijferde doelstellingen die in het verslag van mevrouw Sartori zijn vastgelegd, zou ik daarnaast willen zeggen dat wij haar opmerking uiteraard in aanmerking nemen, maar dat het in ieder geval belangrijk is dat wij alles in het werk stellen om een hoog beschermingsniveau te waarborgen, zowel voor patiënten als voor gezondheidswerkers. En hoewel het, met het oog op de diversiteit van de binnen de Europese Unie verstrekte zorg, niet wenselijk is dat er een becijferd voorstel komt, denk ik dat het toch belangrijk is dat wij onze uiterste best doen om een zo hoog mogelijk veiligheidsniveau te waarborgen.

Dat is de toegevoegde waarde van de Europese Unie.

**De Voorzitter**. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt vandaag om 12.00 uur plaats.

## 5. Europees optreden op het gebied van zeldzame ziekten (debat)

**De Voorzitter.** – Aan de orde is het verslag (A6-0231/2009) van Antonios Trakatellis, namens de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, over het voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende Europees optreden op het gebied van zeldzame ziekten (COM(2008)0726 – C6-0455/2008 – 2008/0218(CNS)).

**Antonios Trakatellis, rapporteur.** – (EL) Mijnheer de Voorzitter, deze aanbeveling van de Raad komt als geroepen omdat gecoördineerd optreden van zowel de Europese Unie als de lidstaten op het gebied van zeldzame ziekten absoluut noodzakelijk is.

Ofschoon zeldzame ziekten weinig voorkomen worden in de Europese Unie toch miljoenen mensen het slachtoffer ervan, omdat er duizenden van dit soort ziekten zijn. Het aan het Parlement voorgelegde voorstel is echter in zijn huidige vorm ontoereikend en het is onmogelijk op de grondslag ervan een uitvoerbaar programma op te stellen. Dit komt doordat de noodzakelijke financiering door de EU en de cofinanciering door EU en lidstaten of andere organisaties niet eens in algemene termen wordt beschreven.

Op die manier kunnen bepaalde wezenlijke aspecten van zeldzame ziekten niet daadwerkelijk worden bevorderd. Te denken valt aan het opzetten van netwerken van expertisecentra, de catalogisering van ziekten, het verzamelen van gegevens, noodzakelijk speciaal onderzoek, enzovoort. In het document wordt aangedrongen op een tenuitvoerleggingsvoorstel van de Commissie vijf jaar na de goedkeuring. Tijdens deze lange periode kan praktisch niets worden gedaan, aangezien er geen financiering beschikbaar is.

Daarom stel ik als rapporteur voor de Commissie te verzoeken het tenuitvoerleggingsvoorstel uiterlijk eind 2012 in te dienen, daar de vereiste gegevens van de lidstaten over deskundigencentra en deskundigheid inzake zeldzame ziekten tegen die tijd beschikbaar zullen zijn.

In dit tenuitvoerleggingsvoorstel moet specifiek worden verwezen naar de financiering en cofinanciering op de volgende gebieden:

Ten eerste de verzameling van epidemiologische gegevens en de samenstelling van een catalogus met betrekking tot deze ziekten, daar dit noodzakelijk is voor een helder beeld van de situatie in de EU met betrekking tot deze ziekten.

Ten tweede het opzetten van desbetreffende netwerken.

Ten derde het opzetten van deskundigencentra in lidstaten waar dergelijke centra momenteel niet bestaan, het opzetten van speciale opleidingen in de huidige centra om vakmensen in de gelegenheid te stellen ervaring op te doen, het mobiliseren van deskundigen en vakmensen om de voorwaarden te scheppen die noodzakelijk zijn om de huidige kennis vooruit te helpen, en onderzoek naar diagnostische instrumenten en tests op het gebied van met name genetische zeldzame ziekten.

We moeten dit voorstel voor een aanbeveling van de Raad zien als een draaiboek om op het gebied van zeldzame ziekten gunstige omstandigheden te scheppen. Ook moeten wij wel beseffen dat het voorstel algemeen van aard is, ofschoon ik er nogmaals op wil wijzen dat het, met het oog op doelmatigheid en geslaagde toepassing, nauwkeuriger en duidelijker omlind dient te zijn wat betreft het tijdschema van tenuitvoerlegging en de financiering.

Een belangrijk thema voor de bestrijding van zeldzame ziekten is de mobiliteit van patiënten, zoals reeds werd gezegd in het verslag-Bowis. Ik denk dat patiëntenmobiliteit hier volkomen gerechtvaardigd is, omdat niet in alle lidstaten speciale centra en deskundigen aanwezig zijn die deze ziekten kunnen behandelen. Hier is het dus absoluut noodzakelijk te voorzien in mobiliteit van patiënten en vakmensen om ofwel deskundigheid te kunnen verwerven ofwel ervaring over te brengen.

Tot slot wil ik nog zeggen dat gezien het grote aantal zeldzame ziekten dat erfelijk van aard is, onderzoek en innovatie absoluut van wezenlijke betekenis zijn om het diagnostische vermogen via genetische tests op te voeren.

Het grootste gedeelte van het verslag betreft therapie, diagnose, verwerven van deskundigheid en het opzeggen van centra en netwerken. Er staat in het verslag ook iets over preventie. Men kan tegenwoordig genetisch bepaalde ziekten voorkomen met een combinatie van in-vitrofertilisatie en pre-implantatiediagnostiek. Aangezien dit, mijnheer de Voorzitter, een aanbeveling is, is er geen sprake van een verplichting voor de lidstaten. In het verslag wordt verklaard dat iets dergelijks alleen kan plaatsvinden indien de wetgeving van

de lidstaten dit toestaat en indien degenen die deze genetische bijdrage willen benutten, daarvoor uit eigen vrije wil kiezen. Daarom zie ik ook geen enkele schending van het subsidiariteitsbeginsel ten opzichte van de bestaande situatie.

**Daniela Filipiová**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Mevrouw de commissaris, dames en heren, zeldzame ziekten zijn gevaarlijk en gecompliceerd. Ze zijn levensbedreigend of leiden tot blijvende invaliditeit. Ook al kennen deze ziekten een lage prevalentie, toch is het aantal patiënten in de EU met dergelijke ziekten relatief hoog en is communautair optreden hiertegen meer dan welkom. Onder meer om deze reden vormen zeldzame ziekten een van de speerpunten van de volksgezondheidsstrategie van de EU.

Het Tsjechische voorzitterschap is van mening dat met goedkeuring van het voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende Europees optreden op het gebied van zeldzame ziekten er beduidende vooruitgang geboekt wordt wat betreft de diagnosticering van zeldzame ziekten, iets dat op dit moment gezien de aard van zeldzame ziekten nogal problematisch is. Tevens wordt hiermee gezorgd voor een verbetering van de zo broodnodige uitwisseling van kennis en ervaringen op dit gebied.

Mede om deze redenen heeft de Tsjechische voorzitterschap zich actief ingezet voor de behandeling van dit voorstel, daarbij inhakend op de werkzaamheden van het Franse voorzitterschap en op de besprekingen een van de Raad EPSCO in december 2008.

Ik denk dat de standpunten van het Europees Parlement en de Raad op dit gebied sterk overeenkomen. Dit initiatief is uitermate nuttig omdat ermee gezorgd kan worden voor verbetering van de levensomstandigheden van miljoenen aan deze ziekten lijdende patiënten, alsook omdat hun kansen op het verkrijgen van dienovereenkomstige zorg en toegang tot informatie ermee vergroot worden.

Een middel om hiertoe te komen zijn bijvoorbeeld een gemeenschappelijke definitie van zeldzame ziekten, verdere ontwikkeling van de EU-activiteiten op dit vlak middels het Orphanet-netwerk, coördinatie van het Europees onderzoek met inbegrip van samenwerking met derde landen, de oprichting en ondersteuning van expertisecentra en de ontwikkeling van Europese referentienetwerken voor zeldzame ziekten. De Raad onderkent ten volste dat er bij de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van nationaal beleid op het gebied van zeldzame ziekten een sleutelrol is weggelegd voor onafhankelijke patiëntenorganisaties.

Het Tsjechisch voorzitterschap rond op dit moment de onderhandelingen af in de werkgroepen van de Raad over het voorstel voor een aanbeveling en zal er alles aan doen om ervoor te zorgen dat het in juni dit jaar wordt goedgekeurd door de Raad EPSCO. De Raad heeft echter gezien het belang van deze kwestie besloten het Europees Parlement te raadplegen en zal de inbreng van het Parlement dan ook aandachtig bestuderen.

Tot slot zou ik graag nog iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van het EP-verslag en dan met name de rapporteur, Antonios Trakatellis, willen bedanken voor het opstellen ervan.

**Androulla Vassiliou**, *lid van de Commissie*. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, ik wil alle afgevaardigden bedanken die hebben deelgenomen aan de werkzaamheden van het Parlement bij de behandeling van het voorstel voor een aanbeveling van de Raad betreffende zeldzame ziekten.

Met name wil ik de rapporteur, rector Antonios Trakatellis, van harte bedanken voor de coördinatie van de besprekingen en natuurlijk voor zijn verslag.

Elke zeldzame ziekte afzonderlijk treft slechts een heel klein aantal mensen en is meestal genetisch bepaald, maar kan wel overlijden of chronische handicaps tot gevolg hebben. Ofschoon zeldzame ziekten een lage frequentie hebben, wordt in totaal 6 procent van de bevolking van de Europese Unie gedurende een bepaalde levensfase door de een of andere zeldzame ziekte getroffen.

Dat betekent dat in de Europese Unie 29 à 36 miljoen mensen onder een zeldzame ziekte lijden of zullen gaan lijden. Aangezien het gaat om zeldzame ziekten kan niet elke lidstaat voor elk van deze ziekten beschikken over de noodzakelijke specialisatie voor diagnosestelling en behandeling van de patiënten. Op gezondheidsgebied is dit dus een voorbeeld bij uitstek van de bijzondere toegevoegde waarde die Europa kan creëren, en daarom heeft de Commissie de actiestrategie goedgekeurd.

De Europese strategie wordt aangevuld met dit voorstel voor een aanbeveling van de Raad voor optreden in de lidstaten. Het doel van deze ontwerpaanbeveling is de lidstaten te helpen bij een effectievere, efficiëntere en veelomvattende aanpak van zeldzame ziekten. Een belangrijk actiegebied betreft het bijeenbrengen van deskundigheid via Europese referentienetwerken. Deze netwerken kunnen toegevoegde waarde creëren voor



het optreden van de lidstaten in het geval van zeldzame ziekten, maar ook in andere gevallen. Eveneens kunnen zij uitwisseling van kennis en deskundigheid vergemakkelijken en, waar nodig, patiënten zeggen waar zij naar toe moeten om deskundigheid te verkrijgen indien deze deskundigheid niet onmiddellijk voorhanden is.

In de ontwerprichtlijn van de Commissie betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg zijn speciale bepalingen opgenomen voor de ondersteuning van patiëntenmobiliteit en wordt een rechtskader geboden voor Europese referentienetwerken.

Met Europees optreden kunnen de lidstaten op talloze manieren worden geholpen bij de aanpak van zeldzame ziekten. Ik noem bijvoorbeeld een betere identificatie en herkenning van aandoeningen, steunverlening aan onderzoek naar zeldzame ziekten en mechanismen als de regeling voor weesgeneesmiddelen.

Ik dank dan ook het Parlement voor zijn steun aan de brede waaier van vraagstukken die in het verslag aan de orde komen en wacht met belangstelling uw debat af.

**Françoise Grossetête**, *rapporteur voor advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, patiënten die aan een zeldzame ziekte lijden, hebben te maken met foutieve diagnoses en krijgen vaak geen enkele behandeling.

Omdat deze ziekten zo zelden voorkomen, vormen ze zowel vanuit wetenschappelijk als vanuit economisch oogpunt een uitdaging. Aangezien ik tien jaar geleden rapporteur was voor de verordening inzake weesgeneesmiddelen, weet ik dat het aantal patiënten niet groot genoeg is om op lokaal of regionaal niveau mee te tellen, en dat het aantal ziekten daarentegen te groot is om in de opleiding van gezondheidswerkers te behandelen. Daarom is er weinig expertise op dit gebied.

Het antwoord moet dus noodzakelijkerwijs uit Europa komen, en onze Commissie industrie, onderzoek en energie steunt de heer Trakatellis in zijn streven naar meer onderzoek en preventie. Als bijvoorbeeld een echtpaar dat twee kinderen heeft die aan taaislijmziekte lijden, naar een derde kind verlangt, hoe zouden wij hun dan de onderzoeksontwikkelingen kunnen ontzeggen waarmee kan worden voorkomen dat dit derde kind door deze zelfde ziekte wordt getroffen? Daarom is er meer coördinatie, meer veiligheid en meer duidelijkheid voor de patiënten nodig. Dit zijn fundamentele kwesties die inspelen op de verwachtingen die de Europese burgers van een Europa van de gezondheidszorg hebben.

**Peter Liese**, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, de hulp aan patiënten met een zeldzame ziekte baart het Europees Parlement al lange tijd veel zorgen. Patiënten met een zeldzame ziekte – het is reeds gezegd – hebben Europese steun nodig. Op nationaal niveau alleen kan er onvoldoende voor hen worden gedaan. De ziekten zijn dermate zeldzaam dat niet in alle Europese lidstaten de juiste centra en deskundigen beschikbaar zijn. Voor onderzoek – dit is een heel belangrijk punt – is een bepaald aantal patiënten nodig. Alleen dan kan een ziekte worden onderzocht en kunnen nieuwe therapieën worden ontwikkeld. Hetzelfde geldt voor de ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen. Françoise Grossetête had het over de verordening inzake weesgeneesmiddelen en die is heel belangrijk.

Ook het initiatief van de Commissie, mevrouw de commissaris, is een erg belangrijk punt. U hebt de steun van de voltallige Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten. Ook steunen wij veel van de verbeteringen die de heer Trakatellis in het verslag heeft aangebracht. Tot mijn spijt moet ik namens de mijn fractie opmerken dat één amendement uit het verslag van collega Trakatellis deze belangrijke doelstelling, namelijk hulp bieden aan patiënten, helemaal onderuithaalt.

In amendement 15 gaat het erover dat erfelijke ziekten dienen te worden voorkomen en uitgeroeid, onder meer via erfelijkheidsadvisering en via selectie van embryo's. Door deze formulering is niet alleen een groot aantal ethisch deskundigen en vertegenwoordigers van mensen met een handicap, maar ook veel wetenschappers de schrik om het hart geslagen. De Europese Vereniging voor menselijke genetica roept ons op, amendement 15 te verwerpen. Zij maakt vergelijkingen met de eugenetica uit de eerste helft van de vorige eeuw.

De politiek mag geen druk uitoefenen. Ook erfelijkheidsadvisering mag niet afhankelijk worden gemaakt van een politiek doel. Om die reden dienen wij amendement 15 te verwerpen. Zodra amendement 15 is verworpen kunnen wij vóór het verslag stemmen, want het is een goed verslag. Doen we dat niet, dan komen de mensen met een zeldzame ziekte in grote problemen. Wij moeten hen juist helpen en hun niet het gevoel geven dat ze er eigenlijk niet toe doen!

**Dorette Corbey**, *namens de PSE-Fractie*. – Dank aan collega Trakatellis voor zijn goede verslag. Als er één gebied is waar samenwerking in Europa nut heeft en toegevoegde waarde heeft, dan is het wel bij zeldzame ziekten. Bij zeldzame stofwisselingsziekten, spierziekten, maar ook bij zeldzame kankers is het praktisch en nuttig om samen te werken om informatie uit te wisselen over behandelingstechnieken en de krachten te bundelen. Allemaal heel belangrijk. Die informatie moet ook toegankelijk gemaakt worden en in al deze zaken voorziet het verslag-Trakatellis.

Ik vraag nog de aandacht voor drie zaken. Ten eerste moeten patiënten een stem hebben in Europa. De laatste jaren zien wij steeds meer goed georganiseerde patiëntengroepen die ook hun weg vinden naar Europa, naar Brussel. Dat is allemaal heel erg belangrijk en informatief voor politici, want vele van deze zeldzame ziekten zijn logischerwijze erg onbekend. Het is echter goed om na te gaan hoe deze patiëntenorganisaties gefinancierd worden en het is ontzettend belangrijk om ervoor te zorgen dat deze organisaties onafhankelijk gefinancierd worden en niet eenzijdig afhankelijk zijn van de farmaceutische industrie. Daarom pleit ik voor een systeem van financiering van deze patiëntenorganisaties.

Ten tweede is de ontwikkeling van medicijnen voor zeldzame ziekten, de zogenaamde weesgeneesmiddelen, van cruciaal belang. Daarvoor hebben wij richtlijnen, maar het zou goed zijn om daaraan nog eens wat aandacht te besteden om te bekijken of dat echt wel goed werkt.

Ten derde, een controversieel onderwerp dat ook door Peter Liese is aangesneden. Veel zeldzame ziekten zijn erfelijk. Onderzoek en embryoselectie kunnen heel veel leed voorkomen, maar het is belangrijk dat lidstaten zelf blijven beslissen over de eventuele behandelingen zoals pre-implementatie en embryoselectie. Wij steunen amendement 15, maar wij willen de verwijzing naar de uitroeiing van ziekten schrappen. Dat roept, zoals Peter Liese al heeft gezegd, zeer onaangename associaties op. Wij vinden het ook belangrijk dat de behandelingen vrijwillig zijn en plaatsvinden binnen de grenzen die door nationale regeringen zijn vastgesteld. Als aan deze voorwaarden is voldaan, zijn wij vóór dat amendement en wij roepen eigenlijk iedereen op om dat amendement wél te steunen, maar de verwijzing naar de uitroeiing van ziekten te schrappen. Onder die voorwaarden kunnen wij helemaal instemmen met het verslag en wij zijn enthousiast over het werk van de heer Trakatellis. Dank voor uw aandacht.

**Frédérique Ries**, *namens de ALDE-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik wil onze rapporteur, de heer Trakatellis, graag bedanken, en ik verzoek u mij te willen verontschuldigen voor mijn late aankomst in dit debat; tevens verwelkom ik de groep bezoekers, aan wie deze enigszins late aankomst te danken is.

Tijdens een hoorzitting over zeldzame ziekten die ik vorig jaar in het Parlement heb georganiseerd met Eurordis – de Europese patiëntenorganisatie op het gebied van zeldzame ziekten – heb ik erop gewezen dat het onze taak was, dat het de taak van Europa was, om de lat zeer hoog te leggen voor deze patiënten die al hun hoop hebben gevestigd op onderzoek, en dat is precies wat onze rapporteur hier heeft gedaan door de tekst van de Commissie aanzienlijk te versterken.

Het beperkte aantal patiënten waar het per land om gaat en de versnippering van de kennis over de gehele Unie maken zeldzame ziekten tot het voorbeeld bij uitstek waarvoor gezamenlijk optreden op Europees niveau een absolute noodzaak is. Het is ons unanieme streven om meer kennis over deze ziekten te verwerven, tot een betere diagnose en een betere behandeling te komen, en de patiënten en hun familie een betere zorg te bieden.

Dan houden we, uiteraard, nog de kwesties van het tijdschema en van de financiering over. Er zijn verschillende mogelijkheden, en die onderzoeken wij. Het is nuttig om afgezien van de fondsen die door de Europese Unie of de staten zijn toegekend, ook naar andere financieringsbronnen te zoeken. Eén optie die in veel lidstaten goed werkt, is het publiek-private partnerschap.

Ik zou het mezelf kwalijk nemen als ik hier geen melding maakte van de aanzienlijke financiële steun die ook door burgerinitiatieven wordt ingebracht, zoals *Téléthon* in Frankrijk en *Télévie* in Frankrijk. Dankzij de actie *Télévie* kon het budget voor wetenschappelijk onderzoek maar liefst verdubbeld worden – een schamel budget, als ik dat even mag opmerken: 13 euro per burger per jaar, vergeleken met 50 euro in Frankrijk of 57 euro in Duitsland, om slechts twee voorbeelden te noemen.

Ik zal afronden, mijnheer de Voorzitter. Miljoenen patiënten in Europa kijken naar ons. De wil is er. Wij moeten ervoor zorgen dat dit meer is dan slechts een opsomming van goede bedoelingen. Tot slot nog één ding: de Fractie Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa steunt amendement 15.

**Hiltrud Breyer**, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, natuurlijk steunen wij onomwonden de hulp aan mensen met een zeldzame ziekte. Amendement 15 is uit ethisch oogpunt echter volstrekt onaanvaardbaar.

Nooit mag er in Europa meer worden gediscussieerd over de vraag of een leven al dan niet de moeite waard is. In Europa mag het niet zo zijn dat ouders onder druk van de politiek en van hun omgeving bewust besluiten om geen gehandicapt kind te willen. De selectie van embryo's zou een grote ethische dijkdoorbraak betekenen. Om die reden moet dit amendement worden verworpen. Het volstaat dan niet om het woord "uitroeien", een woord dat inderdaad helaas ook in fascistische kringen wordt gebruikt, te schrappen. Dan zou de selectie van embryo's nog steeds tot de mogelijkheden behoren. Het zou onverdraaglijk zijn als dit amendement, dat het heeft over de selectie van embryo's, daarmee een opstap zou vormen naar een nieuwe ethiek in Europa.

Wij moeten ons vastberaden teweerstellen tegen genetische discriminatie. Amendement 15 dient dan ook in z'n geheel te worden verworpen. Gebeurt dit niet, dan ziet onze fractie zich helaas gedwongen om dit verslag, dat verder een heel positieve indruk maakt, af te wijzen.

**Philip Claeys (NI)**. – In het verslag-Trakatellis wordt gewezen op een aantal tekortkomingen in de aanbeveling van de Raad en die vaststelling is volgens mij terecht. Ook ik ben er trouwens van overtuigd dat een gecoördineerd optreden van de Europese Unie op het vlak van zeldzame ziekten noodzakelijk is. Maar noch in de aanbeveling, noch in het verslag wordt het aspect van de zeldzame ziekten vermeld die komen overwaaien uit de derde wereld.

Zo maken wij bijvoorbeeld de terugkeer van tuberculose mee, een ziekte die in Europa tot voor kort volledig, of zo goed als volledig verdwenen was en die nu via massale immigratie opnieuw geïmporteerd wordt. Ook hier is dus dringend actie nodig, actie in de vorm van het bepalen van risicogebieden, in het uitwisselen van informatie, in het uitvoeren van steekproeven bij het overschrijden van de gemeenschappelijke buitengrenzen enz. Het is natuurlijk ook van het grootste belang dat in het beleid de volksgezondheid wel degelijk primeert boven de politieke correctheid.

**Christa Kläß (PPE-DE)**. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de commissaris, waarde collega's, we streven allemaal naar de gunstigste voorwaarden voor de Europese gezondheidszorg. Vooral in de Europese plattelandsgebieden in de grensregio's, waaronder mijn geboortestreek in de "Grande Région" van Duitsland, België, Luxemburg en Frankrijk, levert het vergroten van de zojuist besproken patiëntenmobiliteit een heel belangrijke bijdrage aan een betere en efficiëntere gezondheidszorg. Bij alles wat we ondernemen, moeten we echter wel de ethische normen van de lidstaten in acht nemen en behoeden. Dat geldt voor DNA-analyse evenzeer als voor kunstmatige bevruchting en is ook van toepassing op de zeldzame ziekten die in het verslag-Trakatellis aan de orde zijn. Onderzoek en behandeling van zeldzame ziekten moeten met meer politieke randvoorwaarden worden omgeven, willen zij tot betere resultaten leiden. Bedrijven investeren namelijk bij voorkeur in grote afzetgebieden.

In de strijd om de gezondheid van mensen mogen we echter niet spreken over uitroeiing van zeldzame ziekten door bijvoorbeeld de selectie van embryo's. Het gaat hier tenslotte toch om genezing. We hebben hier te maken met een verslag dat goede uitgangspunten bevat, maar dat vervolgens een richting kiest die helemaal verkeerd en moreel gevaarlijk is. Amendement 15 plaatst niet de genezing maar de selectie op de voorgrond. Maar wie bepaalt er dan welk leven de moeite waard is? Moeten we preventie gelijkstellen aan het voorkomen van leven? Dat denk ik niet. In mijn land en in veel andere lidstaten is de genetische diagnose voor inplanting met recht verboden. Ik ben onthutst over het feit dat in officiële Europese documenten zonder omhaal begrippen als "uitroeiing" en "selectie van gezonde embryo's" worden gebruikt. Het druist volledig in tegen het doel dat wij nastreven, namelijk de maatschappelijke erkenning en integratie van mensen met een handicap en mensen met een ziekte.

Ik doe een dringend beroep op u allen om tegen amendement 15 te stemmen. Op die manier kan het verslag-Trakatellis, dat voor de rest heel goed is, een ruime meerderheid halen.

**Siiri Oviir (ALDE)**. – (ET) Ik ben van mening dat gecoördineerd optreden van de Europese Unie en de lidstaten op het gebied van zeldzame ziekten zonder meer cruciaal is. Ik onderschrijf het standpunt van de rapporteur dat deze aanbeveling van de Raad en het actieplan in zijn huidige vorm ontoereikend zijn, en dat het onmogelijk is om op die grondslag een functionerend programma in de Europese Unie op te stellen. Er zijn geen concrete aanbevelingen, noch exacte deadlines voor de tenuitvoerlegging.

Zonder inspanningen en financiële steun van de Europese Unie en de lidstaten is een doorbraak op dit terrein al helemaal niet mogelijk. Voor mij staat het volledig buiten kijf dat zeldzame ziekten bijzondere aandacht

moeten krijgen, en we moeten tegemoetkomen aan de concrete behoeften van miljoenen burgers om hun een waardig leven in de toekomst te kunnen garanderen. Ik ben het niet eens met de bewering van de spreker van zo-even, de heer Claeys, dat derde landen debet zijn aan de terugkeer van tuberculose in de lidstaten. Ik kan me daar niet in vinden. Tuberculose is het gevolg van armoede en ontheemding, en in lidstaten met een lagere levensstandaard komt deze ziekte tegenwoordig weer vaker voor.

**Daniela Filipiová**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Dames en heren, ik wil uiteraard alle afgevaardigden bedanken voor hun voorstellen, opmerkingen en aanmerkingen. Met groot genoegen heb ik kunnen constateren dat de standpunten van het Parlement en de Raad wat deze kwestie aangaat in grote mate overeenkomen. Uiteraard kan ik het niet anders dan eens zijn met de rapporteur, de heer Trakatellis, dat deze ziekten weliswaar zeldzaam zijn, maar dat er toch nog altijd duizenden patiënten zijn die er aan lijden. Ik denk dat niet vaak genoeg gezegd kan worden dat patiënten dankzij betere coördinatie en samenwerking tussen de lidstaten middels gespecialiseerde instituten er op dit gebied verregaand op vooruit zouden kunnen gaan. In dergelijke instituten zouden de door commissaris Vassiliou genoemde schaalvoordelen gerealiseerd kunnen worden. De Raad zal alle amendementen van het Europees Parlement uiteraard zorgvuldig bestuderen en zal op basis daarvan besluiten of zij deze al dan niet zal opnemen in de finale versie van het voorstel voor een aanbeveling.

**Androulla Vassiliou**, *lid van de Commissie*. – (EL) Mijnheer de Voorzitter, geachte afgevaardigden, het debat van vandaag heeft aangetoond dat er enorme belangstelling bestaat voor deze belangrijke sector van de volksgezondheid.

Het Europees optreden op het gebied van zeldzame ziekten is een vraagstuk waarover overeenstemming bestaat tussen alle Europese instellingen. Ik ben het Parlement dan ook dankbaar voor zijn steun aan dit initiatief.

Zonder meer wordt erkend dat zeldzame ziekten een volksgezondheidssector zijn waarin men met zevenentwintig verschillende nationale aanpakken weinig kan bereiken en weinig efficiënt kan zijn. Met de onderhavige aanbeveling kunnen wij de bijzondere problemen aanpakken die zeldzame ziekten met zich meebrengen en het leven van de getroffen mensen verbeteren. Met dit optreden benaderen wij niet alleen patiënten maar ook familieleden en vrienden.

Dit alles zal in grote mate verwezenlijkt kunnen worden met de aanbeveling aan de lidstaten om plannen en strategieën op te stellen voor zeldzame ziekten, maar ook met de totstandbrenging van Europese referentienetwerken.

Wat het voorstel van rector Trakatellis aan de Commissie betreft om voor eind 2012 een verslag op te stellen en te presenteren met de resultaten van de aanbeveling, kan ik zeggen dat wij daar geen enkel bezwaar tegen hebben en er rekening mee zullen houden.

(EN) Vervolgens zou ik me graag willen richten op twee of drie verwijzingen die de geachte Parlementsleden hebben gemaakt. Allereerst wil ik verwijzen naar amendement 15 en zeggen dat ik graag zou willen benadrukken dat ethische kwesties buiten de reikwijdte van de EU vallen. Dat is vooral zo in dit geval, dit komt door de juridische verschillen tussen de lidstaten met betrekking tot bevolkingsonderzoeken en de ethische keuzen die gemaakt moeten worden op grond van die informatie.

Er werd gesproken over de behoefte aan financiering. Het is aan de lidstaten om te oordelen over de financiering van de behandeling van zeldzame ziekten. De Commissie hoopt dat deze voorstellen zullen helpen om het belang van een dergelijke investering te bekrachtigen, alsook een zo goed mogelijk gebruik van de financiële middelen die door Europese samenwerking beschikbaar zijn, te ondersteunen.

Wat aanvullende financiële steun door de Gemeenschap betreft: de grenzen van het huidige gezondheidsprogramma zijn te wijten aan de algemene financiële vooruitzichten die het Parlement en de Raad hebben vastgesteld. Als het Parlement vindt dat er meer communautaire financiële middelen nodig zijn voor zeldzame ziekten, dan moet het Parlement dit middels de begrotingsprocedures aan de orde stellen.

Mevrouw Corbey verwees tevens naar de steun die we patiëntenorganisaties moeten geven. De Commissie is het eens met het belang van patiëntenorganisaties. We werken er nauw mee samen en vooral met Eurordis. Onlangs heb ik als gastvrouw opgetreden bij de lancering van een boek waarin 12 000 verklaringen van patiënten staan. Die betrokkenheid van burgers is een wezenlijk onderdeel van het werk op dit gebied.

(EL) Mijnheer de Voorzitter, tot slot wil ik nog erop wijzen dat wij met een betere toegang van patiënten tot gespecialiseerde gezondheidszorg, met steun aan onderzoek voor de ontwikkeling van efficiënte therapieën

en de totstandbrenging van grensoverschrijdende samenwerking, patiënten in staat hopen te stellen om gemakkelijker de specialisaties te vinden die zij nodig hebben.

**Antonios Trakatellis, rapporteur.** – (EL) Mijnheer de Voorzitter, ik dank de collega's voor hun opmerkingen. Ook dank ik de Raad en commissaris Vassiliou voor hun interventies. De commissaris heeft blijk gegeven van een open geest en van bereidheid om tenminste in te stemmen met het amendement waarin wij de Commissie oproepen om uiterlijk eind 2012 een voorstel in te dienen. Dan kunnen wij snel vorderen op het gebied van zeldzame ziekten in Europa.

**De Voorzitter.** – Het debat is gesloten.

De stemming vindt over enige minuten plaats.

### **Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Carlo Casini (PPE-DE), schriftelijk.** – (IT) De preventie en behandeling van alle ziekten, ook de zeldzame, vergt een maximale inspanning van de publieke instellingen, maar het opofferen van mensenlevens is een te hoge prijs voor preventie en behandeling, ook al hebben andere mensen er baat bij. Dit zou fundamenteel in strijd zijn met de geest van de Europese Unie, die gebaseerd is op de erkenning van de gelijkwaardigheid van een ieder die tot de mensheid behoort. Genetisch onderzoek van embryo's, uitgevoerd om de beste en de gezondste te selecteren en de andere om te brengen, is een onacceptabele discriminatie van mensen. Er zijn bepaalde lidstaten die dit toestaan, maar de Europese Unie mag wetten en praktijken die dit toestaan, niet aanmoedigen.

Ondanks mijn verbetenheid om alle ziekten te bestrijden, ben ik daarom tegen een tekst waarvan de waardevolle gedeelten in strijd zijn met de zeer negatieve inhoud van artikel 4, zoals die geamendeerd zal worden met amendement 15.

## **VOORZITTER: ALEJO VIDAL-QUADRAS**

*Ondervoorzitter*

## **6. Stemmingen**

**De Voorzitter.** – We gaan nu over tot de stemmingen.

*(Uitslagen en nadere bijzonderheden van de stemmingen: zie notulen)*

*Vóór de stemming*

**Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE).** – (FR) Mijnheer de Voorzitter, vóór de stemming, vóór de stemming van de leden over het verslag-Casaca, verzoek ik het volgende, waarbij ik mij baseer op het Reglement van het Parlement, bijlage I, artikel 1, en ik lees een gedeelte van bijlage I, artikel 1: "... deelt een lid, dat een rechtstreeks financieel belang heeft bij het onderwerp waarover wordt beraadslaagd, zulks mondeling mede".

In het verslag-Casaca over de kwijting zullen wij over pensioenfondsen stemmen. Er zijn in dit Parlement meer dan vierhonderd leden die bij het pensioenfonds zijn aangesloten. Ik verzoek de Voorzitter alle leden die bij het pensioenfonds zijn aangesloten, te vragen dit onmiddellijk mondeling in de plenaire vergadering mede te delen, aangezien zij een rechtstreeks financieel belang hebben bij het onderwerp waarover wordt beraadslaagd.

*(Applaus)*

**Gary Titley (PSE).** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik kom naar voren om de aandacht te vestigen op artikel 28, lid 2, van ons Reglement, waarin staat dat alle lidstaten de Voorzitter van het Parlement een vraag kunnen stellen en hier binnen dertig dagen een antwoord op kunnen krijgen. Ik heb op 19 maart een vraag bij de Voorzitter van het Parlement voorgelegd. Vandaag is het 23 april. Ik heb niet alleen geen antwoord gehad, maar zijn kantoor weigerde ook nog eens om mijn e-mails te beantwoorden.

Zou u de Voorzitter van het Parlement kunnen vragen waarom hij zich zo minachtend opstelt tegenover de regels van dit Parlement en de rechten van Parlementsleden, en of u hem wilt vragen of hij me binnen 24 uur een antwoord kan geven; anders zal ik morgen naar voren komen en precies dezelfde vraag stellen.

*(Applaus)*

**Daniel Cohn-Bendit (Verts/ALE).** – (FR) Mijnheer de Voorzitter, het spreekt vanzelf dat de eerste stap inhoudt dat leden die bij het pensioenfonds zijn aangesloten, dit moeten mededelen. Tegelijkertijd betekent dit dat zij zich van stemming zouden moeten onthouden over het verslag-Casaca, aangezien dit verslag elementen bevat die aanleiding geven tot een belangenconflict met hun persoonlijke belangen.

Ik verzoek u derhalve om het Reglement van het Europees Parlement toe te passen.

**Silvana Koch-Mehrin (ALDE).** – (DE) Mijnheer de Voorzitter, het gaat om schriftelijke verklaring 0001/2009, die de vereiste meerderheid heeft behaald. Namens al diegenen die de schriftelijke verklaring hebben opgesteld, wil ik alle collega's bedanken. Dit staat los van de stemverklaringen.

**Luigi Cocilovo (ALDE).** – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wil slechts mededelen dat ik vind dat de interpretatie van mijnheer Cohn-Bendit van ons Reglement nergens op gebaseerd is. Hij verwijst naar private en persoonlijke belangen, die overduidelijk geen betrekking hebben op het toepassen van het Reglement van dit Parlement.

Toen de parlementsleden stemden over het nieuwe Statuut van de Europese afgevaardigden, waarin onder andere verwijzingen staan naar de vergoedingen van alle parlementsleden, had volgens deze interpretatie dus geen enkel parlements lid mogen deelnemen aan de stemming. Ik vraag dus of dit verzoek kan worden afgewezen, omdat het nergens op gebaseerd is.

**Hans-Peter Martin (NI).** – (DE) Mijnheer de Voorzitter, de vorige spreker heeft gezegd dat het vooral om particuliere belangen draait. Dat geldt in het bijzonder voor het pensioenfonds als privaatrechtelijk lichaam. Ik betuig mijn uitdrukkelijke steun aan het verzoek van de heer Cohn-Bendit. Het is duidelijk dat 478 leden te laf zijn om aan te geven waar zij voor staan, maar u kunt alle namen gewoon vinden op <http://www.openeurope.org.uk>.

De lijst begint met Andreas Mölzer van extreem-rechts en leidt via Paul Rübig van de conservatieven naar Herbert Bösch, voorzitter van de Commissie begrotingscontrole.

**Martin Schulz (PSE).** – (DE) Mijnheer de Voorzitter, we kunnen beslist nog verder met elkaar in debat. Over het verzoekschrift dat de heer Cohn-Bendit heeft ingediend zijn veel opmerkingen gemaakt.

Ik stel voor dat we ons concentreren op datgene waarover we moeten stemmen, namelijk het verslag-Casaca. Nog los van de vraag of er sprake is van een particulier of een openbaar fonds, gaat het er in dit verslag specifiek om dat het Parlement in de eerste plaats vaststelt dat er geen wettelijk recht op aanvulling van de tekorten bestaat en dat wij in de tweede plaats de tekorten ook feitelijk niet aanvullen. Wij hebben geen geld voor het fonds. Ik wil u dan ook vragen om dit cruciale punt in stemming te brengen.

**Gerard Batten (IND/DEM).** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, mag ik reageren op de opmerking van de heer Cohn-Bendit en de opmerking van de heer Hans-Peter Martin? Ik denk dat de oplossing eenvoudig is. Ik ben een gelukkige deelnemer van de vrijwillige pensioenregeling, samen met nog 399 andere Parlementsleden, en ik ben van plan om mijn eigen belangen aan de kant te schuiven en voor de belangen van de belastingbetaler te stemmen. Het probleem zou makkelijk opgelost kunnen worden als de andere 399 Parlementsleden hetzelfde zouden doen.

**Ewa Tomaszewska (UEN).** – (PL) Mijnheer de Voorzitter, als deelnemer van het pensioenstelsel wil ik graag zeggen dat ik niet verwacht dat meer dan 400 leden nu gaan opstaan om ons hierover te informeren, omdat zoiets een stemming vandaag compleet onmogelijk zou maken. Ik zou een verstandige oplossing voor deze situatie willen voorstellen. Er is een lijst met deelnemers aan het pensioenstelsel. Laten we die erbij voegen. Ik denk dat dat voldoende zou moeten zijn.

**De Voorzitter.** – Dank u zeer. Zo is het genoeg, dames en heren. We gaan verder met de vergadering.

Mijnheer Titley, uw klacht zal meteen worden doorgegeven aan het Bureau van de Voorzitter, met uw verzoek dat u van hun kant een onmiddellijke reactie daarop verwacht.

Wat de vraag van de heer Cohn-Bendit betreft kan ik zeggen dat elk lid van het Parlement overeenkomstig ons Reglement uiteraard het recht heeft om op elk gewenst moment opgave te doen van een persoonlijk belang met betrekking tot enig hier besproken onderwerp. Hier is verder dan ook niets over te zeggen, iedereen die iets wil zeggen mag dat, en iedereen die liever zwijgt, mag dat ook.

Daarmee beschouw ik deze zaak als afgedaan.

- 6.1. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Europees Parlement (A6-0184/2009, Paulo Casaca)**
- 6.2. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Hof van Justitie (A6-0151/2009, Søren Bo Søndergaard)**
- 6.3. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Rekenkamer (A6-0152/2009, Søren Bo Søndergaard)**
- 6.4. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Europese Ombudsman (A6-0156/2009, Søren Bo Søndergaard)**
- 6.5. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming (A6-0154/2009, Søren Bo Søndergaard)**
- 6.6. Kwijting 2007: EUROJUST (A6-0161/2009, Christofer Fjellner)**
- 6.7. Kwijting 2007: Europees Geneesmiddelenbureau (A6-0162/2009, Christofer Fjellner)**
- 6.8. Kwijting 2007: Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (A6-0163/2009, Christofer Fjellner)**
- 6.9. Kwijting 2007: Europees Agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen van de lidstaten van de Europese Unie (FRONTEX) (A6-0166/2009, Christofer Fjellner)**
- 6.10. Kwijting 2007: Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (A6-0170/2009, Christofer Fjellner)**
- 6.11. Kwijting 2007: Europees Waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving (A6-0175/2009, Christofer Fjellner)**
- 6.12. Kwijting 2007: Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding (A6-0177/2009, Christofer Fjellner)**
- 6.13. Kwijting 2007: Vertaalbureau voor de organen van de Europese Unie (A6-0178/2009, Christofer Fjellner)**
- 6.14. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Raad (A6-0150/2009, Søren Bo Søndergaard)**
- 6.15. Financieel beheer en toezicht op EU-agentschappen (A6-0148/2009, Christofer Fjellner)**

## **7. Welkomstwoord**

**De Voorzitter.** – Gaarne verwelkom ik nu een delegatie uit Irak ter gelegenheid van haar bezoek aan ons Parlement. Ik heet de leden van deze delegatie hartelijk welkom in het kader van onze interparlementaire bijeenkomsten.

(Applaus)

De heer Khalid Al Atiyah, eerste ondervoorzitter van de Kamer van Afgevaardigden van de Republiek Irak, leidt deze delegatie.

Met groot genoegen benadruk ik de bemoedigende vooruitgang die in Irak op het gebied van veiligheid en de rechtsstaat is geboekt, waarvan de regionale verkiezingen van januari overigens ook getuigen, en we hopen dat de talrijke problemen en de moeilijke jaren die dit land heeft doorgemaakt, spoedig tot het verleden zullen behoren.

Zij kunnen er gerust op zijn dat de Europese Unie en dit Parlement hun altijd terzijde zullen staan bij het consolideren van vrede, democratie en stabiliteit, waarop Irak, zoals elke natie waar dan ook ter wereld, recht heeft.

Ik hoop dat de bijeenkomsten in ons Parlement vruchtbaar zullen zijn en dat uw verblijf in ons midden de banden tussen onze parlementen zal versterken.

(Applaus)

## 8. Stemmingen (voortzetting)

### 8.1. Toegang tot de markt voor touringcar- en autobusdiensten (herschikking) (A6-0215/2009, Mathieu Grosch)

### 8.2. Voorwaarden voor de uitoefening van het beroep van wegvervoerondernemer (A6-0210/2009, Silvia-Adriana Țicău)

### 8.3. Toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg (herschikking) (A6-0211/2009, Mathieu Grosch)

**Michael Gahler (PPE-DE).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, wellicht kunt u bij de honderden stemverklaringen die we nu hebben alleen "aangenomen" of "verworpen" zeggen en het noemen van de afzonderlijke nummers achterwege laten.

**De Voorzitter.** – Ja mijnheer Gahler, op zich doe ik heel graag wat u wilt, en ik heb dit trouwens ook zo gedaan in het verleden. Ik doe het vandaag alleen niet omdat de Vereniging van Europese Journalisten heeft verzocht om de nadere bijzonderheden van de stemmingen. Als we het niet doen, kan de uitslag niet naar behoren worden vastgelegd en zij stellen terecht dat ze geen politieke inschatting van het standpunt van het Parlement kunnen maken als ze de uitslag van de stemming niet kennen.

### 8.4. Energieprestaties van gebouwen (herschikking) (A6-0254/2009, Silvia-Adriana Țicău)

*Vóór de stemming*

**Silvia-Adriana Țicău, rapporteur.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik zou, met betrekking tot de stemlijst voor artikel 7, amendement 57 even willen zeggen dat amendementen 106 en 107 alleen vervallen als het eerste deel wordt aangenomen.

Wat artikel 9, amendement 2 betreft: als het helemaal wordt aangenomen, zal amendement 60 vervallen. Anders moeten we stemmen over het desbetreffende deel van amendement 60.

**De Voorzitter.** – Dank u mevrouw Țicău, we nemen uw opmerking ter harte.

*Vóór de stemming over de amendementen 109 en 124:*

**Silvia-Adriana Țicău, rapporteur.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, we moeten ook over amendementen 109 en 124 stemmen – het desbetreffende deel.



### 8.5. Ratingbureaus (A6-0191/2009, Jean-Paul Gauzès)

*Vóór de stemming*

**Jean-Paul Gauzès, rapporteur.** – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik wil u er alleen even op wijzen dat dit een belangrijk verslag is, omdat het de introductie van een Europese verordening over ratingbureaus betreft. Het vormt dus onderdeel van de reactie op de crisis.

Ik wil u laten weten dat het Coreper de compromistekst die ter stemming voorligt, vanmorgen heeft goedgekeurd. Om tot een gelijkluidende stemming van het Parlement te komen, zou u de amendementen moeten verwerpen, behalve bij de stemming over amendement 172, overeenkomstige gedeelten. Ik wil ook graag de schaduwrapporteurs, de heer Pittella en de heer Klinz, bedanken, evenals alle anderen die aan dit belangrijke dossier hebben gewerkt.

### 8.6. Rechten van passagiers die over zee of binnenwateren reizen (A6-0209/2009, Michel Teychenné)

### 8.7. Rechten van autobus- en touringcarpassagiers (A6-0250/2009, Gabriele Albertini)

*Betreffende de amendementen 81 en 12:*

**Georg Jarzembowski (PPE-DE).** – (DE) Meneer de Voorzitter, volgens mij was er bij amendement 81 sprake van een ruime meerderheid. Daarmee komt amendement 12 te vervallen. Ik wil u vragen dit nog maar eens te bevestigen.

**De Voorzitter.** – Ja, u hebt gelijk mijnheer Jarzembowski: amendement 12 vervalt.

**Eva Lichtenberger (Verts/ALE).** – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dit tweede amendement kan wel degelijk dienen als aanvulling. Er is geen sprake van tegenstrijdigheid tussen de amendementen. Ze sluiten elkaar niet uit.

*(Tumult)*

**De Voorzitter.** – Kan de rapporteur, mijnheer Albertini, zeggen wat hij ervan vindt?

**Gabriele Albertini, rapporteur.** – (IT) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik ben het eens met wat onze coördinator, mijnheer Jarzembowski, heeft gezegd: amendement 12 vervalt.

### 8.8. Beschermingstermijn van het auteursrecht en bepaalde naburige rechten (A6-0070/2009, Brian Crowley)

*Vóór de stemming*

**Sharon Bowles (ALDE).** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het spijt me dat ik collega's lastig val bij een lange stemming, maar op de stemlijst staat iets nieuws, namelijk dat amendement 80 vervalt als amendement 37 wordt goedgekeurd. De eerste helft van het amendement is precies hetzelfde maar het nieuwe deel – het tweede deel – staat op zichzelf. Amendement 81, dat het overeenkomstige amendement op het artikel is, zou evenmin vervallen als het overeenkomstige amendement op het artikel, amendement 55, wordt goedgekeurd. Daarom zou ik u willen verzoeken om over amendement 80 te stemmen als een toevoeging van 37, als de Parlementsleden het er mee eens zijn – wat een andere zaak is – zoals we blijkaar ook doen met amendement 81.

**De Voorzitter.** – Dank u mevrouw Bowles. Het is echter wel zo gepast dat we ook luisteren naar de mening van de rapporteur, de heer Crowley.

**Brian Crowley, rapporteur.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik denk niet dat dit als toevoeging kan worden toegevoegd. Het zou apart behandeld moeten worden.

### **8.9. Intelligente vervoerssystemen op het gebied van het wegvervoer en voor interfaces met andere vervoerswijzen (A6-0226/2009, Anne E. Jensen)**

*Vóór de stemming*

**Alexander Alvaro (ALDE).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, met alle respect, ik denk dat u veel aan populariteit zou kunnen winnen, en veel bewondering zou kunnen oogsten, als u schot zou brengen in de stemmingprocedure.

(Applaus)

**De Voorzitter.** – Dank u zeer voor het advies, mijnheer Alvaro. Zo blijkt maar dat u hier geen ervaring mee hebt.

### **8.10. Programma Marco Polo II (A6-0217/2009, Ulrich Stockmann)**

### **8.11. Europees spoorwegnet voor een concurrerend goederenvervoer (A6-0220/2009, Petr Duchoň)**

### **8.12. Rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg (A6-0233/2009, John Bowis)**

*Vóór de stemming*

**Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL).** - Ik heb een punt van orde op grond van artikel 168, lid 2. Onze fractie heeft een amendement ingediend over de verandering van de rechtsgrondslag en dat hebben ook een aantal andere fracties gedaan. De verandering behelst dat nu alleen artikel 95 inzake de interne markt en dus de economische belangen als rechtsgrondslag wordt opgenomen en niet artikel 152 inzake de volksgezondheid, waarbij de patiënt als uitgangspunt wordt genomen.

In beginsel is door de Commissie milieubeheer advies gevraagd aan de Commissie juridische zaken, maar in dat verband werd alleen op basis van het originele voorstel van de Commissie om advies gevraagd. In het verslag-Bowis is nu duidelijk een verandering aangebracht waardoor de patiëntenrechten in dit verslag aan de orde komen en dus ook de rechtsgrondslag veranderd is. Nu worden deze amendementen echter niet ontvankelijk verklaard en komt de fundamentele wijziging die het Parlement wil aanbrengen - dus van alleen maar marktgericht naar ook patiëntenrechten - in het gedrang. Ik wil verzoeken om terugverwijzing van het verslag naar de Commissie milieubeheer.

**De Voorzitter.** – Mevrouw Liotard, we gaan nu stemmen over amendement 158, een voorstel tot verwerping, en zodra de uitslag er is zal ik op uw opmerking reageren.

Ik wil een voorstel doen betreffende de amendementen over de rechtsgrondslag: de Voorzitter moet een besluit nemen over de ontvankelijkheid van deze amendementen, te weten de amendementen 159, 119, 116 en 125, maar het besluit moet natuurlijk afhangen van de uiteindelijke vorm van de richtlijn, die nog wijzigingen zal ondergaan tijdens de stemming.

Daarom stel ik voor om pas aan het eind te stemmen over de ontvankelijkheid van deze amendementen, aangezien de Voorzitter pas op dat moment de kennis heeft die nodig is om over de ontvankelijkheid te kunnen beslissen. Zo niet, dan zouden we nu een besluit moeten nemen zonder dat we genoeg informatie hebben.

Daarom zal pas aan het eind over deze amendementen worden gestemd, als de geachte woordvoerders het daarmee eens zijn.

**Philip Bushill-Matthews, rapporteur.** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben het eens met dat voorstel, maar zou u voor alle duidelijkheid de amendementen willen noemen die door de rechtsgrondslag worden gedekt – 159, 119 etc.? Onder de etc. zou ook de overweging moeten vallen, ofwel amendement 126.

**De Voorzitter.** – We gaan dus stemmen over 80 amendementen van de desbetreffende commissie, en we zijn ons ervan bewust dat de heer Bushill-Matthews een mondeling amendement op amendement 100 wil indienen.

*Vóór de stemming over amendement 100:*

**Philip Bushill-Matthews, rapporteur.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, mijn excuses aan mijn collega's dat ik dit nu pas inbreng, maar ik zal u vertellen waarom.

Amendement 100 verwijst naar de verantwoordelijkheid van de lidstaten om informatie uit te wisselen over tucht- en strafrechtelijke vaststellingen ten laste van gezondheidswerkers. Dit is volkomen gepast, maar ik bedacht me net op het laatste moment dat dit zo opgevat zou kunnen worden, dat wanneer gezondheidswerkers bijvoorbeeld bij een verkeersovertreding betrokken zijn, de lidstaten de verantwoordelijkheid hebben om informatie hierover te delen. Dat is natuurlijk niet de bedoeling van het amendement en dus zal de voorgestelde formulering, voor de duidelijkheid, als volgt luiden: “De lidstaten stellen elkaar onmiddellijk en proactief in kennis van zorgaanbieders en gezondheidswerkers tegen wie regulerende maatregelen zijn genomen met betrekking tot hun registratie of hun recht om diensten te verlenen”. Dit is dus puur een kwestie van opheldering.

**De Voorzitter.** – Tot nu toe hebben we, bij de stemming over dit verslag, gestemd over een reeks amendementen betreffende de artikelen 15, 16 en 17. Aangenomen met betrekking tot die artikelen zijn de volgende amendementen: 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110 en 135.

Tijdens het debat zei commissaris Vassiliou dat zij bereid zou zijn zich nog eens te buigen over de rechtsgrondslag als daar volgens haar goede redenen voor waren, wat weer zou afhangen van de amendering van de richtlijn. We moeten een besluit nemen over de ontvankelijkheid van de amendementen 159, 119, 116, 125 en 126.1, om zeker te stellen dat de uiteindelijke, door het Parlement goedgekeurde tekst aansluit bij de rechtsgrondslag.

Gelet op wat de commissaris heeft gezegd, en op het feit dat de desbetreffende commissie over deze amendementen heeft gestemd, dat wil zeggen dat de desbetreffende commissie, en als zodanig de voorzitter van de desbetreffende commissie de amendementen ontvankelijk achtten, daar hij de stemming over deze amendementen toestond, en ook alles in aanmerking genomen waar we vandaag over gestemd hebben met betrekking tot de artikelen 15, 16 en 17, stel ik vast dat de koers van de richtlijn gewijzigd is.

Op grond van al deze overwegingen beschouwt de Voorzitter de amendementen als ontvankelijk, en we zullen nu overgaan tot de stemming daarover.

**Philip Bushill-Matthews, rapporteur.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik respecteer uw beslissing – het is aan u om een dergelijke beslissing te nemen – maar mevrouw Liotard zei eerder dat we een dubbele rechtsgrondslag nodig hebben omdat we anders, als het slechts om de interne markt zou gaan, slechts over economische kwesties zouden stemmen, zonder dat we het debat opnieuw proberen op te pakken. Ik wil haar even corrigeren door te zeggen dat de enkele rechtsgrondslag die we nu hebben niet slechts economisch is: ze gaat over keuzevrijheid voor patiënten. Daarom zal onze fractie tegen een dubbele rechtsgrondslag stemmen, zowel voor deze oorspronkelijke amendementen, als de daadwerkelijke overweging. Ik zou andere collega's willen aanmoedigen om de patiënt op de eerste plaats te zetten.

**Edward McMillan-Scott (PPE-DE).** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, even heel kort, ik probeer behulpzaam te zijn, maar ik begin honger te krijgen. Dit zijn heel belangrijke stemmingen en we hebben een overvolle agenda. Ik voel met u mee.

Ik kom net terug uit de perskamer en zag dat acht journalisten echt naar de stemming aan het luisteren waren – anderen waren wellicht naar de televisies aan het kijken, waarop werkelijk iedere stemming wordt uitgezonden. Ik denk daarom dat het niet nodig is om elke stemming voor te lezen.

*(Applaus)*

**De Voorzitter.** – Mijnheer McMillan-Scott, tot nu toe hebben we de sprekers ruim baan gegeven. Vanaf nu gaan we er meer vaart achter zetten om iedereen tevreden te stellen.

*Na de stemming*

**Philip Bushill-Matthews, rapporteur.** – Mijnheer de Voorzitter, het kwam door de laatste interventie – die erg goed bedoeld was – dat u niet, zoals u gewoonlijk doet, de rapporteur bedankte. Ik weet zeker dat u hem wel zou willen bedanken, vooral nu hij afwezig is.

**De Voorzitter.** – Het is inderdaad een goed moment om de rapporteur, de heer Bowis, te bedanken voor zijn werk en om hem een voorspoedig herstel toe te wensen.

### **8.13. Patiëntveiligheid (A6-0239/2009, Amalia Sartori)**

### **8.14. Europees optreden op het gebied van zeldzame ziekten (A6-0231/2009, Antonios Trakatellis)**

### **8.15. Kwijting 2007: Algemene begroting van de EU, afdeling III, Commissie (A6-0168/2009, Jean-Pierre Audy)**

### **8.16. Kwijting 2007: zevende, achtste en negende Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) (A6-0159/2009, Bogusław Liberadzki)**

### **8.17. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Europees Economisch en Sociaal Comité (A6-0155/2009, Søren Bo Søndergaard)**

### **8.18. Kwijting 2007: Algemene begroting EU, Comité van de Regio's (A6-0153/2009, Søren Bo Søndergaard)**

### **8.19. Kwijting 2007: Europese Stichting voor Opleiding (A6-0157/2009, Christofer Fjellner)**

### **8.20. Kwijting 2007: Europees Agentschap voor Netwerk- en Informatiebeveiliging (ENISA) (A6-0158/2009, Christofer Fjellner)**

### **8.21. Kwijting 2007: Europese Politieacademie (CEPOL) (A6-0160/2009, Christofer Fjellner)**

**Christofer Fjellner, rapporteur.** – (SV) Mijnheer de Voorzitter, omdat het Parlement, tegen de aanbeveling van mijzelf en de commissie in, besloten heeft kwijting te verlenen aan de Europese Politieacademie, zou ik de leden van mijn eigen Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten willen oproepen om de amendementen van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement te aanvaarden. Er is geen enkele reden waarom wij geen kwijting zouden verlenen of de kwijting zouden uitstellen nu wij ze hebben verleend. Om consequent en samenhangend te blijven, stel ik voor dat onze fractie de voorstellen van de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement steunt en voor de volgende vier amendementen stemt.

### **8.22. Kwijting 2007: Toezichtautoriteit voor het Europees GNSS (A6-0164/2009, Christofer Fjellner)**

### **8.23. Kwijting 2007: Europees Spoorwegbureau (A6-0165/2009, Christofer Fjellner)**

### **8.24. Kwijting 2007: Europees agentschap voor maritieme veiligheid (A6-0167/2009, Christofer Fjellner)**

### **8.25. Kwijting 2007: Europees Bureau voor wederopbouw (A6-0169/2009, Christofer Fjellner)**

**8.26. Kwijting 2007: Europees Milieuagentschap (A6-0171/2009, Christofer Fjellner)**

**8.27. Kwijting 2007: Europese autoriteit voor voedselveiligheid (A6-0172/2009, Christofer Fjellner)**

**8.28. Kwijting 2007: Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (A6-0173/2009, Christofer Fjellner)**

**8.29. Kwijting 2007: Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk (A6-0174/2009, Christofer Fjellner)**

**8.30. Kwijting 2007: Bureau voor de grondrechten van de Europese Unie (A6-0176/2009, Christofer Fjellner)**

**8.31. Kwijting 2007: Communautair Bureau voor visserijcontrole (A6-0179/2009, Christofer Fjellner)**

**8.32. Over het aangaan van de uitdagingen van ontbossing en aantasting van bossen om de klimaatverandering en het verlies aan biodiversiteit aan te pakken (B6-0191/2009)**

**8.33. Actieplan inzake de stedelijke mobiliteit (A6-0199/2009, Gilles Savary)**

**8.34. Actieplan intelligente vervoerssysteemssystemen (A6-0227/2009, Anne E. Jensen)**

## **9. Stemverklaringen**

**De Voorzitter.** – Dames en heren, ik wil een voorstel doen: aangezien er meerdere mensen zijn die meerdere stemverklaringen willen afleggen, wil ik u verzoeken om uw verklaringen achter elkaar in één toespraak te geven zodra u van mij het woord krijgt.

### **Mondelinge stemverklaringen**

#### **- Verslag-Casaca (A6-0184/2009)**

**Jim Allister (NI).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, voor mijn kiezers wordt het met de dag moeilijker om rond te komen. Dan lees ik een verslag als dit om erachter te komen dat 1,6 miljard euro uit de zak van de Europese belastingbetaler wordt uitgegeven aan dit gebouw dat zich het Europees Parlement noemt. Vervolgens lees ik dat 9,3 miljoen euro wordt verspild aan de fracties in het Europees Parlement. Tenslotte lees ik over een herbevestiging van een toezegging om in 2020 30 procent minder CO<sub>2</sub> uit te stoten, terwijl er nergens wordt gerept over de meest buitensporige uitstoot – de uitstoot die voortvloeit uit de onnodige reis naar dit oord, twaalf keer per jaar. Dit verslag is misselijkmakend in zijn onthulling van het gedrag van dit Parlement.

**Richard Corbett (PSE).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, laten we de opmerkingen van de heer Allister in de juiste context bezien: het Europees Parlement kost de burger 1,74 pond – ik zeg het speciaal voor de heer Allister in ponden – per jaar. Ter vergelijking, het Lagerhuis kost iedere burger 5,75 pond per jaar en het Hogerhuis 1,77 pond per inwoner van het Verenigd Koninkrijk. Met andere woorden, het laten functioneren van dit Parlement is per burger veel goedkoper.

Dat betekent echter niet dat we op onze lauweren kunnen gaan rusten. Natuurlijk moeten we waakzaam zijn en natuurlijk moeten we kosten besparen. Het punt van de heer Allister over het feit dat de twaalf jaarlijkse zittingen in Straatsburg zoveel geld kosten, is een juiste observatie. Maar dit besluit ligt niet in handen van het Europees Parlement: het ligt in handen van de lidstaten, die het voor het Europees Parlement, helaas – in

Edinburgh, onder het voorzitterschap van John Major – een wettelijke verplichting hebben gemaakt om hier twaalf keer per jaar te komen. Ik doe een beroep op de lidstaten om dat besluit te heroverwegen.

**- Verslag-Søndergaard (A6-0150/2009)**

**Richard Corbett (PSE).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, dit gaat over de kwestie van het verlenen van kwijting aan de Raad. Het verslag gaat wederom in op dit herenakkoord – dat nog stamt uit de tijd van voor de rechtstreekse verkiezingen – dat het Parlement en de Raad, als twee exponenten van de wetgevende macht, elk volledig verantwoordelijk zijn voor hun eigen interne begroting zonder dat ze elkaars interne begrotingen bekijken of bekritisieren.

Ik denk dat het tijd wordt dat we dit herenakkoord opnieuw gaan onderzoeken, niet in de laatste plaats omdat de begroting van de Raad nu niet alleen bestaat uit een huishoudelijke begroting als instelling, als medewetgever naast ons, maar ook een begroting bevat, die in de toekomst mogelijk groter wordt, voor uitvoerende taken op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

Het herenakkoord was nooit bedoeld om betrekking te hebben op uitvoerende taken. Het was nooit de bedoeling om die aan parlementair onderzoek te onttrekken, en ik denk dat het hoog tijd wordt om met de Raad in gesprek te gaan en dat akkoord te heroverwegen.

**- Verslag-Casaca (A6-0184/2009)**

**Astrid Lulling (PPE-DE).** - (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij van stemming onthouden over de kwijting 2007 van de begroting van het Europees Parlement vanwege bepaalde paragrafen in dit verslag die gebaseerd zijn op de misleidende informatie en onwaarheden die in de media, met name hier, zijn verspreid met betrekking tot het vrijwillige pensioenfonds van de leden.

De heer Cohn-Bendit kan rustig slapen, want in zijn hoedanigheid van belastingbetaler zal hem niet gevraagd worden de rechten te waarborgen van de reeds gepensioneerde leden van dit fonds, hun weduwen of weduwnaars, hun weeskinderen of de leden die hun werkzaamheden op 14 juli neerleggen.

Als hij vindt dat parlementsleden die aangesloten zijn bij het vrijwillige pensioenfonds, niet aan de stemming over de kwijting zouden mogen deelnemen, dan kan hij beter zijn eigen straatje schoonvegen. Bovendien neemt hij vrolijk deel aan de stemming over de middelen van onze begroting waarmee zijn toelagen worden gefinancierd, terwijl onlangs bekend is geworden – zoals in het belang van de transparantie vereist is – dat hij bijvoorbeeld in vijf jaar tijd slechts één keer een vergadering heeft bijgewoond van een commissie waarvan hij lid is. Op grond van zijn legendarische ijver wat de wetgevingswerkzaamheden van dit Parlement betreft – het is niet genoeg om maar in het wilde weg wat te roepen en persconferenties te geven – zou hij zich wel wat bescheidener mogen opstellen. Maar als oudgediende van '68 kunnen we van hem zeker niet veel beters verwachten.

Bovendien, mijnheer de Voorzitter, zullen verklaringen die hier worden gegeven, zelfs als ze afkomstig zijn van fractievoorzitters, hoe dan ook niets veranderen aan de juridische verantwoordelijkheden van dit Parlement, die in marmer zijn gebeiteld.

**- Verslag-Fjellner (A6-0148/2009)**

**Daniel Hannan (NI).** - Mijnheer de Voorzitter, we hebben zojuist de financiering van een vast aantal Europese agentschappen en semioverheidsinstellingen goedgekeurd – het Europees Geneesmiddelenbureau, het Europees agentschap voor het beheer van de operationele samenwerking aan de buitengrenzen, het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart, enzovoorts – en het lijkt erop dat ze laakbaar zijn op drie gronden. Er bestaat een eurosceptisch tegenargument, een juridisch tegenargument en een democratisch tegenargument.

Ik verwacht niet dat het eurosceptische argument veel aandacht zal krijgen in dit Parlement, te weten het evidente feit dat deze zaken niet in Brussel hoeven te worden geregeld. Ik verwacht ook niet dat het juridische argument veel aandacht zal krijgen, namelijk dat veel van deze agentschappen geen geldige rechtsgrondslag hebben op dit moment, hoewel ze met het Verdrag van Lissabon of de Europese Grondwet wel rechtskracht zouden hebben gekregen. Maar het democratische argument is denk ik het enige argument waar enige authenticiteit in doorklinkt, zelfs bij de federalisten onder ons. Als een Parlement als dit het dagelijks bestuur van zijn beleid uitbesteedt aan organisaties die we nauwelijks bezoeken, die we bijna nooit zien – we krijgen misschien één keer per jaar een onverwacht bezoek van een commissie – en van ze verwachten dat ze, zolang wij verplicht jaarlijks geld blijven storten het beleid zullen uitdragen, doen we onze democratie tekort.

Hayek zei dat het overdragen van macht aan externe agentschappen, ook al is dit heel normaal, desalniettemin de eerste stap is waarmee een democratie haar bevoegdheden uit handen geeft. De aanwezige collega's, zowel de federalisten als de eurosceptici, moeten zich allemaal bewust zijn van dit gevaar.

**- Verslag-Grosch (A6-0215/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** – (ET) Ik heb behoorlijk wat op- en aanmerkingen. Ik heb nog nooit op deze manier gereageerd, maar vond het belangrijk dit vandaag wel te doen. Eerst wil ik wat zeggen over het verslag van de heer Grosch, waar ik vóór heb gestemd, en ik steunde ook de aanbevelingen van de Vervoerscommissie, omdat ik denk dat er één geherformuleerde en geactualiseerde verordening moet komen in plaats van de twee huidige verordeningen over busdiensten. Dit zal namelijk duidelijkheid scheppen en zorgen voor minder bureaucratie.

**- Verslag-Ticău (A6-0210/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** – (ET) En dan het verslag van Silvia-Adriana Ticău, dat ik ook gesteund heb, omdat ook dit verslag mogelijkheden biedt voor een nóg eenvormiger tenuitvoerlegging van de nieuwe verordening inzake wegvervoer. Gezien het internationale karakter van deze materie denk ik dat we de mogelijkheid moeten creëren om Europa-breed in registers te zoeken, teneinde klanten beter tegen oneerlijke concurrentie te beschermen.

**- Verslag-Grosch (A6-0211/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** – (ET) Dit verslag van de heer Grosch heeft eveneens mijn steun gekregen, omdat het gaat over vervoer, bijdraagt tot de verbetering van de doeltreffendheid en rechtszekerheid van de interne markt voor vervoer over de weg, bijdraagt tot de verlaging van administratieve kosten en eerlijker mededinging mogelijk maakt. Ik denk dat we in het kader van de integratie van de gemeenschappelijke Europese markt in de komende jaren ook de beperkingen van de toegang tot de interne markten van de lidstaten moeten wegnemen.

**- Verslag-Ticău (A6-0254/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** – (ET) Het tweede verslag van mevrouw Ticău, betreffende de energieprestaties van gebouwen, verdient eveneens mijn steun, omdat het bijdraagt tot het vinden van een antwoord op de uitdagingen waar Europa voor staat op het gebied van energievraag en -aanbod. Het komt erop neer dat het verslag ertoe bijdraagt dat door een betere energie-efficiëntie 20 procent op het energieverbruik zal worden bespaard. Investerings in energie-efficiëntie zullen de Europese economie nieuw leven inblazen, daar ze nagenoeg evenveel, zo niet meer banen zullen opleveren dan investeringen in traditionele infrastructuur. Verbetering van de energie-efficiëntie is voor de Europese Unie het meest doeltreffende middel om de CO<sub>2</sub>-emissiereductiedoelstelling te halen, banen te scheppen en de toenemende afhankelijkheid van de Europese Unie van energieleveranciers van buiten de Gemeenschap te beperken.

**- Verslag- Jean-Paul Gauzès (A6-0191/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** – (ET) Ik heb het verslag van de heer Gauzès – ik weet niet zeker of ik zijn naam goed uitspreek – over ratingbureaus gesteund, omdat de tekortkomingen en fouten bij de beoordelingen en het toezicht op de bureaus hebben bijgedragen tot het ontstaan van de huidige financiële crisis. Het feit dat er maar een paar ratingbureaus zijn, dat hun werkgebied de hele wereld omvat en dat hun hoofdkantoren vaak buiten de EU gelegen zijn, doet bij mij de vraag rijzen hoe doeltreffend Europese wetgeving op dit terrein kan zijn. Ik ben het ermee eens dat de oplossing van dit probleem vraagt om intensievere samenwerking tussen de EU en derde landen en dat dit de enige manier is om tot een geharmoniseerde regelgevingsbasis te komen.

**- Verslag-Teychenné (A6-0209/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** – (ET) Wat het verslag over de rechten van passagiers die over zee of binnenwateren reizen betreft: regelgeving op dit terrein is zeer welkom, omdat de rechten van Europeanen die op deze manier reizen daarmee worden versterkt en onze consumenten gelijke rechten worden gegarandeerd bij het gebruik van de verschillende vervoerwijzen.

**- Verslag-Albertini (A6-0250/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) Het verslag van de heer Albertini over de rechten van autobus- en touringcarpassagiers verdient mijn steun, omdat maatregelen ter bescherming van busreizigers zullen helpen bij het definitief wegnemen van de nog altijd bestaande ongelijkheid in de Europese Unie en zullen zorgen voor de gelijke behandeling van alle passagiers, zoals al het geval is bij luchtreizigers en reizigers per spoor. Aangezien dit stuk wetgeving zowel op vervoersondernemingen als op passagiers betrekking heeft en tal van nieuwe verplichtingen voor deze ondernemingen schept, is het – met het oog op een beter resultaat – redelijk dat de aanbieders van deze diensten iets meer tijd krijgen voor de uitvoering.

**- Verslag-Jensen (A6-0226/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) En dan het verslag van mevrouw Jensen over intelligente vervoerssystemen. De doelmatigheid daarvan is aangetoond: het vervoer is efficiënter, veiliger en zekerder geworden en tegelijkertijd is een bijdrage geleverd tot het beleidsdoel het vervoer schoner te maken. Daarom heb ik voor het verslag gestemd.

**- Verslag-Stockmann (A6-0217/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) Het verslag van de heer Stockmann over het programma Marco Polo II verdient steun, omdat het mogelijkheden biedt de congestie op autosnelwegen te verminderen, de milieubeschermingsmethoden van vervoerssystemen te verbeteren en het gecombineerd gebruik van vervoerswijzen te bevorderen. Ik maak me er echter wel zorgen over dat er met het jaar minder financieringsaanvragen zijn, en daarmee ook steeds minder concrete projectvoorstellen die in het kader van dit programma voor financiering in aanmerking zouden kunnen komen.

**- Verslag-Duchoň (A6-0220/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) Ik heb mijn steun gegeven aan het verslag van de heer Duchoň omdat het vervoer per spoor nog altijd een zeer belangrijke rol speelt binnen het Europese vervoer, ondanks de voortdurende achteruitgang in het goederenvervoer. Ik heb het verslag ook gesteund omdat ik het met de rapporteur eens ben dat dit stuk wetgeving zodanig moet worden opgesteld dat het spoorwagennet in de toekomst voor alle gebruikers efficiënt wordt.

**- Verslag-Bowis (A6-0233/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) We hebben vanochtend ook een aantal verslagen van het gezondheidszorgpakket besproken, waar we net over hebben gestemd. Ik steunde de bescherming van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg, omdat ik van mening ben dat de gekozen vertegenwoordigers in het Europees Parlement zich er te lang mee tevreden hebben gesteld dat juristen als wetgevers fungeerden op dit vlak, terwijl wetgeving juist de taak is van politici, in casu de door de Europese kiezers gekozen leden van het Parlement. Dit is de laatste kans om deze richtlijn te behandelen en aan te nemen.

**- Verslag-Trakatellis (A6-0231/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) Het verslag van de heer Trakatellis over zeldzame ziekten kan worden beschouwd als een aanvulling op het verslag over patiëntenrechten, dat ik heb gesteund met uitzondering van amendement 15, omdat die aanbeveling iets is van de vorige eeuw en omdat de politiek geen invloed moet uitoefenen op genetisch onderzoek.

**- Verslag-Savary (A6-0199/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) Ik heb voor het verslag over de stedelijke mobiliteit en het actieplan daarvoor gestemd, omdat het stedelijk vervoer een uiterst belangrijke rol speelt in het vracht- en personenvervoer in de EU. Het opstellen van een afzonderlijke strategie voor het stedelijk vervoer is dan ook gerechtvaardigd.

**- Verslag-Jensen (A6-0227/2009)**

**Siiri Oviir (ALDE).** - (ET) Tot slot wil ik het verslag van mevrouw Jensen over het actieplan intelligente vervoerssystemen noemen, omdat dit plan een bijzondere nadruk legt op geografische samenhang.



### - Verslag-Gauzès (A6-0191/2009)

**Daniel Hannan (NI).** - (EN) Vandaag vieren we de geboortedag van de grootste Engelsman en misschien wel de grootste toneelschrijver en schrijver uit de geschiedenis. Het is een kenmerk van Shakespeares werk dat, ongeacht iemands levenservaring, de toneelstukken altijd meer licht op onze ervaringen werpen dan dat onze ervaringen licht werpen op de toneelstukken. Ik kan vandaag niet anders dan uit de sterfscene van John of Gaunt uit *Richard II* citeren, die niet alleen prachtig onze begrotingsproblemen in Groot-Brittannië beschrijft maar ook onze situatie hier in Europa.

Als eerste over de begroting:

*"This land of such dear souls, this dear dear land [...]*

*Is now leased out – I die pronouncing it – like to a tenement or pelting farm."*

En luister dan eens naar zijn beschrijving van het Verdrag van Lissabon of de Europese Grondwet:

*"England, bound in with the triumphant sea,*

*Whose rocky shore beats back the watery siege*

*Of envious Neptune, is now bound in with shame,*

*With inky blots and rotten parchment bonds.*

*That England that was wont to conquer others*

*Hath made a shameful conquest of itself."*

Een betere omschrijving bestaat er niet.

**De Voorzitter.** – Ik wist niet dat u zoveel talent had voor de voordrachtskunst. U hebt het prachtig voorgedragen.

### - Verslag-Ticău (A6-0254/2009)

**Syed Kamall (PPE-DE).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, bij het stemmen over bepaalde kwesties in het Europees Parlement zouden we er altijd voor moeten zorgen dat we het goede voorbeeld geven.

Het is heel terecht dat we het over energie-efficiëntie hebben. Als ik heel eerlijk ben maakt het me niet uit of we dat nu op Europees, nationaal of lokaal niveau doen. Ik denk dat er meer binnen de lokale overheden kan gebeuren, maar het is goed om goede praktijken en ideeën uit te wisselen op Europees en nationaal niveau.

We moeten bij het geven van dat voorbeeld echter ook moreel leiderschap tonen. Hoe kunnen we het nou over de energieprestaties van gebouwen hebben als we vanuit twee Parlementaire vergaderzalen blijven werken, eentje hier in Straatsburg en een in Brussel? Hoe zit het met de CO<sub>2</sub>-emissies van het Parlement in Straatsburg, als we het over die tienduizenden tonnen aan CO<sub>2</sub>-emissies per jaar hebben? Het wordt tijd om met deze hypocrisie te stoppen, om leiderschap te tonen en om het Parlement in Straatsburg te sluiten.

### - Verslag-Bowis (A6-0233/2009)

**Syed Kamall (PPE-DE).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, als eerste wil ik respect betonen aan mijn collega, John Bowis, en ik weet zeker dat we hem allemaal veel beterschap wensen. Gelukkig kon hij gebruik maken van het gezondheidszorgstelsel van een ander land. Hij kon als Britse staatsburger gebruik maken van de uitstekende gezondheidszorg in België.

Dit zijn een aantal stappen in de goede richting, zodat burgers in de hele EU zelf kunnen beslissen waar ze gezondheidszorg willen ontvangen. Als patiënten informatie krijgen over de genezingskansen van verschillende ziekten in een aantal landen, en ze de keus hebben, kunnen ze kiezen in welk land ze het beste zullen genezen. Het gebruik maken van dergelijke gezondheidsdiensten is een duidelijke stap in de goede richting.

Ik heb vaak een aantal initiatieven die we hier bespreken bekritiseerd, maar ik denk dat dit een goede maatregel is. We kijken er naar uit om keuzemogelijkheid en een betere dienstverlening te bieden aan patiënten in de hele Europese Unie.

**- Verslag-Crowley (A6-0070/2009)**

**Zuzana Roithová (PPE-DE).** - (CS) Verder wil ik nog graag een stemverklaring afleggen over het verslag van de heer Crowley over de beschermingstermijn van het auteursrecht en bepaalde naburige rechten. Ik heb tegen het verslag gestemd, omdat het niet goed doordacht is en tegelijkertijd voor de volgende 45 jaar mede bepalend is voor de prijsvorming van muziek voor de eindgebruiker. Wat ik wil is de gewone artiest helpen en daar is wetgeving voor nodig ter regulering van contractuele voorwaarden en collectieve beheerders, alsook een sociaal zekerheidsstelsel, een pensioenverzekering en een wijziging van de licentietarieven. Uit een effectrapportage over dit onderwerp blijkt dat slechts twee procent van de muziekinkomsten terecht komt bij de artiesten zelf en dat de rest bij de platenmaatschappijen en de allergrootste artiesten terecht komt. De herverdeling die vervolgens plaatsvindt gaat ten koste van de jonge veelbelovende artiesten. Bovendien betalen de consument en de belastingbetaler ook nog eens honderden miljoenen euro's te veel. Het voorstel maakt het voor bibliotheken, archieven, kunstopleidingen en onafhankelijk filmmakers allemaal nodeloos ingewikkeld. Ook is niet duidelijk wat de gevolgen zullen zijn voor de makers van audiovisuele werken. Alle juridische autoriteiten waarschuwen voor het voorstel en daarom heb ik tegengestemd.

**- Verslag-Jensen (A6-0226/2009)**

**Brigitte Fouré (PPE-DE).** - (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik heb voor het verslag-Jensen gestemd, dat wil zeggen het verslag over het voorstel voor een richtlijn voor het toepassen van intelligente vervoerssystemen. Doelstelling van deze richtlijn is de interoperabiliteit van de informatie- en communicatietechnologieën die in de vervoerssystemen worden gebruikt, te waarborgen.

Innovatie op het gebied van vervoer dient te worden aangemoedigd, met name wanneer hierdoor de veiligheid van voertuigen kan worden verbeterd. Innovatie heeft echter minder nut als wij niet garanderen dat zij in de gehele Europese ruimte kan worden toegepast.

Deze richtlijn zou ertoe moeten bijdragen dat het aantal verkeersdoden op de Europese wegen afneemt, doordat zowel het risico op een aanrijding als de ernst van de ongevallen worden verminderd. Ik herinner u eraan dat de Europese Unie zich ten doel heeft gesteld het aantal verkeersdoden tegen 2010 te halveren, vergeleken met het niveau van 2000.

In dit opzicht betreur ik het dat de richtlijn ter facilitering van de grensoverschrijdende handhaving van de verkeersveiligheid die wij enkele maanden geleden hebben aangenomen, nog altijd niet door de ministers van Vervoer van de Europese Unie is goedgekeurd, want ook hiermee zouden levens kunnen worden gespaard, doordat het gemakkelijker wordt gemaakt om sancties ten uitvoer te leggen tegen automobilisten die een overtreding begaan in een andere lidstaat dan die waar hun voertuig is geregistreerd.

**- Verslag-Duchoň (A6-0220/2009)**

**Brigitte Fouré (PPE-DE).** - (FR) Wat het verslag van de heer Duchoň over goederencorridors per spoor betreft, wil ik opmerken dat het Europees Parlement dit verslag inzake het Europese spoorwegwet voor een concurrerend goederenvervoer zojuist heeft aangenomen. Ik heb voor dit verslag gestemd, dat zou moeten bijdragen aan een toename en een verbetering van het goederenvervoer per spoor.

Europees optreden op dit gebied was noodzakelijk. De wijze waarop het goederenvervoer per spoor momenteel functioneert is namelijk niet bevredigend, omdat het ondernemingen die het spoor willen gebruiken om hun goederen te vervoeren, te weinig garanties biedt als het gaat om de betrouwbaarheid van de tijdschema's.

Welnu, wij moeten het goederenvervoer per spoor aantrekkelijker maken voor ondernemingen, want als een deel van het goederenvervoer zich van de weg naar het spoor verplaatst, betekent dit een evenredige vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en van het aantal vrachtwagens in verkeersopstoppen op de wegen en autosnelwegen.

Daarom hoop ik nu dat de ministers van Vervoer van de lidstaten de weg zullen volgen die het Europees Parlement heeft gebaand naar een concurrerender Europees spoorwegwet voor het goederenvervoer.

**- Verslag-Trakatellis (A6-0231/2009)**

**Bernd Posselt (PPE-DE).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik heb tegen het verslag-Trakatellis gestemd vanwege het schandalige amendement 15. Het verwacht niet alleen de genezing van ziekten met het doden van ongeboren mensen, maar ademt ook de geest van de eugenetica. Het moge duidelijk zijn: de mens heeft vanaf het moment van de bevruchting tot aan zijn natuurlijke dood het recht op leven, maar het amendement stelt dit recht

radicaal ter discussie. Een ongeboren mens die ziek is, zou enkel vanwege dit feit niet langer recht op leven hebben. Dat is dus precies het tegenovergestelde van geneeskunde, namelijk levensberoving.

Daarom is het verslag-Trakatellis onaanvaardbaar en is dit schandalige amendement een smet op het blazoen van dit Parlement, dat zich voor het overige altijd zeer verdienstelijk heeft gemaakt voor de bio-ethiek en de bescherming van het ongeboren leven.

**Ingeborg Gräßle (PPE-DE).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, bij de stemming over de kwijting heb ik voor het eerst sinds ik lid ben van het Parlement tegen de aan de Commissie te verlenen kwijting gestemd. Daarvoor heb ik mijn redenen. Het gaat mij vooral om de manier waarop de Europese Commissie gedurende het toetredingsproces van de nieuwe lidstaten Roemenië en Bulgarije de vinger aan de pols heeft gehouden.

We hebben in Roemenië en Bulgarije te maken met een waaier aan problemen, met een grote mate van corruptie, met veel geld, waaronder veel Europees geld, dat is zoekgeraakt. De Europese Commissie heeft pas in 2008 een begin gemaakt met het bevroren van tegoeden. We zijn in 2007 veel geld kwijtgeraakt en hebben op dit moment te maken met gebrekkig functionerende controlemechanismen, voor zover ze al bestaan. In Roemenië tiert de corruptie welig en ondervindt het rechtsapparaat problemen. Dit is allemaal te wijten aan de manier waarop het pre-toetredingsproces is verlopen.

Het is mij er vooral om te doen een signaal af te geven. Ik wil de Europese Commissie duidelijk maken dat zij bij toekomstige toetredingen anders te werk moet gaan en dat zij, afgaande op het verloop van eerdere toetredingen, desgewenst veel effectiever sturing kan geven aan de uitbreiding.

Ik roep de Commissie op om beide lidstaten te helpen bij de totstandbrenging van degelijke financiële controlesystemen en om samen met beide lidstaten de structurele zwakke punten aan te pakken. Anders ontstaat er een hoofdpijndossier dat heel Europa voor structurele problemen zal plaatsen.

### **Schriftelijke stemverklaringen**

#### **- Verslag-Casaca (A6-0184/2009)**

**Alexander Alvaro (ALDE), schriftelijk.** - (DE) Het Europees Parlement heeft vandaag het verslag-Casaca over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het Europees Parlement voor het begrotingsjaar 2007 in stemming gebracht. In het verslag is ook aandacht besteed aan het pensioenfonds van het Europees Parlement.

Het pensioenfonds van het Europees Parlement voorziet in een vrijwillige pensioenregeling. Er zijn bij het pensioenfonds liquiditeitsproblemen gerezen en ook is er sprake van een tekort.

De FDP in het Europees Parlement vindt het niet goed dat er belastinggeld wordt gebruikt om het tekort aan te vullen. Het is onverantwoord om de Europese belastingbetaler op te laten draaien voor de verliezen. De FDP in het Europees Parlement stemt tegen de kwijting voor de uitvoering van de begroting van het Europees Parlement, want het is niet helemaal uitgesloten dat er belastinggeld wordt gebruikt om het tekort aan te vullen.

**Richard James Ashworth (PPE-DE), schriftelijk.** - (EN) De Britse Conservatieven hebben niet kunnen instemmen met de kwijting voor de Europese begroting voor het begrotingsjaar 2007, afdeling I – Europees Parlement. We staan erop dat de Europese belastingbetaler waar voor zijn geld krijgt met de parlementaire begroting en daarom steunen we het grootste gedeelte van het verslag van de rapporteur. We zijn vooral blij met de vooruitgang die is geboekt bij de uitvoering van de parlementaire begroting, zoals gerapporteerd door de Rekenkamer in zijn verslag uit 2007. Ook steunen we de opmerkingen van de rapporteur over het vrijwillige pensioenfonds van de Parlementsleden. We zullen echter niet afwijken van onze gewoonte om tegen het verlenen van kwijting te stemmen, totdat we echte vooruitgang zien in de richting van een betrouwbaarheidsverklaring zonder voorbehoud van de Europese Rekenkamer.

**Monica Frassoni (Verts/ALE), schriftelijk.** - (EN) Vandaag heeft de Fractie De Groenen gestemd voor het verslag-Casaca over kwijting van het EP.

We willen benadrukken dat met de plenaire aanneming van het verslag, het voorzitterschap van dit Parlement zijn verantwoordelijkheid moet nemen en zich meteen moet buigen over de tot dusver aangenomen tekst over het vrijwillige pensioenfonds, en dat er duidelijke afspraken gemaakt moeten worden die ervoor zorgen dat het vrijwillige pensioenfonds in geen geval door extra geld uit de begroting van het Parlement wordt

gesubsidieerd, direct of indirect, en dat de lijst met deelnemers aan het fonds, zonder verdere vertraging openbaar wordt gemaakt.

Duidelijk moet worden gemaakt dat, zolang het Parlement de pensioenrechten van zijn afgevaardigden moet garanderen, het EP volledige zeggenschap moet hebben over het fonds en zijn investeringsbeleid. We verwachten dat deze beslissingen voor het einde van april 2009 worden genomen.

**Marian Harkin (ALDE)**, *schriftelijk*. – (EN) Ik stem niet aangezien ik lid ben van het pensioenfonds.

**Jens Holm en Eva-Britt Svensson (GUE/NGL)**, *schriftelijk*. – (EN) We hebben om drie redenen tegen het verslag-Casaca over de kwijting van het Europees Parlement voor 2007 gestemd. In de eerste plaats verzetten we ons tegen de omstandigheid dat het vrijwillige pensioenfonds van de Parlementsleden wordt gefinancierd met het geld van belastingbetalers. In de tweede plaats verzetten we ons tegen het feit dat het geld van belastingbetalers aan een particulier pensioenfonds wordt gegeven terwijl de lijst van deelnemers en begunstigten geheim wordt gehouden en niet bekend wordt gemaakt.

In de derde plaats zijn we helemaal tegen het gebruik van nog meer belastinggeld om het huidige tekort van het pensioenfonds, dat een gevolg is van speculatieve investeringen, op te vullen. We steunen de paragrafen 105 en 109 van het verslag-Casaca, die een oplossing bieden voor een aantal bezwaren van ons met betrekking tot het vrijwillige pensioenfonds van de Parlementsleden. Echter, omdat het verslag-Casaca geen verandering brengt in de huidige situatie, hebben we tegen het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het Europees Parlement voor het begrotingsjaar 2007 gestemd.

**Kartika Tamara Liotard en Erik Meijer (GUE/NGL)**, *schriftelijk*. – (EN) We hebben om drie redenen tegen het verslag-Casaca over de kwijting van het Europees Parlement voor 2007 gestemd. In de eerste plaats zijn we tegen een situatie waarbij het vrijwillige pensioenfonds van de Parlementsleden wordt gefinancierd met het geld van belastingbetalers. In de tweede plaats verzetten we ons tegen het feit dat het geld van belastingbetalers aan een particulier pensioenfonds wordt gegeven terwijl de lijst van deelnemers en begunstigten geheim wordt gehouden en niet bekend wordt gemaakt.

In de derde plaats zijn we helemaal tegen het gebruik van nog meer belastinggeld om het huidige tekort van het pensioenfonds, dat een gevolg is van speculatieve investeringen, op te vullen. We steunen de paragrafen 105 en 109 van het verslag-Casaca, die een oplossing bieden voor een aantal bezwaren van ons met betrekking tot het vrijwillige pensioenfonds van de Parlementsleden. Echter, omdat het verslag-Casaca geen verandering brengt in de huidige situatie, hebben we tegen het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het Europees Parlement voor het begrotingsjaar 2007 gestemd.

**Toine Manders (ALDE)**, *schriftelijk*. – Helaas moest ik het begin van de stemming missen, maar ik deel volledig de strekking van de verslagen over de kwijting en van het verslag-Casaca in het bijzonder. Het zou onverantwoord zijn als we, zeker in deze tijden, met belastinggeld tekorten in het pensioenfonds zouden aanvullen. Een eventueel tekort in het fonds is een kwestie van het fonds en zijn leden, en niet van de Europese belastingbetaler.

Parlementariërs hebben een voorbeeldfunctie en moeten voorzichtig omgaan met gemeenschapsgeld. Dat geldt voor hun inkomsten, pensioenen en vergoedingen. Daarom ben ik blij dat het Parlement vandaag zijn goedkeuring aan het verslag heeft gehecht.

**Carl Schlyter (Verts/ALE)**, *schriftelijk*. – (SV) Ik weiger kwijting te verlenen aan een instelling die meer dan één miljard euro verspilt aan een aanvullende pensioenverzekering die voor tweederde met publieke middelen is gefinancierd. Leden van het Europees Parlement die bij dat aanvullend pensioenfonds zijn aangesloten moeten een verlaging van die luxepensioenen aanvaarden, zoals wie een klein inkomen heeft gedwongen is een verlaging van zijn of haar pensioen te aanvaarden. De kwijting slaat op 2007, maar wij kunnen geen jaar wachten met het bekritisieren van een besluit uit 2008 over aanvullende betalingen aan het pensioenfonds.

**Olle Schmidt (ALDE)**, *schriftelijk*. – (SV) Ik heb van stemming afgezien, omdat ik op 21 april 2009 uit het vrijwillige pensioenfonds ben gestapt en daarom het stemresultaat niet wilde beïnvloeden.

**Kathy Sinnott (IND/DEM)**, *schriftelijk*. – (EN) Wij, als leden van het Parlement, zijn er om de Europese bevolking te vertegenwoordigen en te dienen. Al onze kiezers lijden aan de gevolgen van de economische crisis, vooral wat betreft hun pensioenen, die ze fors hebben zien slinken. In mijn eigen kiesdistrict van Munster in Ierland, gaan veel arbeiders een onzekere oude dag tegemoet, omdat de pensioenen die ze hebben

opgebouwd, veel aan waarde hebben verloren; in sommige gevallen hebben ze zelfs met de sluiting van hun bedrijf hun hele pensioen verloren.

Met betrekking tot het stemmen over dit verslag ben ik blij te melden dat ik er belang bij heb, zoals de regels van het Parlement dat verlangen. Als Parlements lid doe ik mee aan een pensioenfonds. Ik zie dit echter niet als een belangenverstrengeling.

Het lijkt mij onredelijk dat leden van het Parlement immuniteit genieten, en wij zouden net zo goed de lasten van de economische crisis moeten dragen. Als lid van het Parlement stel ik het belang van de burger boven dat van mijzelf.

**Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL), schriftelijk.** – (EN) Ik heb om drie redenen tegen het verslag Casaca over de kwijting van het Europees Parlement voor 2007 gestemd. In de eerste plaats ben ik tegen een situatie waarbij het vrijwillige pensioenfonds van de Parlementsleden wordt gefinancierd door het geld van belastingbetalers. In de tweede plaats verzet ik me tegen het feit dat het geld van belastingbetalers aan een particulier pensioenfonds kan worden gegeven terwijl de lijst van deelnemers en begunstigden geheim wordt gehouden en niet bekend wordt gemaakt.

In de derde plaats ben ik helemaal tegen het gebruik van nog meer belastinggeld om het huidige tekort van het pensioenfonds, dat een gevolg is van speculatieve investeringen, op te vullen. Wel steun ik de paragrafen 105 en 109 van het verslag-Casaca, die een oplossing bieden voor een aantal bezwaren die ik heb met betrekking tot het vrijwillige pensioenfonds van de Parlementsleden. Echter, omdat het verslag-Casaca geen verandering brengt in de huidige situatie, heb ik tegen het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van het Europees Parlement voor het begrotingsjaar 2007 gestemd.

#### **- Aanbeveling voor tweede lezing: Ticău (A6-0210/2009)**

**Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk.** – (PT) Dit voorstel brengt verduidelijking in de regels voor het uitoefenen van het beroep van wegvervoerondernemer.

De nieuwe regels worden voorgesteld om de verkeersveiligheid en de kwaliteit in deze bedrijfssector te verbeteren en gezamenlijke criteria op te stellen voor het financieel management van deze bedrijven.

De verplichting dat het bedrijf aangestuurd dient te worden door een daartoe gekwalificeerde vervoersmanager en moet kunnen aantonen financieel gezond te zijn, is onderdeel van de nieuwe aanpak van deze bedrijfsactiviteiten.

Andere belangrijke elementen in deze tekst zijn de bescherming van persoonsgegevens, het bijhouden van een register, met een openbaar en een vertrouwelijk deel, en het beëindigen van de praktijk van zogenaamde "postcodebedrijven".

De voorwaarden voor de uitoefening van dit beroep, met name die met betrekking tot betrouwbaarheid, financiële gezondheid en vakbekwaamheid, moeten tot meer helderheid leiden in deze bedrijfstak, waardoor deze zich naar wij hopen op een meer transparante wijze kan ontwikkelen, klanten beter worden beschermd en meer veiligheid wordt gewaarborgd.

#### **- Aanbeveling voor tweede lezing: Grosch (A6-0211/2009)**

**Dirk Sterckx (ALDE), schriftelijk.** – (EN) Ik verzet me tegen het compromis dat de rapporteur en de Raad hebben bereikt met betrekking tot de regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg. Wij vinden dat het scheppen van nieuwe grenzen en beperkingen voor cabotage in de vervoerssector niet de oplossing is voor de problemen waar het wegvervoer als gevolg van de economische crisis mee te maken heeft. Bovendien kunnen we, vanuit ecologisch oogpunt, beperkingen als de eis dat vervoerde goederen in het kader van inkomend internationaal vervoer volledig geleverd moeten zijn voordat er cabotageverrichtingen kunnen worden uitgevoerd, niet goedkeuren. Dit is geheel in strijd met de realiteit van het wegvervoer en staat een efficiënte organisatie van het vrachtvervoer in de weg. Dit zal leiden tot meer lege vrachtwagens.

Echter, ik ben sterk voor een hele strikte aanpak betreffende de toegang tot het beroep van wegvervoerondernemer. Als we strikte regels hebben wat betreft de toegang tot het beroep, hoeven we niet te vrezen voor een open Europese vervoersmarkt.

### - Verslag-Ticău (A6-0254/2009)

**Martin Callanan (PPE-DE), schriftelijk.** – (EN) Ik erken de noodzaak van het verbeteren van de energie-efficiëntie van gebouwen, en ik ben ervan overtuigd dat de EU hierin een duidelijke rol kan spelen. Eigenlijk denk ik dat dit verslag niet genoeg belang hecht aan de energie-efficiëntie van gebouwen in de bredere context van het aanpakken van milieuaangelegenheden zoals de klimaatverandering.

Gebouwen energie-efficiënter maken is relatief eenvoudig, relatief goedkoop en relatief voordelig. Het energie-efficiënter maken van gebouwen zou ook een enorm positieve invloed hebben op de CO<sub>2</sub>-uitstoot in de EU. De Europese Commissie heeft energie-efficiëntie echter consequent genegeerd en heeft liever de auto-industrie willen straffen. Ik ben ervan overtuigd dat het aanwijzen van autofabrikanten als de schuldigen van het klimaatprobleem, een zeer gebrekkige en averechts werkende tactiek is.

Helaas heeft Nissan, binnen mijn kiesdistrict van Noordoost-Engeland, onlangs aangekondigd banen te zullen schrappen en de productie te zullen terugschroeven. Het zou naïef zijn om de rol van EU-regelgeving in de huidige crisis die de auto-industrie treft, te negeren. Deze crisis had grotendeels voorkomen kunnen worden met een evenwichtiger EU-milieubeleid dat voldoende belang had gehecht aan het belang van energie-efficiënte gebouwen.

**Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), schriftelijk.** – (RO) Ik heb gestemd voor het verslag van mevrouw Țicău, omdat ik van mening ben dat het verbeteren van de energieprestaties van gebouwen essentieel is voor de bescherming van het milieu, maar ook voor het terugdringen van de door de burgers gedragen energieverliezen.

Tegelijkertijd moeten de Europese burgers niet alleen opdraaien voor de kosten van het renoveren van gebouwen om deze energie-efficiënter te maken. De EU en de lidstaten moeten hiertoe financiële middelen ter beschikking stellen, zoals: de oprichting van een Fonds voor energie-efficiëntie, met bijdragen uit de communautaire begroting, van de Europese Investeringsbank en van de lidstaten dat ten doel heeft ervoor te zorgen dat er meer particuliere en openbare investeringen worden vrijgemaakt voor projecten ter verbetering van de energie-efficiëntie van gebouwen; een verlaagd Btw-tarief voor diensten en producten die dienen ter verbetering van de energie-efficiëntie van gebouwen of verband houden met energie uit hernieuwbare bronnen; uitbreiding van de subsidiabiliteitscriteria voor steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling van renovatie van gebouwen, niet alleen van woningen, om deze energie-efficiënter te maken; projecten met directe overheidsuitgaven; subsidies en garanties voor leningen; en sociale bijstand.

**Edite Estrela (PSE), schriftelijk.** – (PT) De prijs van de energie en de veiligheid van de energievoorziening zijn van vitaal belang voor het concurrentievermogen van de EU. Verbetering van de energie-efficiëntie is voor de EU de goedkoopste manier om haar CO<sub>2</sub>-emissiedoelen te halen, banen te scheppen, de kosten voor het bedrijfsleven te verlagen, de sociale gevolgen van prijsstijgingen voor energie aan te pakken en de toenemende afhankelijkheid van de EU van energieleveranciers van buiten de Gemeenschap te verminderen.

Het energieverbruik van gebouwen maakt momenteel veertig procent van het totale verbruik uit en deze situatie kan worden verbeterd door middel van de herschikking van de richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen. Alle betrokkenen dienen op de hoogte te zijn van de voordelen van betere energieprestaties en toegang te hebben tot alle informatie over de manier waarop dit bereikt kan worden. Het is dan ook van belang dat de financiële instrumenten voor het verbeteren van de energie-efficiëntie van gebouwen toegankelijk zijn voor lokale en regionale overheden.

**Peter Skinner (PSE), schriftelijk.** – (EN) Ik ben blij met het initiatief om de doeltreffendheid van de energieprestaties van gebouwen te waarborgen. Er moet duidelijk naar een evenwicht worden gezocht tussen de noodzakelijke maatregelen om de uitstoot van CO<sub>2</sub>, waar maar we kunnen, tegen te gaan en de economische lasten. Het idee van een energiecificering van zulke gebouwen is een van de hoofdpunten die bijdragen aan een bewust verbruik.

### - Verslag-Gauzès (A6-0191/2009)

**Jens Holm, Kartika Tamara Liotard, Erik Meijer en Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), schriftelijk.** – (EN) We zijn grote voorstander van strengere regels voor financiële activiteiten en ratingbureaus. We hebben er echter voor gekozen om vandaag tegen het verslag van de heer Gauzès te stemmen, omdat het verslag ontoereikend is en de punten waar het echt om gaat, onvoldoende worden benadrukt. Er bestaat een sterke behoefte aan publieke ratingbureaus zonder winstoogmerk, aangezien dit de enige manier is om

belangenconflicten in het ratingproces te voorkomen. Dit probleem komt in het verslag onvoldoende aan bod.

**Astrid Lulling (PPE-DE), schriftelijk.** – (FR) Ik sluit mij zonder aarzelen aan bij het verslag van de heer Gauzès, die eens te meer blijk heeft gegeven van zijn kwaliteiten als onderhandelaar. Gelukkig kon er snel een compromis worden bereikt over deze tekst.

Door zich uit te rusten met een regelgevingskader voor ratingbureaus, loopt Europa voorop en wijst het de weg, terwijl de Verenigde Staten op dit gebied nog niet concreet hebben gereageerd. De geloofwaardigheid van en het vertrouwen in de kapitaalmarkten zijn voor een deel afhankelijk van de ratings die door deze bureaus worden opgesteld en afgegeven.

Het regelgevingskader dat wij vandaag opstellen, zou de voorwaarden waaronder deze ratings worden voorbereid, moeten kunnen verbeteren, indien ze in een toezichthoudend kader worden toegepast voor geregelende activiteiten.

Het was echter belangrijk dat dit compromis niet zou uitlopen op oplossingen die er louter op gericht zouden zijn om iedere verwijzing naar ratings, in welke context dan ook, te verbieden, indien ze niet in het kader van deze verordening zouden zijn opgesteld. Een dergelijke aanpak zou niet alleen afbreuk doen aan de essentiële vrijheden, zoals de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van handel, maar zou waarschijnlijk ook de niet-Europese markten hebben bevoordeeld, ten koste van de in Europa gevestigde markten, zoals zij waarschijnlijk ook particuliere en vertrouwelijke financiële operaties zou hebben bevoordeeld, ten koste van publieke operaties die aan regels inzake transparantie zijn onderworpen. Daarom heeft de gekozen oplossing mijn volledige instemming.

**Nils Lundgren (IND/DEM), schriftelijk.** – (SV) De wereldeconomie verkeert nog altijd in zwaar weer en gisteren nog deelde het Internationaal Monetair Fonds mee dat het goed mogelijk is dat de financiële crisis nog ernstiger wordt. Het zal wel niemand verwonderen dat regeldrang en controlehysterie nu hoogtij vieren.

Verregaande controlesystemen voor het functioneren van de financiële markt beginnen te schetsen nog voor de onderzoeken uitgevoerd en de analyses afgerond zijn, is echter een vreselijke fout. Vele belangrijke actoren, waaronder de Zweedse nationale bank, zijn van mening dat de Commissie er niet op geloofwaardige manier in is geslaagd om een falen van de markt aan te tonen dat bijkomende regulering van ratingbureaus rechtvaardigt.

Daar trekt de EU zich klaarblijkelijk niets van aan. De wetgevers in Brussel zijn er in plaats daarvan op ingesteld dat de turbulentie op de mondiale financiële markten een aanleiding voor de EU vormt om haar standpunten naar voren te schuiven. Als er een systeem is dat in de wereld van vandaag letterlijk mondiaal is, zijn het de financiële markten. Bijkomende controle van bijvoorbeeld ratingbureaus zou daarom, indien en wanneer dit noodzakelijk wordt geacht, op mondiaal niveau ingevoerd en gepland moeten worden. Omdat men in dit Parlement oplossingen zoekt binnen het kader van de EU-samenwerking, heb ik gekozen om tegen het verslag te stemmen.

**Mary Lou McDonald (GUE/NGL), schriftelijk.** – (EN) Ik ben helemaal voor strengere regels voor financiële activiteiten en ratingbureaus.

Ik heb er echter wel voor gekozen om vandaag tegen het verslag van de heer Gauzès te stemmen, omdat het verslag ontoereikend is en de punten waar het echt om gaat, onvoldoende worden benadrukt. Er is een sterke behoefte aan publieke ratingbureaus zonder winstoogmerk, aangezien dit de enige manier is om belangenconflicten in het ratingproces te voorkomen. Dit vraagstuk komt in het verslag onvoldoende aan bod. Dit is slechts één voorbeeld van de vele tekortkomingen van dit verslag.

**Andreas Mölzer (NI), schriftelijk.** – (DE) Het is hoog tijd dat er een einde wordt gemaakt aan de grijze gebieden op de financiële markten en dat er strengere regels komen. Alleen doen we op die manier louter aan symptoombestrijding en pakken we de oorzaken niet aan. Dankzij de deregulering van de afgelopen jaren konden er legio financiële producten op de markt worden gebracht die dermate ingewikkeld zijn dat men er geen wijs uit kan worden. In verband hiermee heb ik vóór een strenger financieel toezicht gestemd, ook al besef ik dat daarmee bij lange na niet kan worden volstaan.

De enige manier om te voorkomen dat opnieuw dergelijke kaartenhuizen worden gebouwd, is het verbieden van gevaarlijke financiële producten. Met één enkele toezichthouder zou wel meer bureaucratie worden gecreëerd, maar groeit niet de economische rationaliteit en komt er evenmin een einde aan de goklust.

**John Purvis (PPE-DE)**, *schriftelijk*. – (EN) Hoewel de ratingbureaus enige schuld op zich zullen moeten nemen voor de mislukkingen in de securisatie van risicovolle hypotheekleningen die tot de financiële crisis hebben geleid, is het nogal spijtig dat de conservatieve delegatie van het Verenigd Koninkrijk voor goedkeuring heeft gestemd van de plannen om de ratingbureaus te controleren, zoals in het verslag-Gauzès is te lezen. Ratingbureaus moeten niet tot zondebokken worden gemaakt, aangezien het bankwezen en de regelgevingscultuur die risicostrategieën aan de achterkamertjes overlieten, evengoed schuld treft.

We hopen dat de EU, de Verenigde Staten en de ratingbureaus samen kunnen werken om een stelsel op te richten dat naar behoren functioneert. Hiertoe moet een logge regelgevingsaanpak plaats maken voor een aanpak die het risico-element dat inherent is aan alle investeringen erkent en die ruimte laat om ratings die aangegaan zijn buiten het bereik waar we vandaag over hebben gestemd, goed te kunnen keuren. De aanpak moet vooral flexibel genoeg zijn om zich aan nieuwe omstandigheden aan te passen en om de markt van ademruimte te voorzien.

**Olle Schmidt (ALDE)**, *schriftelijk*. – (SV) Op grond van mijn speciale contacten met de ratingsector, heb ik niet deel aan deze stemming deelgenomen.

**Peter Skinner (PSE)**, *schriftelijk*. – (EN) De aanbevelingen van de G20 aan de werkgroep financiële diensten vragen duidelijk om meer transparantie en regulering van ratingbureaus. Dit verslag, dat een antwoord is van het Europees Parlement op de G20, is de juiste balans. Er blijft echter wel enige twijfel bestaan over het bevoegdheidsniveau van het CEER als dat een centrale rol wil spelen in zulke regelgeving.

#### - Verslag-Albertini (A6-0250/2009)

**Alessandro Battilocchio (PSE)**, *schriftelijk*. – (IT) Bedankt mijnheer de Voorzitter. Ik heb voor gestemd.

Verordeningen (EG) nr. 11/98 en nr. 12/98 van de Raad hebben geleid tot de vorming van de interne markt voor internationaal vervoer met touringcars en autobussen. Deze liberalisering heeft bijgedragen aan de constante toename van het verkeersvolume met betrekking tot de sector, die vanaf halverwege de jaren negentig tot heden continu is gegroeid.

De bescherming en inachtneming van de rechten van reizigers zijn echter niet gelijk opgegaan met deze positieve tendens: reizigers hebben melding gemaakt van talloze problemen, waaronder annuleringen, dubbele boekingen, zoekgeraakte bagage en vertragingen.

In tegenstelling tot reizigers die een ander vervoersmiddel kiezen, worden passagiers van touringcars en autobussen nog niet beschermd, vanwege een leemte in de communautaire wetgeving.

Ik juich daarom het voorstel toe van de Commissie vervoer en toerisme die, door middel van het document waarover wij op het punt staan te gaan stemmen, probeert hun rechten vast te leggen. Dit voorstel is met name bijzonder interessant omdat het vervoerders aansprakelijk stelt in geval van overlijden of letsel, vergoedingen en hulp in geval van annuleringen en vertragingen introduceert, de rechten van personen met een beperkte mobiliteit of andere handicaps erkent en zorgt dat er instellingen worden opgericht die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de naleving van deze verordening en voor de afhandeling van klachten.

Het is een belangrijke stap op weg naar gelijke rechten voor alle reizigers.

**Brian Crowley (UEN)**, *schriftelijk*. – (EN) De Europese Unie heeft een succesvolle interne markt gecreëerd met een ongekend niveau van verkeer van kapitaal, diensten en personen. Maar het creëren van deze vrijheid van verkeer alleen is niet genoeg. We moeten burgers van EU-landen beschermen wanneer zij door de Unie reizen en we moeten ervoor zorgen dat zij gelijke toegang hebben tot onze vervoersdiensten.

We hebben het succes gezien van EU-beleid voor toegang voor passagiers en recht op compensatie in de sector luchtvervoer, en ik ben zeer verheugd over het feit dat de EU koploper is geworden met soortgelijke voorstellen voor andere vervoerssectoren. Het is echter wel belangrijk dat we altijd de specifieke aard van elke vervoerssector respecteren. Hoewel dezelfde beginselen van rechten en eerlijke toegang en aanverwante rechten zouden moeten gelden voor alle vervoerswijzen, moeten we rekening houden met de specifieke eigenschappen van elke vervoerswijzen. Anders benadelen we zowel de passagier als de exploitant.

Ik ben blij dat het Europees Parlement voor dit pakket met rechten voor passagiers, dat vervoer over zee en binnenwateren en vervoer per autobus en touringcar omvat, wetgeving heeft gemaakt die eerlijk en



gebalanceerd is en die zal bewijzen zeer effectief te zijn voor het beschermen en bevorderen van de passagiersrechten in de EU.

**Timothy Kirkhope (PPE-DE), schriftelijk. – (EN)** De conservatieven verwelkomen het algemene doel van het verbeteren van passagiersrechten, toegang voor gehandicapten en het creëren van een gelijk speelveld voor internationale busgebruikers, en hebben daarom voor het verslag gestemd. We hadden echter wel graag een uitzondering gezien voor regionale diensten aangezien het Verenigd Koninkrijk de markten heeft geliberaliseerd die verder zijn gegaan dan openbare dienstcontracten om zo de concurrentie te openen. Daarnaast lijkt het voorstel de lokale aard van busdiensten die in grensgebieden opereren, niet te erkennen. De conservatieven maken zich ook zorgen om de evenredigheid van bepaalde aspecten van de voorgestelde wetgeving, voornamelijk de aansprakelijkheidsbepalingen. Anders dan de spoorweg- en luchtvervoerssectoren bestaat de bus- en touringcarindustrie uit een groot aantal kleine en middelgrote ondernemingen met beperkte middelen.

**Fernand Le Rachinel (NI), schriftelijk. – (FR)** Autobus- en touringcarpassagiers zouden dezelfde rechten moeten hebben als luchtvaart- of spoorwegpassagiers. Dat is de filosofie van dit verslag.

In feite, en uit principe, moeten alle passagiers gelijk zijn voor de wet.

Nochtans dient op tal van punten een voorbehoud te worden gemaakt.

Dit hangt samen met de aard van deze sector, waarin micro-ondernemingen en KMO's de overhand hebben. Wij kunnen ons niet tevredenstellen met maatregelen zoals de in de plenaire vergadering voorgestelde maatregelen die, onder het mom van een betere bescherming van passagiersrechten, alleen maar zullen leiden tot onhanteerbare verplichtingen voor autobus- en touringcarchauffeurs en onvermijdelijke tariefverhogingen voor de passagiers zelf.

Waarom zouden wij van een chauffeur, wiens beroep eruit bestaat om veilig te rijden, verlangen dat hij een specifieke opleiding volgt, zodat hij gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit de nodige bijstand kan verlenen?

Waarom zouden wij stedelijke, voorstedelijke en regionale vervoersdiensten, die al onder contracten inzake openbare dienstverlening vallen, niet duidelijk uitsluiten van de toepassingsfeer van deze nieuwe Europese verordening?

Waarom zouden wij recht op compensatie van 200 procent van de prijs van het vervoerbewijs willen instellen in geval van instapweigering wegens overboeking?

In Frankrijk heeft de nationale federatie voor het reizigersvervoer (FNTV) voor al deze problemen pragmatische oplossingen voorgesteld. Sommige daarvan zijn in aanmerking genomen, maar niet allemaal. Dat is jammer.

**Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT)** Het verslag van collega Albertini beoogt een bijdrage te leveren aan het tot stand brengen van een duidelijker kader voor het gebruik en de exploitatie van autobus- en touringcarvervoer. Het verslag richt zich op de verbetering van de veiligheid voor passagiers én bedrijven, door in te gaan op kwesties als de rechten van personen met beperkte mobiliteit, en door duidelijkere regels te stellen voor aansprakelijkheid bij overlijden of letsel van passagiers en voor gevallen van verlies of beschadiging van bagage. Ook worden oplossingen aangedragen voor compensatie en bijstand bij annulering, vertraging of onderbreking van de reis.

Zo worden de voorwaarden gecreëerd voor de verbetering van de informatie aan de passagiers voor, tijdens en na de reis en worden de rechten van passagiers en de plichten van vervoerders duidelijker vastgelegd, om hun concurrentievermogen en de veiligheid te verbeteren.

#### **- Verslag-Crowley (A6-0070/2009)**

**Edite Estrela (PSE), schriftelijk. – (PT)** Ik heb voor het verslag van Brian Crowley gestemd over de beschermingstermijn van het auteursrecht en van bepaalde naburige rechten omdat dit in het belang is van Europese artiesten en de Europese muziek.

Het voorstel van het Europees Parlement is in het belang van artiesten, omdat hun rechten gedurende hun hele leven beschermd worden, vergelijkbaar met de situatie in de VS en in overeenstemming met de Europese beginselen, waarin een belangrijke plaats wordt toegekend aan creativiteit en cultuur.

Ik denk dat de verlenging van de beschermingstermijn van 50 naar 70 jaar de investeringen in muzikale innovatie zal stimuleren en tot een grotere keuze voor de consument zal leiden, en dat Europa daardoor zal kunnen blijven concurreren met de grote wereldmarkten voor muziek.

**Vasco Graça Moura (PPE-DE), schriftelijk.** – (PT) De managers in de Portugese muzieksector vinden deze kwestie van groot belang voor de Europese en Portugese muziekindustrie. Ze vinden het voorstel van de Commissie voor verlenging van de beschermingstermijn voor kunstenaars en producenten van fonogrammen ten aanzien van opnamen noodzakelijk, wil Europa kunnen blijven concurreren met de grote wereldmarkten op het gebied van muziek.

De steun voor dit voorstel bij artiesten en producenten is overduidelijk, gezien het feit dat bijna 40 000 artiesten en musici een petitie hebben getekend waarin de Europese Unie wordt opgeroepen het verschil in lengte van de beschermingstermijn met andere landen, waar deze langer is, terug te brengen.

Men hoopt dat de verlenging van de beschermingstermijn ertoe zal leiden dat er meer wordt geïnvesteerd in een grote variatie aan muziek en dat dit een grotere keuze zal opleveren voor de consument. Verder moet nog benadrukt worden dat de fonografische industrie belangrijk is voor de werkgelegenheid, een belangrijke fiscale opbrengst levert en een grote exporteur van intellectuele eigendom is.

Om deze redenen, die werden aangevoerd door de betrokkenen, heb ik mijn stem gegeven aan de compromistekst waarover vandaag gestemd wordt. De aanneming hiervan maakt een consensus mogelijk tussen de Raad en het Parlement en maakt de weg vrij voor de aanneming van de Richtlijn door de Raad.

**Tunne Kelam (PPE-DE), schriftelijk.** – (EN) Ik heb ingestemd met amendement 79 om het voorstel over het verlengen van de beschermingstermijn van het auteursrecht op geluid langer te maken dan 50 jaar, terug te sturen naar de Commissie.

Ik vind dat het voorstel van de Commissie beter moet worden voorbereid, en daarom moet het Parlement meer tijd uittrekken voor het nemen van deze beslissing. In zijn huidige versie lijkt het voorstel van de Commissie een objectieve reden te geven om kunstmatige monopolies te creëren op het gebied van cultureel werk.

Ik ben het er volledig mee eens dat veel artiesten te weinig voordeel kunnen halen uit hun werk. De oplossing is echter niet om het de productiebedrijven naar hun zin te maken, maar om werkelijk de opbrengsten te verschuiven van de bedrijven naar de artiesten.

**Arlene McCarthy (PSE), schriftelijk.** – (EN) Het is niet eerlijk dat de rechten van liedschrijvers of grafisch ontwerpers die de cd ontwerpen levenslang plus 70 jaar worden beschermd, terwijl de rechten van de artiest momenteel slechts 50 jaar vanaf het moment van publicatie beschermd zijn. De termijn is niet meegegroeid met de levensverwachting, wat betekent dat muzikanten precies wanneer zij met pensioen gaan geen vergoedingen meer voor hun werk krijgen, en dat is net wanneer zij het inkomen het hardst nodig hebben. In het huidige systeem worden getalenteerde muzikanten afgezet. 38 000 artiesten hebben onze steun gevraagd om deze discriminatie aan de kaak te stellen. Dit gaat om het gelijktrekken van rechten voor gewone werkende muzikanten.

Ik betreur het dat er veel onjuiste beweringen zijn gedaan over deze wetgeving. Nu, ten tijde van een economische neergang, moeten we steun geven aan onze creatieve sector en onze artiesten, die bijdragen aan ons bnp, onze banen, groei en wereldwijde export. Met deze wet zal er veel gedaan worden om arme muzikanten te helpen die het verdienen om gelijkwaardig te worden behandeld. Ik hoop dat de Raad en de Commissie de stem van het Parlement kunnen accepteren om deze wet te bekrachtigen voor het einde van deze zittingsperiode.

**Ieke van den Burg (PSE), schriftelijk.** – De PvdA (PSE-Fractie) steunt het geamendeerde voorstel, omdat het een aanzienlijk aantal positieve elementen bevat voor artiesten, zoals de bescherming van de integriteit van de artiest en het fonds voor sessiemuzikanten. Wij hebben voor de amendementen gestemd waarmee wordt getracht de uit de verlengingstermijn voortvloeiende inkomsten voor 100 procent aan de artiesten te geven. Het aangenomen compromis is een stap in de goede richting, maar zeker nog niet optimaal.

De PvdA maakt zich dan ook ernstige zorgen over de positie van kleinere artiesten die, in ruil voor het opnemen van een plaat, de uit de opname voortvloeiende inkomsten die het voorschot overschrijden, moeten afstaan. Wij hopen daarom dat de Europese Commissie op korte termijn met voorstellen zal komen die de positie van de artiesten ten opzichte van platenmaatschappijen structureel verbeteren, ook met betrekking tot contracten die betrekking hebben op de eerste 50 jaar van de naburige rechten.

**Thomas Wise (NI)**, *schriftelijk*. – (EN) Hoewel ik het idee van verlenging van de termijn voor auteursrecht volledig ondersteun, is dit voorstel ongeschikt geworden voor het beoogde doel. De EU heeft getoond niet capabel te zijn om dit probleem op een logische en efficiënte manier te benaderen, en dus heb ik ervoor gekozen om tegen te stemmen.

**- Verslag-Stockmann (A6-0217/2009)**

**Luís Queiró (PPE-DE)**, *schriftelijk*. – (PT) De instelling van het tweede Marco Poloprogramma is een belangrijke stap, omdat het de toekenning garandeert van noodzakelijke financiële middelen voor maatregelen ter vergroting en verbetering van de milieuprestaties van het vrachtvervoerssysteem.

Het voorstel komt voort uit de evaluatie van het Marco Poloprogramma, waaruit bleek dat de doelstellingen van het eerste Marco Poloprogramma tot dusverre slechts voor 64 procent zijn bereikt, een getal dat heel wat lager ligt dan beoogd.

Het is te hopen dat de financiële voorwaarden voor het nieuwe Marco Poloprogramma beter zullen zijn, zodat de gestelde doelstellingen gehaald kunnen worden. Hieronder vallen nu ook projecten op het gebied van 'snelwegen op zee' en projecten in het kader van maatregelen om de congestie in het wegverkeer te verminderen.

Ik ben van mening dat dit programma, dat erop gericht is een shift te realiseren van het internationale goederenvervoer over de weg naar de korte vaart, het spoorvervoer en de binnenvaart, over alle noodzakelijke middelen moet kunnen beschikken om de congestie in het wegverkeer te verminderen, de vervuiling terug te dringen en het verkeerssysteem efficiënter en duurzamer te maken.

**- Verslag-Duchoň (A6-0220/2009)**

**Elisabeth Jeggle (PPE-DE)**, *schriftelijk*. – (DE) Het verslag van de Commissie vervoer en toerisme heeft onvoldoende oog voor het werkelijke belang dat het spoorwegvervoer heeft bij een beter gebruik van het spoorwegennet.

De infrastructuurbeheerders moeten worden verplicht om in hun jaarlijkse dienstregeling voldoende reservecapaciteit achter de hand te houden voor ongeregeld vervoer. Door infrastructuurbeheerders ex ante deze verplichting op te leggen, kunnen zij niet naar eigen inzicht handelen als er tijdig over een dergelijke maatregel moet worden beslist. Het oorspronkelijke Commissievoorstel is daarmee zelfs nog verder aangescherpt, want de reservecapaciteit dient als waarborg voor voldoende kwaliteit van de tracés van het internationaal gefaciliteerde goederenvervoer.

Het is onmogelijk om op basis van de dienstregeling bij benadering aan te geven, hoeveel van de aanvragen van spoorwegbedrijven voor extra treinpaden ook daadwerkelijk worden gehonoreerd. Het gaat hier om capaciteit die bij het opstellen van de dienstregeling niet is meegenomen, met als gevolg dat treinpaden die op een later moment worden aangemeld niet kunnen worden gehonoreerd. Wanneer goederenvervoerders de toch al beperkte netwerkcapaciteit niet gebruiken, gaat deze ten koste van alle gebruikers verloren. In plaats van het eigenlijke doel – beter gebruik van de bestaande capaciteit – zou met deze regeling precies het tegendeel worden bereikt.

Om de negatieve effecten op het passagiersvervoer en op het kort van tevoren aanvraagde goederenvervoer te beperken, moet er een regeling komen die aan infrastructuurbeheerders zelf de ruimte laat om te beslissen of een dergelijke maatregel, gelet op de belangen van het passagiersvervoer per spoor, opportuun is, dan wel om te bepalen op welke manier het beste kan worden beantwoord aan de behoeften van het goederenvervoer per spoor.

**Erik Meijer (GUE/NGL)**, *schriftelijk*. – Steeds meer grensoverschrijdend goederenvervoer over de lange afstand is verschoven van het spoor naar de weg. Belangrijke redenen hiervoor zijn dat steeds meer autosnelwegruimte is aangelegd, dat rechtstreekse spooraansluitingen naar bedrijven zijn opgeheven en dat het wegvervoer naar verhouding steeds goedkoper is geworden. Die oorzaken worden meestal vergeten. Alle aandacht gaat uit naar twee andere redenen. De ene is dat de coördinatie tussen spoorwegbedrijven in de verschillende lidstaten tekortschiet, waardoor goederenwagons nodeloos lang moeten wachten voordat ze worden gekoppeld achter een locomotief die ze verder brengt. Daarvoor bestaat nu al een oplossing in de vorm van shuttle-treinen met een vaste dienstregeling.

Het andere kritiekpunt is dat dit vervoer traag is omdat het moet wachten op passagierstreinen die voorrang krijgen. Het verslag-Duchoň was erop gericht die voorrang voor het passagiersvervoer af te schaffen. Op

drukke trajecten kan dit betekenen dat de EU de verplichting oplegt om vaste urdienstregelingen te doorbreken door een aantal treinen te laten uitvallen. De kiezers zullen snel weten dat ze deze verslechtering aan Europa te danken hebben. In plaats van een beperking van het passagiersvervoer is er een oplossing voor de knelpunten en capaciteitstekorten op het spoor nodig. Het is goed dat de tekst hierover is afgezwakt.

**Andreas Mölzer (NI)**, *schriftelijk*. – (DE) Op dit moment vindt het goederenvervoer vooral plaats over de weg, terwijl het vervoer per spoor, via het water en per vliegtuig afneemt. In tijden van steeds krappere wordende marges en een extreme concurrentiedruk zorgen de inhaalmanoeuvres van oververmoeide vrachtwagenschauffeurs met een te zware lading voor levensgevaarlijke verkeerssituaties. Het steeds verder inzakkende goederenvervoer over de weg brengt niet alleen een onaanvaardbaar grote kans op ongevallen met zich mee, ook de files, het lawaai en de milieuvervuiling die het veroorzaakt, zijn niet te verdragen.

Het is hoog tijd dat het vervoer eindelijk naar het spoor wordt verlegd. Om dat te bereiken, hebben we echter wel beter technische oplossingen nodig. Verder moeten er concepten worden bedacht om logistieke netwerken op elkaar af te stemmen en in organisatorisch opzicht aan elkaar te kunnen koppelen. Ik heb vóór dit verslag gestemd, omdat het op dit punt een stap in de goede richting zet.

**Luís Queiró (PPE-DE)**, *schriftelijk*. – (PT) De vorming van een echte interne markt voor goederenvervoer per spoor is van groot belang voor de doelstellingen van het Europees beleid op het gebied van duurzaam vervoer. Dat wil zeggen: voor de toekomst van Europa en van het Europese vervoer. Het is ook van belang omdat de sector daarmee een integraal onderdeel gaat uitmaken van de maatregelen die moeten bijdragen aan het welslagen van de Strategie van Lissabon.

Het goederenvervoer per spoor is ook een uiterst belangrijke factor binnen het geheel van alle transportvormen.

De vorming van een Europees spoorwegnet, waarop treinen het goederenvervoer onder goede condities kunnen uitvoeren en gemakkelijk van het ene nationale spoorwegnet op het andere kunnen overschakelen, zal naar verwachting leiden tot een verbetering van het gebruik van de infrastructuur en een versterking van het concurrentievermogen van het goederenvervoer.

Ik vind het van vitaal belang dat er steun wordt gegeven aan maatregelen die gericht zijn op het verbeteren van de situatie van het goederenvervoer per spoor, zodat de sector volledig wordt geïntegreerd in het toekomstige Europese vervoersnetwerk.

**Brian Simpson (PSE)**, *schriftelijk*. – (EN) Ik wil de rapporteur en de Europese Commissie gelukwensen met hun moed bij hun poging om goederenvervoer per spoor in de gehele EU te prioriteren.

Persoonlijk had ik liever een radicaler voorstel gehad, een voorstel waarin wordt gezorgd voor een strategie met voorrangssporen op sommige trajecten en een erkenning van de rest van de spoorwegsector dat goederenvervoer per spoor belangrijk is en moet worden ontwikkeld en ondersteund.

Er zijn twee dingen die goederenvervoer per spoor in Europa tegenwerken. Ten eerste het echte gebrek aan interoperabiliteit, met name bij seinen, en ten tweede, de spoorwegindustrie zelf – met name passagiersvervoerders en infrastructuurbeheerders die samenspannen om ervoor te zorgen dat goederenvervoer per spoor achteraan in de rij komt wanneer het gaat om het toewijzen van rijpaden en het maken van dienstregelingen.

Dit verslag is in ieder geval een begin om dat handige verstandshuwelijk dat nu bestaat, te beëindigen, en exploitanten van goederenvervoer per spoor ten minste een kans te geven om hun onderneming te ontwikkelen.

Als we deze status quo laten voortbestaan, zal er over twintig jaar geen goederenvervoer per spoor meer plaatsvinden. We moeten nu iets doen om ervoor te zorgen dat goederenvervoer per spoor levensvatbaar, aantrekkelijk en competitief blijft, anders lukt het ons nooit om het goederenvervoer van de weg af te krijgen.

#### **- Verslag-Bowis (A6-0233/2009)**

**Martin Callanan (PPE-DE)**, *schriftelijk*. – (EN) Ik juich het werk toe van mijn collega John Bowis aan dit dossier, dat een mijlpaal is op het gebied van patiëntenrechten. De Britse conservatieven ondersteunen patiëntenmobiliteit binnen de EU en zien het als een manier om de voorziening van volksgezondheidszorg te verbeteren.

Het is wellicht interessant om te weten dat dit vraagstuk voor het eerst in de belangstelling kwam wegens een geval bij het nationale gezondheidsstelsel van het Verenigd Koninkrijk, de NHS (National Health Service). Een vrouw besloot om naar Frankrijk te reizen voor een nieuwe heup omdat haar lokale gezondheidsdienst haar te lang liet wachten, en terug thuis kreeg zij daarvoor geen vergoeding. Zij maakte haar zaak aanhangig bij Europees Hof van Justitie, dat bij zijn uitspraak een belangrijk beginsel stelde: patiënten hebben het recht om naar een andere EU-lidstaat te reizen voor behandeling en deze vervolgens vergoed te krijgen door hun nationale volksgezondheidsdienst.

Ik ben geen fan van het Europees Hof van Justitie, dat een belangrijke rol speelt in de voortdurende groei van nieuwe bevoegdheden van de EU, maar deze uitspraak was enorm belangrijk. Ik hoop dat vele van de kiezers uit mijn kiesdistrict die zwaar teleurgesteld zijn door het wanbestuur van de NHS door de Labourregering, kunnen profiteren van de ideeën uit dit verslag.

**Anne Ferreira (PSE), schriftelijk.** – (FR) Ik heb tegen het verslag over grensoverschrijdende gezondheidszorg gestemd, omdat het niet beantwoordt aan de EU-doelstelling inzake een hoog niveau van de gezondheidszorg, overeenkomstig artikel 152 van het Verdrag, en aan de vraag van de Europese burgers om een kwalitatief hoogstaande en veilige gezondheidszorg in hun directe omgeving te kunnen krijgen.

De voorafgaande toestemming wordt in het verslag niet tot vaste regel verheven voor de mogelijkheid zich in een andere lidstaat van de EU te laten behandelen. Voorafgaande toestemming maakt het mogelijk het financiële evenwicht van de socialezekerheidsstelsels te beheersen, en biedt patiënten gegarandeerde voorwaarden voor terugbetaling en de informatie die zij nodig hebben, voordat zij zich in een buitenlands ziekenhuis laten behandelen.

Daarnaast is het niet aanvaardbaar om een verbetering van de kwaliteit van de gezondheidszorg te willen bereiken door zorgaanbieders met elkaar te laten concurreren, of om het vrij verkeer van patiënten tot grondbeginsel te verheffen: dit vrije verkeer hangt in de allereerste plaats af van hun gezondheidstoestand.

De aangenomen amendementen zijn te onnauwkeurig, waardoor de weg wordt vrijgemaakt om problemen door het Hof van Justitie van de EU te laten oplossen.

Door deze richtlijn wordt de ongelijkheid op het gebied van gezondheidszorg tussen de Europese burgers alleen maar versterkt, want alleen degenen die de zorgkosten kunnen voorschieten, zullen kwalitatief hoogstaande gezondheidsdiensten kunnen kiezen.

**Ilda Figueiredo (GUE/NGL), schriftelijk.** – (PT) Het is ernstig dat het verslag is aangenomen zonder de grondslag ervan, artikel 95, te wijzigen, waardoor de gezondheidszorg in de interne markt wordt gezien als handelswaar, hetgeen onacceptabel is. Het was om die reden beter geweest als het voorstel van de Commissie was afgewezen, zoals wij hebben bepleit. Helaas is ons standpunt niet door een meerderheid overgenomen.

Daardoor wordt in het kader van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg niet de exclusieve bevoegdheid gewaarborgd van de lidstaten ten aanzien van besluitvorming over de organisatie en financiering van hun gezondheidszorgstelsel. Daaronder valt ook hun bevoegdheid ten aanzien van de invoering van een systeem voor voorafgaande toestemming voor de vergoeding van de kosten van in een andere lidstaat verleende zorg.

Noch het recht van burgers op gezondheidszorg, noch de rechten van de beroepsgroep in de betreffende sector zijn gewaarborgd. Wat nodig was geweest, was het vergroten van de solidariteit en de coördinatie tussen de sociale zekerheidsstelsels van de verschillende lidstaten van de Europese Unie, door de toepassing en verbetering van de rechten van gebruikers van de gezondheidszorg en door beter in te gaan op de behoeften van deze gebruikers.

Om al deze redenen hebben wij tegen het verslag gestemd.

**Christa Klauß (PPE-DE), schriftelijk.** – (DE) Ik heb vóór de richtlijn betreffende de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg gestemd, want zij biedt patiënten meer rechtszekerheid. Vooral in de grensregio's van de Europese Unie, waaronder mijn geboortestreek in de "Grande Région" van Duitsland, België, Luxemburg en Frankrijk, alsook voor plattelandsgebieden met te weinig medische voorzieningen, levert het vergroten van de patiëntenmobiliteit een belangrijke bijdrage aan een betere en efficiëntere gezondheidszorg.

De Duitse gezondheidszorgsector heeft baat bij de grensoverschrijdende patiëntenmobiliteit als patiënten uit andere EU-lidstaten in toenemende mate gebruik gaan maken van onze hoogwaardige medische diensten,

bijvoorbeeld op het gebied van revalidatie. Maar de soevereiniteit van de lidstaten moet wel worden geëerbiedigd. De lidstaten blijven zelf verantwoordelijk voor hun medische voorzieningen en voor de organisatie van hun eigen zorgstelsel. Overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel mag de richtlijn alleen een regeling treffen voor de terreinen die te maken hebben met grensoverschrijdende patiëntenmobiliteit. Er mag niet worden getornd aan de hoge kwaliteits- en veiligheidsnormen die we in Duitsland hebben. De lidstaten hebben goede redenen om zich aan bepaalde ethische normen te houden, bijvoorbeeld op het gebied van kunstmatige bevruchting, DNA-analyse en stervensbegeleiding. Deze normen mogen niet ter discussie worden gesteld.

**Astrid Lulling (PPE-DE), schriftelijk.** – (FR) Ik ben blij met de doelstellingen van dit verslag, die erop gericht zijn gezondheidszorg aan patiënten in een andere lidstaat dan hun eigen lidstaat te vergemakkelijken en de procedures voor terugbetaling na de behandeling, die op dit moment in de Europese wetgeving ontbreken, te verhelderen. Veilige, effectieve en kwalitatief hoogstaande gezondheidsdiensten zouden dus met behulp van samenwerkingsmechanismen tussen de lidstaten voor alle Europese burgers toegankelijk moeten worden.

Ik wil niettemin de exclusieve bevoegdheid van de lidstaten benadrukken als het gaat om de organisatie en de financiering van de gezondheidszorgstelsels. De voorafgaande toestemming voor een ziekenhuisbehandeling is een absoluut noodzakelijk instrument om dit sturende vermogen te kunnen uitoefenen. Het spreekt vanzelf dat bij de uitoefening van dit recht het evenredigheidsbeginsel, het noodzakelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel moeten worden geëerbiedigd.

Wat de rechtsgrondslag betreft, pleit ik voor een dubbele rechtsgrondslag om te waarborgen dat de nationale bevoegdheden in acht worden genomen. Het voorstel van de Commissie bevatte namelijk tal van pogingen om op dit gebied via een achterdeur binnen te komen.

In de definitieve tekst moet een billijk evenwicht worden gevonden tussen de rechten van patiënten en de nationale bevoegdheden van de lidstaten in de gezondheidszorgsector.

**Linda McAvan (PSE), schriftelijk.** – (EN) Namens de delegatie van de Britse Labourpartij in het Europees Parlement juich ik vele van de positieve aspecten toe van het verslag van het Parlement voor een richtlijn betreffende grensoverschrijdende gezondheidszorg. We ondersteunen met name de amendementen die duidelijk maken dat nationale regeringen volledig verantwoordelijk blijven voor het organiseren van hun nationale gezondheidsstelsels en het vaststellen van de regels voor behandeling.

We blijven er echter bezorgd over dat de regels zoals die zijn opgesteld, niet duidelijk genoeg zijn. Patiënten die naar een ander EU-land reizen voor behandeling moeten weten of zij de behandeling vergoed krijgen en alle nodige informatie hebben over het type en de kwaliteit van de gezondheidszorg in het gastland. De Labourdelegatie roept er daarom toe op dat de richtlijn duidelijk moet maken dat lidstaten een systeem van voorafgaande toestemming kunnen implementeren. We ondersteunen een duale rechtsgrondslag van artikel 152 en artikel 95 zodat gezondheidsvraagstukken, en niet zorgen om de interne markt, de prioriteit hebben. De Labourdelegatie heeft zich van de eindstemming onthouden om aan te geven dat deze twee problemen in de tweede lezing aan de kaak moeten worden gesteld.

**Arlene McCarthy (PSE), schriftelijk.** – (EN) Ik heb mij onthouden van stemming over dit verslag omdat het onvoldoende garantie biedt voor de bescherming van de integriteit en de financiering van het Britse nationale gezondheidszorgstelsel, de NHS (National Health Service), en het ook geen zekerheid of duidelijkheid zal bieden voor de minderheid van patiënten die het kunnen betalen om gebruik te maken van gezondheidszorg in een andere EU-lidstaat.

De leden van het Europees Parlement van de Britse conservatieve partij hebben slechts één doel in gedachten met hun voorstel om hun in diskrediet geraakte systeem van gezondheidsvouchers te herintroduceren via de Europese achterdeur; als hun voorstellen zouden worden aangenomen, zouden de rijkere vouchers krijgen om NHS-geld buiten het Verenigd Koninkrijk uit te geven aan privébehandelingen in de rest van Europa. Belastingbetalers verwachten dat hun geld wordt geïnvesteerd in de NHS zodat er betaald kan worden voor gezondheidszorg in eigen land, en niet wordt weggestuurd naar andere gezondheidsstelsels in de EU. Het is geen verrassing dat Europees Parlementslid Dan Hannan van de conservatieven pasgeleden nog een geprivatiseerde aanpak van gezondheidszorg bepleitte.

In een recent debat over grensoverschrijdende betalingen voor gezondheidszorg tussen Groot-Brittannië en Ierland zei de schaduwminister voor gezondheidszorg Andrew Lansley dat de middelen van de NHS altijd kostbaar zijn. Hij veroordeelde tevens de betaling van 180 miljoen GBP aan NHS-geld aan Ierland. De

conservatieven hebben echter ons voorstel voor een duidelijk systeem voor voorafgaande toestemming niet gesteund, terwijl dat cruciaal is om de kostbare NHS-middelen en -diensten te beschermen.

**Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL)** Ik heb tegen het verslag-Bowis en tegen het voorstel van de Commissie gestemd. Uit de gekozen rechtsgrondslag blijkt namelijk dat de economische belangen en de teugelloze markt boven de rechten van patiënten op een betere en volledige gezondheidszorg komen. Met dit voorstel worden de bepalingen inzake het sociaal Europa en inzake solidariteit geheel onderuit gehaald en situaties teweeggebracht waarin alleen welgestelde mensen toegang zullen hebben tot grensoverschrijdende gezondheidszorg, waar zoveel reclame voor wordt gemaakt.

Met dit voorstel zullen de nationale gezondheidszorgstelsels worden afgebroken en patiënten gedwongen worden hun heil in het buitenland te zoeken. Gezondheidszorg valt onder de bevoegdheid van de lidstaten en dat moet zo blijven. Het is onaanvaardbaar gezondheidszorg te behandelen als handelswaar, in plaats van een openbaar goed. Bovendien wordt in de ontwerprichtlijn een systeem voor kostenvergoeding voorgesteld dat geheel overbodig is. Vergoeding van kosten voor gezondheidszorg is al sinds 1971 geregeld met de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

**Kathy Sinnott (IND/DEM), schriftelijk. – (EN)** Ik heb mij onthouden van stemming over dit verslag, omdat ik meer dan wat dan ook wil dat patiënten de behandeling krijgen die zij zo dringend nodig hebben. De kwestie van voorafgaande toestemming baart mij echter zorgen. Voorafgaande toestemming in deze richtlijn is een verloochening van de rechten van patiënten. Juist hierom stapten patiënten naar de rechter, en de gerechtelijke uitspraken zijn de reden dat we hier vandaag zijn om over grensoverschrijdende gezondheidszorg te stemmen. Door voorafgaande toestemming in deze richtlijn op te nemen zijn we weer terug bij af. Sterfte op basis van woonplaats zal de regel blijven en patiënten zullen dezelfde obstakels tegenkomen als nu wanneer zij toestemming vragen om te reizen voor een behandeling.

Ik betreur het ook ten zeerste dat dit verslag niet voorziet in een rechtsgrondslag die de gezondheid van patiënten vooropstelt. In plaats daarvan was het een gemiste kans waarbij de gezondheid van patiënten wordt gebruikt als een product om winst mee te genereren.

**Catherine Stihler (PSE), schriftelijk. – (EN)** De belangrijkste amendementen over voorafgaande toestemming zijn verworpen. Deze amendementen waren essentieel voor het behoud van de NHS in Schotland en het gehele Verenigd Koninkrijk. We hebben de stemming verloren over de twee rechtsgrondslagen, die het mogelijk zouden hebben gemaakt om volksgezondheid op te nemen, zodat de interne markt niet de enige rechtsgrondslag vormt. Vanwege het verlies van deze twee belangrijke punten en het feit dat dit de eerste lezing is, had ik geen andere keuze dan mij te onthouden.

**Marianne Thyssen (PPE-DE), schriftelijk. –** Patiëntenmobiliteit is een feit maar de nodige rechtszekerheid voor de patiënten en de zorgverzekeraars is er nog niet. Daarom is het voorstel van de Commissie voor een richtlijn een goede zaak. Ik waardeer dan ook de inspanningen van collega Bowis om in dit aartsmoeilijke dossier tot een compromis te komen. Dankzij zijn inspanningen werden substantiële verbeteringen in het Commissievoorstel aangebracht. Toch heb ik het eindverslag niet kunnen steunen, omdat twee punten die verband houden met de bevoegdheid van de lidstaten om hun gezondheidszorgstelsel te organiseren en te financieren, niet werden opgenomen.

Wij hebben ervoor gepleit om een wettelijke basis in te bouwen die lidstaten toestaat om aan buitenlandse patiënten de werkelijke kostprijs te berekenen en ze te laten meebetalen voor de zorg die ze in ons land ontvangen. Voorts zijn we er steeds voorstander van geweest dat lidstaten, in bepaalde omstandigheden, patiënten kunnen weigeren, bijvoorbeeld bij dreigende wachtlijsten. Vooral voor België, een klein land met een relatief grote instroom van buitenlandse patiënten, is dit van belang.

De tekst zoals die vandaag in de plenaire vergadering is aangenomen, biedt hiervoor onvoldoende garanties. Om deze redenen heb ik me bij de eindstemming onthouden.

**Georgios Toussas (GUE/NGL), schriftelijk. – (EL)** Het volksvijandige beleid van de EU en de bourgeoisieregeringen tast de openbare gezondheidszorg aan, met alle gevolgen van dien: groot ongerief voor patiënten en wachtlijsten, tekorten in diverse diensten, extra lasten, geen gezondheidszorg voor niet-verzekerden en immigranten, enzovoort.

De aanzienlijke beperking van de sociale prestaties, de commercialisering en verdere privatisering van de gezondheidsstelsels en de aanval op de socialezekerheidsrechten zijn koren op de molen van de grote concerns, die enorm verdienen aan de zeer winstgevendende gezondheidssector.

Met de richtlijn betreffende patiëntenmobiliteit wordt de totstandbrenging van een gemeenschappelijke gezondheidsmarkt beoogd en de toepassing van de in het Verdrag van Maastricht opgenomen vrijheden en mobiliteit van patiënten en gezondheidswerkers. Het doel hiervan is de commercialisering van de gezondheidszorg te verankeren in de wetgeving.

De vergoeding van een deel van de in het buitenland gemaakte verpleegkosten is een valstrik en bedoeld om het volk over te halen in te stemmen met de commercialisering, met de totstandbrenging van patiënten 'van meerdere snelheden' en met klassendiscriminatie bij het recht op leven.

Om patiëntenrechten te kunnen waarborgen is een uitsluitend openbaar en gratis gezondheidsstelsel nodig, een stelsel dat voldoet aan eenieders behoeften aan gespecialiseerde en niet-gespecialiseerde gezondheidszorg, ongeacht iemands financiële situatie en verzekeringstoestand. Alleen met een dergelijk systeem – dat alleen door de volksmacht binnen een volkseconomie tot ontwikkeling kan worden gebracht – kan toereikende en kwalitatieve dienstverlening en een efficiënte bescherming van de gezondheid en het leven van de werknemers worden verzekerd.

#### **- Verslag-Sartori (A6-0239/2009)**

**Alessandro Battilocchio (PSE)**, *schriftelijk*. – (IT) Ik heb voor gestemd.

Sectorstudies hebben uitgebreid aangetoond dat 10-12 procent van de patiënten die naar het ziekenhuis gaan voor behandeling van een aandoening, ziek wordt als gevolg van een ziekenhuisinfectie. Omgezet in cijfers zijn deze percentages nog schrikbarend: volgens berekeningen hebben in de Europese Unie ongeveer 5 miljoen patiënten een ziekenhuisinfectie opgelopen.

Ik grijp terug op de interventie van mijn collega, mevrouw Sartori; veiligheid en doeltreffendheid van de gezondheidszorg kunnen worden verbeterd door een programma op te stellen dat voornamelijk rekening houdt met de volgende essentiële punten: 1) het aanstellen van meer verpleegkundigen die gespecialiseerd zijn in de preventie van infecties; 2) het opzetten van cursussen voor personeel in de gezondheidszorg en de paramedische sector, waarbij voornamelijk aandacht wordt geschonken aan ziekenhuisinfecties en de resistentie tegen antibiotica van de virussen die deze infecties veroorzaken; 3) het mogelijk maken van nieuwe ontdekkingen die voortkomen uit onderzoek naar deze ziekten.

**Edite Estrela (PSE)**, *schriftelijk*. – (PT) Ik heb voor het voorstel over patiëntveiligheid gestemd. Hoewel de medische zorg in Europa sterk verbeterd is dankzij de vooruitgang in de medische wetenschap, kunnen medische verrichtingen in sommige gevallen schade toebrengen aan de gezondheid van de patiënt. Sommige van de ongewenste en vermijdbare effecten worden veroorzaakt door medische fouten of door infecties die tijdens de behandeling worden opgelopen.

Dit verslag bevat enkele belangrijke voorstellen: betere informatie-inzameling op plaatselijk en regionaal niveau; betere voorlichting van patiënten; ruimere aanwezigheid van verpleegsters of verplegers die gespecialiseerd zijn in het tegengaan van infecties; bevordering van de opleiding en scholing van gezondheidswerkers en paramedisch personeel; meer aandacht voor ziekenhuisinfecties. Maatregelen waar ik volledig achter sta.

#### **- Verslag-Trakatellis (A6-0231/2009)**

**Liam Aylward (UEN)**, *schriftelijk*. – (EN) Ik ben blij met het voorgestelde initiatief om de gezondheidszorg te verbeteren voor mensen die aan zeldzame ziekten lijden. Vanwege de specifieke aard van ziekten zoals zeldzame kankersoorten, auto-immuunziekten en vergiftigings- en infectieziekten, zijn hiervoor onvoldoende kennis en middelen beschikbaar, maar er zijn 36 miljoen EU-burgers die aan dit soort ziekten lijden.

Een betere samenwerking tussen specialisten en onderzoekscentra in heel Europa en uitwisseling van informatie en diensten is een vanzelfsprekende manier voor de Europese Unie om haar inwoners bij te staan. Het is een directe manier om u te laten profiteren. Dit voorstel spoort lidstaten aan om nieuwe centra en opleidingen op te zetten om het potentieel van wetenschappelijke bronnen over zeldzame ziekten te maximaliseren en samen te werken met bestaande onderzoekscentra en netwerken voor informatie over ziekten. Ik ondersteun deze maatregelen en moedig meer samenwerking tussen de lidstaten aan, zodat er meer mobiliteit van patiënten en experts mogelijk is om u, de burger, van dienst te zijn.

**Edite Estrela (PSE)**, *schriftelijk*. – (PT) Ik heb vóór het verslag over zeldzame ziekten gestemd, omdat ik gecoördineerd optreden op het gebied van zeldzame ziekten, op Europees en op nationaal niveau, noodzakelijk



vind. Hoewel zeldzame ziekten weinig voorkomen, zijn er in de hele Europese Unie toch miljoenen mensen die er aan lijden omdat er duizenden van dit soort ziekten bestaan.

Ik vind het van het allergrootste belang dat de activiteiten van onafhankelijke patiëntenorganisaties ondersteund worden, dat informatie over zeldzame ziekten toegankelijk wordt gemaakt, dat er deskundigencentra worden opgezet in de verschillende lidstaten, dat er opleidingen worden opgezet in de huidige centra en dat deskundigen en vakmensen worden gemobiliseerd. Er moeten voldoende middelen ter beschikking worden gesteld om onmiddellijk actie te kunnen ondernemen op het gebied van zeldzame ziekten.

**Glyn Ford (PSE), schriftelijk.** – (EN) Ik zal voor het verslag van de heer Trakatellis stemmen. Ik erken het feit dat er vele zeldzame ziekten zijn waarnaar geen onderzoek wordt gedaan, omdat medische instellingen een vorm van triage uitvoeren, waarbij zij hun verplichting negeren aan mensen die lijden aan ongebruikelijke ziekten waarvan weinig winst te verwachten valt, vergeleken met die winst die er mogelijk te halen valt uit algemene ziekten.

Dit is zeker van toepassing op zeldzame erfelijke genetische ziekten. Ik ben van mening dat we onderzoek op dit gebied moeten aanmoedigen door een deel van de onderzoekskosten te ondersteunen. Daarmee verklaar ik hier zelf een belang bij te hebben, omdat een van deze ziekten in mijn familie voorkomt.

**Elisabeth Jeggle (PPE-DE), schriftelijk.** – (DE) Amendement 15 verlangt expliciet dat zeldzame erfelijke ziekten worden uitgeroeid via erfelijkheidsadvisering voor ouders die drager zijn van een dergelijke ziekte en via aan implementatie voorafgaande selectie van gezonde embryo's (PGD). Niet alleen is dit in strijd met het in Duitsland geldende recht. Het is met name ook de specifieke historische achtergrond van Duitsland die maakt dat het principieel onverteerbaar en bijzonder pijnlijk is om de selectie en uitroeiing van potentieel gehandicapten te eisen dan wel te adviseren, ook al gaat het om nog ongeboren leven.

Uit deze voorstellen en formuleringen spreekt op angstaanjagende wijze een volkomen gebrek aan respect voor de waarde van het menselijk leven, of het nu om zieke of om gezonde mensen gaat. Dit aanvullende amendement strekt er niet toe de therapeutische behandeling van zeldzame ziekten te stimuleren, maar beoogt in plaats hiervan de geboorte van zieke mensen te voorkomen.

Dit strookt niet met de geest en de inhoud van Europese en internationale verklaringen van de rechten van de mens. Een overtuigende Europese politiek zou zich eigenlijk ten doel moeten stellen om juist de zieken en de mensen die ziek dreigen te worden de helpende hand te bieden en zich niet moeten richten op een vroegtijdige selectie op basis van kwaliteitscriteria.

Het verslag en meer bepaaldelijk een aantal amendementen – met name amendement 15 – is niet te rijmen met mijn christelijke levensovertuiging. Om die reden heb ik tegen het verslag gestemd.

**Mairead McGuinness (PPE-DE), schriftelijk.** – (EN) Deze resolutie, die ik ondersteun, bevat vele vraagstukken. Ik kon echter niet het hele verslag steunen omdat er zaken in zijn opgenomen die naar ik meen een kwestie van subsidiariteit zijn, met andere woorden, die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen, en daarom geen zaken zijn waarover het Europees Parlement een standpunt moet innemen. Het onderwerp eugenetische praktijken is zo'n onderwerp dat door de aanneming van amendement 15 in deze resolutie is opgenomen. Ik was het niet eens met amendement 15. Dit onderwerp is een kwestie van subsidiariteit, en geen zaak voor de Europese Unie, die geen wetgeving maakt over eugenetische praktijken en dit ook niet zou moeten doen. Dus ik steun niet het hele verslag.

#### **- Verslag-Audy (A6-0168/2009)**

**Richard James Ashworth (PPE-DE), schriftelijk.** – (EN) De Britse Conservatieven hebben de kwijting van de Europese begroting van 2007, afdeling III, Europese Commissie niet kunnen goedkeuren. We staan erop dat de parlementaire begroting waar voor het geld van de Europese belastingbetaler moet geven en daarom ondersteunen we het verslag van de rapporteur. We ondersteunen voornamelijk de kritiek van de rapporteur op het feit dat de Commissie er niet in is geslaagd om ervoor te zorgen dat Bulgarije en Roemenië fatsoenlijke standaarden op het gebied van financiële controle bereiken. We moeten er echter op wijzen dat de Europese Rekenkamer al veertien opeenvolgende jaren niet in staat is geweest om een betrouwbaarheidsverklaring zonder voorbehoud te geven voor de algemene Europese rekeningen. De Europese Commissie draagt de eindverantwoordelijkheid voor de rekeningen en daarom zullen wij niet afwijken van onze gewoonte om tegen het verlenen van kwijting te stemmen, totdat we werkelijke vooruitgang zien in de richting van het bereiken van een betrouwbaarheidsverklaring zonder voorbehoud van de Europese Rekenkamer.

**Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), schriftelijk.** – (RO) Samen met de Roemeense delegatie in de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten heb ik tegen het Verslag Jean-Pierre Audy over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2007 gestemd, omdat amendement 13 niet is aangenomen. Het verslag van de Rekenkamer over het boekjaar 2007 behandelt alleen projecten van 2000-2006, omdat 2007 in wezen nog een voorbereidingsfase was voor de uitvoering van de programma's van 2007-2013. Daarom valt het effect van de nieuwe regels die voor de programmeringsperiode 2007-2013 zijn uitgevaardigd en die eenvoudiger en strakker zijn dan de regels die tot 2006 golden, nu nog niet te beoordelen.

Ik stel met nadruk dat procedures voor de uitvoering van de structuurfondsen, vooral de beheers- en controlesystemen, moeten worden vereenvoudigd. Onregelmatigheden van de zijde van de lidstaten zijn in zekere mate aan de gecompliceerdheid van het systeem toe te schrijven. Ik stel met nadruk dat de vereenvoudigingsmaatregelen die de Commissie bij de herziening van de verordeningen betreffende de structuurfondsen 2007-2013 heeft voorgesteld naar aanleiding van de huidige financiële crisis noodzakelijk zijn. Deze vereenvoudigingsprocedures zijn van cruciaal belang om de administratieve lasten op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau terug te brengen. Ik benadruk dat zulke vereenvoudigingsprocedures moeten bijdragen aan een verlaging van het foutenniveau in de toekomst.

**Jeanine Hennis-Plasschaert, Jules Maaten, Toine Manders en Jan Mulder (ALDE), schriftelijk.** – De VVD heeft tegen de kwijting aan de Europese Commissie gestemd. De VVD is van mening dat de Commissie te weinig vooruitgang heeft geboekt met het stimuleren van de invoering van de nationale verklaring in de lidstaten. Tot dusverre doen nog maar vier landen dat, waaronder Nederland. Daarnaast is de VVD van mening dat de Europese lidstaten nog steeds te veel fouten maken met de besteding van Europese gelden, zoals is gebleken uit de controles van de Europese Rekenkamer. De Rekenkamer gaf onder andere een afkeurende verklaring ten aanzien van plattelandsbeleid, cohesie- en structuurbeleid. De VVD vindt dat de controlesystemen op deze terreinen verbeterd moeten worden. De vooruitgang in de laatste vijf jaar was te gering.

**Rumiana Jeleva (PPE-DE), schriftelijk.** – (BG) Mijnheer de Voorzitter, ik heb voor het verlenen van kwijting aan de Commissie voor de uitvoering van de EU-begroting voor 2007 gestemd.

Hier voeg ik echter wel aan toe dat ik tegen de passages in dit verslag heb gestemd waarin werd gepleit voor het opstellen van driemaandelijks verslagen over het beheer van de middelen uit de structuurfondsen en het Cohesiefonds, met name wat Bulgarije en Roemenië betreft. Ik heb tegen gestemd omdat ik ervan overtuigd ben dat het in gevallen waarin we meer controle eisen, een goed idee is om die tegelijkertijd en in dezelfde mate uit te oefenen in alle lidstaten, en niet slechts in een of twee. Ik deel ook de bezorgdheid van het Parlement en de rapporteur, die aangeeft dat de middelen voor Bulgarije die door de Europese Commissie zijn geblokkeerd of ingetrokken, bijna 1 miljard euro belopen.

Zoals vermeld in het verslag zijn deze verliezen en blokkeringen hoofdzakelijk terug te voeren op onregelmatigheden op het gebied van de offerteaanvragen en de subsidiabiliteit van de kosten, de oneigenlijke besteding van middelen en een tekort aan administratieve capaciteit, naast andere redenen. Tot slot maak ik u deelgenoot van mijn bezorgdheid dat Bulgaarse burgers verstoken zullen blijven van instrumenten die de Europese solidariteit bevorderen en de tol zullen moeten betalen voor de fouten van hun regering, zonder dat ze daar zelf debet aan zijn.

**Mairead McGuinness (PPE-DE), schriftelijk.** – (EN) Ik heb voor de kwijting van 2007 voor de Europese Commissie gestemd, maar ik heb dat wel gedaan met enig voorbehoud.

Vijf jaar geleden beloofde voorzitter Barroso een vlekkeloos resultaat voor het einde van deze zittingsperiode, en daarmee doelde hij op begrotingscontrole en formele betrouwbaarheidsverklaringen. Ondanks dat er enige vooruitgang is geboekt, zijn er nog wel wat hiaten in dit proces.

Tot nu toe hebben 22 landen een jaarlijks overzicht ingediend om te voldoen aan de minimumvereisten van financiële regulering, maar ze zijn niet allemaal voldoende. Slechts 8 landen voldoen nu doordat ze een meer formele analyse of een betrouwbaarheidsverklaring hebben gegeven, en helaas hoort Ierland daar niet bij. We moeten ervoor zorgen dat er bij de kwijting van de begroting van 2008 aanzienlijk meer vooruitgang wordt geboekt.

**Alexandru Nazare (PPE-DE), schriftelijk.** – (RO) De delegatie van de PD-L (Partidul Democrat-Liberal) binnen de PPE-DE-Fractie heeft tegen het Verslag Jean-Pierre Audy over het verlenen van kwijting voor de uitvoering

van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2007 gestemd, dat verwijst naar het beheer van de Europese fondsen door Roemenië en Bulgarije.

Het Verslag over het verlenen van kwijting, dat verwijst naar onregelmatigheden bij het krijgen van toegang tot PHARE-fondsen vóór het jaar 2007, heeft de bepaling gehandhaafd met betrekking tot het opstellen van een speciaal verslag over het beheer van de communautaire fondsen in Roemenië en de maatregelen die zijn genomen in de strijd tegen de corruptie. Daarom heeft de PD-L-delegatie in het Europees Parlement tegen gestemd.

Dit speciale verslag is niet gerechtvaardigd nu er al een samenwerkings- en controlemechanisme bestaat dat in december door de Europese Raad is aangenomen. Het opstellen van een aanvullend rapport tast de geloofwaardigheid van het reeds functionerende samenwerkings- en controlemechanisme aan. Overigens bevestigt ook de reactie van de Europese Commissie, bij monde van woordvoerder Mark Gray, de nutteloosheid van een dergelijk stap, aangezien er al beproefde mechanismen voorhanden zijn om eventuele onregelmatigheden bij het beheer van gemeenschapsgelden op te sporen.

#### - Verslag-Søndergaard (A6-0153/2009)

**Philip Claeys (NI)**, *schriftelijk*. – Ik heb tegen de kwijting gestemd omdat het Comité van de Regio's in zijn huidige gedaante door niemand serieus kan worden genomen. Onder meer door de onduidelijke definiëring van de term regio's is het Comité van de Regio's een uiterst heterogeen geheel waarin naast Europese naties ook bijvoorbeeld stedelijke agglomeraties vertegenwoordigd zijn. Zeer merkwaardig is ook het feit dat de regio's zich er sinds enige tijd gegroepeerd hebben tot politieke fracties zonder dat ze daarvoor enig democratisch mandaat van de kiezers gekregen hebben.

#### - Verslag-Fjellner (A6-0176/2009)

**Martin Callanan (PPE-DE)**, *schriftelijk*. – (EN) De Britse conservatieven zijn tegen het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Ik betwist het idee dat de EU grondrechten kan verlenen en kan reguleren. Ik ben ook voornamelijk tegen het Handvest van de grondrechten omdat het is aangenomen door de EU ondanks dat geen enkele van de middelen die zijn bedoeld voor de implementatie van het Handvest, namelijk de Europese grondwet en het Verdrag van Lissabon, zijn geratificeerd.

Een agentschap opzetten dat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie moest overzien was een enorme verspilling van belastinggeld en een exercitie in ijdelheid. Hetzelfde zou eigenlijk kunnen worden gezegd van veel van de EU-agentschappen, die het werk dat op nationaal niveau wordt gedaan, nog eens overdoen en onbeschaamd de federalistische agenda van de EU promoten. Veel mensen in mijn kiesdistrict voelen zich geschoffeerd door de bakken geld die worden verspild aan dit agentschap en aan andere agentschappen, zeker in tijden van economische crisis waarin zij steeds meer van hun geld opofferen aan belastingen voor het financieren van de spijlucht van de EU.

**Philip Claeys (NI)**, *schriftelijk*. – Ik heb tegen de kwijting gestemd, aangezien het Europees Bureau voor de grondrechten een overbodige instelling is, die zich bovendien vijandig opstelt tegenover het recht op vrije meningsuiting.

#### - Ontwerpresolutie (B6-0191/2009)

**Edite Estrela (PSE)**, *schriftelijk*. – (PT) Ik heb vóór de ontwerpresolutie gestemd over het aangaan van de uitdagingen van ontbossing en aantasting van bossen, omdat ik van mening ben dat ontbossing zeer ernstige en moeilijk omkeerbare milieuschade met zich meebrengt, zoals een verstoring van de waterhuishouding, woestijnvorming, gevolgen voor het klimaat en aantasting van de biodiversiteit.

Er moet meer samenhang komen tussen het behoud van de bossen en duurzaam bosbeheer en andere interne en externe beleidsterreinen van de EU. Daarom moet er een evaluatie komen van de gevolgen die het EU-beleid op het gebied van energie (met name biobrandstoffen), landbouw en handel heeft voor de bossen.

Ik vind het ook van het allergrootste belang dat aan ontwikkelingslanden substantiële financiële steun wordt gegeven om de tropische ontbossing tot staan te brengen. Het terugdringen van de ontbossing zal een belangrijke rol spelen in de beperking van en de aanpassing aan de klimaatverandering.

#### - Verslag-Savary (A6-0199/2009)

**Alessandro Battilocchio (PSE)**, *schriftelijk*. – (IT) Ik heb voor gestemd.

Het beheren van vervoer op grond van de vraag en de behoefte van burgers is een van de belangrijkste discussiepunten inzake het beleid van de Europese Unie. Het CIVITAS-programma (afgekondigd in 2002) is gericht op de bevordering van het op grote schaal verspreiden van stedelijk vervoer. In het Witboek "Het Europese vervoersbeleid tot het jaar 2010: tijd om te kiezen" (gepubliceerd in 2001) wordt voorgesteld een betere stedelijke mobiliteit tot stand te brengen. Met het CIVITAS-programma en dit Witboek heeft de Commissie reeds een voorstel gedaan voor een daadwerkelijk actieplan om de kwaliteit van het Europese vervoer te optimaliseren. Zij heeft een systeem bedacht om de groeiende vraag naar mobiliteit geleidelijk los te koppelen van de economische groei, om zodoende milieuvervuiling op een min of meer doeltreffende manier in de hand te houden, zonder het behoud van de Europese productie uit het oog te verliezen. De Commissie, die kennis heeft genomen van de situatie, neemt het op zich om alle Europese burgers een vervoersnetwerk te garanderen dat tegelijkertijd doeltreffend en buitengewoon veilig is.

Wij moeten onze aandacht richten op de volgende punten: 1) het beschermen van de rechten en de plichten van passagiers; 2) het verhogen van de verkeersveiligheid; 3) het aanmoedigen van veiligheid; 4) het beperken van het vervoer over de weg om een eind te maken aan verkeersopstoppen op de wegen.

**Luís Queiró (PPE-DE), schriftelijk. – (PT)** Dit verslag van het Europees Parlement beoogt de huidige snelle groei van de steden en de concentratie van de Europese bevolking in stedelijke gebieden te analyseren, om een bijdrage te leveren aan de enorme hoeveelheid werk die op dit gebied nog verzet moet worden.

Met inachtneming van het subsidiariteits- en evenredigheidsbeginsel, vind ik verschillende voorstellen die worden gedaan van groot belang.

Het meest relevante element van dit standpunt van het Parlement vind ik het feit dat de aandacht wordt gevestigd op het gebrek aan samenhang tussen de bestaande maatregelen en de tegenstrijdigheden die dit met zich mee kan brengen binnen de wetgeving, maar vooral ook in de uitvoering.

Ik onderschrijf de noodzaak van een samenhangende aanpak, waarin wordt gestreefd naar een optimaal gebruik van de verschillende vervoerswijzen in de stedelijke gebieden door de verbetering van de programmering. Ook steun ik de voortzetting van onderzoek en innovatie op dit gebied en ben ik voor de samenwerking van de Commissie met de lidstaten om daar waar nodig uitwisseling van informatie te stimuleren over beste praktijken in de verschillende landen. Tot slot wil ik de belangrijke rol onderstrepen van de Europese industrie bij het ontwikkelen van technologieën die kunnen bijdragen aan het verbeteren van het beheer, de veiligheid en de energie-efficiëntie van het stedelijk vervoer in de Europese steden.

#### **- Verslag-Jensen (A6-0227/2009)**

**Alessandro Battilocchio (PSE), schriftelijk. – (IT)** Bedankt mijnheer de Voorzitter. Ik heb voor het verslag van mevrouw Jensen gestemd, dat een volledig beleidskader biedt en waarin de acties worden beschreven die nodig zijn voor een gecoördineerde toepassing van intelligente vervoerssystemen (ITS'en) op Europees niveau.

Verkeersopstoppen, een verhoogde CO<sub>2</sub>-uitstoot en dodelijke verkeersslachtoffers zijn de belangrijkste problemen die het Europees vervoer het hoofd moet bieden. Ik ben van mening dat een ITS een essentieel instrument is om het vervoer efficiënter, veiliger, betrouwbaarder en milieuvriendelijker te maken en zodoende bijdraagt aan de ontwikkeling van duurzame mobiliteit voor burgers en de economie.

Ik deel de mening dat ITS'en de levensomstandigheden van de Europese burgers kunnen verbeteren, bijdragen aan een betere verkeersveiligheid en de uitstoot van schadelijke stoffen en milieuvervuiling terugdringen. Ik ben er stellig van overtuigd dat intelligente vervoerssystemen het verkeer efficiënter zullen maken, waardoor het verkeer afneemt.

Ondanks dat er diverse toepassingen zijn ontwikkeld of zijn ingevoerd voor verschillende vervoerswijzen (per spoor, over zee en door de lucht) bestaat er voor vervoer over de weg nog geen samenhangend Europees kader.

### **10. Rectificaties stemgedrag/voorgenomen stemgedrag: zie notulen**

(De vergadering wordt om 14.55 uur onderbroken en om 15.00 uur hervat)

**VOORZITTER: HANS-GERT PÖTTERING***Voorzitter***11. Klimaat- en energiepakket en pakket inzake het zeevervoer (ondertekening van de besluiten)**

**De Voorzitter.** – Geachte heer Nečas, vice-premier en fungerend voorzitter van de Raad, geachte commissaris Rehn, geachte rapporteurs en commissievoorzitters, dames en heren.

Vandaag wacht ons de aangename taak om gezamenlijk onze handtekening te plaatsen onder twee belangrijke wetgevingspakketten: het klimaat- en energiepakket en het pakket voor een geïntegreerd maritiem beleid voor de Europese Unie. Na vastberaden samenwerking met de Raad en de Commissie zijn wij dan nu op het hoogtepunt aanbeland. Met de aanneming van deze twee wetsvoorstellen bewijst de Europese Unie dat zij in staat is om de uitdagingen op cruciale gebieden als duurzame ontwikkeling, milieubescherming en maritieme veiligheid gemeenschappelijk en slagvaardig het hoofd te bieden. Deze openbare ondertekening zal het belang van Europese wetgeving voor de Europese burgers verder onderstrepen.

Het Parlement en de Raad hebben met het klimaat- en energiepakket de basis gelegd waarmee de Europese Unie tot 2020 haar klimaatdoelstellingen kan bereiken en haar toonaangevende rol bij de bestrijding van klimaatverandering kan blijven vervullen. In het klimaatpakket zijn belangrijke wetgevingskaders vervat die bijvoorbeeld bijdragen aan de verbetering van het emissiehandelssysteem, aan inspanningen van de lidstaten voor een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en aan de bevordering van hernieuwbare energiebronnen of de techniek voor de opslag van CO<sub>2</sub> – de rapporteurs mevrouw Doyle en mevrouw Hassi zijn in ons midden, dat neem ik tenminste aan; mevrouw Hassi zie ik inderdaad.

Dit pakket verleent de Europese Unie de nodige geloofwaardigheid aan de vooravond van de internationale conferentie van Kopenhagen, die komende december plaatsvindt, en in het kader van de onderhandelingen over een alomvattend en bindend verdrag.

Wat het zeevervoer betreft, zijn het Parlement en de Raad er bij de bemiddeling in geslaagd over acht dossiers overeenstemming te bereiken. Dat is het resultaat van meer dan drie jaar hard werken.

Dit resultaat is ook een bewijs van de sterke druk die het Europees Parlement heeft uitgeoefend om door een verbetering van de maritieme veiligheid rampen zoals die met de *Erika* in 1999 of met de *Prestige* in 2002 in de toekomst te voorkomen.

Vandaag kunnen wij vaststellen dat veel voorstellen van de door het Parlement in het leven geroepen Tijdelijke Commissie voor de verbetering van de veiligheid op zee tot wet verheven zijn. Dankzij de bepalingen in kwestie worden de controle en inspectie van schepen, de monitoring van de zeescheepvaart en de verzekering van scheepseigenaren verbeterd, wordt er een verzekeringsplicht ingevoerd en worden de onderzoeksvoorschriften en aansprakelijkheid bij ongevallen uitgebreid.

Het doet me deugd dat inmiddels ook rapporteur Doyle is verschenen.

Tot slot spreek ik mijn grote dank uit aan het Tsjechisch voorzitterschap van de Raad, de Europese Commissie en de leden van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, de Commissie industrie, onderzoek en energie en de Commissie vervoer en toerisme, en bovenal aan hun voorzitters en rapporteurs, die allemaal intensief aan deze belangrijke wetgevingsbesluiten hebben meegewerkt. Ik bedank met name ook u, geachte afgevaardigden, voor uw aanwezigheid vandaag bij de ondertekening van deze belangrijke wetsvoorstellen. Verder ben ik er zeer verguld mee dat ook twee fractievoorzitters op dit tijdstip van de middag zo goed zijn deze gebeurtenis bij te wonen. Hartelijk dank.

Ik verzoek thans de voorzitter van de Raad het Parlement toe te spreken.

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** – (CS) Geachte Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren. Ik zou u graag hartelijk willen bedanken voor de uitnodiging voor deze bijeenkomst in het Europees Parlement ter gelegenheid van de feestelijke ondertekening van het klimaat- en energiepakket en het pakket inzake het zeevervoer, twee belangrijke maatregelen waarover de lidstaten van de Europese Unie, het Parlement en andere partners het met behulp van de Commissie eens zijn geworden. Ik zou graag allereerst namens de Europese Raad iets willen zeggen over het klimaat- en energiepakket.

Het pakket vormt een bevestiging van de leidende rol van de EU in de mondiale strijd tegen de klimaatverandering en houdt tegelijkertijd gedegen rekening met de daadwerkelijke mogelijkheden en economische omstandigheden van elke lidstaat. Het klimaat- en energiepakket is van grote symbolische waarde. Het toont aan dat vertegenwoordigers van een half miljard burgers, 500 miljoen burgers, in staat zijn om in de huidige moeilijke economische omstandigheden te komen tot duidelijk afgebakende maatregelen, strategieën en doelstellingen op het vlak van dit belangrijke en tevens gevoelig liggende onderwerp. Ook is het pakket een lichtend voorbeeld voor onze partners in de wereld. Ik zou graag de vier rapporteurs in het bijzonder hartelijk willen bedanken voor het concipiëren en voorbereiden van en het onderhandelen over dit pakket vastomlijnde maatregelen en het Parlement als geheel voor zijn actieve en positieve bijdrage. Tevens zou ik de Europese Commissie willen bedanken voor de voorbereiding en de ondersteuning van het hele goedkeuringsproces, alsook het Franse voorzitterschap voor zijn buitengewone inzet. Dit pakket plaveit voor ons Europeanen de weg naar de onderhandelingen over het wereldwijde akkoord inzake de strategie in de strijd tegen de klimaatverandering dat december dit jaar het levenslicht zou moeten zien tijdens de conferentie in Kopenhagen. De Europese Unie heeft een voortrekkersrol op het gebied van de klimaatbescherming en deze langdurige koppositie dient zij niet te grabbel te gooien, maar naar een hoger plan te tillen.

Dames en heren, ik zou dan nu graag even stil willen staan bij het belang van het derde pakket inzake het zeevervoer, een volgend niet minder waardevol resultaat van de samenwerking tussen de Raad en het Europees Parlement. Toen in 1999 voor de kust van Bretagne de olietanker *Erika* met 20 000 ton olie aan boord in tweeën brak en enorme schade aanbracht aan het milieu en drie jaar later er voor de kust van het Spaanse Galicië zo'n 120 000 ton olie ontsnapte uit de olietanker *Prestige*, kwam de Europese publieke opinie in hevige beroering. We kunnen ons allemaal nog wel de tragische beelden uit de media voor ogen halen van de duizenden vrijwilligers die de vervuiling op de kusten van de getroffen gebieden probeerden op te ruimen maar machteloos moesten toekijken hoe vogels en andere fauna en flora hun laatste ademstoot uitbliezen in de zwarte zondvloed. Het stond toen als een paal boven water dat alles op alles gezet moest worden om verdere milieurampen van een dergelijke omvang te voorkomen. Ook stond als een paal boven water dat dit gezamenlijk gedaan moest worden en dat de Europese Unie het duidelijke signaal moest doen uitgaan dat schepen in slechte staat van onderhoud, zonder verzekering, die zich niets gelegen laten liggen aan de meest basale veiligheidsregels niets, maar dan ook helemaal niets te zoeken hebben voor de Europese kusten. En zo kwam de Europese Commissie in november 2005 met een pakket van acht ambitieuze wetsvoorstellen, oftewel het derde pakket inzake het zeevervoer. Dit levert Europa tastbare resultaten op, en wel een betere preventie van verkeersongevallen ter zee, frequentere inspecties, alsook een duidelijkere aansprakelijkheidssituatie waarbij nu een beduidend groter deel van die aansprakelijkheid neergelegd wordt bij de scheepsexploitanten. Dit stuk Europese wetgeving is zeer gunstig voor het milieu, een kapitaal goed voor ons allen, en wordt daarbij niet alleen - zoals men zou kunnen denken - in grote mate gewaardeerd door de burgers en bedrijven in de kustlidstaten, maar ook door de niet aan zee gelegen exportlanden in de EU, zoals mijn eigen land, waarvan een belangrijk deel van de industriële productie Europa verlaat via de zee. Ook binnen op het Europese continent acht men het van cruciaal belang dat er geen tankers als de *Erika* of de *Prestige* meer voor de Europese kusten ronddwalen en wil men doeltreffend en veilig vervoer over zee met alle respect voor het milieu.

Geachte voorzitter, geachte dames en heren, ik zou graag nog tot slot van deze gelegenheid gebruik willen maken om de rapporteurs van het Europees Parlement, het Franse voorzitterschap, alsook de Commissie hartelijk te bedanken voor hun grote inzet ten behoeve van het zeevervoerspakket. Zonder hun inzet en toewijding zou dit grote succes met een dergelijk grote toegevoegde waarde voor de Europese burger, het Europees bedrijfsleven, alsook het milieu, nooit tot stand zijn gekomen.

**De Voorzitter.** – Hartelijk dank, mijnheer de minister. Mag ik u, commissaris Rehn en de rapporteurs verzoeken naar de tafel te komen waar minister Nečas en ik de wetgevingsbesluiten in uw aanwezigheid zullen ondertekenen?

*(De wetgevingsbesluiten worden ondertekend)*

## 12. Goedkeuring van de notulen van de vorige vergadering: zie notulen

## 13. Conclusies van de G20-Top (debat)

**De Voorzitter.** – Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie over de conclusie van de G20-Top.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Geachte Voorzitter, geachte dames en heren. Op 2 april 2009 zijn de staatshoofden en regeringsleiders van de G20-landen in Londen bijeengekomen om te spreken over verdere stappen ter stimulering van de wereldeconomie en ter bescherming tegen grote toekomstige crises als de huidige. De staatshoofden en regeringsleiders hebben op deze bijeenkomst toegezegd al het nodige in het werk te zullen stellen om te zorgen voor herstel van het vertrouwen in de economie, van de economische groei en de werkgelegenheid, alsook voor wijziging van de financiële architectuur om ervoor te zorgen dat de kredietstroom weer op gang komt, voor aanscherping van de financiële regulering, voor herstel van het vertrouwen op de markt en tot slot voor financiering en hervorming van onze internationale financiële instellingen zodat deze op doeltreffende wijze kunnen helpen de huidige crisis het hoofd te bieden en toekomstige crises te helpen voorkomen. Tevens hebben de staatshoofden en regeringsleiders zich ertoe verbonden om in het belang van vergroting van de welvaart te zullen werken aan bevordering van de mondiale handel en de investeringen en zich niet te zullen laten verleiden tot protectionisme en tevens dat zij de economie zullen voorbereiden op een inclusieve, milieuvriendelijke en duurzame groei en opleving.

De voorstellen en de houding van de EU hebben bij dit alles een doorslaggevende rol gespeeld. In de voorbereidende werkgroepen hadden de EU en de Europese leden van de G20 op veel, zoniet alle gebieden het voortouw of waren zij daar op zijn minst een van de drijvende krachten van de werkzaamheden. Ook hebben zij in grote mate bijgedragen aan zowel de verregaande reikwijdte van de bereikte consensus als de uiteindelijke vorm van de overeengekomen voorstellen. Ik heb het daarbij over de regulering van de financiële markten, het toezicht op deze markten, de algehele transparantie van het financiële systeem, over de afwijzing van protectionisme, de druk om te komen tot afronding van de ontwikkelingsronde van Doha, alsook over de wijze van aanpak van de economische problemen, waaronder de nadruk die gelegd werd op de noodzaak om de financiële sector weer in beweging te krijgen door middel van zowel opruiming van slechte activa als het neerleggen van de fundamenteën voor een nieuwe duurzame mondiale economie. En dan niet in de laatste plaats was er nog de toezegging van de EU-landen om het Internationaal Monetair Fonds te voorzien van een financiële injectie. Deze heeft er niet alleen toe geleid dat andere landen tot dergelijke toezeggingen bereid waren, maar heeft in de allereerste plaats een belangrijke, zoniet cruciale rol gespeeld bij de totstandkoming van het besluit om de economieën die niet in staat waren zichzelf uit de problemen te redden, te proberen te stabiliseren. Dit moet niet gebeuren middels allerlei ad-hocmaatregelen en bilaterale hulpverlening, maar door de systematische inschakeling van de internationale instellingen die per slot van rekening ooit hiertoe in het leven zijn geroepen. Daartoe zullen we deze instellingen niet alleen voorzien van financiële injecties, maar ze ook weer hun aanzien en autoriteit teruggeven.

Ik zou dan ook graag de Londense G20-Top in een breder perspectief willen plaatsen en kijken wat deze zou kunnen betekenen voor de wereldeconomie in het algemeen en voor de Europese Unie in het bijzonder.

Ik zou daartoe graag willen beginnen met een terugblik op het jaar 1933. In juni 1933 kwamen vertegenwoordigers van 66 landen bijeen in een poging een gezamenlijk plan op te stellen voor het herstel van de wereldeconomie te midden van een omvangrijke economische crisis. Deze Monetaire en Economische Conferentie in Londen had tot doel de wereldwijde handel nieuw leven in te blazen, de prijzen te stabiliseren en opnieuw te komen tot invoering van de goudstandaard als basis van het monetaire systeem. Ze werd belegd door de Statenbond en vond plaats in soortgelijke wereldwijde economische omstandigheden als de huidige. De Conferentie draaide echter binnen een maand uit op een fiasco, wat leidde tot verlies van vertrouwen, tot nog verdere neergang van de economie en tot de ene na de andere devaluatie van nationale munten ter versterking van de eigen economie ten koste van die van andere landen. De Europese landen raakten in zichzelf gekeerd en de Amerikaanse economie verviel in een isolationisme dat vele jaren aan zou houden. Toen de recessie omsloeg in een diepe depressie stegen de werkloosheid en de sociale spanningen. De politieke gevolgen van die spanningen leidden uiteindelijk zelfs tot de Tweede Wereldoorlog. Tijdens de weken voorafgaand aan de Londense Topontmoeting van dit jaar ontkwam men niet aan het trekken van vergelijkingen met de Londense Top van 1933. Gelukkig lijkt het erop dat de wereld lering heeft getrokken uit de gebeurtenissen van toen, althans voorlopig.

Na maanden van teleurgestelde verwachtingen en hoop, laag vertrouwen op de markten en een steeds dieper gaande recessie was het welhaast een politieke plicht om de G20-Top tot een succes te maken. Een plicht om nachtmerries van te krijgen gezien de ver uiteenlopende verwachtingen van de verschillende groepen en landen en zeker gezien het feit dat sommige van deze verwachtingen ronduit onrealistisch waren. Dames en heren, het is nu nog te vroeg om te kunnen beoordelen of de bijeenkomst van de G20 een succes is geweest. Desalniettemin geven de weken na afloop van de Top die nu achter ons liggen ons reden tot gematigd optimisme. Misschien was deze Top inderdaad het keerpunt in deze wereldwijde recessie en misschien zal het een gebeurtenis blijken te zijn geweest van cruciale historische betekenis voor de mondiale economische samenwerking. Er is gerede kans dat deze Top het oordeel des tijds zal weten te doorstaan en in de

geschiedenisboeken terecht zal komen op gelijke voet met bijvoorbeeld de Bretton Woods-Conferentie in 1944. Op die conferentie werd de architectuur van de mondiale economische samenwerking voor de toen komende 25 jaar bepaald en ook 60 jaar na dato laat de Conferentie nog altijd haar sporen na.

De historische betekenis van de fundamente die tijdens de Londense G20-Top gelegd zijn, zal pas duidelijk worden wanneer alle tijdens deze Top gedane beloften daadwerkelijk ingelost worden, als het daar überhaupt ooit van komt. Ondanks dit noodzakelijk voorbehoud bestaan er vier redenen waarom wij deze Londense Topontmoeting van de G20-landen mogen beschouwen als een succesvol begin van het economisch herstel en van een nieuwe, duurzamer gestructureerde wereldeconomie en mondiale economische besluitvormingsprocessen.

Zo heeft de G20-Top in de eerste plaats daadwerkelijk geleid tot versterking van het vertrouwen in de economie en de financiële markten. Dit vertrouwen is weliswaar bij lange na nog niet in volle sterkte terug, maar voor een volledige terugkeer van het vertrouwen is logischerwijze enige tijd nodig. Het allerbelangrijkste echter wat betreft dit herstel van het vertrouwen is de houding van de deelnemers aan de G20-Top. Met de diepe mondiale economische neergang tot aan de lippen hebben zij ervoor gekozen de gelederen te sluiten en is een brede consensus bereikt.

Wat in de huidige onzekere economische tijden ook uitermate belangrijk was voor het herstel van het vertrouwen, was het feit dat de deelnemers aan de Topontmoeting de fundamentele economische paradigma's nog weer eens bevestigd hebben. Het hart van ons plan voor mondiaal herstel dient de werkgelegenheid te zijn, de behoeften en belangen van mensen die niet bang zijn om de handen uit de mouwen te steken; in de hele wereld, dus niet alleen in de rijke, maar ook in de arme landen. Ons plan voor mondiaal herstel dient geheel en al te draaien om de behoeften en de belangen van zowel de mensen van nu als de toekomstige generaties. Het herstel dient niet ten koste te gaan van onze kinderen en kleinkinderen. Duurzamere mondialisering en meer welvaart zijn alleen haalbaar op basis van een op de beginselen van de markteconomie, op doelmatige regulering en op sterke mondiale instellingen gegrondveste open wereldeconomie.

Dan ten tweede: de G20-Top heeft een zeer duidelijk signaal doen uitgaan, waarschijnlijk het sterkste in de afgelopen zestig jaar, dat wat de economische besluitvorming inzake kwesties van wereldwijd belang betreft de wereld weer terugkeert naar het multilateralisme. In de conclusies van de Top hebben de staatshoofden en regeringsleiders de overtuiging uitgesproken dat de welvaart ondeelbaar is en dat voor een duurzamere economische groei de landen elkaar moeten laten delen in de groei. Als er één les is die wij uit de huidige mondiale crisis kunnen trekken, dan is het wel dat ons aller economisch lot met elkaar verbonden is. We zitten allemaal in één schuitje, zowel de kleine als de grote landen, de open economieën alsook de geïsoleerde. De onderlinge verwevenheid van onze economieën heeft ons vooral in de laatste tien à vijftien jaar enorm veel voordelen opgeleverd in de vorm van een lange periode zonder grote conflicten, ongekende economische welvaart, de grootste wereldwijde economische groei in de menselijke geschiedenis en honderden miljoenen mensen die de kans kregen zich te onttrekken aan extreme armoede. Verder heeft ons bedrijfsleven hierdoor toegang gekregen tot grotere markten en genoten we een lage inflatie en een lage werkloosheid. We dienen deze voordelen koste wat het kost te beschermen. Dat betekent onvermijdelijk dat we ons beleid dienen te coördineren, zowel in goede als in slechte tijden. De G20-Top heeft dat onomwonden onderkend.

Ten derde zijn de staatshoofden en regeringsleiders tot een consensus gekomen ten aanzien van vraagstukken waarvoor dit een jaar geleden of zelfs nog maar negen maanden geleden nog schier onmogelijk leek. De toezeggingen in Londen vormen de kroon op drie maanden van intensieve voorbereidende gesprekken en zijn een waarlijk grote doorbraak. Indien al deze toezeggingen ingelost en tot stand gebracht worden, dan moet het mogelijk zijn om de komende tientallen jaren vernietigende crises als de huidige te voorkomen.

Ten vierde heeft de Topontmoeting de omstandigheden en voorwaarden voor wereldwijde economische samenwerking voorgoed veranderd en heeft zij een nieuwe krachtsverdeling tot stand gebracht. De grootste opkomende economieën hebben volwaardige erkenning gekregen voor hun rol in de wereldwijde economie. De ontwikkelde landen en de snel opkomende landen hebben gezamenlijk verklaard dat de stabiliteit en welvaart van zowel de arme landen als de meest kwetsbare sociale groepen in de wereld in ons aller eigen belang is. Dit is waarlijk een grote strategische ommekeer. Voor Europa betekent dit dat het met behulp van een nieuwe visie en met goed doordacht beleid zal moeten vechten voor handhaving van zijn huidige positie in het mondiale besluitvormingsproces. Noch de omvang van de EU-economieën, noch de erfenis van het verleden, zal in de toekomst *an sich* volstaan om de huidige strategische rol van Europa in het mondiale economische besluitvormingsproces te handhaven.

De resultaten van de Topontmoeting in Londen waren desalniettemin een groot succes voor de EU. Deze Topontmoeting sloot zich aan bij alle door de hoogste vertegenwoordigers van de Europese lidstaten in de



conclusies van de Europese Raad van 19 en 20 maart 2009 vastgelegde prioriteiten. Zo wijst de Londense G20-Top het protectionisme af, heeft men beloofd een verantwoord en duurzaam economisch beleid te voeren, werd opnieuw het multilateralisme omhelsd en werd ingestemd met alle door de lidstaten van de EU collectief als fundamenteel beschouwde prioriteiten op het vlak van de regulering van de financiële sector. De lidstaten van de EU namen zoals reeds gezegd vaak het voortouw tijdens de G20-Top, of waren op zijn minst een van de drijvende krachten. Desalniettemin is er na de Londense G20-Top nog een groot aantal openstaande kwesties.

Allereerst wat betreft de financiële regulering en het financieel toezicht. Ondanks de enorme vooruitgang in de afgelopen maanden blijft een groot aantal problemen nog onopgelost en moet er dus nog het nodige werk aan verzet worden. De EU heeft echter een duidelijke routekaart en tijdsplanning liggen voor de komende twee maanden en heeft tevens een duidelijke rolverdeling aangebracht tussen de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank, de Europese Financiële Commissie, Ecofin en de Europese Raad van juni. In dit programma staat onder meer dat er op het gebied van de boekhoudkundige standaarden per direct resolute maatregelen getroffen dienen te worden om de Europese banken aldus in staat te stellen zaken te doen onder vergelijkbare mededingingsvoorwaarden als die van de Amerikaanse banken.

Ten tweede hebben de vertegenwoordigers van de G20-landen wat de wereldwijde handel betreft hun eerder bij de ontmoeting in Washington gedane belofte om geen nieuwe handelsbarrières op te werpen, nog eens herhaald. Ook is tijdens de G20-Top andermaal herhaald dat de ontwikkelingsronde van Doha met een "ambitieuze en evenwichtig resultaat" dient te worden afgerond. Deze toezegging werd echter ook reeds gedaan tijdens de G20-Top vorig jaar november. Toen beloofden de staatshoofden en regeringsleiders zelfs dat de Doha-ontwikkelingsronde reeds aan het eind van 2008 zou worden afgerond. Het is daarom nog maar de vraag in hoeverre deze belofte ditmaal serieus genomen mag worden. Desalniettemin hebben de vertegenwoordigers van de G20-landen nogmaals in Londen verklaard de Doha-ontwikkelingsronde bovenaan hun persoonlijke agenda te zullen plaatsen en gaven zij de verzekering dat zij er tijdens alle komende internationale ontmoetingen de nodige politieke aandacht aan zouden geven. De EU van haar kant dient hard in te zetten op afronding van deze akkoorden.

Ten derde hebben de deelnemers aan de G20-Top toegezegd 1,1 biljoen Amerikaanse dollar uit te trekken voor het herstel van de kredietmarkt, de economische groei en de werkgelegenheid in de wereld. Dat gebeurt middels het Internationaal Monetair Fonds en middels multilaterale ontwikkelingsbanken. De details hiervan dienen echter nog te worden opgehelderd en vastgelegd. Het gaat om injecties op de korte, middellange en lange termijn. Op de korte termijn gaat het om een door de EU-lidstaten aan het Internationale Monetair Fonds toegezegd bedrag van 75 miljard euro ter herstel van de stabiliteit van de betalingsbalans van landen die hiermee acute problemen hebben. Maar ook deze toezegging is nog niet in detail uitgewerkt. De definitieve gedaante en het onderliggende mechanisme van deze toezegging zal nog verder worden uitgewerkt door de ministers van Financiën van de lidstaten.

Ook zijn er nog de toezeggingen voor de middellange en de lange termijn met betrekking tot de versterking van de multilaterale instellingen. Een daarvan is de toezegging om het Internationaal Monetair Fonds een ongezien grote, multilaterale lening te verstrekken ter hoogte van 500 miljard dollar. Verder heeft de Topontmoeting in Londen nog tot de toezegging geleid dat de G20-landen hun steun zullen verlenen aan een nieuwe emissie van SDR (bijzondere trekkingsrechten), de eigen munteenheid van het IMF waarvan de bij het IMF aangesloten landen gebruik kunnen maken voor het uitvoeren van onderlinge betalingen. Er wordt gesproken over een bedrag van 250 miljard SDR. Net als bij de multilaterale lening zijn er voor de SDR-emissie vrij gecompliceerde technische regelingen nodig, alsook de toestemming van de ter zake bevoegde organen van het IMF, onderhandelingen met de betrokken landen en ratificatie van de overeenkomst door de nationale parlementen van de aangesloten landen. Dat kan enige jaren duren en dus mogen onze verwachtingen weliswaar hoog gestemd zijn, maar is er wel enige realiteitszin nodig.

Alle genoemde toezeggingen stonden tevens in verband met de afspraak dat de G20-landen alles in het werk zullen stellen om de hervormingen van de besluitvormingsstructuren van het Internationaal Monetair Fonds zoals besloten in april 2008 - vooralsnog afgeremd door de langzaam ratificatie door de nationale parlementen - zo snel mogelijk ten uitvoer te leggen. Verder hebben de G20-landen het Internationaal Monetair Fonds gevraagd om de volgende ronde hervormingen van de fonds aandelen en de stemrechten versneld uit te voeren, zodat dit alles in januari 2011 rond is. De EU-lidstaten dienen deze aanstaande hervormingen goed in het oog houden aangezien veel van de lidstaten, misschien wel het leeuwendeel ervan, de kans lopen dat zij hun nationale vertegenwoordigers straks niet langer meer direct of indirect kunnen laten deelnemen aan het besluitvormingsproces van het IMF of dat zij niet langer direct toegang hebben tot informatie. Bovendien vinden de hervormingen plaats tegen de achtergrond van de beoogde versterking van de rol van het

Internationaal Monetair Fonds in het gehele mondiale economische besluitvormingsproces. Veel lidstaten van de EU besteedden tot op heden maar weinig aandacht aan deze problematiek, maar in de komende maanden dient het absoluut binnen hun vizier en aandachtsveld te blijven.

Ten vierde is er nog een onderwerp waarover nog uitvoerig gesproken en overleg gevoerd zal moeten worden, namelijk de mondiale onbalans en de kwestie van het hele toekomstige wereldwijde monetaire stelsel. De Top in Londen heeft hier welbewust niet over gesproken en dus staat het op onze lijst van onderwerpen waar nog aan gewerkt moet worden. Wat dit betreft is het nuttig te wijzen op het feit dat de Londense Topontmoeting van 1933 juist mislukt is als gevolg van het onvermogen te komen tot een akkoord over de wereldwijde monetaire ordening. Momenteel is deze kwestie echter niets minder gecompliceerd dan toentertijd. De Europese Unie dient dan ook dienovereenkomstige aandacht te besteden aan deze problematiek. De oplossing daarvan is namelijk een van de belangrijkste ingrediënten voor zowel een duurzaam economisch herstel als preventie van toekomstige vernietigende mondiale crises.

Dames en heren, ik zou graag nog tot slot Groot-Brittannië, de voorzitter van de G20, willen bedanken voor het beleggen van deze Topontmoeting en dan met name voor het organiseren van alle besprekingen en onderhandelingen in de werkgroep in de weken en maanden voorafgaand aan de Top zelf. De organisatoren hebben uitstekend werk geleverd en verdienen onze grootste waardering voor hun grote bijdrage aan de tijdens de Top geboekte vooruitgang en de aldaar bereikte brede consensus.

Er is een gerede kans dat met de Topontmoeting van de G20-landen in Londen de mondiale economische samenwerking een nieuw en succesvol tijdperk betreedt. Ik acht die kans echt niet onaanzienlijk. De conclusies van de G20-Top vormen een uitstekend uitgangspunt voor een zo spoedig mogelijk einde aan de huidige wereldwijde economische crisis. Ook is met deze conclusies de weg gebaad voor een zodanig nieuwe vormgeving van de sterk onderling verweven wereldwijde economie dat deze beter voorbereid is op een duurzame coördinatie van de economische besluitvorming. Er rest ons nog een uitgebreide onafgeronde agenda, alsook allerlei toezeggingen die nog ingelost moeten worden. De komende maanden en jaren zullen ons vertellen in hoeverre deze Londense Top geschiedenis geschreven heeft. Maar hoe dan ook, de Top gaf duidelijk blijk van de gewijzigde strategische verhoudingen in de wereldwijde economie. Voor de EU is het nu van belang dat zij dit nieuwe tijdperk binnentreedt met een vastomlijnde en realistische visie en dienovereenkomstig beleid, zodat de Europese economie ook in de toekomst de strategische rol kan blijven spelen die zij tot nog toe kon spelen, een rol die de 500 miljoen inwoners van de EU niets minder dan verdienen.

### VOORZITTER: GÉRARD ONESTA

*Ondervoorzitter*

**Pervenche Berès (PSE).** – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik weet best dat we niets over de Raad te zeggen hebben, maar dat neemt niet weg dat we flinke vertraging hebben opgelopen.

We hebben een agenda vol belangrijke debatten, voor de Raad is vijf minuten spreektijd ingepland en de Raad neemt er twintig. Ik vind dat van weinig respect getuigen voor de leden van het Europees Parlement.

**De Voorzitter.** - U kent ons Reglement net zo goed als ik, mevrouw Berès. Betogen van collega's kan ik met de hamer onderbreken, maar de Commissie en de Raad kan ik slechts verzoeken het kort te houden, wat u zelf zojuist kennelijk al deed.

Mijnheer de commissaris, u heeft weliswaar geen tijdslimiet, maar op de papieren voor me staat dat vijf minuten geldt als acceptabel.

**Olli Rehn, lid van de Commissie.** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, tijdens de Top van de G20 in Londen zijn substantiële resultaten geboekt. Hieruit blijkt de internationale eensgezindheid om gezamenlijk de wereldeconomie uit de huidige crisis te trekken en te zorgen voor nieuwe economische groei en werkgelegenheid.

De G20 was gericht op drie hoofdpunten. Vandaag treed ik plaatsvervangend op voor mijn collega, Joaquín Almunia. Hij kan deze vergaderingsperiode niet bijwonen omdat hij deelneemt aan een grote IMF-bijeenkomst in Washington, waar hij zich voor deze punten inzet.

Ik zal u in het kort verslag uitbrengen van de visie van de Commissie op de resultaten en de vervolgacties in relatie tot de drie algemene hoofdpunten.

Ten eerste zijn de regeringsleiders het erover eens dat zij alles in het werk moeten stellen om de groei te laten herstellen, waarbij op dit moment de grootste prioriteit ligt bij het herstel van het financieel systeem om de kredietstroom weer op gang te brengen. Daartoe zal er een oplossing moeten komen voor de zogeheten giftige, aan bijzondere waardevermindering onderhevige activa. Dit is in lijn is met de principes die tijdens de G20-Top in maart werden aangenomen door de ministers van Financiën, en stemt overeen met de koers die de Europese Unie heeft uitgezet.

Er is bovendien overeengekomen om de aangekondigde economische stimuleringsmaatregelen direct uit te voeren. Het gecoördineerd fiscaal stimuleringspakket van ruim 3 procent – wellicht dichterbij 4 procent – van het bbp is substantieel voor Europa zelf en levert een belangrijke bijdrage aan de macro-economische kortetermijnmaatregelen van de G20 als antwoord op de crisis.

De afspraken die tijdens de G20 zijn gemaakt, moeten zorgen voor een goed evenwicht tussen de begrotingsexpansie op korte termijn, die vanzelfsprekend noodzakelijk is, en de duurzaamheid van de fiscaliteit op de lange termijn, die vereist dat de stimulans op den duur weer wordt ingetrokken. De Europese consensus om de duurzaamheid van de fiscaliteit op middellange termijn te waarborgen, droeg eveneens bij aan de evenwichtige koers die in Londen werd uitgestippeld.

Handelsprotectionisme is een potentieel gevaar in elke mondiale recessie. Het is daarom van belang dat de G20 heeft bevestigd dat de handel en investeringen open zullen worden gehouden om protectionisme in welke vorm dan ook tegen te gaan.

Het tweede hoofdpunt is een ambitieus plan om de globale financiële regelgeving te hervormen. Er is afgesproken dat de regelgeving voortaan van toepassing moet zijn op elke bank, overal en op elk moment. De G20 heeft een grote stap gezet in de harmonisering van de regelgeving waar Europa al zo lang om vraagt.

We hebben de volgende doelstellingen vastgesteld: verbeterde eisen voor banken ten aanzien van kapitaal- en liquiditeitsbuffers en maatregelen om de leverage-ratio te beperken; regulering van hedgefondsen en besloten kapitaalfondsen; overeenstemming over betere regulering van en toezicht op de kredietderivatenmarkten; verdergaande regulering van kredietbeoordelingsinstellingen; oprichting van mondiale colleges van toezichhouders voor alle grote internationale banken; en goedkeuring van de nieuwe principes van de Raad voor financiële stabiliteit inzake het loon van managers en bonussen in financiële instellingen. Er zijn ook afspraken gemaakt over wezenlijke maatregelen tegen buitenlandse belastingparadijzen die niet bereid zijn mee te werken. Dat betekent dat belastingontduikers in de toekomst geen plek meer zullen hebben om zich te verschuilen. Wij waarderen in het bijzonder de verklaring over het opheffen van het bankgeheim.

Wij zijn bovendien zeer ingenomen met de recente aankondiging door verschillende landen om zich meer te conformeren aan de OESO-normen voor de informatie-uitwisseling bij belastingaangelegenheden. Al met al is er nu op het terrein van financiële regelgeving meer vooruitgang geboekt dan gedurende het hele laatste decennium.

Als derde hoofdpunt is afgesproken om de internationale financiële instellingen te hervormen zodat hun sterke positie voor de mondiale economie kan worden gegarandeerd. Daarnaast dient te worden gezorgd voor een adequate vertegenwoordiging van de opkomende en ontwikkelingslanden. Er is afgesproken om de middelen van het IMF uit te breiden, waarbij de EU en haar lidstaten het voortouw namen. Enkele landen hebben het voorbeeld van de EU en Japan gevolgd en ook gelden toegezegd, maar er zijn meer toezeggingen nodig, met name van de Verenigde Staten en China.

Het is verder van belang dat de besluiten die tijdens de G20 zijn genomen, snel ten uitvoer worden gelegd. We moeten daarbij zorgen voor de opbouw van een meer evenwichtige wereldeconomie en fouten die in het verleden zijn gemaakt, vermijden. Er is wellicht een fundamentele aanpassing nodig van het wereldwijde groeimodel – ik doel op de buitensporige begrotingstekorten van de VS en de grote Chinese handelsoverschotten –, om de wereldwijde economie weer op een koers van duurzame groei te brengen.

De regeringsleiders zullen voor het einde van dit jaar opnieuw bij elkaar komen, waarschijnlijk in september. Een effectieve coördinatie is een voorwaarde als Europa het G20-proces wil blijven aansturen, en dat zou ons continue streven moeten zijn.

Concluderend kan worden gesteld dat voor het overwinnen van de huidige crisis niet alleen een effectieve en gecoördineerde fiscale stimulans nodig is, maar ook een hervorming van de financiële regelgeving en van de internationale instellingen.

Laten wij niet vergeten dat deze crisis is ontstaan door excessen en hebzucht op de financiële markten, met name op Wall Street. Voor Europa is het een kwestie van terugkeren naar de fundamentele waarden van het Europese model: een combinatie van initiatieven van ondernemingen, respect voor productief werk en streven naar solidariteit. Met andere woorden, de uitdaging waarvoor wij nu gezamenlijk staan, is om de Europese sociale markteconomie te redden van de systemische fouten van het financiële kapitalisme.

**Joseph Daul**, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer Nečas, mijnheer Rehn, dames en heren, we zitten middenin de eerste wereldwijde recessie. Deze recessie vraagt om een op internationaal niveau gecoördineerd antwoord. Dat is de enige manier waarop we er met z'n allen weer uit zullen geraken.

Het op de G20-Top bereikte akkoord zal ons helpen de weg van groei en werkgelegenheid weer terug te vinden. De wereldleiders hebben in Londen de kredieten voor het IMF verdrievoudigd, extra kredieten verleend aan de ontwikkelingsbanken en bevestigd dat ze voorstander zijn van een open internationale handel. Dit programma, dat gericht is op het herstel van krediet, groei en werkgelegenheid, zou ons de tijd moeten geven die we nodig hebben om de markten te stabiliseren en vooral om het vertrouwen in de wereldeconomie terug te brengen.

We moeten er echter voor waken ons te laten verleiden tot gemakzuchtige oplossingen. Het spook van het protectionisme moet absoluut bezworen worden. Als we onze grenzen sluiten voor de handel, maken we precies dezelfde fouten als onze voorgangers tijdens de crisis van 1929.

We hebben, vandaag meer dan ooit, juist meer handel nodig, niet minder. Zo zouden we, als we er in zouden slagen om samen met de Verenigde Staten, onze voornaamste handelspartner, een heuse trans-Atlantische economie zonder belemmeringen tot stand te brengen, al 3,5 procent extra groei creëren. Dat is waar we naartoe moeten werken.

We moeten de groei stimuleren, niet alleen om de werkgelegenheid te beschermen, maar ook en vooral om nieuwe banen te scheppen. Mijn linkse collega's roepen op tot meer sociale uitgaven en meer sociale zekerheid. Ze willen zogenaamd banen redden door onze economieën af te sluiten. Een transparante economie, waar iedereen de mogelijkheid krijgt om met zijn talenten te woekeren, is een innoverende en duurzame economie. Een sociale markteconomie, dat is waarnaar we moeten streven.

We moeten lering trekken uit de fouten van de afgelopen maanden, en een van de voornaamste problemen in de financiële sector was het gebrek aan regulering en toezicht. We zullen het vertrouwen van onze medeburgers in de economie pas kunnen herstellen als we het vertrouwen in ons financiële stelsel hebben hersteld.

Daartoe moeten we de regulering en het toezicht uitbreiden naar alle financiële instellingen en naar alle instrumenten, inclusief de hedgefondsen. We moeten de strijd aanbinden met belastingparadijzen, het bankgeheim afschaffen en het toezicht op de kredietbeoordelingsbureaus opvoeren.

In een gemondialiseerde economie, waar de markten nooit slapen, is transparantie onze enige verdediging. Investeerdere moeten er zeker van zijn dat in verschillende delen van de wereld dezelfde normen gelden.

En tot slot hebben we ook een verantwoordelijkheid ten aanzien van ontwikkelingslanden. Deze crisis mag namelijk niet alle moeite die we ons jarenlang hebben getroost op dit vlak, teniet doen. Daarom moeten we druk blijven uitoefenen om te bereiken dat de WTO zich snel aanpast aan de 21<sup>e</sup> eeuw en aan de nieuwe regels.

De armste landen van de wereld hebben hulp nodig om volwaardige spelers in de wereldeconomie te worden. Dit kan de wereldeconomie een groei van 150 miljoen dollar per jaar opleveren, waarvan het leeuwendeel ten goede zal komen aan de ontwikkelingslanden.

Daarom steunen wij de toezegging van de G20 om 850 miljard aan extra middelen uit te trekken voor ondersteuning van de groei in opkomende markten en ontwikkelingslanden.

Dames en heren, om deze economische en financiële crisis te boven te komen moeten we veranderen: we moeten het internationale governance veranderen en we moeten onze tolerante houding jegens degenen die zich niet aan de regels houden, veranderen.

**Poul Nyrup Rasmussen**, *namens de PSE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de belangrijkste vraag is natuurlijk wat we nu moeten doen. Wat moet Europa doen in aanloop naar de volgende G20-Top in september dit jaar?

Ik heb hier de laatste prognose van het IMF. Tot mijn spijt moet ik commissaris Rehn meedelen dat op grond van deze prognose, zelfs met alles wat we hebben gedaan, de economie in de eurozone dit jaar zal krimpen met 4,2 procent, en in Duitsland zelfs met 5,6 procent. We hebben deze cijfers in onze macro-economische berekeningen omgezet en ik kan u, collega's, meedelen dat hieruit volgt dat het aantal werklozen in de Europese Unie in het voorjaar van 2010 op 27 miljoen zal uitkomen. Dat betekent in feite een verlies van 10 miljoen banen in de Europese Unie in een periode van twee jaar tijd.

We moeten nu snel in actie komen op een gecoördineerde en effectieve wijze, precies zoals Olli Rehn zei. De conclusie van de G20 in Londen was dat als het nodig is om meer te doen, we ook meer zullen doen. Daartoe kan ik alleen maar het cijfer van 27 miljoen werklozen herhalen. Welk argument is er verder nog nodig om meer actie te ondernemen?

Ik wil vier actiepunten noemen die we in de aanloop naar de G20-Top in september kunnen uitvoeren: ten eerste het voorbereiden van nieuwe, gecoördineerde inspanningen om deze dreigende massale werkloosheid te verminderen; ten tweede het opvolgen van de voorstellen van de Larosière-Groep – oprichting van een toezichthoudend orgaan en uitbreiding van de bevoegdheid van organisaties op het vlak van sociale verantwoordelijkheid; ten derde het invoeren van een effectieve financiële regelgeving voor hedgefondsen en private equity; en ten vierde het voorbereiden van Europa om een rol te spelen in de bevordering van een nieuwe *global deal*, onder meer voor de ontwikkelingslanden die het hardst getroffen zijn door de economische crisis.

Mijnheer de commissaris, vertelt u mij alstublieft niet nog eens dat u een financiële stimulans hebt gegeven van 4 procent, inclusief automatische stabilisatoren. De volgende keer wordt het 5 procent, als het aantal werklozen naar 27 miljoen stijgt. Laten we redelijk zijn en laten we banen creëren. Samen kunnen we het volbrengen.

**Margarita Starkevičiūtė**, *namens de ALDE-Fractie*. – (LT) Ook ik zou graag mijn ingenomenheid willen betuigen met het in Londen bereikte akkoord, maar zou er tegelijkertijd op willen wijzen dat een mondiale economie vraagt om mondiaal toezicht. De Europese Unie kan om twee redenen hiertoe het voortouw nemen. Europa was namelijk zowel na de Tweede Wereldoorlog als na de ineenstorting van het sovjetblok in staat om binnen een korte tijd zijn economieën te herstructureren. We hebben dus uitgebreide ervaring met dergelijke gecompliceerde processen.

Deze processen dienen gegrondest te zijn op structurele hervormingen. We dienen nieuwe initiatieven ruim baan te geven. Indien we ons nu verliezen in technische details, de verbetering van de regulering - hoezeer deze ook nodig is - dan verliezen we het initiatief alsook manoeuvreerruimte. Alleen met structurele veranderingen kan de zaak in beweging komen en kunnen er nieuwe banen worden geschapen. Welke structurele veranderingen heeft de Europese Unie de wereld dan te bieden?

Eerst en vooral dienen we het toezicht te moderniseren, de financiële markten van de Europese Unie te moderniseren, te putten uit de kracht van onze Europese interne markt en onszelf niet te verschansen achter onze nationale muren. Indien we in staat zijn om samen te werken binnen de Europese interne markt, dan kunnen we de wereld een uitstekend voorbeeld stellen, namelijk dat protectionisme niet de weg is en dat juist openheid, samenwerking en vrij verkeer van kapitaal en macro-economische balans op basis van communautaire overeenkomsten de weg is naar stabiliteit en herstel van economie. De Europese ervaringen op dit gebied zijn van onschatbare waarde.

Ik kan maar niet begrijpen waarom we dit niet doen. Misschien hebben we veel te veel oog voor die hedgefondsen en veel te weinig voor het gewone dagelijks leven van de mensen.

**Roberts Zile**, *namens de UEN-Fractie*. – (LV) Dank u wel, Voorzitter. In onze ontwerpresolutie inzake de G20-Top staat allereerst dat verschillende lidstaten van de Europese Unie steun van het Internationaal Monetair Fonds ontvangen hebben om problemen met de betalingsbalans op te lossen en ten tweede dat een aantal landen in de eurozone als direct gevolg van de euro niet bloot zijn komen te staan aan grote druk op hun wisselkoersen. Voor de nieuwe lidstaten van de Europese Unie is het echter helaas niet weggelegd deze druk op hun wisselkoersen te doen verminderen, simpelweg omdat zij niet kunnen toetreden tot de eurozone. Tegelijkertijd is de economie in een aantal nieuwe EU lidstaten oververhit geraakt als direct gevolg van grote kapitaalinjecties door een groot aantal Europese banken in een poging aldaar marktaandeel te

verwerven. En nu zitten dan de kredietnemers met het volledige wisselkoersrisico opgescheept. Ik zou u dan ook willen oproepen na te denken over de vraag of met name de nieuwe EU-lidstaten die zich hebben aangesloten bij het wisselkoersmechanisme en een vaste wisselkoers aanhouden waarmee een groot deel van deze leningen aan de Europese banken afgelost kan worden, misschien niet tevens geholpen zouden moeten worden met een snellere invoering van de euro. Het belang hiervan kan absoluut niet worden onderschat, aangezien solidariteit in deze moeilijke tijden van doorslaggevend belang is. We zitten eenvoudigweg allemaal in hetzelfde schuitje, zeker nu - laten we eerlijk zijn - zelfs de landen die reeds toegetreden zijn tot de euro met begrotingstekorten van meer dan tien procent zelf volstrekt niet aan de Maastrichtcriteria voldoen. We zitten allemaal in hetzelfde schuitje, dus laten we ervoor zorgen dat de neuzen dan allemaal dezelfde kant op wijzen! Dank u wel.

**Caroline Lucas**, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de G20 is een grote gemiste kans als het gaat om de aanpak van zowel de milieucrisis als de economische crisis – met andere woorden, voor de invoering van een zogeheten *Green New Deal*. De Topbijeenkomst had het moment moeten zijn voor bijvoorbeeld een grote investering in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, niet alleen omdat er dringend actie nodig is in de strijd tegen de klimaatverandering, maar ook omdat het investeren in groene technologieën een manier bij uitstek is om mensen weer aan het werk te krijgen.

Als er bijvoorbeeld geïnvesteerd wordt in groene energie in plaats van in de normale energie, levert dat veel meer banen op. Het G20-pakket daarentegen houdt de wereld gebonden aan een economie met grote CO<sub>2</sub>-emissies, en dat juist op het moment dat we zouden moeten overgaan op een heel andere duurzame, koolstofarme economie. Er zijn miljarden euro's beschikbaar gesteld voor het IMF en de Wereldbank, maar voor de cruciale overstap naar een groene economie kon nagenoeg geen geld gevonden worden, alleen vage aspiraties en veel gepraat.

In de mededeling zijn aan de klimaatverandering en de koolstofarme economie aan het einde slechts twee paragrafen gewijd, zonder specifieke toezeggingen. Het is tragisch dat juist nu, op het moment dat het economische systeem en het mondiale milieu dreigen te botsen, deze cruciale kans niet gegrepen wordt om van koers te veranderen, te zorgen voor een oplossing van beide crises en mensen weer aan het werk te krijgen.

**Francis Wurtz**, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (FR) Mijnheer de Voorzitter, het verslag van de resultaten van de G20 dat we zojuist gehoord hebben – *success story*, keerpunt in de crisis, enorm succes voor de Europese Unie, enzovoorts – roept bij mij twee vragen op.

De eerste houdt verband met de analyse van de huidige toestand van het wereldwijde financiële stelsel, waarmee Europa – zoals we hebben kunnen zien – nauw verbonden is. Laten we er niet omheen draaien: omdat ze hoe dan ook een geruststellende boodschap af hebben willen geven aan de markt, en daarmee aan de mensen, hebben de G20-leiders de situatie wel heel luchthartig gepresenteerd.

In werkelijkheid blijven de verwachte, maar nog grotendeels verborgen verliezen die de banken zullen lijden, maand na maand explosief toenemen. Wat dat betreft hebben we het ergste niet al achter de rug, maar nog voor de boeg. Drie maanden geleden had men het over 2 000 miljard dollar, en dat was al een astronomisch bedrag, maar inmiddels becijfert het IMF de verliezen op 4 000 miljard dollar.

De Commissie op haar beurt komt voor de bedragen die in allerlei gedaanten door de lidstaten worden uitgetrokken om de banken te redden, op 3 000 miljard euro, een kwart van hun bbp. Dat is de prijs die we moeten betalen voor de dolle jacht naar geld om de winst en naar winst om het geld.

Die sombere realiteit onderstreept het belang van mijn tweede vraag: wat zijn de concrete resultaten van de G20 in Londen op het vlak van regelgeving?

Toen aan Joseph Stiglitz, die – zoals u weet – van de Verenigde Naties de opdracht heeft gekregen om leiding te geven aan een onafhankelijke commissie van deskundigen op het gebied van de financiële crisis, de vraag werd voorgelegd: "Volgens de econoom Simon Johnson zijn de resultaten van de G20 wat betreft regelgeving praktisch nihil. Bent u het daarmee eens?", antwoordde Stiglitz: "Daar ben ik het mee eens".

De inkt van de verklaring van Londen was nog niet droog of het belangrijkste lid van de G20, de Verenigde Staten, deed een beroep op de speculatiefondsen die zich comfortabel in belastingparadijzen hebben gevestigd, om de giftige activa die op de balansen van de Amerikaanse Banken drukken, voor een appel en een ei op te kopen. We zijn echt goed bezig met de morele hervorming van het kapitalisme!

In werkelijkheid heeft de G20 geen enkele rem gezet op de liberale globalisering. Het allerbelangrijkste, de reorganisatie van het internationale monetaire stelsel, is niet aan de orde gekomen. De G20 heeft het IMF een grotere rol gegeven zonder een aanzet te geven tot een hervorming ervan. Aan de immense sociale implicaties van deze crisis wordt stilletjes voorbijgegaan. De G20 schrijft homeopathische middeltjes voor terwijl de situatie overduidelijk om een zware chirurgische ingreep vraagt.

Europa moet denk ik veel verder gaan dan de G20. Het huis staat in brand. Hoort u de schreeuwen van woede die uit onze samenlevingen opklinken? Wat zij eisen zijn geen sussende woorden, maar krachtige en concrete daden, en wel nu.

**Jana Bobošíková (NI).** – (CS) Dames en heren, het besluit van de G20-Top om als remedie tegen de crisis miljarden dollars in het Internationale Monetaire Fonds te pompen, beschouw ik als buitengewoon contraproductief en schadelijk, en wel om drie redenen. Allereerst dwingt deze toezegging de landen die dit geld ter beschikking stellen, om diep in hun deviezenreserves te tasten of om zich in de schulden te steken.

Ten tweede worden met dit besluit paradoxaal genoeg de landen die voortdurend beschadigd worden door de incompetente analyses van het Internationale Monetaire Fonds, gedwongen aan dit Fonds bij te dragen. Als voorbeeld wil ik graag de Tsjechische Republiek noemen, wier burgers ik hier vertegenwoordig. Ondanks het feit dat de prognoses van dit Fonds voor mijn land volledig afwijken van de werkelijkheid, dragen de Tsjechische burgers er 1,4 miljoen dollar aan bij.

Ten derde zal het IMF de landen het geld tegen veel toeschietelijkere voorwaarden uitlenen dan toch nog toe het geval was en zal het er niet op toezien dat de schuldenaar, als voorwaarde voor verstrekking van de lening, een realistisch voorstel tot maatregelen ter oplossing van zijn economische problemen op tafel legt.

Dames en heren, ik ben ervan overtuigd dat dit alles leidt tot verstoring van de internationale markt voor kredietverstrekking en dat de belastingbetaler daarvoor de rekening gepresenteerd zal krijgen

**Othmar Karas (PPE-DE).** – (DE) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de fungerend voorzitter, dames en heren. De Top was een politiek succes en geeft een belangrijke signaal af: landen slaan de handen ineen en tonen de politieke wil om gezamenlijk globale antwoorden op de crises en uitdagingen te vinden en deze uit te voeren. Niettemin wil ik duidelijk stellen dat we de resultaten van de Top niet moeten overdrijven. Tijdens dit soort topeverleg komen uitsluitend intentieverklaringen tot stand, er worden geen besluiten genomen. Door topeverleg komt geen wetgeving tot stand, het heeft geen wettelijke basis.

De Europese Unie is in meerdere opzichten nodig. We moeten de ambitie hebben om bij de opbouw van een mondiaal financieel en economisch bestel een voortrekkersrol in te nemen. Deze voortrekkersrol kunnen we echter alleen innemen, als we over Europese regelgeving beschikken en modellen kunnen aanbieden. We zijn op de goede weg met ons model van de sociale markteconomie, met het depositogarantiestelsel en met de vandaag besloten maatregelen voor kredietbeoordelingsinstellingen. Wat bij de uitkomsten van de Top mijns inziens echter ontbreekt is bijvoorbeeld een duidelijke afspraak over het wegnemen van de procyclische werking van de huidige regelgeving op Europees en wereldniveau, ik noem Bazel II.

We hebben nog veel werk te verzetten: hedgefondsen, lonen van managers, de bankenrichtlijn, Europees toezicht, ik noem slechts enkele voorbeelden. We fungeren via de Commissie als de stem van dit continent. Tegelijkertijd zijn ook de nationale staten vertegenwoordigd. De communautaire belangen staan naast de nationale belangen op het wereldtoneel. Dat kan een kans zijn, maar ook een bedreiging. Daarom is een adequate coördinatie van groot belang. Als onze vertegenwoordigers niet één lijn trekken, wordt onze positie wereldwijd daardoor verzwakt.

Mijn laatste punt: of de plannen succesvol zullen zijn, hangt af van de mate waarin de politieke intenties in wetgeving worden omgezet, de handhaving daarvan en de coördinatie van een tijdige, internationaal en inhoudelijk afgestemde uitvoering. De Top wijst alleen de weg, het resultaat moet nog komen.

**Elisa Ferreira (PSE).** – (PT) Voorzitter, de G20-Top was met name van belang omdat deze ruimte heeft gecreëerd voor multilaterale dialoog en heeft laten zien dat we zonder dit multilateralisme de crisis niet kunnen oplossen. Maar de Top was een startpunt en geen eindpunt. De rol van de Europese Unie moet versterkt en duidelijker worden en de rol van de EU moet een voortrekkersrol zijn. Niets wijst er op dit moment op dat dat gaat gebeuren.

We hebben een ontzettend belangrijk handvat, te weten het rapport De Larosière, maar de Commissie is traag met de implementatie daarvan, traag in haar reactie. Kijk bijvoorbeeld eens naar haar reactie met betrekking tot de hedgefondsen. Ondertussen vertoont de reële economie in Europa nog geen tekenen van

herstel en het afwachtende beleid dat gevoerd wordt, betekent slechts wachten op nog slechtere cijfers, op een situatie die elke dag alleen maar verder verslechtert. De laatste schattingen van het IMF en de OESO spreken voor zich: 27 miljoen werklozen. Dat is een enorm probleem.

De Commissie is dit Parlement ook uitleg verschuldigd over wat haar plannen zijn, wat haar initiatief in de praktijk inhoudt en hoe het er concreet voorstaat met het beleid inzake de coördinatie van de initiatieven van de lidstaten. Maar we kunnen niet langer meer wachten. De politieke wil om tot actie te komen moet er reeds zijn.

**Rebecca Harms (Verts/ALE).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren. De G20 is eigenlijk een stap in de goede richting. De G8 zou op termijn moeten worden vervangen door de G20. Dan hebben we al een top minder. De Europeanen hebben het laten afweten. Toch is de Europese Unie met 27 lidstaten het gebied waarin we een nieuwe financiële economie kunnen opzetten.

Tot dusverre is hierover veel gesproken, maar er zijn nog geen heldere besluiten genomen: het aanpakken van belastingparadijzen, controle van de hedgefondsen, een einde aan de frauduleuze financiële marktproducten. Hierover is veel gesproken. Als de Europeanen met een duidelijk standpunt naar Londen waren gegaan, wie had daar dan tegenin kunnen gaan? Ik vind het, net zoals mijn vriendin, mevrouw Lucas, bijzonder tragisch dat men tijdens de Top in Londen de klimaatcrisis en de problemen van de continuïteit van de energievoorziening gewoonweg voor zich uit heeft geschoven. Dat heeft niet alleen grote negatieve gevolgen voor het milieu en de continuïteit van de energievoorziening, maar ook voor de werkgelegenheid omdat men de kans van duizenden nieuwe banen links laat liggen.

**Hans-Peter Martin (NI).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, hier kan ik mij geheel bij aansluiten. Het is tragisch dat er voor hetgeen door collega Lucas gezegd is, geen Europese meerderheid kan worden gevonden. Als die er wel zou zijn, was onze positie aanzienlijk beter en zouden we dit tegenover de volgende generaties kunnen verantwoorden. Op deze manier is dat echter niet mogelijk.

Ik moet u voorhouden dat het debat over de financiële crisis en het bestrijden van de opkomende of reeds bestaande klimaatcrisis mij op veel punten doet terugdenken aan de tijd na de Tweede Wereldoorlog in de Duitse Bondsdag. Destijds waren er ook veel afgevaardigden en politici die niets meer wilden weten van de tijd tot aan 1945. Zij moesten daarmee geleidelijk aan worden geconfronteerd. Daar begint het echter mee: men moet eerst het verleden verwerken, eigen fouten inzien en naar de toekomst kijken, voordat er vooruitgang kan worden geboekt. De EU en vooral de politieke actoren hebben het in de financiële crisis dramatisch laten afweten. Ze moeten hier consequenties uit trekken en eerst leren welke fouten zij in het verleden hebben gemaakt.

**Jean-Paul Gauzès (PPE-DE).** - (FR) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in de ontwerpresolutie die het Parlement morgen zal aannemen, zal het de stellingnamen ten aanzien van de kredietbeoordelingsbureaus met het oog op meer transparantie en een sterkere samenwerking tussen de nationale toezichtinstanties verwelkomen.

Wat dat betreft heeft Europa vandaag het goede voorbeeld gegeven. Vanmorgen heeft het Coreper het compromis tussen de lidstaten, de Commissie en het Parlement goedgekeurd en vanmiddag heeft ook het Parlement dit compromis met een overweldigende meerderheid van 569 stemmen tegen 47 aangenomen. Hiermee kan de door de Commissie voorgestelde regeling, zoals gewijzigd door het Parlement, snel in werking treden.

Ik zou willen onderstrepen dat met deze regeling het fundament wordt gelegd voor een Europees toezicht in de geest van de voorstellen uit het verslag-Larosière. Het CEER wordt het centrale toegangspunt voor de registratie van bureaus en zal in eerste instantie een coördinerende rol vervullen.

De Commissie heeft toegezegd een dezer maanden met een wetgevingsinitiatief te zullen komen om de laatste hand te leggen aan een echt Europees toezichtstelsel.

Alvorens af te ronden wil ik nog benadrukken dat de terugkeer van het vertrouwen, het uiteindelijke doel van alle maatregelen die worden genomen, uiteraard een betere regulering vereist, vooral van het financiële stelsel.

Maar we moeten ook rekening houden met de angsten van onze medeburgers en er positief op reageren. We moeten hun een boodschap brengen die niet alleen hoopvol maar ook realistisch is. Als we het moreel van onze medeburgers niet verbeteren zullen we het vertrouwen van de consumenten niet terugkrijgen, en zonder het vertrouwen van de consumenten zal het aantrekken van de economie uitblijven. De informatie



die we aan onze medeburgers verstrekken moeten evenwichtig en eerlijk zijn en mag niet doorslaan in defaitisme, waarbij positieve ontwikkelingen, successen en concrete resultaten van de herstelplannen onderbelicht blijven, en we moeten er rekening mee houden dat deze plannen tijd nodig hebben om effect te sorteren.

**Pervenche Berès (PSE).** – (FR) Mijnheer de Voorzitter, ik wilde tegen de heer Daul zeggen – maar die is helaas al weg – dat het toch wel opmerkelijk is om de conservatieven vandaag ons, de socialisten, ervan te horen beschuldigen dat we de sociale uitgaven willen verhogen, terwijl hun voornaamste argument voor het afwijzen van de herstelplannen was dat we in Europa de befaamde automatische stabilisatoren hebben. Wat zijn dit anders dan werkloosheidsuitkeringen, die wij met hand en tand hebben verdedigd?

Wat de G20 aangaat is mijn belangrijkste bezwaar het volgende: de G20 heeft de methode-Barroso gehanteerd, namelijk door een optelsom van bestaande plannen als een herstelplan te beschouwen. En als we naar de cijfers van de OESO van gisteren kijken, naar die van het IMF van vandaag en naar die van de Commissie van morgen, dan is het toch onvoorstelbaar dat Europa het daarbij laat?

Wat we nodig hebben is een echt Europees herstelplan en er is geen andere mogelijkheid, mijnheer de commissaris, dan dit te financieren met een Europese lening. Het wordt tijd dat u de handen uit de mouwen steekt, zelfs als dit Europees Parlement er straks niet meer is om u bij deze taak terzijde te staan.

Tot slot stel ik vast dat de G20 een opdracht had, die vooraf als volgt door Dominique Strauss-Kahn werd verwoord: "Herstel zal uitblijven zolang het vraagstuk van de giftige leningen niet is opgelost". Het is duidelijk dat de G20 het wat dat betreft heeft laten afweten. We zijn nog niets opgeschoten.

Nog twee vraagjes: in de conclusies van de G20 wordt de winst van de Doha-ronde becijferd op 150 miljard dollar. Waar komt dat getal vandaan? En hoe valt het te onderbouwen? We zouden graag een toelichting van u krijgen, mijnheer de commissaris.

Tot slot, wat het toezicht betreft: als Europa de goede weg wil inslaan, moet ze dringend de voorstellen van de groep-De Larosière ten uitvoer leggen.

**Antolín Sánchez Presedo (PSE).** – (ES) Mijnheer de Voorzitter, uit de G20 is een belangrijke boodschap naar voren gekomen, namelijk dat welvaart ondeelbaar is en dat duurzaam herstel slechts mogelijk is bij een gezamenlijke inspanning van en voor alle betrokkenen.

Het is nu zaak dit in praktijk te brengen. We moeten dezelfde lijn nu doortrekken. De G20 heeft opnieuw gemeenschappelijke prioriteiten vastgesteld, afspraken gemaakt om middelen ter beschikking te stellen aan het IMF, aan de ontwikkelingsbanken en voor de bevordering van de handel, hervormingen doorgevoerd in het internationale financiële stelsel, verregaande voorstellen gedaan voor de regelgeving en het toezicht, en heeft voortgang gemaakt in de strijd tegen belastingparadijzen.

Zonder de G20 zou de situatie tot wanhoop stemmen en zouden de misstanden chronisch kunnen worden.

Het belangrijkste is echter dat het initiatief van de G20 geen gebeurtenis op zich is, maar een proces. De Europese Unie heeft als meest geïntegreerde, belangrijkste en meest evenwichtige economische ruimte ter wereld, de plicht om de richting aan te geven, en gelet op haar sterke potentieel is voor de Unie wereldwijd een belangrijke rol weggelegd. Het gaat hier immers niet slechts om een conjuncturele crisis maar om een crisis met diepere oorzaken waarvoor de Europese Unie het politieke voortouw moet nemen.

**Danutė Budreikaitė (ALDE).** – (LT) Het Internationaal Monetair Fonds heeft een verklaring afgelegd over de verschillende manieren waarop de EU-lidstaten in Midden- en Oost-Europa sneller uit de crisis zouden kunnen komen. Invoering van de euro is een van de genoemde maatregelen. Dit voorstel betreft concreet de landen met een currency board. In Litouwen is de litas nu reeds vier jaar tegen dezelfde koers gekoppeld aan de euro; twee keer zolang als uit hoofde van het currency board-mechanisme vereist is. Ook zouden we voor andere niet-eurozonelanden de periode voor het wisselkoersmechanisme dienen te beperken tot een jaar. De economische crisis in de EU en de wereld vraagt om nieuwe, snelle en creatieve beslissingen en compromissen, zeker gezien het feit dat in de tien jaar dat de euro nu bestaat nog geen enkel land in de eurozone aan alle eurozonecriteria en -vereisten - de Maastrichtcriteria - voldaan heeft.

**Bart Staes (Verts/ALE).** – Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om toch ook een stukje hypocrisie met betrekking tot de G20-Top aan de kaak te stellen. Deze Top werd aangekondigd als een historisch akkoord, als iets ongelooflijks, als een stap vooruit, bijvoorbeeld in de strijd tegen fiscale fraude en belastingparadijzen. Er is tevens een zwarte, een grijze en een witte lijst gemaakt.

Maar de hypocrisie van de Europese Unie bestaat erin dat wij - om maar één voorbeeld te geven - nauwelijks anderhalve week voor de G20-Top een economische partnerschapsovereenkomst met Caraïbische landen hebben gesloten. Acht van die veertien landen zijn belastingparadijzen. Toch sluiten wij met dat soort landen een vrijhandelsovereenkomst waarmee ervoor wordt gezorgd dat vrijhandel en liberalisering van de financiële diensten tot stand komen hetgeen tot gevolg zal hebben dat de rommelkredieten en het zwarte geld vrijuit vanuit dat soort belastingparadijzen naar de Europese Unie kunnen vloeien.

Ik wil hier dus de hypocrisie aanklagen van enerzijds een mooie mediashow, de G20-Top, die beweert de belastingparadijzen te zullen aanpakken, en in de praktijk een beleid dat totaal in tegenspraak is met hetgeen gezegd wordt. Dit wilde ik nog gezegd hebben.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Dames en heren, hartelijk dank voor dit debat. Ik zou mij volmondig willen aansluiten bij de heer Daul die zegt dat de bescherming tegen protectionisme het meest cruciale element is. Protectionisme zou een soort kankergezwell zijn die onze economie definitief om zeep zou brengen en zich tegen de burgers van de Europese Unie keren. Protectionisme zou leiden tot een verdere verergering van de economische crisis en verdere daling van de welvaart. Tevens ben ik het van harte eens met de heer Daul als hij oproept tot een transparante economie voorzien van een doeltreffende en - moet ik zeggen - ook redelijke mate van regulering en uiteraard ook met de oproep tot versterking van de mondiale financiële instellingen.

De heer Rasmussen en mevrouw Starkevičiūtė spraken over geld pompen in de economie. Ik wil hier benadrukken dat wij geen geld in de economie steken om financiële instellingen daarmee uit de brand te helpen. We doen dit om er mede voor te zorgen dat de werkgelegenheid op peil blijft, om concreet mensen te helpen hun arbeidsplaats te behouden. Per slot van rekening zijn we het er toch allemaal wel over eens dat de meest waardige manier voor de burgers van de Europese Unie om in hun levensonderhoud te voorzien, bestaat in eigen arbeid. Tegelijkertijd dienen we bij al deze stappen, dus bij het toepassen van financiële stimuli op de economie, niet alleen aan onszelf te denken, maar ook aan onze kinderen en kleinkinderen. De maatregelen mogen dus met andere woorden niet leiden tot een verregaande en langdurige bedreiging van de stabiliteit van de overheidsfinanciën. Onze inspanningen dienen zich te richten op de bescherming van de werkgelegenheid. Het voorzitterschap is dan ook van plan om in samenwerking met de Europese Commissie een werkgelegenheidstop te beleggen, waarbij in de allereerste plaats gekeken zal worden naar mogelijke maatregelen op het vlak van de werkgelegenheid.

Ik veroorloof het me om het niet eens zijn met mevrouw Lucas. Ik ben het absoluut niet met haar eens dat de G20-Top een gemiste kans is. Dat neemt echter niet weg dat ik iedereen hier wil oproepen tot politiek realisme. De huidige economie is ziek en moet dus genezen worden. Er is eerste hulp nodig, gevolgd door langdurige verzorging en daarna nog enige revalidatie. We mogen en kunnen er niet op rekenen dat de zaken meteen al binnen drie of vier maanden ten goede zullen keren. Want het zware weer waarin de mondiale en dus ook de Europese economie terecht is gekomen, heeft veel diepere oorzaken en is ook langduriger van aard. Dat betekent dat ook het hele genezingsproces een langdurig karakter zal hebben en daar is veel geduld voor nodig. Wat dat betreft was de G20-Top mijns inziens een eerste stap in de goede richting.

De heer Wurtz zei dat hij het besluit inzake de financiële markten niet ver genoeg vond gaan. Ik ben het met hem eens dat de Europese Unie in velerlei opzicht beduidend verder dient te gaan, iets dat als u het mij vraagt echter reeds gaande is. Laten we niet alleen kijken naar de door de staatshoofden en de regeringsleiders ondernomen stappen, maar tevens naar alle veelal in de bijlagen van de verschillende documenten terug te vinden maatregelen, zoals die getroffen zijn door de ministers van Financiën. Ik zou er verder nog op willen wijzen dat de Europese Commissie deze week reeds gesproken heeft over verdere specifieke maatregelen. Maar ook hier zou ik graag willen oproepen tot realisme. We mogen en kunnen niet verwachten dat we binnen drie of vier maanden een of ander wondermiddel ontdekken. De wereldeconomie zit diep in de moeilijkheden en het hele genezingsproces zal zeer veel tijd vergen. Wat ik echter maar niet genoeg kan benadrukken, is dat we de zaken ook binnen de Europese Unie gezamenlijk en gecoördineerd dienen aan te pakken. Niemand van ons is een van de rest van de wereld afgesneden eilandje; alleen met behulp van een gecoördineerde aanpak zullen we de gevolgen van de mondiale economische crisis succesvol het hoofd kunnen bieden.

**Olli Rehn**, *lid van de Commissie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil u bedanken voor het serieuze en constructieve debat. Ik zal hierover vanzelfsprekend verslag uitbrengen aan de Commissie, aan voorzitter Barroso en mijn collega, Joaquín Almunia.

Ik wil twee of drie opmerkingen maken, allereerst over het Europees economisch herstelplan. Net als Poul Nyrup Rasmussen heb ik natuurlijk zorgvuldig gekeken naar de laatste economische prognose van het IMF, waarin inderdaad een somber beeld wordt geschetst. Daarbij moet echter worden opgemerkt dat we al grote en vergaande beleidsbeslissingen hebben genomen om de Europese economie en de wereldeconomie te stimuleren. Dit heeft over het algemeen al bijgedragen aan een vermindering van de financiële crisis. Toch verwacht ik in alle eerlijkheid dat er de komende tijd nog steeds slechte berichten zullen komen uit de reële economie, met name als het gaat om de groeiende werkloosheid. We moeten daarom zeer alert en waakzaam zijn. We moeten continu nauwlettend toezien op de werking en de resultaten van het economisch herstelplan, de fiscale stimulans en de financiële hervormingen. Indien nodig zullen we de komende maanden nog meer – en nog betere – actie moeten ondernemen.

Wij zijn bezig met een gedegen voorbereiding van de hervorming van de financiële markt, dit als antwoord op de opmerkingen van verschillende collega's. Zo is een van de agendapunten van de Commissie voor volgende week bijvoorbeeld een omvangrijk pakket wetgeving inzake de financiële markten, met name de beloning van bestuurders, en een aanbeveling over het beloningsbeleid in de financiële-dienstensector. Dit vormt een belangrijk deel van de hervormingen van de financiële markten.

Tot slot wil ik nog op het volgende wijzen: het is waar dat de hervorming van de financiële regelgeving in Europa en in de rest van de wereld noodzakelijk is om de systeemfouten van het financieel kapitalisme te corrigeren. Tegelijkertijd moeten we oppassen dat we niet de baby met het badwater weggooien als het gaat om de markteconomie als zodanig. Met andere woorden, we moeten de interne markt behouden, die de motor is van de welvaart in Europa, en we moeten ons inzetten voor een nieuwe overeenkomst over de wereldhandel in het kader van de Wereldhandelsorganisatie. Zoals de heer Daul zei: we hebben meer, niet minder handel nodig. Dat is met name van belang voor de ontwikkelingslanden, die zwaar getroffen zijn door de huidige recessie en de vertraging van de wereldhandel.

Als plaatsvervanger van Louis Michel volgende maand ben ik hierbij ook betrokken vanwege mijn portefeuillevaardigheden. Het is inderdaad zo dat de ontwikkelingslanden behoren tot degenen die het zwaarst getroffen zijn door deze economische recessie. We moeten ons daarom met hetzelfde elan inzetten voor een spoedige en ambitieuze afronding van de Doha-ronde. In de huidige economische omstandigheden is de afronding van de Doha-ronde nog belangrijker geworden. Dit kan de wereldeconomie een stimulans geven en protectionisme voorkomen. Daarom moeten alle G20-landen hun blik niet alleen richten op hun nationale politieke landschap, maar ook een wezenlijke bijdrage leveren aan de snelle voortgang van de Doha-ronde. Ik denk dat het, met het oog op de ontwikkeling, eveneens belangrijk is te melden dat de regeringsleiders van de G20 tevens overeenstemming hebben bereikt over een handelsfinancieringspakket ter waarde van 250 miljard dollar. Dit pakket is voor twee jaar en dient ter ondersteuning van de wereldwijde handelsstromen; Europa levert hieraan een substantiële bijdrage.

**De Voorzitter.** - Er zijn door de zes grootste fracties van het Parlement zes ontwerp-resoluties<sup>(1)</sup> ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 2, van het Reglement, tot besluit van het debat.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt vrijdag 24 april 2009 plaats.

## **14. Steun voor de speciale Olympische Spelen in de Europese Unie (schriftelijke verklaring): zie notulen**

## **15. Situatie in de Republiek Moldavië (debat)**

**De Voorzitter.** - Aan de orde zijn de verklaringen van de Raad en de Commissie over de situatie in de Republiek Moldavië, maar eerst geloof ik dat de heer Watson de aandacht van het Parlement wil vestigen op enkele hooggeplaatste personen uit Moldavië die op de publieke tribune hebben plaatsgenomen.

**Graham Watson (ALDE).** - (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil u erop wijzen dat de leiders van de drie oppositiepartijen in het Moldavische parlement op de tribune hebben plaatsgenomen om aan dit debat deel te nemen: Dorin Chirtoacă, burgemeester van Chişinău en vicevoorzitter van de Liberale Partij van Moldavië;

---

<sup>(1)</sup> Zie notulen.

Vladimir Filat, voorzitter van de Liberale Democratische Partij, en Serafim Urechean, voorzitter van de Alliantie "Ons Moldavië".

(Applaus)

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Geachte Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren. De Raad en het Parlement volgen de gebeurtenissen in de Moldavische Republiek na de parlementsverkiezingen van 5 april met een gevoel van grote verontrusting. Er is in onze onmiddellijke nabijheid een grote politieke crisis uitgebroken die een waarlijk grote uitdaging vormt voor het EU-beleid met betrekking tot Moldavië in het bijzonder en de hele regio in het algemeen. Dit is des te verontrustender gezien het feit dat de EU momenteel op het punt staat het proces van het oostelijk partnerschap op te starten. Het is in ons aller belang ervoor te zorgen dat de situatie in Moldavië de tenuitvoerlegging van dit partnerschap niet ondermijnt. We dienen een zeer duidelijk onderscheid te maken tussen de uitspraken van president Voronin en de politieke vertegenwoordigers enerzijds en de belangen van de burgers van Moldavië anderzijds.

Onmiddellijk na het uitbreken van de gewelddadige protesten in Chişinău op 7 april jongstleden, heeft de EU haar speciale vertegenwoordiger, Kálmán Mizsei, naar Moldavië gestuurd. Vanaf dat moment probeert de heer Mizsei met alle macht politieke onderhandelingen op gang te brengen tussen de verschillende Moldavische partijen. De partijen die zetels verworven hebben in het nieuwe parlement dienen samen tot een realistische oplossing te komen met inachtneming van de democratische beginselen. De speciale vertegenwoordiger staat gedurende de hele crisis regelmatig in contact met het voorzitterschap alsook met de hoge vertegenwoordiger, Javier Solana.

Zoals u wellicht weet heeft ook de Tsjechische premier, de heer Mirek Topolánek, gisteren een bezoek afgelegd aan Chişinău. Hij heeft daar de autoriteiten alsook de oppositie met klem opgeroepen een politieke dialoog op te starten. Verder heeft hij daar een ontmoeting gehad met president Voronin, premier Greceanu en vertegenwoordigers van de oppositie. De belangrijkste boodschap van het voorzitterschap aldaar kwam volledig overeen met de door de heer Kálmán Mizsei reeds langere tijd gevolgde lijn. De burgerrechten in de Moldavische samenleving dienen te worden versterkt, de regering dient het maatschappelijk middenveld in staat te stellen naar behoren te functioneren en de vrijheid van meningsuiting alsook andere fundamentele mensenrechten te waarborgen. Verder moet de Moldavische oppositie toegang krijgen tot de voornaamste media om haar zienswijze uit te dragen en op gelijke voorwaarden de politieke strijd aan te gaan. Aan de andere kant dienen de vertegenwoordigers van de oppositie op constructieve wijze samen te werken met de regeringspartij en de resultaten van de verkiezingen te respecteren. Premier Topolánek heeft als voorzitter van de Raad van de Europese Unie alle partijen op het hart gedrukt om te allen tijde het Europees perspectief in het oog te houden. Moldavië moet koste wat het kost op het pad van de democratisering blijven. Aansluiting van Moldavië bij het oostelijk partnerschap zou het land daartoe de nodige kracht moeten geven.

Ik zou graag nog even stil willen staan bij het feit dat volgens de officiële op 4 april bekendgemaakte verkiezingsuitslag de Moldavische communistische partij met bijna 50 procent van de stemmen als winnaar uit de bus is gekomen. De overige stemmen kwamen terecht bij drie oppositiepartijen. Op basis van deze resultaten zouden de communisten 60 van de 101 zetels in het nieuwe parlement moeten krijgen. In een voorlopige beoordeling door de internationale missie van internationale verkiezingswaarnemers wordt gezegd dat de verkiezingen geldig zijn, ook al werd er in dit verband gewezen op een aantal problemen tijdens de campagne.

De oppositie en talrijke non-gouvernementele organisaties zeggen echter dat er fraude is gepleegd tijdens de verkiezingen. De centrale kiescommissie heeft vorige week de stemmen herteld en kwam daarbij tot de slotsom dat de regerende communistische partij 60 van de 101 parlementszetels behaald heeft en bevestigde daarmee de resultaten van de eerste telling. Volgens de oppositie ligt het probleem echter niet zozeer in de telling *an sich*, maar in de kiezerslijsten waarop naar hun zeggen enkele honderdduizenden "dode zielen" stonden, oftewel niet-bestaande personen. De oppositie onderwerpt deze kiezerslijsten momenteel aan een gedegen onderzoek om haar beweringen met bewijzen te kunnen staven. Volgens de woordvoerder van de kiescommissie werd er tijdens de hertelling echter geen enkele aanwijzing gevonden voor fraude. De oppositie wees verder nog op de brede inzet door de regerende partij van overheidsmiddelen voor haar verkiezingscampagne. Ook de internationale waarnemingsmissie had wat dit betreft kritiek op de Moldavische instanties. In de aanloop naar de verkiezingen heeft ook de EU de Moldavische instanties hiervoor meermalen terechtgewezen. Daarbij werd met name verwezen naar het gebrek aan persvrijheid en de vervolging van oppositieleden door repressieve instanties.

Volgend op de protesten groeide de druk op de onafhankelijke media. Journalisten werden aangehouden en vervolgd. Een aantal buitenlandse journalisten is het land uitgezet of de toegang tot het land geweigerd. Er

bestaat nog een andere ernstige reden tot zorg. De Moldavische instanties hebben zich tijdens de genoemde crisis namelijk schuldig gemaakt aan ernstige schendingen van de mensenrechten. Volgens berichten werden na de gewelddadige protesten op 7 april zo'n 250 personen gearresteerd. Velen van hen, veelal jongeren, werden geslagen door de politie en blootgesteld aan onmenselijke behandeling en zelfs foltering; ze kregen geen toegang tot juridische hulp en het werd hun niet toegestaan familieleden in te lichten. Drie jonge demonstranten vonden de dood.

We hebben de Moldavische instanties onomwonden te kennen gegeven dat dergelijke schendingen van de mensenrechten en de vrijheid van de media onaanvaardbaar zijn voor de EU. De gewelddadigheden in Chişinău vormen geen enkele rechtvaardiging voor alle harde, door de overheidsinstanties getroffen maatregelen. Moldavië heeft zich onder meer in het kader van het actieplan EU-Moldavië verbonden tot de Europese normen en waarden. De EU doet de Moldavische instanties dan ook de dringende oproep om de mensenrechten en de fundamentele vrijheden te respecteren.

Op 15 april heeft de Moldavische president Vladimir Voronin met zijn amnestie voor alle tijdens de protesten gearresteerde personen, overigens met uitzondering van degenen met een strafblad, een eerste stap in de goede richting gezet. Hij riep toen tevens op tot een transparant en correct onderzoek naar de gebeurtenissen in kwestie. Dit onderzoek zou moeten plaatsvinden in samenwerking met de desbetreffende Europese en internationale instellingen. Niet alleen de EU houdt de situatie van de mensenrechten in Moldavië nauwgezet in het oog, ook de Raad van Europa, de OVSE en de VN doen dit. Het is belangrijk dat al deze activiteiten gecoördineerd worden. Voor een betrouwbaar en rechtvaardig onderzoek naar de gebeurtenissen in Moldavië kan men niet zonder internationale deelname. De verregaande polarisatie en het wantrouwen die de laatste weken de overhand hebben gekregen in de Moldavische samenleving, kunnen alleen met behulp van een transparant proces uit de wereld geholpen worden.

Het is duidelijk dat deze crisis via politieke middelen opgelost dient te worden. Moldavië kampt met ernstige economische problemen als gevolg van de wereldwijde financiële crisis. Indien de politieke schermutselingen voortduren, kan het land niet werken aan een oplossing voor die problemen. Er is met grote spoed een volwaardig functionerende regering nodig. Ook zal er hulp van buiten nodig zijn, bijvoorbeeld in de vorm van verregaande betrokkenheid van het Internationaal Monetair Fonds. Het is in deze fase uitermate belangrijk om verder de toekomst in te kijken dan alleen naar de onmiddellijke gevolgen van de huidige crisis. Ook dienen we met elkaar af te stemmen welk langetermijnbeleid we jegens Moldavië voeren willen. De crisis heeft duidelijk aangetoond dat er consistente en ambitieuze maatregelen nodig zijn ter versterking van de democratische normen en instellingen in Moldavië. Daarvoor zal intensievere EU-hulp nodig zijn voor de opbouw van overheidsinstellingen. Men denke daarbij aan hervorming van de rechterlijke macht en de politie, alsook aan waarborging van de persvrijheid en de pluraliteit van de media. In het akkoord tussen de politieke partijen in Moldavië over de uitweg uit de huidige crisis dienen de partijen zich ondubbelzinnig te verbinden tot verregaande hervormingen op deze terreinen.

Dames en heren, tot slot zou ik graag nog willen benadrukken dat Moldavië vele jaren lang een van de meest vergevorderde landen in Oost-Europa was als het gaat om de vastberadenheid de democratische beginselen na te leven en de bereidheid tot toenadering tot de EU. Het is in ons belang om Moldavië te helpen de huidige crisis te boven te komen en op de genoemde weg verder te gaan. Het oostelijk partnerschap biedt een nieuw en ambitieus kader voor de versterking van de EU-hulp ten behoeve van politieke en economische hervormingen in Moldavië en andere landen in de desbetreffende regio. Het is in ons aller belang ervoor te zorgen dat de democratie in Moldavië versterkt wordt en dat Moldavië verder gaat op de ingeslagen weg van toenadering tot de EU.

### VOORZITTER: MECHTILD ROTHE

*Ondervoorzitter*

**Olli Rehn**, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, in aansluiting op de aankondiging van de heer Watson wil ik allereerst onze gasten uit Moldavië van harte welkom heten.

De situatie in de Republiek Moldavië is inderdaad uiterst zorgwekkend. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet en zoeken naar manieren om de dialoog verder op gang te brengen en verzoening te stimuleren tussen de politieke partijen in het land.

Wat betreft het verloop van de recente verkiezingen, is mijn collega Benita Ferrero-Waldner verheugd over het tussentijds verslag van de verkiezingswaarnemingsmissie onder leiding van de OVSE. In het verslag wordt geconcludeerd dat de verkiezingen hebben plaatsgevonden in een pluralistische omgeving, met voor de

kiezers duidelijk onderscheiden politieke alternatieven, en met inachtneming van een aantal van de internationale normen voor democratische verkiezingen.

Er werden echter ook grote en zorgwekkende misstanden vastgesteld, waarop de Commissie al geruime tijd voor de verkiezingen gewezen had. Het betreft ongepaste administratieve inmenging, geen volledige eerbiediging van de vrijheid van meningsuiting, geen volledige toegang van alle partijen tot de media, en een algeheel gebrek aan publiek vertrouwen in het democratische en verkiezingsproces. Deze punten moeten dringend worden aangepakt, te meer gezien de gebeurtenissen van 7 april.

Nog veel zorgwekkender zijn de meldingen van wijd verbreide mensenrechtenschendingen in verband met de demonstraties na de verkiezingsdag. Na de rellen volgend op de demonstraties van 7 april heeft de Commissie het gebruik van bovenmatig geweld scherp veroordeeld en alle betrokken partijen opgeroepen om het gebruik van ophitsende taal en geweld te stoppen.

Wij houden deze zaak nauwlettend in de gaten. De eerbiediging van de mensenrechten blijft een belangrijke voorwaarde voor de verdere ontwikkeling van onze betrekkingen met Moldavië. Het is van cruciaal belang dat de beschuldigingen van ernstige mensenrechtenschendingen door de veiligheidsdiensten onverwijld en diepgaand worden onderzocht. In gevallen waarin de beschuldigingen kunnen worden gestaafd, dienen de autoriteiten van Moldavië ervoor te zorgen dat de personen die als verantwoordelijken voor deze mishandelingen geïdentificeerd worden, ook daadwerkelijk in een proces ter verantwoording worden geroepen.

Een positieve ontwikkeling is het feit dat president Voronin ermee heeft ingestemd om de commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa, Thomas Hammarberg, te bezoeken. Eveneens positief is de samenwerking met de speciale vertegenwoordiger van de EU over deze zaken. Ook de interesse bij Moldavië in de mogelijkheid om een onderzoeksdelegatie van de EU te sturen, is positief.

Hoewel deze missies geen vervanging zijn voor de plicht van de overheid om de mensenrechtenschendingen te onderzoeken en de verantwoordelijken te vervolgen, kunnen zij wel bijdragen aan de opheldering van wat er tijdens de afgelopen verkiezingen en daarna heeft plaatsgevonden. Zij kunnen ook bijdragen aan een verbetering van de politieke dialoog om het publieke vertrouwen weer te herstellen.

De situatie in Moldavië is op dit moment erg kwetsbaar. Moldavië heeft voortdurend de wens geuit om zijn banden met de Europese Unie verder aan te trekken. Door de huidige crisis wordt de vastberadenheid van Moldavië in dit opzicht getest.

Wij zijn verheugd over het feit dat Roemenië geen tegenmaatregelen heeft genomen nadat de visumverplichting voor Roemeense burgers weer werd ingevoerd en de Roemeense ambassadeur tot persona non grata werd verklaard. Wij roepen alle partners op grote terughoudendheid te betrachten en vooral het hogere doel in het oog te houden, namelijk het bereiken van stabiliteit in het land.

De huidige situatie is uitermate zorgwekkend, maar we moeten het brede perspectief niet uit het oog verliezen. Voor toekomstige stabiliteit en welvaart in Moldavië zijn nauwere betrekkingen met de Europese Unie nodig. Met het oostelijk partnerschap dat binnenkort van start gaat, moeten we laten zien dat wij werkelijk bereid zijn om Moldavië te ondersteunen bij het overwinnen van de huidige problemen, met name door de spanningen te verminderen, de dialoog te bevorderen en de banden tussen ons te versterken.

De Republiek Moldavië is ons buurland. De afgelopen vijftien jaar hebben wij in een relatie van vertrouwen nauw samengewerkt met de Moldavische burgers. Wij zijn ons ten volle bewust van de Europese aspiraties van Moldavië. Het is van cruciaal belang dat we nu betrokken blijven bij de bevolking van Moldavië en dat wij blijven samenwerken. Dat geldt niet alleen voor de uitdagingen die in de verkiezingsperiode zijn gerezen, maar ook voor de uitdagingen die het gevolg zijn van de mondiale financiële en economische crisis. Met andere woorden, Moldavië en zijn burgers gaan ons aan het hart.

**Marian-Jean Marinescu, namens de PPE-DE-Fractie. – (RO)** De Republiek Moldavië heeft internationale engagementen en verplichtingen, waarmee zij zich verplicht heeft om de democratie, de rechtsstaat en de mensenrechten te respecteren. De recente gebeurtenissen hebben ons echter een ernstige afwijking van al deze engagementen getoond. De arbitraire aanhoudingen, ontvoeringen, de verdwijning van personen, de flagrante schending van de rechten van de gearresteerden, de onmensliervende en mensonterende behandeling, het terroriseren van de burgers, het bedreigen met een wapen vormen betreurenswaardige daden die de Europese toekomst van dit land in gevaar brengen.

De tegen vertegenwoordigers van de massamedia en oppositiepartijen begonnen campagne en de aanhouding en uitzetting van journalisten vormen ernstige en betreurenswaardige handelingen. Ik veroordeel deze agressiecampagne, de ernstige schendingen van de mensenrechten en de onrechtmatige handelingen die de regering van de Republiek Moldavië heeft gepleegd.

De voor 2007-2010 geplande Europese hulp voor democratische ontwikkeling en goed bestuur in de Republiek Moldavië bedraagt meer dan 50 miljoen euro. Ik hoop dat het geld niet is gebruikt voor het instrueren van de politie om geweld te gebruiken tegen de bevolking. Ik verzoek de Commissie een verslag op te stellen voor het Europees Parlement over de bestemming van alle Europese fondsen in de Republiek Moldavië.

Roemenië heeft een proactief beleid en zal dat blijven hebben ter ondersteuning van de integratie van de Republiek Moldavië in de Europese structuren. Dit is niet alleen het gevolg van de historische banden die wij hebben met de burgers van die staat, maar vooral vanuit de vaste overtuiging dat de toekomst van de Republiek Moldavië een Europese toekomst is, van een moderne en democratische staat die is geschoeid op de eerbiediging van de mensenrechten en fundamentele vrijheden. De aantijgingen van de Moldavische autoriteiten aan het adres van de Roemeense staat zijn absurd en de invoering van de visumplicht voor Roemeense burgers vormt een ongerechtvaardigde en onaanvaardbare actie. De leider van een staat wisselt, de burgers blijven.

Ik ben van oordeel dat het in het belang is van de Europese Unie dat de Republiek Moldavië zijn Europees traject afmaakt in overeenstemming met het streven van zijn burgers naar een leven in een stabiele en veilige democratische staat. In dit verband is het oostelijk partnerschap een effectief instrument en een kans voor het Europese streven van de burgers van de Republiek Moldavië.

**Marianne Mikko**, *namens de PSE-Fractie*. – (ET) Dames en heren, Moldavië heeft altijd mijn volledige steun gehad, maar de huidige crisis baart me toch wel grote zorgen. Ook al is Moldavië een klein land dat afhankelijk is van buitenlandse hulp, dienen we niet te doen alsof onze neus bloedt wanneer de rechtsstaat geschonden wordt. We hechten nog altijd een grote waarde aan de betrekkingen tussen de Europese Unie en Moldavië, maar er mag ook niet verwacht worden dat de Europese Unie vol zit met naïevelingen die alles geloven wat de Moldavische autoriteiten hen zeggen. De komende ad-hocmissie van het Europees Parlement naar Moldavië is van groot belang. Geen enkel onderwerp zal daarbij gemedend worden. We willen graag weten hoe de politie zich in de nasleep van de verkiezingen gedragen heeft jegens de demonstranten. De Europese Unie en ook de rechtstreeks door het volk gekozen afgevaardigden hechten de allerhoogste waarde aan de naleving van de mensenrechten in daden, niet slechts in woorden. Helaas heeft de Republiek Moldavië gisteren tijdens de bijeenkomst van de Commissie buitenlandse zaken met de Moldavische delegatie gezegd dat Europa maar beter voorbereid kan zijn op monologen in Chişinău. Dat is voor ons onacceptabel, aangezien Europese integratie gelijk staat aan een open dialoog. Dat betekent dat partners alles met elkaar bespreken kunnen en dat ook doen. Ik geloof in het oostelijk partnerschap en ook in de levensvatbaarheid van de democratie in Moldavië. Ik zou u dan ook willen oproepen Moldavië te helpen.

**Graham Watson**, *namens de ALDE-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, de situatie in Moldavië brengt nare herinneringen terug uit het donkere verleden van Europa: een communistische regering roept eenzijdig de overwinning uit, demonstranten worden geslagen en gedood, buurlanden worden ervan beschuldigd onrust te veroorzaken. Indien daadwerkelijk kan worden aangetoond dat de Roemeense veiligheidsdienst verantwoordelijk is voor de gewelddadigheden, moet de internationale gemeenschap hier onderzoek naar doen.

De delegatie van ons Parlement moet volgende week op zoek gaan naar bewijzen voor de berichten over 200 000 extra stembiljetten die zouden zijn gedrukt, de vermeende 400 000 kiezers die op de verkiezingsdag met onjuiste ID werden ingeschreven, en beweringen dat de kiezers in Transnistrië massaal uit hun stemrecht zouden zijn ontzet. Totdat het onderzoek heeft plaatsgevonden en de OVSE verslag heeft uitgebracht, zullen velen de uitslag simpelweg niet geloven, ongeacht het oordeel van de rechtbanken in Moldavië. Het instinctieve optimisme van commissaris Ferrero-Waldner zou wel eens misplaatst kunnen blijken.

President Voronin zou verder moeten optreden tegen de gevangenneming, mishandeling en buitengerechtelijke executies van jonge mensen die na de protesten willekeurig werden opgepakt. Het tegenwerken van advocaten of ngo's moet stoppen, de namen en gegevens van de gearresteerden moeten worden vrijgegeven. Ik zou de Commissie willen vragen of het feit dat Moldavië de Roemeense ambassadeur het land heeft uitgezet en de visumverplichting voor reizigers heeft ingevoerd, in strijd is met de overeenkomsten die tussen Moldavië en de Europese Unie zijn gesloten. Zo ja, welke maatregelen zal de Commissie dan nemen?

De aankondiging van president Băsescu over paspoorten heeft ook tot spanningen geleid. We moeten in onze bilaterale betrekkingen met tact te werk gaan, maar tegelijkertijd aandringen op de naleving van gesloten overeenkomsten.

Onze bezoekers uit Moldavië hebben vandaag een land geschetst waarin vrijheid en democratie op talloze manieren worden ingeperkt, waar het internet op mysterieuze wijze niet functioneert, waar televisiekanalen van het net verdwijnen, waar de staatstelevisie buikdansers uitzendt in plaats van het geweld op straat.

De Europese Unie moet zich, met oog voor de geopolitiek, verdiepen in de politiek van Moldavië. De Moldavische bevolking streeft naar democratie en keuzevrijheid, het land doet enorm veel handel met de westelijke buurlanden, en het is met de lidstaten van de Europese Unie verbonden op grond van zijn geografische ligging, geschiedenis en cultuur. Als onze leiders volgende maand bij elkaar komen tijdens de Top over het oostelijk partnerschap, dienen zij erop toe te zien dat het partnerschap wordt gebaseerd op democratie en mensenrechten. President Voronin en zijn medestanders moeten zich hieraan houden. Dit moet de Europese Unie van hen eisen.

**Bastiaan Belder (IND/DEM).** - De internationale verslaggeving van de ongeregelde heden en hun nasleep in Moldavië van begin april roept nogal wat vragen op, vragen die de Europese instellingen dienen te richten aan het adres van de Moldavische en de Roemeense autoriteiten.

Om met Chişinău te beginnen. Is de Moldavische regering werkelijk van zins voortaan in noodgevallen het vuur te openen op demonstranten? Zie de mededeling van de premier op de staatstelevisie. En hoe verklaart de Moldavische regering de radicale omslag in het optreden van de nationale veiligheidsorganen tegenover demonstranten en andere opposenten? Een omslag van onbegrijpelijke passiviteit jegens vandalisme, brandstichtingen en plunderingen van overheidsgebouwen naar wreed fysiek geweld tegen weerloze burgers, met drie dubieuze sterfgevallen.

Bovenal, hoe kwijt de Moldavische Republiek zich van haar verantwoordelijkheid voor deze schendingen van elementaire grondrechten? Voor de beantwoording, mevrouw de Voorzitter, van die laatste cruciale vraag moet stellig de open brief met negen aanbevelingen van veertien Moldavische verdedigers van de burgermaatschappij van gisteren aan het Tsjechische voorzitterschap worden meegenomen. Ik hoop dat de Europese instellingen, commissaris Rehn en ook het Tsjechische voorzitterschap daarvan nota nemen. Prominente personen uit de Moldavische samenleving vragen om opheldering. Wij moeten de Moldavische autoriteiten daarmee confronteren.

Voorts dient Brussel ten minste van Boekarest opheldering te vragen over het voornemen om op massale schaal het Roemeense staatsburgerschap open te stellen voor Moldavische staatsburgers met Roemeense grootouders. Europese afstemming over de verstrekking van gevolgen van zo een ingrijpend besluit ligt zeker in de rede.

**Adrian Severin (PSE).** - (EN) Mevrouw de Voorzitter, het geweld in de Republiek Moldavië was geen revolutie, maar een opstand die plaatsvond in een revolutionaire sfeer binnen een verdeelde samenleving. Men zou ook kunnen denken dat de gewelddadigheden zijn uitgelokt en gebruikt als strategie om de grenzen tussen de Europese Unie en Eurazië opnieuw te bepalen.

Daarom is het probleem in dit geval een Europees probleem. Het is niet slechts een intern probleem van een individuele lidstaat. De oplossing van het probleem moeten we echter niet zoeken in vergelding, maar in vergroting van de inspanningen om Moldavië op Europese wijze te benaderen. Het aanmoedigen van de Moldavische elite om het land met buitenlands paspoort te verlaten, is evenmin de oplossing.

We moeten in dit verband de missie van de vertegenwoordiger van de Europese Unie voor Moldavië versterken, zowel in omvang als in middelen. Verder is het zaak de onderhandelingen met Moldavië over de visumverstrekking te versnellen en nauwer samen te werken als het gaat om bescherming van de openbare orde en eerbiediging van de mensenrechten. We moeten samenwerken met de autoriteiten, de oppositie en het maatschappelijk middenveld, maar ook met Rusland, dat een belangrijke invloed heeft in de regio. We moeten voorkomen dat deze gebeurtenissen worden gebruikt als excuus voor een eenzijdige oplossing van de kwestie Transnistrië.

**Anna Ibrisagic (PPE-DE).** - (SV) Mevrouw de Voorzitter, sommigen vinden dat we wel en sommigen vinden dat we geen resolutie over Moldavië zouden moeten hebben. Degenen die niet voor deze resolutie zijn, halen vaak aan dat de OVSE de uitslag van de verkiezingen zelf heeft goedgekeurd. Ik wil voorop stellen dat het rapport van de OVSE niet geheel onkritisch was. Integendeel, het rapport bevatte juist behoorlijk wat kritiek.



De resolutie gaat niet alleen over de verkiezingen, maar ook over hetgeen dat na de verkiezingen gebeurde, en dat nu al een tijdje in Moldavië aan de gang is.

De mensenrechten moeten worden eerbiedigd. De vrije media mogen niet worden beknot. Het mishandelen van mensen die op vreedzame wijze demonstreren, mag nooit worden geaccepteerd. Goedkeuring van deze resolutie zou betekenen dat we een duidelijk signaal afgeven aan de mensen in Moldavië dat ze niet alleen zijn, dat we zien wat er daar aan de hand is, en dat we dit niet accepteren. Daarom roep ik iedereen op om de resolutie te steunen.

**Victor Boștinăru (PSE).** - (RO) Wat er is gebeurd in de Republiek Moldavië was allang te voorzien. Wanneer ik dit zeg doel ik op het feit dat de dialoog tussen de EU en de Republiek Moldavië ten minste in 2008 betrekking had op drie grote thema's: a) de vrije toegang van de oppositie tot de openbare massamedia, die door het regime-Voronin systematisch en institutioneel wordt geweigerd; b) het feit dat de wet op parlamentsverkiezingen niet is gewijzigd, wat was geëist door de Commissie van Venetië maar op ruwe wijze was geweigerd door het regime van Chișinău en zijn medewerkers; c) het betrekken van de oppositie bij belangrijke besluiten over het beleid van het land, vooral dat van de Europese integratie, iets dat systematisch is geweigerd.

Als we zien dat deze drie grote thema's ontbraken of systematisch werden geweigerd door de gesprekspartners uit Chișinău, zullen we vaststellen dat de Europese Unie in feite een ruwe afwijzing heeft gekregen van Moldavië wanneer er sprake was van fundamentele zaken voor de toekomst van dit land. Wat er is gebeurd op de dag van de verkiezingen was slechts het voorspelbare einde van een geschiedenis waaraan de Europese Unie en het Europees Parlement ook schuldig zijn.

**Maria Petre (PPE-DE).** - (RO) Mevrouw de Voorzitter, beste collega's, met betrekking tot de Republiek Moldavië hebben we drie problemen, alle drie ernstig, en vanuit dit punt kunnen we drie richtsnoeren voor aanpak vaststellen. In de eerste plaats zijn er de mensenrechten: we hebben honderden gearresteerde en in sommige gevallen zelfs gemartelde jongeren. Dan de persvrijheid: we hebben geïntimeerde en op klaarlichte dag op straat ontvoerde journalisten. Vervolgens is er de wijze waarop de verkiezingen zijn verlopen: hier hebben we een immense hoeveelheid concrete gegevens aangaande fraude. Ook wij moeten, net zo concreet, een beslissing nemen met betrekking tot dit aspect. De oppositiepartijen stellen dat de fraude de uitslag met 10 tot 15 procent heeft gewijzigd. De burgers van de Republiek Moldavië zien nog met grote hoop naar onze besluiten. Het is hun enige manier om te ontsnappen aan de dramatische situatie, bijna zonder precedent in Europa, die zij gedwongen waren door te maken.

**Alexandru Nazare (PPE-DE).** - (RO) In Chișinău heb je nu, mevrouw de Voorzitter, het recht om te zwijgen, je hebt het recht om te doen wat je wordt gezegd, je hebt het recht om belasting te betalen aan een elite die voor niemand verantwoordelijk is, je hebt het recht om te emigreren, je te conformeren en eventueel om te haten op bestelling. Je hebt niet het recht op vrije meningsuiting, op vereniging, op openbare kritiek en zelfs niet het recht om zelf je identiteit te bepalen. Dus, mijnheer de commissaris, dit zijn de vooruitzichten van de stabilisering van de Republiek Moldavië en het zijn geen optimistische vooruitzichten.

Nu Moldavië deze weg is ingeslagen wacht het, in het meest gunstige geval, alleen nog het lot van Wit-Rusland. Lang voor de verkiezingen heeft de Communistische Partij de absolute controle verkregen en geconsolideerd over alle massamedia-kanalen. Deze maatregelen hebben het democratische proces inhoudsloos gemaakt en hebben een kwart van de bevolking gedwongen te emigreren. Tegen deze achtergrond konden de verkiezingen niet anders dan buiten elke twijfel verlopen. De repressie van Chișinău is nu voor de autoriteiten het middel geworden om de dialoog met de bevolking te voeren.

De Unie kan zich daarom vanaf nu geen milde, tweeslachtige houding meer veroorloven ten opzichte van het regime van Chișinău, vanaf nu betekenen ons stilzwijgen of deze tweeslachtige verklaringen goedkeuring van en medeplichtigheid aan de minachting van de fundamentele vrijheden en de democratische wettelijke orde, aan geweld, aan onderdrukking. De crisis in Chișinău toont aan dat wij niet in de laatste plaats onze methodes voor observatie en monitoring van de verkiezingen moeten verbeteren en dat we de rol van onze permanente vertegenwoordiger daar opnieuw moeten bezien.

**Charles Tannock (PPE-DE).** - (EN) Mevrouw de Voorzitter, Moldavië is nog steeds een van de armste landen in Europa en heeft een kwetsbare democratie. De leider van het land, president Voronin, is een ware "homo sovieticus" die zichzelf nog steeds trots een communist noemt en, helaas, een tweeslachtige houding heeft tegenover de EU, zelfs wat het oostelijk partnerschap betreft.

Hij is echter nog altijd populair, met name in de plattelandsgebieden en onder de oudere generatie die terugverlangt naar de veiligheid van de USSR in deze onzekere economische tijden.

Tijdens de OVSE-trojka, waaraan onze eigen EP-delegatie deelnam, werd zijn overwinning feitelijk bevestigd, dus dit zullen we moeten accepteren. We moeten echter scherpe kritiek uiten tegen het harde neerslaan van de demonstraties van de oppositie, die de regering ervan beschuldigde de media tijdens de campagne te monopoliseren, gebruik te maken van een verouderd en onbetrouwbaar kiezersregister – met veel mensen die al overleden zouden moeten zijn – en ontzegging van het kiesrecht van de grote diaspora in het buitenland die niet konden stemmen.

Op dit moment moeten we onze aandacht vestigen op de schending van mensenrechten. Deze moet grondig worden onderzocht door een EU-delegatie als voorwaarde voor verdere steun aan Moldavië in zijn EU-Atlantische aspiraties.

**Paul Rübig (PPE-DE).** – (DE) Mevrouw de Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren. Ik ben bijzonder dankbaar voor dit debat van vandaag, omdat daaruit blijkt dat Europa met 27 lidstaten en 500 miljoen burgers zeker ook buiten de grenzen van Europa invloed heeft. Tal van burgers in Moldavië hebben onderkend hoe belangrijk het is om de trias politica te waarborgen en om een fundamenteel democratisch inzicht te ontwikkelen, en daarvoor ook te strijden.

Het is niet vanzelfsprekend dat mensen zich vandaag de dag inzetten voor democratie, dat mensen hun overtuigingen in het openbaar kunnen uitdragen zonder daarvoor te worden opgesloten of onderdrukt. Daarom vind ik – en op dit punt steun ik de commissaris in het bijzonder – dat Europa in de strijd voor de vrijheid van de individuele burgers, voor de journalistieke vrijheid en voor een goed gefundeerde democratie alle middelen moet inzetten die ons op dit moment ter beschikking staan.

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** – (CS) Mevrouw de Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren. De situatie in Moldavië is nog altijd precair en de Europese Unie dient zich intensief te blijven inspannen om de verschillende partijen rond de onderhandelingstafel te krijgen om samen met hen tot een oplossing te komen, een veelomvattende, evenwichtige en realistische oplossing die zal leiden tot versterking van het democratisch proces en de democratische instellingen in Moldavië. Ik ben het dan ook volledig met Graham Watson eens dat president Voronin zich onomwonden dient te verbinden tot de beginselen van democratie en dat hij de foltering van en het geweld tegen de demonstranten moet veroordelen. Ook vind ik dat wij allen hier de gevangenneming van journalisten en de enorme inbreuken op de vrijheid van meningsuiting onomwonden dienen te veroordelen. Wat dat betreft is het ook van belang dat we onze volle steun verlenen aan de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie in Moldavië.

Het moge duidelijk zijn dat de Europese Unie en dus ook de Raad, zich buitengewoon zorgen maakt over de schending van de mensenrechten tijdens de crisis in Moldavië. We doen hierbij een dringend verzoek aan de Moldavische autoriteiten om zich aan te sluiten bij het transparante proces waar ook de desbetreffende Europese en internationale instellingen zich ten volste voor zullen inzetten, alsook om een onderzoek in te stellen naar de schendingen van de mensenrechten en om deze te veroordelen. Uit de genoemde crisis is gebleken dat er extra hulp nodig is van de kant van de Europese Unie ten behoeve van verdere politieke en economische hervormingen in Moldavië. Dit alles zou moeten leiden tot een versterking van de democratische beginselen en waarden in het land en dat overeenkomstig de EU-steun inzake de Moldavische soevereiniteit en territoriale integriteit. De Europese Unie is bereid om de handen met Moldavië ineen te slaan en het land te helpen bij zijn toenadering tot de Europese Unie. Dit alles vereist echter een democratisch Moldavië, een Moldavië dat de mensenrechten naleeft, een Moldavië met vrijheid van meningsuiting en met goed functionerende fundamentele democratische instellingen.

**Olli Rehn, lid van de Commissie.** – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil mijn spreektijd graag benutten om te reageren op enkele vragen en opmerkingen in het kader van de huidige discussie, die, mijns inziens, zeer verantwoord is.

Ik wil ten eerste ingaan op de opmerkingen van de heer Watson over visa en mensenrechten, maar voordat ik dat doe, geef ik eerst een reactie op zijn opmerking over mijn collega Benita Ferrero-Waldner. Zij is verantwoordelijk voor onze betrekkingen met Moldavië. U zei dat Benita een instinctieve optimist is. Ter verdediging van mijn collega en het standpunt van de Commissie wil ik ten eerste benadrukken dat het standpunt van de Commissie juist zeer realistisch en evenwichtig is. Ten tweede moet je als Europees commissaris wel een beroepsoptimist zijn, in ieder geval als je verantwoordelijk bent voor de EU-uitbreiding en de betrekkingen met Zuidoost-Europa.

Wat de visa-kwestie betreft, we zijn inderdaad ontsteld over het Moldavische besluit om Roemeense burgers een visumverplichting op te leggen. Dit is onacceptabel. We onderzoeken op dit moment de wettigheid van het besluit. Op 30 april, vlak voor de Dag van de Arbeid op 1 mei, zullen we deze kwestie verder aan de orde stellen bij de Moldavische autoriteiten in het kader van het gezamenlijk beheerscomité Moldavië-Commissie, dat is opgericht in het kader van de overeenkomst inzake visafacilitering.

In het algemeen heeft de Commissie, als het gaat om de verkiezingen, de gebeurtenissen daarna en de mensenrechtenschendingen, een scherpe veroordeling uitgesproken over de gewelddadigheden in de straten van Chişinău op 7 april en het daaropvolgende gebruik van bovenmatig geweld door de wetshandhavingsdiensten en, naar verluidt, door privé-militie. De berichten over veelvuldige mensenrechtenschendingen bij gevangenen, evenals ontvoeringen zijn zeer zorgwekkend.

Het is realistisch gezien van cruciaal belang dat Moldavië in het kader van zijn Europese aspiraties een grondig en onpartijdig onderzoek instelt naar de vermeende mensenrechtenschendingen, in samenwerking met alle politieke partijen en, indien nodig, onder internationaal toezicht. De verdachten van criminele feiten, waaronder de schending van mensenrechten, moeten aan een onderzoek worden onderworpen. Als deze feiten ten laste worden gelegd, moeten betrokkenen de kans op een eerlijk proces krijgen.

Tot slot, wat betreft de vermoedelijke gevolgen van de nasleep van de verkiezingen voor de betrekkingen tussen de EU en Moldavië: gebleken is dat de interne hervormingen in Moldavië nog niet voltooid zijn, met name ten aanzien van de rechtsstaat en de eerbiediging van de fundamentele vrijheden. Wij verwachten van alle betrokken partijen in Moldavië, zowel de officiële autoriteiten als de politieke oppositie en het maatschappelijk middenveld, dat zij zich zullen inzetten voor een oplossing van de huidige crisis waardoor de Moldavische bevolking niet minder, maar meer democratie en vrijheid zal krijgen.

De geschiedenis van hetgeen is uitgegroeid tot de Europese Unie, is het concrete bewijs dat door dialoog, samenwerking en de rechtsstaat een coherente en duurzame situatie kan ontstaan waarin respect voor fundamentele vrijheden, politieke stabiliteit en economische welvaart samengaan.

**De Voorzitter.** – Het debat is gesloten.

De stemming over eventuele ontwerpresoluties vindt tijdens de volgende vergadering plaats.

#### **Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Corina Creţu (PSE), schriftelijk.** – (RO) Terwijl het communistische regime van Chişinău aan de macht blijft door fraude en marteling, volstaat de premier van het land dat EU-voorzitter is met de inschatting dat de crisis aan de grenzen van de Unie „onrustbarend” is. Noch de getuigenissen van terreur, noch de agressie ten opzichte van een lidstaat van de Europese Unie hebben reacties teweeggebracht zoals dat gebeurde bij de verdraaiing van een legitiem besluit van Roemenië ter bespoediging van het proces van hervervrijing van de Roemeense nationaliteit voor diegenen die deze waren kwijtgeraakt buiten hun wil om, onder tragische historische omstandigheden waarvoor het Westen medeverantwoordelijk is. Ik kan niet heen om de hypocrisie van de politici die nu angst zaaien voor de miljoen Moldaviërs die op het punt staan het Westen in te trekken, zoals zij voor 2007 waarschuwd voor een toestroom van Roemenen.

Over het met de voeten treden van de democratie en de fundamentele vrijheden zullen we de gelegenheid hebben om te discussiëren met de heren Loekasjenko en Voronin nadat het oostelijk partnerschap van start gaat. Als dit samenwerkingsmechanisme zich niet inzet voor democratische hervormingen in de uitgenodigde voormalige sovjetstaten, betekent dit dat het een doodgeboren kindje is.

Ik kan een bitter conclusie niet onderdrukken: voor sommige Europeanen is Tibet dichterbij dan Moldavië. Zo gebeurt het waarschijnlijk als de weg naar Chişinău via Moskou loopt.

**Silvia-Adriana Țicău (PSE), schriftelijk.** – (RO) De verkiezingen van 6 april 2009 in de Republiek Moldavië werden gevolgd door demonstraties. Helaas heeft de pers moeilijkheden ondervonden om informatie te verspreiden over de ontwikkelingen van de gebeurtenissen. Ik ben van mening dat persvrijheid, vrijheid van meningsuiting en het eerbiedigen van de mensenrechten en van de rechtsstaat principes zijn die wij allen eerbiedigen, bevorderen en verdedigen.

Ik ben van mening dat de situatie in de Republiek Moldavië zeer ernstig is en ik ben vooral van oordeel dat de Europese Unie deze situatie serieus en met diplomatie moet behandelen. Ik ben van mening dat de aantijgingen aan het adres van Roemenië aantijgingen zijn aan het adres van de Europese Unie en dat het

verklaren tot ongewenst persoon van de Roemeense ambassadeur te Chişinău en de ruwe en eenzijdige invoering door de Republiek Moldavië van de visumplicht voor Roemeense burgers onaanvaardbaar zijn.

De Republiek Moldavië is door haar geschiedenis en geografie een Europees land, een van de buurlanden van de Unie en de relatie tussen de Unie en de Republiek Moldavië moet zich ook in de toekomst baseren op een goed nabuurschap. De regio waaruit ik afkomstig ben is gelegen tegen de Republiek Moldavië en Oekraïne. We hebben veel gemeenschappelijke ontwikkelingsprojecten en ik ben van mening dat Roemenië en de Europese Unie de economische en sociale ontwikkeling van de Republiek Moldavië moeten blijven steunen op grond van een partnerschap dat is gebaseerd op goede samenwerking, maar vooral op wederzijds respect.

## **16. Consolidatie van stabiliteit en welvaart in de Westelijke Balkan - Situatie in Bosnië-Herzegovina (debat)**

**De Voorzitter.** – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van het verslag (A6-0212/2009) van Anna Ibrisagic, namens de Commissie buitenlandse zaken, over de consolidatie van stabiliteit en welvaart in de Westelijke Balkan [2008/2200(INI)], en van de verklaringen van de Raad en de Commissie over de situatie in Bosnië-Herzegovina.

**Anna Ibrisagic, rapporteur.** – (SV) Mevrouw de Voorzitter, het is nu bijna vijftien jaar geleden sinds het einde van de oorlog in Bosnië en nagenoeg tien jaar geleden toen de bommencampagne van de NAVO Servische strijdkrachten dwong om Kosovo te verlaten. In december van dit jaar zal het tevens zeventien jaar geleden zijn dat ik zelf als vluchteling naar Zweden kwam uit een oorlog die mijn vroegere thuisland in brand zette, en die bittere vijanden van Bosniërs, Kroaten en Serviërs maakte, die voorheen als burens hadden samen geleefd. Het feit dat noch Bosnië, noch Kosovo, noch één van de andere landen van de Westelijke Balkan sindsdien weer in oorlogen terugvielen, hebben wij geheel aan de EU en de NAVO te danken. Maar ook nadat het wapengeweld is gestopt, leeft de erfenis van de oorlog in de politiek en in de samenleving van de regio voort. De enige mogelijkheid die er voor deze mensen in deze landen is om met hun verleden in het reine te komen, is om verder te gaan op de uitgezette weg naar het EU-lidmaatschap. Alleen door vrije wil en dwang die de centrale dynamiek in het toetredingsproces vormen, kunnen de regeringen van die landen zich focussen op het uitvoeren van het werk en de hervormingen die voor eens en voor altijd de stabiliteit en de welvaart op de Westelijke Balkan kunnen vastleggen.

In het verslag dat ik over dit thema heb geschreven, en waar het Europees Parlement morgen over zal stemmen, ga ik verder in op de verschillende initiatieven en projecten, waar de EU en haar lidstaten op een of andere manier bij betrokken zijn, om te proberen samenlevingen op te bouwen die klaar zijn voor de strenge eisen van het EU-lidmaatschap. Ik wil nu niet op de details van het verslag ingaan, maar er zijn twee kwesties die ik in het bijzonder wil benadrukken.

De eerste kwestie betreft het wezenlijke verschil tussen de landen in het uitbreidingsproces dat nu aan de gang is en de landen die zich tussen 2004 en 2007 aansloten. De landen op de Westelijke Balkan werden iets meer dan een decennium geleden geteisterd door een totale oorlog en door etnische zuiveringen. Gelukkig kan hetzelfde niet worden gezegd over Hongarije, Estland of Roemenië. Maar dat betekent ook dat de EU niet de gebruiksaanwijzing van vorige toetredingen kan kopiëren door deze op de Balkan toe te passen. Een voorbeeld hiervan dat ik in mijn verslag noem, betreft het verbod op het uitwijzen van verdachte misdadigers die in andere landen zijn aangeklaagd. Zulke verboden bestaan vandaag de dag in alle landen op de Balkan, maar de EU stelt in de huidige situatie geen eisen tot afschaffing van deze verboden. De reden hiervoor is dat dezelfde eisen niet aan landen als bijvoorbeeld Slowakije en Polen werden gesteld. Het zou duidelijk moeten zijn waarom deze analogie niet opgaat. Ik zou denken dat slechts uiterst weinig vermoedelijke oorlogsmisdadigers zich in Slowakije verborgen houden om hun straf te ontlopen, maar ik kan u vertellen dat het er in Servië of Bosnië beduidend meer zijn. Gerechtigheid kan de grondslag zijn waarop verzoening berust. Straffeloosheid is volstrekt onaanvaardbaar, en ik wil daarom de Commissie en de lidstaten oproepen om deze kwestie wederom aan de orde te stellen, om de landen in die regio de kans te geven maatregelen te treffen om deze verboden op een gecoördineerde manier af te schaffen.

De tweede kwestie die ik onder de aandacht wil brengen betreft het toetredingsproces, dat zoals gezegd enorm moeilijk en veeleisend is, en dat ook behoort te zijn. Stelt men geen strenge eisen en dringt men niet aan op de volledig nakoming ervan, dan bereikt men ook geen feitelijke resultaten. Als de eisen al zo streng zijn en zo moeilijk om na te komen, dan is wel het laatste wat wij moeten doen, de landen die lid willen

worden een spaak in het wiel te steken, een spaak die niets te maken heeft met het vermogen van de landen om aan de lidmaatschapscriteria van de EU te voldoen.

Ik denk ook aan hen die beweren dat de EU al voltallig is en dus binnen afzienbare tijd niet meer leden kan opnemen. Maar ik wijs er in mijn verslag op dat er technisch gezien uitstekend kan worden doorgegaan met het opnemen van nieuwe lidstaten, zelfs als het Verdrag van Lissabon niet van kracht zou worden. Hier is echter politieke wil voor nodig, en het is de taak van mij en mijn collega's in het Parlement om deze politieke wil te creëren.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. Ik ben het Europees Parlement dankbaar voor het organiseren van deze buitengewoon belangwekkende discussie hier vanmiddag. Ik heb zowel het verslag van Anna Ibrisagic over de toekomstige stabiliteit en welvaart in de Balkan als de door Doris Pack opgestelde ontwerpresolutie over Bosnië-Herzegovina met buitengewone belangstelling gelezen. De Raad stemt in met een groot deel van het verslag en deelt veel van de opinies en zorgen die hier in verband met de situatie in Bosnië-Herzegovina te berde werden gebracht.

Om te beginnen zou ik meteen stil willen staan bij Bosnië-Herzegovina en wel omdat de stabiliteit van dit land van cruciaal belang is voor de toekomst van de Westelijke Balkan in zijn geheel, alsook omdat de huidige situatie ons nog altijd grote zorgen baart. De Raad heeft zich zowel bij de conceptie en tenuitvoerlegging van de strategie ter ondersteuning van de veiligheid en de integriteit van Bosnië-Herzegovina als bij de ondersteuning van de hervormingen die het land nodig heeft voor een welvarende, vredevolle toekomst, altijd buitengewoon actief opgesteld. Om die reden kan ik het niet eens zijn met de bewering dat de Raad onvoldoende aandacht zou hebben voor Bosnië-Herzegovina.

We weten allemaal dat we nog altijd met de gevolgen van de tragische gebeurtenissen in de jaren negentig van de vorige eeuw zitten waar ook mevrouw Ibrisagic over sprak. Bosnië-Herzegovina, een land dat decennialang bij uitstek het symbool was van vreedzaam samenleven van nationaliteiten, culturen en religies, werd toen het strijdperk van een vernietigend conflict. Het beleid van de Unie is er sinds die tijd op gericht te zorgen voor stabiliteit en verzoening door de hele Balkan een Europese toekomst in het verschiep te stellen. Desondanks zijn we nog steeds getuige van vaak hevige nationalistische retoriek die als enig doel heeft de etnische verschillen in Bosnië-Herzegovina te vergroten en nationale verzoening te voorkomen. De tijd heeft deze conflicten nog niet opgelost, noch heeft hij de wonden geheel van de drie verschillende nationaliteiten van Bosnië-Herzegovina.

Het is echter verbazingwekkend te zien dat al deze nationalistische retoriek en opvattingen gepaard gaan met een door alle Bosnische gemeenschappen en hun politieke vertegenwoordigers gedeelde belangstelling voor een Europese toekomst voor hun land. De inwoners van Bosnië-Herzegovina willen gewoon een veiliger leven en welvaart. Ze willen gewoon verder en ze vertrouwen daarbij op de integratie van hun land in de Europese alsook andere structuren als zijnde de waarborg voor een stabiele toekomst. De politieke leiders van het land daarentegen hebben dan telkens wel hun mond vol van de toekomstige plaats van Bosnië-Herzegovina in de EU, uit hun daden valt hun engagement hiervoor maar moeilijk of geheel niet af te leiden. Met dit conflict tussen de belangstelling voor een Europese toekomst voor het land enerzijds en het nationalisme anderzijds loopt een naar binnen gekeerd en met zichzelf overhoop liggend Bosnië-Herzegovina het reële risico dat het - terwijl de rest van de Westelijke Balkan vooruitkomt - achterop blijft.

Gezien onze vrees dat het inderdaad een dergelijke kant opgaat met Bosnië-Herzegovina, staat dit land nog altijd bovenaan onze agenda en heeft het onze voortdurende aandacht. Bosnië-Herzegovina was en is onderwerp van intensieve besprekingen op alle niveaus in de Raad. De Commissie en het secretariaat van de Raad werken aan verdieping van de contacten met hun partners in dit land om het hele politieke proces op een hoger plan te brengen en Bosnië-Herzegovina te helpen in de pas te blijven met de rest van de regio. De lidstaten doen daar met eigen activiteiten op bilateraal niveau nog een schepje bovenop. Verder zijn we buitengewoon ingenomen met de aandacht van dit Parlement voor Bosnië-Herzegovina. Ook zou ik graag nog mijn erkentelijkheid willen uiten voor de steun van vele van de hier aanwezige afgevaardigden aan het brede scala activiteiten waarmee beoogd wordt van Bosnië-Herzegovina een stabiel en politiek volwassen land te maken.

De EU blijft zich inzetten voor een Europese toekomst voor de hele regio, dus ook voor Bosnië-Herzegovina. Dat neemt niet weg dat er, om aan alle criteria voor toetreding tot de EU te voldoen, nog veel werk verzet moeten worden. Dat betekent dat er een op consensus gebaseerde manier van werken ontwikkeld dient te worden en dat men bereid moet zijn tot verregaande veranderingen. Dit is niet van de ene op de andere dag

voor elkaar te breien. Integendeel, het betekent niets meer en niets minder dan een volledige politieke, economische en maatschappelijke omschakeling.

Bosnië-Herzegovina dient verregaande wijzigingen aan te brengen aan zijn interne structuren en besluitvormingsprocessen. We zijn teleurgesteld over het feit dat er noch in de Bosnische raad van ministers, noch in het Bosnische parlement ook maar enige vooruitgang geboekt is. Het is allemaal vele malen minder dan zou moeten. De staatsinstellingen dienen dringend versterkt te worden en ook dienen zij beter werk te leveren om eindelijk tot echte resultaten te komen en tot daadwerkelijke vooruitgang bij de met de EU samenhangende programma's. Dat is bitter hard nodig, want de Unie kan zich alleen met Bosnië-Herzegovina als één geheel bezighouden en niet met de samenstellende delen apart. Bovendien zijn de prioriteiten van het Europese partnerschap glashelder. De Unie is te allen tijde bereid een helpende hand te bieden, maar zij kan en wil de politici in Bosnië-Herzegovina het werk dat zij zelf te verrichten hebben, niet uit handen nemen.

Ondanks het feit dat er nog steeds nationalistische politieke programma's worden nagestreefd, zien wij ook wel dat het in Bosnië-Herzegovina wel degelijk mogelijk is om compromissen te sluiten en over bepaalde zaken tot overeenstemming te komen. Dat hebben wij eerder al meermalen kunnen zien, zoals bij de goedkeuring van de twee politiewetten die de weg bereidden voor de ondertekening van de stabilisatie- en associatieovereenkomst, of de oplossing van de Brcko-problematiek waarmee voldaan werd aan een van de voornaamste doelstellingen van de Vredesimplementatieraad. Maar ook in deze gevallen kwamen de vooruitgang en de overeenstemming pas op het allerlaatste moment tot stand onder verregaande druk van de internationale gemeenschap.

Dit vraagt dus om een veel volwassener houding. Het is van het allergrootste belang dat de plaatselijke politieke leiders zich verantwoordelijk opstellen, initiatief tonen en laten zien dat ze weten aan wie Bosnië-Herzegovina eigenlijk toebehoort en wie er daadwerkelijk verantwoordelijk is voor de toekomst van het land. De bevolking van Bosnië-Herzegovina verdient veel meer dan wat ze nu voor haar in de stembussen geworpen stembiljetten krijgt. Dit is overigens iets waaraan u als politici meer dan wie dan ook een steentje kunt bijdragen. Maar wanneer dit alles tot stand komt, wordt er ook verregaande vooruitgang geboekt wat betreft de aanwezigheid van de internationale gemeenschap in Bosnië-Herzegovina. Er moet per se iets veranderen. Zovele jaren na de ondertekening van de vrede moet Bosnië-Herzegovina nu eindelijk op eigen benen komen te staan en een punt zetten achter zijn protectoraatachtige manier van denken en een volwaardige betrouwbare staat worden. De stuurgroep van de Vredesimplementatieraad heeft met het oog hierop namens de internationale gemeenschap een lijst opgesteld met vijf doelstellingen alsook twee voorwaarden waaraan Bosnië-Herzegovina voldoen moet voor er überhaupt enige verandering tot stand kan komen. Het is echt een proeve van volwassenheid, eentje waar de EU volledig achter staat.

Deze 5+2-lijst is niet slechts een zoveelste opsomming van verdere voorwaarden, maar een zorgvuldig samengestelde lijst van fundamentele vereisten waaraan voldaan moet worden wil Bosnië-Herzegovina een moderne en volwaardige staat worden, een noodzakelijke voorwaarde ook om de aanwezigheid van het Bureau van de hoge vertegenwoordiger te beëindigen. Elk modern land heeft een behoorlijk functionerend rechtsbestel nodig, doeltreffende belastinginning, gelijke toegang tot het hoge gerechtshof voor alle burgers, alsook volstrekte duidelijkheid omtrent het staatsbezit.

We hebben bij vele gelegenheden onze ingenomenheid betuigd met het initiatief van de drie politieke leiders in november vorig jaar in Prud om zich gezamenlijk in te zetten voor de ontwikkeling van Bosnië-Herzegovina. Alle tot nog toe gesloten akkoorden hebben onze volledige steun en wij willen deze politieke spelers er dan ook zeker toe aanmoedigen verder te gaan op de ingeslagen weg, al helemaal met het oog op de volgende bijeenkomst van de Vredesimplementatieraad eind juni. We zijn met name van mening dat de nog niet opgehelderde kwesties met betrekking tot het staatsbezit wel degelijk kunnen worden opgelost en dat deze dus geen belemmering mogen vormen voor welke uitweg uit de huidige situatie dan ook. Initiatieven op politiek niveau vragen echter om brede steun. Daarom zou ik graag de samenleving van Bosnië-Herzegovina als geheel willen oproepen zich in te zetten voor het hervormingsproces. Met name de media zouden zich veel constructiever kunnen opstellen.

Het is duidelijk waar de EU naar streeft. Het is cruciaal dat de politieke leiders van Bosnië-Herzegovina nog intensiever samenwerken om zo de historisch gegroeide conflicten te boven te komen en om het land op de weg te zetten naar verdere integratie in Europa. De EU van haar kant blijft ten volste bereid het land daarbij te helpen. Verdere integratie in Europa is bovendien niet alleen van cruciaal belang voor Bosnië-Herzegovina zelf, maar ook voor de stabiliteit en veiligheid van de regio als geheel. Ik weet dat we bij dit proces kunnen rekenen op de steun van de leden van het Parlement en ik ben u allen, dames en heren, buitengewoon erkentelijk hiervoor.

**Olli Rehn**, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben blij dat de Westelijke Balkan deze week weer op de agenda staat van het Europees Parlement. De afgelopen jaren vond er een geleidelijke stabilisatie plaats in de regio, niet in de laatste plaats dankzij het Europees perspectief van de regio met als einddoel het EU-lidmaatschap – mits alle landen aan de voorwaarden voldoen. De onderhandelingen met Kroatië zijn aanzienlijk gevorderd. De voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië wacht als kandidaat op de start van de onderhandelingen, en we hebben een netwerk van stabilisatie- en associatieovereenkomsten opgezet. Kosovo is in alle belangrijke ontwikkelingen van dit jaar stabiel gebleven.

We mogen deze resultaten niet in gevaar brengen door enige vorm van zelfgenoegzaamheid of afleiding door andere zaken, die soms urgenter kunnen zijn. Veel mensen zullen vragen hebben over de uitbreiding van de EU te midden van een economische crisis, de discussies hierover zullen vermoedelijk verder oplopen naarmate we de volgende verkiezingen van dit Parlement naderen.

Dat is begrijpelijk en ik voel mee in het leed van onze burgers als het gaat om hun toekomst, werkgelegenheid en welvaart. Tegelijkertijd mogen we de EU-uitbreiding niet als zondebok gebruiken voor zaken die hieraan niet te wijten zijn. We kunnen onze eigen binnenlandse economische en sociale problemen niet afschuiven op de EU-uitbreiding. Daarom dient er een publiek debat plaats te vinden op basis van juiste informatie zodat wij op dit gebied niet verslappen, maar verder komen.

Er zijn stemmen opgegaan voor consolidatie van de Europese Unie. Dat is precies wat wij de afgelopen jaren hebben gedaan sinds de hernieuwde consensus inzake de uitbreiding, die in december 2006 door de Europese Raad en door het Europees Parlement werd goedgekeurd. De kern van deze hernieuwde consensus is niet om nieuwe verplichtingen aan te gaan, maar om de bestaande verplichtingen te behouden en te respecteren. Met andere woorden, als de landen van de Westelijke Balkan aan de gestelde voorwaarden voldoen, kunnen zij de weg naar het lidmaatschap van de EU inslaan.

In deze context ben ik bijzonder verheugd over het verslag van mevrouw Ibrisagic. Hierin wordt terecht beklemtoond hoe belangrijk het is dat de Westelijke Balkan een Europese toekomst geboden wordt. Het is de belangrijkste motor achter de dringend noodzakelijke hervorming en stabilisatie van de Westelijke Balkan. Tien jaar na de verschrikkelijke gebeurtenissen in Kosovo moeten we ons opnieuw realiseren welke kracht het Europees perspectief biedt. Het draagt nog altijd bij aan de consolidatie van stabiliteit en vrede in een regio die in feite onze eigen voortuin is – niet achtertuin, maar voortuin.

We kunnen geen sabbatsverlof nemen van ons werk voor vrede en stabiliteit in Europa. Terwijl de institutionele hervorming van de Europese Unie gaande is, moeten we parallel daaraan blijven werken aan een zorgvuldig en geleidelijk toetredingsproces in de Westelijke Balkan, waardoor zowel de instellingen als het maatschappelijk middenveld daar worden versterkt.

De toetredingsonderhandelingen met Kroatië zijn tot voor kort goed verlopen. Om die reden stelde de Commissie in november 2008 een indicatieve routekaart voor om tegen het einde van 2009 de slotfase van de toetredingsonderhandelingen in te gaan, mits Kroatië aan de voorwaarden zou voldoen. Er moet nog steeds veel werk gedaan worden en tal van hervormingen moeten nog verder worden doorgevoerd door Kroatië. Helaas liggen de onderhandelingen op dit moment stil vanwege het grensgeschil tussen Kroatië en Slovenië. Dit is een bilaterale kwestie die de facto nu een Europees probleem geworden is.

Sinds januari heb ik in nauwe samenwerking met het Tsjechische voorzitterschap en het trio van de Tsjechische, Franse en Zweedse regering het initiatief genomen om te helpen bij het vinden van een oplossing. Het doel is om een oplossing te vinden voor het grensgeschil en tegelijkertijd de toetredingsonderhandelingen van Kroatië weer op gang te brengen. Dit proces is nog gaande en het heeft veel geduld en doorzettingsvermogen gevergd om de voortgang te waarborgen. Wij hebben gisteren een hele dag gesprekken gevoerd met de ministers van Buitenlandse Zaken van Slovenië en Kroatië en het landentrio. Ik wil erop vertrouwen dat wij snel vooruitgang zullen boeken en deze obstakels zullen overwinnen zodat de toetredingsonderhandelingen met Kroatië snel kunnen worden hervat.

Wat betreft de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, ik ben zeer ingenomen over het al met al positieve verloop van de presidents- en gemeenteraadsverkiezingen. De afgelopen maanden hebben we telkens opnieuw beklemtoond hoe belangrijk deze verkiezingen zijn voor de Europese toekomst van het land. Macedonië heeft positief gereageerd op onze boodschap en heeft zodoende bevestigd dat het bereid is verder te gaan in het toetredingsproces. Er moeten echter belangrijke hervormingen worden doorgevoerd. Nu is het tijd om de zeilen bij te zetten zodat wordt voldaan aan de voorwaarden voor het openen van de toetredingsonderhandelingen.

Ik wil Doris Pack bedanken voor haar ontwerp-resolutie en ben blij dat wij vandaag, op een cruciaal moment, van gedachten kunnen wisselen over Bosnië en Herzegovina. Het afgelopen jaar hebben Bosnië en Herzegovina goede vorderingen gemaakt op het traject van Europese integratie, met name door ondertekening van de Stabilisatie- en associatieovereenkomst en de inwerkingtreding van de interim-overeenkomst. Ook tijdens de afgelopen maanden waren er positieve ontwikkelingen, zoals het Verdrag van Prud, vooruitgang in de Brcko-kwestie en stappen ter voorbereiding van de volkstelling in 2011. Verder loopt de uitvoering van de interim-SAO over het algemeen op schema.

Hoewel we streng moeten zijn als het gaat om de "5+2"-voorwaarden voor sluiting van het bureau van de hoge vertegenwoordiger, is het nu mogelijk dat hieraan de komende maand wordt voldaan. De recente stappen in het kader van de opstelling van een inventaris van staatseigendommen is in dit opzicht ook positief.

We mogen hier echter, net als in de rest van de regio, niet achteroverleunen. De hervorming is in het algemeen traag verlopen, ook als het gaat om de belangrijkste EU-prioriteiten, en er liggen nog steeds uitdagingen. De nationalistische retoriek is nog altijd duidelijk aanwezig en leidt tot onnodige politieke spanningen. Hier moet verandering in komen als Bosnië en Herzegovina hun Europese koers willen aanhouden en niet achterop willen raken bij hun buurlanden.

De Servische regering blijft zich inspannen voor de realisatie van haar Europese agenda, en er zijn de afgelopen tijd verschillende positieve ontwikkelingen geweest. Een essentieel punt is echter dat het land ook onder de toenemende negatieve gevolgen van de mondiale financiële crisis de belangrijkste hervormingsmaatregelen niet uit het oog verliest. Het proces van structurele aanpassing moet doorgaan en het land moet aan de verplichtingen voldoen, met name als het gaat om de rechterlijke macht en de rechtsorde.

We onderzoeken op dit moment of er manieren zijn om de gevolgen van de financiële crisis te verzachten, hierbij werk ik samen met mijn collega, Joaquín Almunia. We kijken bijvoorbeeld naar ons IPA-programma, waarbij we overwegen een deel van het nationaal totaalbedrag van 2009 om te zetten in rechtstreekse begrotingssteun, mede met steun van de internationale financiële instellingen.

Wij waarderen de voortdurende steun van het Parlement voor de inspanningen van de EU in Kosovo, dat nog steeds een Europese prioriteit is met een centrale betekenis voor de regionale stabiliteit. De Europese Raad heeft herhaaldelijk bevestigd dat Kosovo een Europees perspectief deelt samen met de rest van de Westelijke Balkan. De Raad heeft de Commissie verzocht communautaire instrumenten in te zetten ter bevordering van de economische en politieke ontwikkeling en om maatregelen in deze richting voor te stellen.

Dit najaar zal de Commissie hierover een studie presenteren. We zullen onderzoeken hoe Kosovo als onderdeel van de grotere regio kan toewerken naar integratie in de Europese Unie in het kader van het stabilisatie- en associatieproces.

Tot slot, gelet op het algemene beeld van 2009 en de Westelijke Balkan als geheel, is er veel vooruitgang geboekt op het gebied van visumliberalisatie, hetgeen mijns inziens aantoont dat als de juiste stimulans gegeven wordt, de landen reageren met effectieve hervormingen. Dit is waarschijnlijk het EU-beleid dat het belangrijkste is voor de gewone bevolking – de gewone burgers – van de Westelijke Balkan. Wij hopen voor het einde van het Tsjechische voorzitterschap een voorstel in te dienen voor vrij reizen zonder visumverplichting voor de landen die op dit punt het verst gevorderd zijn en aan de gestelde voorwaarden voldoen. Daarmee zou de weg vrij zijn voor besluiten van de Raad om tegen het einde van 2009 vrij reizen zonder visumverplichting te realiseren voor de verst gevorderde landen.

Beste vrienden, ik reken op uw steun voor deze essentiële visumkwestie en, in bredere zin, voor het Europees perspectief van de Westelijke Balkan.

**Bastiaan Belder**, rapporteur voor advies van de Commissie internationale handel. – De Commissie internationale handel onderstreept in haar advies bij het loffelijke verslag van collega Ibrisagic het belang van een tastbaar vooruitzicht op EU-lidmaatschap voor de politieke en economische ontwikkeling van de staten van de Westelijke Balkan.

Wanneer echter in de regio zelf sprake is van een monopolieachtige marktmacht in essentiële economische sectoren werpt zo een situatie een dubbele blokkade op, zeker wanneer deze gepaard gaat met partijpolitieke vervlechting. De interne ontwikkeling stagneert en Europese firma's blijven weg. Hét voorbeeld bij uitstek hiervan levert het ongehinderde optreden van Delta Holding in Servië met als "octopus" haar invloedrijke directeur Miroslav Mišković. De commissaris heeft hem in oktober nog ontmoet.



Commissie, welke tegenacties heeft u tot dusver ondernomen richting Belgrado? Al in mei 2007 riep een uitgelekt rapport van de Amerikaanse ambassade ter plaatse dringend op het monopolie van Delta Holding te beëindigen, voor Servië's welzijn en voor Servië's Europese integratie. De commissaris sprak over een motor voor ontwikkeling. Nou, er zit erg veel zand in die Servische motor.

**Doris Pack**, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (DE) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren, toen in het najaar van het afgelopen jaar het zogeheten Verdrag van Prud werd gesloten waarbij de vertegenwoordigers van de drie belangrijkste partijen in Bosnië-Herzegovina afspraken maakten over gemeenschappelijke politieke stappen op tal van politieke terreinen, koesterden wij allen de hoop dat er nu in het politieke leven werkelijk iets zou veranderen. Maar waar staan we vandaag? Het waren grotendeels loze beloften die bij nader inzien op niets zijn uitgelopen. De etnische scheiding in Bosnië-Herzegovina is dieper geworden. Het wantrouwen is gegroeid. Er wordt geen aandacht besteed aan het aanpakken van problemen, in plaats daarvan wordt de bevolking gemanipuleerd door een onverantwoord beleid dat louter op etnische criteria is gebaseerd. De bevolking in Bosnië-Herzegovina heeft goede opleidingskansen nodig, een goed rechtssysteem, een goede werkgelegenheid, kortom, de hoop op een betere toekomst.

De EU helpt dit land al jaren met tal van financiële middelen, met manpower, maar er moeten natuurlijk ook bestuurlijke structuren zijn die deze steun kunnen opnemen en inzetten. Ik wil drie belangrijke punten noemen. De kwestie staatseigendom moet worden opgelost. Er moet een hervorming van de grondwet komen, die politiek en maatschappelijk breed gedragen wordt. Alleen de volledige staat Bosnië-Herzegovina kan tot de EU toetreden.

De routekaart voor de visumliberalisatie moet worden uitgevoerd. De burgers willen zich, net als hun politici, vrij kunnen bewegen. Daarom moeten de politici ervoor zorgen dat aan het einde van dit jaar het groene licht wordt gegeven. De burgers hebben een goed functionerend rechtssysteem nodig, niet een systeem dat bij elke persoon anders rechtspreekt. Er is sprake van een groeiende frustratie en daarom is het dringend noodzakelijk dat het maatschappelijk middenveld zich op alle terreinen luider laat horen, zodat de politici aan hun eigenlijke taken worden herinnerd.

Het is echter moeilijk om van de invloed van de partijpolitieke strijd los te komen, aangezien deze het gehele land overheerst. De weinige banen die aangeboden worden, zijn afhankelijk van de gunst van de partijen. Wij wensen de hoge vertegenwoordiger veel succes en hopen dat hij de gordiaanse knoop van passiviteit, van *laissez-faire* en *laissez-aller* onder politici zal doorhakken, zodat de rust en stabiliteit eindelijk zullen terugkeren en de bevolking een rooskleuriger toekomst krijgt dan zij nu heeft.

#### **VOORZITTER: Manuel António DOS SANTOS**

*Ondervoorzitter*

**Hannes Swoboda**, *namens de PSE-Fractie.* – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ten eerste wil ik de beide rapporteurs namens de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement bedanken. De opgestelde verslagen zijn weer voortreffelijk en kunnen rekenen op een brede steun.

Ik wil ingaan op datgene wat commissaris Rehn heeft gezegd, omdat het de centrale boodschap van dit debat lijkt te zijn. Het proces van de integratie, van de toenadering van de landen van Zuidoost-Europa mag niet worden onderbroken, en wel niet alleen in het belang van deze landen, maar ook in ons eigen belang. De commissaris gaf aan dat men in de Commissie realistisch moet zijn. Wellicht zouden we in dit Parlement wat meer idealistisch kunnen zijn. Uiteindelijk zullen ook wij ons echter realistisch moeten opstellen. Het is een moeizame en lange weg en het doel is niet van vandaag op morgen bereikt. Daarom zijn de opmerkingen die ik hier en daar hoor in de trant van “we nemen Kroatië er nog bij, maar dan is het weer een tijdlang afgelopen” een verkeerd signaal. Al datgene wat collega Doris Pack wenst en waartoe zij terecht oproept, zal niet gebeuren als de mensen daar het gevoel hebben dat zij bij voorbaat niet gewenst zijn in deze Europese Unie en dat hun toetreding hoe dan ook lang vertraagd zal worden.

Het tweede punt waarop we moeten hameren is dat de bilaterale problemen waarover wij nu bezorgd zijn, althans de procedure, het proces, op dezelfde manier moeten worden opgelost als alle bilaterale kwesties; in de toekomst moeten ze worden aangepakt voordat de onderhandelingen gestart worden. Zo kunnen we voorkomen dat het onderhandelingsproces hierdoor belast wordt.

Ten derde is ook de boodschap van de minister buitengewoon belangrijk. Wij kunnen niet het werk van de mensen en de politici in de desbetreffende landen uitvoeren. Dat moeten de mensen in deze landen zelf doen. De politieke krachten moeten – zoals werd gezegd door Doris Pack – hun eigen problemen oplossen. Dan

is de weg naar de Europese Unie vrij, en die weg moet afhangen van de resultaten die in de landen geboekt worden, niet van onze bereidheid. Onze bereidheid moet er wel zijn.

**Johannes Lebech, namens de ALDE-Fractie.** – (DA) Mijnheer de Voorzitter, de hoofdlijn van de door mevrouw Ibrisagic opgestelde ontwerpresolutie over de Westelijke Balkan is zeer helder. In de resolutie wordt benadrukt dat er een verband bestaat tussen hervormingen in de regio en de kansen van de betrokken landen om toe te treden tot de EU. Dit is de dynamiek die we met zoveel succes hebben toegepast bij de laatste grote uitbreiding van de EU. In de ontwerpresolutie wordt gewezen op een aantal praktische gebieden waarop de landen nog beter kunnen presteren en op de vele welbekende problemen die in de regio voorkomen. Echter, ik vind het vandaag de dag ook van groot belang om tegenover deze landen, hun politici en hun bevolkingen te benadrukken dat zij zelf ook hun steentje moeten bijdragen. Ook zij moeten actief aan het proces deelnemen, want niet alleen de Europese Unie moet voor resultaten zorgen, het integratieproces moet ook vanuit de landen zelf worden bevorderd. Daarbij gaat het om de strijd tegen corruptie en criminaliteit en om het creëren van een sterk maatschappelijk middenveld en van een op kennis gebaseerde economie en samenleving. Dat is het proces dat wij willen zien, zodat we uit kunnen kijken naar het moment in de toekomst waarop alle landen in de Westelijke Balkan volwaardige lidstaten van de Europese Unie zullen zijn, wat de basis is van gegarandeerde vrede, veiligheid en samenwerking, ook in dat deel van Europa.

**Paul Marie Coûteaux, namens de IND/DEM-Fractie.** – (FR) Mijnheer de Voorzitter, een verslag als dit kunnen wij onmogelijk steunen. Allereerst zijn de voortdurende verwijzingen naar het Verdrag van Lissabon onaanvaardbaar, aangezien dat Verdrag niet geratificeerd is en waarschijnlijk nooit geratificeerd zal worden ook. U zult eraan moeten wennen dat de poging om een onvervalste superstaat op te tuigen, die acht jaar geleden werd ingezet met de grote Conventie van Giscard, echt gestrand is.

Wat wij vooral niet kunnen accepteren is de ironische toonzetting van een verslag waarvan de titel alleen al, "Consolidatie van stabiliteit en welvaart in de Westelijke Balkan", verbijsterend hypocriet is. Het is helemaal een verbijsterend verslag, waarin vanuit het duidelijke streven om de toetreding van nieuwe landen, te weten Bosnië, het zogenaamde Macedonië, Albanië en – waarom niet – Kosovo, voor te bereiden, net gedaan wordt alsof de huidige situatie op de Balkan stabiel is, waarbij volstrekt wordt voorbijgegaan aan het vreselijke spel dat de twee grote grootmachten, de Verenigde Staten en Duitsland, hebben gespeeld door ijverig mee te werken aan de politieke desintegratie van de gehele regio.

Ik wil eraan herinneren dat de NAVO er daartoe zelfs niet voor is teruggedeinsd om de hoofdstad van een Europees land, Belgrado, te bombarderen. Natuurlijk zal de tiende verjaardag van die zwarte bladzijde uit de geschiedenis over enkele dagen in stilte voorbijgaan, maar ik hecht eraan om deze hier in herinnering te roepen.

Kosovo is het symbool bij uitstek voor deze exercitie van politieke desintegratie. Het is evident welk voordeel deze grootmachten kunnen trekken uit een dergelijke zone van rechteloosheid, die doorgang biedt aan alle vormen van smokkel en die uiteraard o zo goed van pas komt voor de vestiging van militaire bases in het hart van ons continent.

Maar Kosovo toont het ware gezicht van een politiek die gericht is op de balkanisering van Europa. Dat is Europa op z'n Duits, het Europa van de regio's of van de etnische groepen, dat Europa van honderd vlaggen dat, door de natiestaten uit te weg te ruimen, langzaam maar zeker de nationale volkswil zal ondermijnen om de volkeren te ontwapenen en uit te leveren aan allerhande oligarchieën.

Dit alles wordt in het verslag verzwegen. In stilte, zoals gebruikelijk verborgen achter het masker van de goede bedoelingen, wordt Europa gebalkaniseerd en geneutraliseerd, totdat het uit de geschiedenis is gewist. Maar het is de geschiedenis die over dit alles zal oordelen. Tot die tijd, dames en heren, houd ik mij verre van uw bezigheden.

**Charles Tannock (PPE-DE).** – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het verslag-Ibrisagic benadrukt vanzelfsprekend dat de stabiliteit in de Westelijke Balkan onze grootste prioriteit is. In feite is het EU-lidmaatschap in mijn optiek de lijm die de regio samenbindt in vrede en stabiliteit. Wij verwachten nog steeds dat Kroatië het eerstvolgende land is dat tot de EU zal toetreden, maar dan moet eerst het grensgeschil met Slovenië worden bijgelegd. Het is overigens natuurlijk mogelijk dat het kleine IJsland nog eerder lid wordt.

De werkelijkheid is echter een stuk complexer, denk aan Bosnië na het Dayton-akkoord, Herzegovina dat nog een lange weg te gaan heeft voordat het een echte natie is, en Griekenland dat de vooruitgang van Macedonië blokkeert vanwege de naamkwestie. Denk ook aan de kredietschaarste en de algemene Duitse

en Franse bezwaren tegen verdere uitbreiding als het Lissabon-Verdrag niet is geratificeerd, hoewel dit naar mijn idee slechts een voorwendsel is om iedere uitbreiding te stoppen.

Het besluit van vele EU-landen en de VS om Kosovo als onafhankelijk land te erkennen, heeft ook nieuwe scheidslijnen veroorzaakt in een regio die in het verleden al zo zwaar onder verdeeldheid heeft geleden. We weten al dat Kosovo geen lid van de EU kan worden, aangezien het door een aantal lidstaten niet zal worden erkend. Voor het lidmaatschap van de VN geldt een vergelijkbare situatie. De buurlanden Servië, Montenegro en Macedonië daarentegen komen langzaam dichtbij het einddoel van EU-lidmaatschap. Kosovo kan hierdoor eindigen als een geïsoleerde enclave die geen kans maakt op EU-lidmaatschap, maar wel decennialang zal leunen op de belastinggelden van de Europese belastingbetalers.

De poging om de kwestie op te lossen door internationaal eenzijdig optreden heeft meer problemen veroorzaakt dan opgelost, vooral in de regio zelf. Een meer evenwichtige en evenredige aanpak had de bevolking van Kosovo uiteindelijk de mogelijkheid kunnen bieden om van de voordelen van EU-lidmaatschap te profiteren. Geduld is een schone zaak, niet in de laatste plaats in buitenlands beleid.

**Libor Rouček (PSE).** - (CS) Dames en heren, de Europese Unie mag ook in deze tijden van economische crisis niet vergeten welke beloftes zij gedaan heeft aan de landen van de Westelijke Balkan op het stuk van de toekomstige uitbreiding van de Unie. Ik ben dan ook ingenomen met dit debat, waarmee dit engagement wordt bevestigd. De Europese integratie is van levensbelang voor alle inwoners van de Westelijke Balkan, met inbegrip van de inwoners van Bosnië-Herzegovina, het land waaraan wij in het debat van vandaag speciale aandacht besteden. Wat dit betreft dient er nog weer eens aan herinnerd te worden dat het toekomstige lidmaatschap van de Unie in het vooruitzicht gesteld werd aan Bosnië-Herzegovina in zijn geheel en niet aan de verschillende onderdelen ervan. Om die reden - en daar hebben we reeds meerdere malen op gewezen - dienen de voor de toetreding tot de Europese Unie benodigde hervormingen voortvarend ter hand te worden genomen. Er dient middels een grondwetswijziging een naar behoren functionerende centrale overheid in het leven te worden geroepen, voorzien van de daartoe benodigde wetgevende, begrotingstechnische, uitvoerende alsook rechtsprekende bevoegdheden. Alleen op die manier zal deze overheid in staat zijn te zorgen voor zowel een goed functionerende interne markt als voor politieke en economische en sociale cohesie; alleen op die manier zal zij in staat zijn de belangen van het land in het buitenland te behartigen, ooit op een dag zelfs als lid van de Europese Unie. Ik zou graag de landen van de Westelijke Balkan, de Raad alsook de Commissie willen oproepen zich extra in te spannen voor afschaffing van de visumplicht. De weg naar de Europese Unie zou er voor de landen van de Westelijke Balkan veel makkelijker op worden indien er geen visumplicht meer was en er sprake was van vrij verkeer van personen.

**Jules Maaten (ALDE).** - Ik zal alleen ingaan op het onderwerp Bosnië en de resolutie van mevrouw Pack die wij morgen zeer graag zullen ondersteunen.

Praten over Bosnië is altijd frustrerend en ik ben blij dat de commissaris ook een aantal positieve punten heeft weten te noemen ten aanzien van de ontwikkelingen in Bosnië. Toch stel je jezelf soms de vraag of het glas nu halfvol of halfleeg is. Ik vraag me wel eens af waar het glas eigenlijk gebleven is, als je het over Bosnië hebt.

De heer Swoboda zei zojuist dat een probleem met de ontwikkelingen daar is dat men het gevoel heeft dat wat er ook verandert wordt, er toch niet toegetreden wordt. Ik heb eigenlijk wel eens de omgekeerde indruk als ik daar praat met mensen, namelijk dat zij zeggen: "Ook als wij niet veranderen, wij zullen toch wel toetreden want zij willen ons er zo graag bij hebben". Om welke van de twee misverstanden het ook gaat, wij moeten ze allebei uit de weg ruimen.

Als er wordt hervormd en als men gaat werken aan een behoorlijk rechtssysteem en aan het bestrijden van bureaucratie, dan is het Europese perspectief reëel. Maar als dat niet gebeurt, dan is het dat niet. Die boodschap moet duidelijk overkomen en ik vind dat de resolutie van mevrouw Pack daarin voortreffelijk slaagt.

**Pierre Pribetich (PSE).** - (FR) Mijnheer de Voorzitter, stabiliteit en welvaart in de Balkan, dat is een doelstelling, dat is dé doelstelling, want het achterliggende streven is vrede op ons continent.

Ja, het toetredingsproces is een instrument, maar dat toetredingsproces mag niet van lieverlee veranderen in een kleed van Penelope, dat wil zeggen dat we 's nachts uithalen wat we overdag geweven hebben.

De Balkan heeft een natuurlijke roeping om deel uit te maken van de Europese Unie. Dat is een duidelijk politiek streven, een licht dat, vooral voor de volkeren, een signaal vormt.

Ik heb het niet over uitbreiding, maar wat vooral moet gebeuren is dat we de integratie van die landen en die regio's van dat Balkangebied bevorderen. Ja, we moeten eisen stellen, op het vlak van democratie, op het vlak van de rechtsstaat, maar die eisen aangrijpen om die integratie uit te stellen is mijns inziens een fundamentele politieke fout. Als bewijs daarvoor wil ik vooral de problemen aanvoeren van de bilaterale conflicten. We moeten het eens zien te worden – en dat staat ook in het verslag – over een procedure voor de oplossing van bilaterale problemen, maar zonder dat dat het toetredingsproces lam legt. Op die manier kunnen we voortbouwen aan onze Europese Unie, uitgebreid met alle landen van de Balkan.

**Angelika Beer (Verts/ALE).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, ik wil commissaris Rehn bedanken omdat hij vandaag weer een algemeen overzicht van de Westelijke Balkan heeft gegeven.

Ik ben net terug uit Macedonië en Kosovo en wil drie punten aanstippen. Het eerste punt is de verdeeldheid van de Europese Unie. Als deze verdeeldheid binnen het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid blijft bestaan, zal er geen stabiliteit komen en zullen de etnische grenzen op de Balkan blijven bestaan.

Ten tweede: de strategie van de CDU, de Duitse conservatieven, is zogezegd als een bom op de Balkan ingeslagen, omdat hierdoor de geloofwaardigheid van het Europees perspectief wordt ondermijnd. Als de Europese verkiezingen zo gevoerd worden, kunnen er weer conflicten op de Balkan ontstaan.

Ten derde noem ik een punt dat onmiddellijke actie vereist, om het perspectief niet alleen te handhaven, maar ook concreet te maken: Griekenland moet met het oog op het NAVO-lidmaatschap van Macedonië de blokkade opheffen en wij moeten gemeenschappelijk de onafhankelijkheid van Kosovo erkennen, anders wordt onze EULEX-missie geschaad.

**Erik Meijer (GUE/NGL).** - Bosnië-Herzegovina is eigenlijk een Joegoslavië in het klein, een federatie waarin verschillende volkeren voor de keuze staan om vreedzaam samen te leven of onderling conflicten over grondgebied uit te vechten.

Sinds het uiteenvallen van Joegoslavië in 1992 wordt geprobeerd om van Bosnië-Herzegovina een eenheidsstaat te maken, maar dat is niet gelukt. Ik verwacht dat dit ook in de nabije en verre toekomst niet mogelijk zal zijn. Overeenstemming tussen de drie volkeren en hun politieke leiders over een doelmatig bestuur is pas mogelijk als niemand zich meer bedreigd voelt door de anderen of door de buitenwereld. Pas nadat de hoge vertegenwoordiger van de Europese Unie en de buitenlandse militairen uit dit land zijn teruggetrokken wordt een binnenlands compromis mogelijk. Tot dan zal de stagnatie voortduren.

Daarom stem ik niet in met de voorgestelde resolutie over dit land, die slechts kan leiden tot de voortzetting van het protectoraat en daardoor van de stagnatie. Wij moeten er rekening mee houden dat Bosnië-Herzegovina in hoofdzaak wordt bewoond door drie volkeren die geen van alle de meerderheid in dit land uitmaken en een deel daarvan voelt zich verbonden met Servië, een deel met Kroatië en een deel wil een eigen Bosnische identiteit benadrukken. Daarmee moeten wij rekening houden.

**Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE).** – (BG) Mijnheer de Voorzitter, het is mij een genoegen om deel te nemen aan het debat over dit document, dat benadrukt dat de beste basis voor de toekomst van alle landen in de regio hun volledige integratie als lidstaten van de Europese Unie is.

De Balkan is een Europese regio. Dat is zo en dat zal altijd zo blijven. De bevordering van samenwerking op regionaal niveau dient altijd een van de fundamentele beleidsvormen van de Europese Unie te zijn. Ik wil de aandacht vestigen op de noodzaak om de interparlementaire dialoog op regionaal niveau als belangrijk onderdeel in het Europese integratieproces te ondersteunen.

De EU-lidstaten in de regio kunnen in dit proces een belangrijke rol spelen. De beleidsvormen en beginselen van het Stabiliteitspact die van de Westelijke Balkan een gebied van veiligheid en stabiliteit moeten maken, worden door het Regionaal Samenwerkingscentrum succesvol voortgezet en hoog gehouden. Daarom is steun voor de activiteiten van dit Centrum van groot belang.

Ik sta achter de opheffing van de visumregeling als belangrijke stap naar de integratie van de Westelijke Balkan.

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** – (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren. Ik zou u graag hartelijk willen bedanken voor dit buitengewoon nuttige debat. Ik ben ook zeer ingenomen met het feit dat alle lidstaten van de EU achter de gedachte van versoepeling van de visumplicht voor de landen van de Westelijke Balkan staan. Ik sluit mij dan ook helemaal aan bij de heer Rouček die hiertoe een dringend appèl op u deed. Intensivering van de contacten tussen de burgers van de landen van de Westelijke Balkan en de burgers van

de EU is inderdaad zonder enige twijfel een stap in de goede richting en zal ook mede helpen het gevoel van relatief isolement in deze landen uit de weg te ruimen, alsook bijdragen aan de totstandbrenging van een Europa zonder barrières. Verder vind ik dat de huidige economische crisis geen excuus mag zijn voor vertraging van het uitbreidingsproces en ik sluit mij wat dat betreft aan bij sprekers als de heer Rouček. Voor de stabiliteit van de regio is het juist van eminent belang dat dit proces zijn dynamiek niet verliest.

Verder ben ik buitengewoon ingenomen met de vooruitgang bij de behandeling van het verzoek van Montenegro om toetreding tot de Europese Unie. Dit verzoek zal een dezer dagen aan de Commissie overhandigd worden ter beoordeling. Het voorzitterschap beschouwt deze stap als een uitermate belangrijk signaal voor de hele regio. Ook vinden we de hervatting van de toetredingsonderhandelingen met Kroatië een buitengewoon positieve ontwikkeling. De belasting van de uitbreidingsagenda met allerlei bilaterale problemen zien we echter met lede ogen aan. Verder zou er gewerkt moeten worden aan vooruitgang op het gebied van de Europese integratie van Servië. Voorwaarde daartoe is dat het land volledig samenwerkt met het desbetreffende internationale tribunaal en dat het de laatste verdachten aanhoudt en overhandigt aan justitie. Het voorzitterschap doet zijn uiterste best om ervoor te zorgen dat ook de Europese Unie de interimovereenkomst betreffende de handel en aanverwante zaken ten uitvoer legt, zodat daaropvolgend een aanvang kan worden genomen met het ratificatieproces van de een jaar geleden gesloten stabilisatie- en associatieovereenkomst. Het belang van het stabilisatie- en associatieproces voor de algehele hervormingen in Servië en voor de ondersteuning van de zich met name in pro-Europese bewoordingen uitlatende regering, is niet onaanzienlijk. De presidentsverkiezingen en de lokale verkiezingen in de voormalige Joegoslavische republiek Macedonië voldeden aan het merendeel van de internationale normen en de algemeen erkende voorwaarden voor een vrij en democratisch verloop van het verkiezingsproces. Het is echter duidelijk dat het land zonder oplossing van het bilaterale conflict over zijn naam zeer weinig kans heeft op verdere vooruitgang op de weg naar de status van kandidaat-lidstaat.

Dan hebben we nog Bosnië-Herzegovina. Wel, dat land moet nog de nodige vooruitgang laten zien. De afhankelijkheid van de internationale gemeenschap is niet erg bevorderlijk maar vormt eerder een inbreuk op het verantwoordelijkheidsbeginsel en ontdoet de politici in het land van hun verantwoordelijkheid, zoals de heer Swoboda zojuist terecht opmerkte. Ik zou graag van deze gelegenheid gebruik willen maken om de politieke leiders van Bosnië-Herzegovina op te roepen zich actief in te spannen en het land naar een betere toekomst te leiden. Het is volledig contraproductief te trachten weer politiek te bedrijven op etnische basis, zoals mevrouw Doris Pack zeer treffend verwoordde. De overgang van het Bureau van de hoge vertegenwoordiger naar een versterkt Bureau van de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie zoals die gepland is, betekent niet dat de internationale gemeenschap of de Europese Unie Bosnië-Herzegovina in de steek laat. Integendeel, de Europese Unie is er om te helpen en is zich er volledig van bewust dat Bosnië-Herzegovina niet een zoveelste belangstellende is voor EU-lidmaatschap, maar dat het juist een zeer bijzondere geval is met zijn eigen gevoeligheden en problemen. De Europese Unie wil als onderdeel van haar strategie een op maat gesneden Bureau en beleid op poten zetten en is bereid om de algehele coördinatie van de activiteiten van de internationale gemeenschap in Bosnië-Herzegovina op zich te nemen. We gaan daar echter pas toe over wanneer Bosnië-Herzegovina zelf aantoonst dat het goed op deze belangrijke kwalitatieve verandering is voorbereid. Met de ondertekening van de stabilisatie- en associatieovereenkomst is de eerste grote stap op weg naar Europa reeds gezet, maar dat was pas het begin. We zijn ten volste bereid om ook in de toekomst de nodige ondersteuning te bieden in dit onvermijdelijk langdurige proces.

Het jaar 2009 is een belangrijk jaar en zou voor de toekomst van Bosnië-Herzegovina wel eens van doorslaggevende betekenis kunnen zijn. Allereerst is er de overgang van het Bureau van de hoge vertegenwoordiger naar het Bureau van de speciale vertegenwoordiger van de Europese Unie; die is nu binnen handbereik en vormt een belangrijke stap waarmee Bosnië-Herzegovina zich uit zijn afhankelijke positie kan bevrijden. Ten tweede dient de periode na de algemene verkiezingen in 2010 zoveel mogelijk gebruikt te worden voor de uitvoering van het broodnodige hervormingsprogramma, waaronder de hervorming van de grondwet, zoals mevrouw Pack zeer terecht opmerkte. Ten derde is er in de hele regio vooruitgang geboekt. Bosnië-Herzegovina kan het zich eenvoudigweg niet veroorloven om daarbij achter te blijven. Geachte voorzitter, dames en heren, ik zou graag willen afsluiten met te zeggen dat wij allemaal hetzelfde doel nastreven. We willen allemaal dat Bosnië-Herzegovina vooruitgang boekt. We zijn ingenomen met de steun die we hiervoor van u, leden van het Europees Parlement, mogen ontvangen.

**Olli Rehn**, lid van de Commissie. – (FI) Geachte Voorzitter, dames en heren. Ik zou graag iedereen willen bedanken voor dit met veel verantwoordelijkheidsgevoel gevoerde debat en ook voor uw steun voor het Europese standpunt met betrekking tot de Westelijke Balkan. Ook ik maak me, net zoals afgevaardigden als mevrouw Pack, de heer Swoboda en de heer Maaten de nodige zorgen over de politieke ontwikkeling van Bosnië-Herzegovina.

Het lijkt soms wel alsof Bosnië-Herzegovina een onuitputtelijk talent heeft om politieke spanningen te creëren of deze nieuw leven in te blazen, ook al zegt het gezonde verstand ons dat er nu toch wel verbeteringen zouden moeten komen in een andere richting en dat politieke verzoening nu zo langzamerhand onderdeel zou moeten gaan uitmaken van de politieke toekomst van Bosnië-Herzegovina.

Ik ben het met de heer Maaten eens dat alle landen in de Westelijke Balkan ervan uitgaan dat ze ooit op een dag toe zullen treden tot de Europese Unie, zodra zij voldoen aan de voorwaarden voor het EU-lidmaatschap overeenkomstig de Kopenhagencriteria. Voor Bosnië-Herzegovina geldt dat evenzeer. Om duidelijk te zijn: er gelden hier geen speciale voorwaarden, er zijn geen sluiproutes en er valt ook niks af te pingelen. Eenieder die dit denkt, zit er faliekant naast. Het is erg belangrijk dat dit besef nu ook goed doordringt in het politieke debat van Bosnië-Herzegovina zelf, zodat de burgers aldaar hun eigen conclusies kunnen trekken over wat voor een soort beleid zij mogen verwachten van democratisch gekozen politici.

De toekomst van Bosnië-Herzegovina zie ik, mede op basis van mijn samenwerking met Javier Solana met wie ik meerdere mededelingen over de toekomst van het land en de rol van de Europese Unie aldaar het licht heb doen zien, als volgt: allereerst is het ons doel om het Dayton-tijdperk steeds verder achter ons te laten en meer en meer het Brussel-tijdperk binnen te treden, oftewel weg van het tijdperk van de hoge vertegenwoordiger van de internationale gemeenschap richting de versterkte aanwezigheid van de Europese Unie in Bosnië-Herzegovina. Dat betekent wellicht ook in de richting van het "twee-pettensysteem" met de bijzondere vertegenwoordiger van de EU aan de ene en het Hoofd van de vertegenwoordiging van de Europese Commissie aan de andere kant. Op die manier kunnen we de Europese politieke en economische middelen het meest optimaal inzetten.

Uiteraard kan een protectoraat geen lid worden van de EU. Om die reden is deze transitie een organisch ingrediënt, een vitaal element van de nauwere betrekkingen van Bosnië-Herzegovina met de Europese Unie. Ook om die reden is het in het belang van de politici in het land en met name van zijn burgers dat voldaan wordt aan alle voorwaarden en elementen van dit veranderingsproces.

Deze kwestie is tevens van politiek belang, want het is wel heel gemakkelijk om de internationale gemeenschap de schuld te geven van de problemen van Bosnië-Herzegovina als mensen niet bereid zijn om zelf in de spiegel te kijken. Het is wel heel gemakkelijk om de hoge vertegenwoordiger overal de schuld van te geven terwijl je eigenlijk juist zou moeten proberen te onderhandelen en tot overeenstemming te komen met je eigen landgenoten. Ik hoop dat wat dit betreft de politieke cultuur van Bosnië-Herzegovina zal verbeteren en tot wasdom zal komen en dat ook de media van het land hun verantwoordelijkheid zullen nemen door ervoor te zorgen dat allerhande negatieve, nationalistische berichtgeving niet nog meer ruimte krijgt dan nu al het geval is in het land.

Ten tweede dient het land zijn grondwet te hervormen om überhaupt in staat te zijn een werkbaar landsbestuur op te bouwen. Op dit moment is het landsbestuur van Bosnië-Herzegovina veel te duur, rondt ondoeltreffend en eenvoudigweg onverenigbaar met het lidmaatschap van de Europese Unie. De grondwet dient dus met het oog op dit alles te worden hervormd - geleidelijk en niet overhaast - en met groot genoegen zie ik voorzichtige tekenen dat belangrijke politieke leiders besprekingen voeren in deze richting.

Dan ten derde en tot slot is het voor de toekomst van Bosnië-Herzegovina van cruciaal belang dat het de visumplicht afschaft. Zodra Bosnië-Herzegovina hiertoe overgaat, zal het land kunnen opstoten in de vaart der Europese volkeren. Uiteraard is dat in het belang van het land, zijn burgers, maar ook van de Europese Unie.

**Anna Ibrisagic, rapporteur.** – (SV) Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Nečas bedanken voor zijn betrokkenheid in dit debat vanavond. Ik wil ook de heer Rehn bedanken omdat hij de aandacht vestigde op de bilaterale conflicten die de facto Europese problemen zijn geworden, en omdat hij het belang heeft benadrukt dat wij de uitbreiding van de EU niet mogen opofferen vanwege de financiële crisis.

Bilaterale conflicten belemmeren nu de mogelijkheden van Kroatië en Macedonië om door te gaan op de weg naar het EU-lidmaatschap, terwijl zij in hun eigen tempo de noodzakelijke hervormingen doorvoeren. Door mijn verslag voegt het Europees Parlement zijn stem toe aan het spreekkoor dat er op aandringt dat bilaterale conflicten juist bilateraal moeten blijven, en niet met het toetredingsproces door elkaar mogen worden gehaald.

Ten slotte zou ik willen zeggen dat ik denk dat de uitbreiding met de Westelijke Balkan te belangrijk is voor de vrede, vrijheid en welvaart op ons eigen continent, om dit op het spel te zetten.

Het is deze boodschap in mijn verslag die ik aan de 500 miljoen Europeanen wil afgeven die binnenkort een nieuw Parlement zullen kiezen, aan de regeringen van de lidstaten, aan de Commissie en aan de mensen en de politici op de Westelijke Balkan. Het is een boodschap die extra belangrijk is om op tijd te af te geven, aangezien de economische crisis dreigt te leiden tot een steeds groter aantal mensen en politici in Europa die de deur achter zich willen sluiten, en die niet nog meer mensen willen laten wonen, werken en zaken doen waar ze willen op ons continent. Ik hoop daarom ook dat dit een boodschap is die mijn collega's in dit Parlement in de komende verkiezingstijd zullen uitdragen. Als Europa zich koeler heeft opgesteld en zich meer in zichzelf heeft gekeerd, dan is het namelijk onze belangrijkste taak in dit Huis om er naar te streven dat Europa zich wederom verwelkomend en open opstelt.

**De Voorzitter.** – Ik deel u mee dat er een ontwerpresolutie<sup>(2)</sup> is ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 2, van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt vrijdag 24 april plaats.

### **Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Alexandru Nazare (PPE-DE), schriftelijk.** – (RO) De Westelijke Balkan vormt een apart geval tussen de buurlanden van de Europese Unie. Het is een regio met vele uitdagingen en waar nog vele etappes doorlopen moeten worden voordat het integratieproces tot een goed einde gebracht kan worden. Het is echter een regio waarvan de toetredingsperspectieven helder en ondubbelzinnig zijn.

Zowel ik als mijn collega's wilden zeker stellen dat dit feit in de ontwerpresolutie werd bekrachtigd, wat zowel het beginsel als de facetten van de wisselwerking tussen de Unie en de staten in de regio betreft. Zoals ik heb laten zien in mijn amendementen zijn de visumplicht, het proces van burgerinformatievoorziening over de EU, de economische samenwerking met de staten in de Westelijke Balkan, de rechten voor de minderheden, de studieprogramma's voor de jongeren in de regio evenals het versterken van de interparlementaire dialoog al voor de toetreding van deze staten belangrijk voor ons.

Wij denken dat het Europese eenwordingsproces door kan gaan op het niveau van de burgers wanneer dit op institutioneel niveau op een laag pitje staat en ik denk dat we, wanneer we de zaken door dit prisma bezien, onze bezorgdheid voor de stabiliteit in de regio in het vervolg ook op praktische manieren kunnen laten zien in plaats van haar met de mond te belijden of in een historisch perspectief te plaatsen.

**Csaba Sándor Tabajdi (PSE), schriftelijk.** – (HU) Het uitbreidingsbeleid van de Europese Unie is het beste instrument voor het behoud van stabiliteit en vrede op de Westelijke Balkan. We kunnen Kroatië hopelijk al in 2011, tijdens het Hongaarse voorzitterschap, als lid van de Europese Unie begroeten, maar de voorwaarde hiervoor is dat Kroatië het eindelijk eens wordt met Slovenië over het aanvangen van bilaterale onderhandelingen met internationale bemiddeling. Het doel van de onderhandelingen is de beslechting van het grensconflict tussen de twee landen over de baai van Piran, want als dit niet gebeurt, kan Kroatië in geen geval lid worden van de Gemeenschap. Verder is het een vereiste dat Kroatië volledige medewerking verleent aan het Internationaal Gerechtshof in Den Haag voor de opsporing en uitlevering van oorlogsmisdadigers.

## **17. Non-proliferatie en de toekomst van het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens (NPV) (debat)**

**De Voorzitter.** – Aan de orde is het verslag (A6-0234/2009) van Angelika Beer, namens de Commissie buitenlandse zaken, houdende een voorstel voor een aanbeveling van het Europees Parlement aan de Raad over non-proliferatie en de toekomst van het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens (NPV) [2008/2324(INI)].

**Angelika Beer, rapporteur.** – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het bestaan van duizenden kernwapens is de gevaarlijkste erfenis van de Koude Oorlog. Dat zijn niet mijn woorden, maar de woorden van president Obama die onlangs in Praag een toespraak hield over de grootste dreiging die wij op dit moment kennen. Als het gaat om de veiligheid in de 21e eeuw is er geen belangrijkere kwestie dan deze.

---

(2) Zie notulen.

De afgelopen jaren zijn er soortgelijke uitspraken gedaan, bijvoorbeeld door de Amerikaanse strategen Kissinger en Sam Nunn, die concrete wegen getoond hebben naar een wereld zonder kernwapens. Hoge Europese politici hebben zich hierbij aangesloten en ook de secretaris-generaal van de VN heeft een vijfstappenplan voor ontwapening gepresenteerd. Nog nooit was de tijd zo rijp om weer over nucleaire ontwapening te spreken als nu.

De afgelopen jaren herinneren wij ons alleen tegenslagen. De onderhandelingen tijdens de NPV-toetsingsconferentie in 2005 waren een ramp. Zoiets mag het komende jaar niet nog eens gebeuren. Wij als Europeanen moeten nu laten zien dat wij de ontwapening serieus nemen. Als de EU het voortouw neemt, kunnen we op dit gebied een normstellende rol spelen. Het is voor mij dan ook volstrekt onbegrijpelijk waarom de meerderheid van dit Parlement deze grote ambities – beperking van massavernietigingswapens – kennelijk niet wil steunen.

Mijn verslag is bedoeld als basis voor een discussie over de ontwapening om een aanbeveling te doen aan de Raad. Door de vele amendementen van de conservatieve fractie in de Commissie buitenlandse zaken is het echter afgezwakt tot een flauw afkooksel. We hebben als Parlement de verantwoordelijkheid om nu onze positie in te nemen, deze kunnen we niet langer voor ons uit schuiven, naar de komende jaren of naar andere Parlementen.

Wij pleiten voor steun aan de kernwapenconventie en het Hiroshima-Nagasaki-Protocol, omdat ontwapening mogelijk is. Het is geen onnozele, ver verwijderde illusie. We kunnen het waarmaken, als we krachtig doorzetten. De documenten die wij willen, zijn niet in strijd met het NPV, maar zij vullen een hiaat van het NPV. Het Verdrag wordt hierdoor juist versterkt. We moeten een duidelijk politiek standpunt afgeven. En daarom roep ik alle fracties in verband met de stemming van morgen op om vandaag opnieuw na te gaan welke weg wij moeten inslaan.

Ik weet dat het NPV ook civiele elementen omvat; maar het gaat vandaag niet om de renaissance van de civiele kernenergie, maar om nucleaire ontwapening. En ik zeg ook als voorzitter van de Iran-delegatie en woordvoester van buitenlandse zaken: wie van de Iran-crisis van de afgelopen jaren, met meer dan eens het risico van militaire escalatie, niet heeft geleerd dat civiele toepassing van kernenergie nooit kan worden gescheiden van militair misbruik en van verspreiding, die heeft niets begrepen van het buitenlandse beleid van de afgelopen jaren, de gevaren en onze uitdaging van nucleaire ontwapening.

We weten allemaal dat ons doel niet van vandaag op morgen kan worden verwezenlijkt. Er moet echter een begin gemaakt worden. Het kan toch niet zo zijn dat wij de VS decennia lang oproepen tot nucleaire ontwapening – dit geheel eenstemmig – en dat nu, op het moment dat Obama en Medvedev zich hiertoe bereid verklaren, een conservatieve meerderheid van dit Parlement deze weg niet wil inslaan. Daarom wil ik er bij u nogmaals op aandringen – dat was mijn opdracht van de Commissie buitenlandse zaken – om de kwestie van de civiele toepassing van kernenergie en de hernieuwde mogelijkheden van nucleaire ontwapening niet door elkaar te halen. Laten we deze gelegenheid voor een mogelijke nucleaire ontwapening benutten, wie weet wanneer een dergelijke kans zich ooit weer zal voordoen. Als u morgen tegen de amendementen van de PSE en van ons stemt, zult u tijdens de verkiezingen aan uw kiezers moeten uitleggen waarom u vóór kernwapens in Europa bent.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren. Het doet mij buitengewoon deugd dat ik vandaag aanwezig kan zijn bij dit debat. Ik zou het Europees Parlement met name willen bedanken voor zijn belangstelling voor dit vraagstuk, alsook mevrouw Angelika Beer voor het werk dat zij als rapporteur verzet heeft ten behoeve van dit interessante verslag. Ik kan u verzekeren dat de Raad alle erin vervatte aanbevelingen zorgvuldig bestuderen zal.

Zoals duidelijk in het verslag gesteld wordt, is het van belang dat er vooruitgang geboekt wordt op het vlak van de non-proliferatie. Een van de topprioriteiten is ervoor te zorgen dat de NVP-toetsingsconferentie van volgend jaar met een positief en concreet resultaat wordt afgesloten. De met rasse schreden naderende bijeenkomst van de voorbereidende commissie van de NVP-toetsingsconferentie in mei is een belangrijk moment daartoe. De Europese Unie is voornemens haar steentje te blijven bijdragen aan het toetsingsproces en wel overeenkomstig haar strategie tegen de verspreiding van massavernietigingswapens en overeenkomstig de recent door de Raad in december 2008 aangenomen verklaring over de vergroting van de internationale veiligheid.

We hebben belang bij een evenwichtige toetsing met het oog op handhaving van het algehele evenwicht – het fundament van het hele systeem van non-proliferatie van kernwapens. Alle drie de pijlers van het Non-proliferatieverdrag, namelijk non-proliferatie, ontwapening en vreedzaam gebruik, zijn voor ons van



evenveel gewicht. Ik denk dat alleen met een evenwichtige benadering de toetsingsconferentie tot een succesvol einde gebracht kan worden.

De Europese Unie is zich bewust van de nieuwe mogelijkheden die er zich nu voor het Non-proliferatieverdrag voordoen, met name gezien de hernieuwde dialoog tussen de VS en Rusland, de hernieuwde toezegging te zorgen voor inwerkingtreding van het Alomvattend Kernstopverdrag, alsook om internationale besprekingen aan te vangen over een geloofwaardig verdrag inzake het verbod op de vervaardiging van splijtbare materialen voor kernwapens. Verder volgt de Europese Unie het hernieuwde openbare debat over de wijze van realisering van de doelstellingen van het genoemde Non-proliferatieverdrag op de voet.

Een van de redenen waarom het toetsingsproces zo belangrijk is, ligt in het feit dat de tenuitvoerlegging van het Non-proliferatieverdrag met ernstige problemen kampt, met name door toedoen van Noord-Korea, Iran en Syrië. We moeten deze problemen aanpakken en oplossen middels versterking van de toezichtsmechanismen op de naleving van het Verdrag. Zoals u allen welbekend is, spelen de EU en haar partners een actieve, leidende rol op dit vlak, met name als het gaat om het vinden van een diplomatieke oplossing voor de kwestie van het Iraanse nucleaire programma.

Zoals ook in het verslag gezegd wordt, dienen wij ons afgezien van de non-proliferatieproblematiek tevens bezig te houden met kernontwapening. We zijn vastberaden om wat dit betreft een sleutelrol te spelen. Er is de EU werkelijk zeer veel gelegen aan kernontwapening, dus aan de doelstellingen van artikel 6 van het Non-proliferatieverdrag. Dit thema is voor de Europese Unie, waarvan twee lidstaten over kernwapens beschikken, van buitengewoon belang. We doen dan ook een oproep aan de internationale gemeenschap om zich bij ons aan te sluiten en te werken aan de invoering van de concrete en realistische, in 2008 door de EU bij de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties ingediende ontwapeningsvoorstellen.

Een ander belangrijk vraagstuk is dat van de kernenergie. Het is van het allergrootste belang dat de ontwikkeling van kernenergie voor vreedzame doeleinden plaatsvindt onder maximale veiligheids- en beveiligingsomstandigheden alsook met inachtneming van de hoogste non-proliferatiestandaarden. De Europese Unie is bereid tot versterking van de internationale samenwerking op dit gebied, zowel tijdens de komende NPV-toetsingsconferentie als op andere fora. Er is een bij uitstek geloofwaardig alternatief voor de ontwikkeling van eigen nationale programma's op het gebied van gevoelig liggende nucleaire technologieën voorhanden, namelijk splijtstofleveranties met een multilaterale insteek. De aantrekkelijkheid van dergelijke multilaterale mechanismen voor de levering van splijtstoffen dient vergroot te worden, met name voor de ontwikkelingslanden, want deze overwegen in steeds grotere getale een eigen kernenergieprogramma op te starten.

In het verslag wordt volledig terecht de nadruk gelegd op het belang van ratificatie van het Alomvattend Kernstopverdrag. De Europese Unie hecht buitengewoon veel belang aan vooruitgang bij de ratificatie ervan en zal zich grote inspanningen getroosten om dit doel daadwerkelijk te realiseren. Het voorzitterschap heeft op hoog niveau demarches ondernomen in de negen landen wier ratificatie nodig is om het Verdrag in werking te doen treden. We getroosten ons de nodige inspanningen om de conferentie ter ondersteuning van de inwerkingtreding van het verdrag, die overeenkomstig artikel 14 van het Verdrag in september 2009 plaatsvindt in New York, tot een goed einde te brengen. De EU levert een belangrijke bijdrage aan de opbouw van het monitoringssysteem voor het Verdrag en draagt daarmee bij aan de geloofwaardigheid van het toekomstige verificatiesysteem van dit Verdrag. Verder zijn we van mening dat het uitermate nuttig zou zijn om besprekingen te beginnen over een geloofwaardig Verdrag inzake een verbod op de productie van splijtstoffen voor ontploffingsdoeleinden (FMCT).

De positieve houding die de VS recentelijk hebben aangenomen jegens het Alomvattend Kernstopverdrag en het FMCT, alsook ten aanzien van de kernontwapening, is uitermate bemoedigend. We geloven er heilig in dat deze houding in de nabije toekomst een aantal uitermate concrete maatregelen zal opleveren. Of anders gezegd: met deze nieuwe kans zou het NPV-toetsingsproces wel eens een belangrijke impuls in de juiste richting kunnen krijgen.

**Olli Rehn**, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, de verspreiding van massavernietigingswapens is de afgelopen jaren een serieus probleem geworden. De internationale gemeenschap moet er klaar voor zijn om deze uitdagingen met engagement aan te pakken en daadkrachtig op te lossen.

Wij zien sinds het aantreden van de nieuwe regering van de VS enige vooruitgang in de onderhandelingen over het Non-proliferatieverdrag (NPV). De positieve dynamiek tussen Rusland en de VS inzake wapenbeheersing zou moeten leiden tot een nieuwe impuls op nucleair gebied.

Voor de Europese Unie is het NPV gebaseerd op drie elkaar versterkende pijlers, te weten non-proliferatie, ontwapening en een vreedzaam gebruik van kernenergie. Het verslag-Beer inzake de niet-verspreiding van kernwapens is een welkome aanleiding om nader in te gaan op de communautaire verantwoordelijkheden en activiteiten op basis van deze pijlers.

Op grond van het Euratom-Verdrag moet de Commissie erop toezien dat splijtbaar nucleair materiaal, zoals plutonium, uranium en thorium, niet voor andere doeleinden wordt gebruikt dan waarvoor de gebruikers in de Gemeenschap verklaard hebben het te bestemmen, hetzij in de nucleaire industrie of elders, zoals in onderzoekscentra en medische instellingen.

De Commissie is momenteel bezig met het opstellen van een actieplan voor de beste aanpak van de dreigingen van chemisch, biologisch, radiologisch en nucleair terrorisme. Dit beleidsdocument wordt medio dit jaar gepresenteerd met aanbevelingen voor de verdere versterking van een cultuur van veiligheid in de 27 lidstaten. Het Europees exportcontrolesysteem is een ander belangrijk element in ons beleid ter preventie van de verspreiding van massavernietigingswapens.

Het optreden van de Commissie op het gebied van non-proliferatie en ontwapening stopt niet aan de grenzen van de Europese Unie. Met het nieuwe instrument voor stabiliteit en het instrument voor nucleaire veiligheid – samen goed voor bijna 1 miljard euro binnen de financiële vooruitzichten – kan de Commissie haar wereldwijde bijdrage aan non-proliferatie de komende jaren vergroten door veiligheid overal ter wereld te bevorderen.

Met de communautaire instrumenten wordt beoogd complete programma's te ontwikkelen die gericht zijn op dreigingsvermindering. Hiermee kunnen derde landen in een breed kader samenwerken op het gebied van exportcontrole, grenstoezicht, maritieme controle, andere inzet van wetenschappers, biowetenschap en nucleaire veiligheid. Dit beleid van coherente programma's komt in belangrijke mate overeen met de doelen van het mondiaal partnerschap van de G8 zoals vastgesteld in 2002, waaraan de Commissie 1 miljard euro heeft toegewezen voor de tienjarige periode van 2002-2013.

Tot slot is het ook van belang dat initiatieven worden aangemoedigd voor de opbouw van een nieuw model voor civiele nucleaire samenwerking zodat landen toegang kunnen krijgen tot kernenergie zonder het risico van proliferatie. De internationale splijtstoffenbank van de IAEA, waaraan de Commissie 20 miljoen euro wil toewijzen, is een stap in de goede richting, vooropgesteld dat wij de opzet van een dergelijk programma kunnen onderbouwen.

Al met al werkt de Commissie dus zeer actief aan deze drie pijlers van het Non-proliferatieverdrag. En de tijd en het internationale klimaat zijn inderdaad rijp voor verandering van de aanpak van nucleaire kwesties. De Commissie staat klaar om met andere partijen samen te werken en de grote kansen van dit moment te grijpen om te komen tot een wereld die ook in dit opzicht veiliger is.

**Josef Zieleniec**, namens de *PPE-DE-Fractie*. – (CS) De naam van de Amerikaanse president Obama zal vandaag nog door velen in de mond genomen worden, met name in verband met zijn Praagse toespraak van 5 april. Het is echter niet onze taak een oordeel te vellen over het handelen van de nieuwe Amerikaanse regering, maar wel om hier vandaag een aanbeveling te doen uitgaan naar de Raad die op dit moment bezig is het standpunt van de EU inzake het toekomstige regime voor de non-proliferatie van kernwapens voor te bereiden. Ons Parlement zal in dit debat alleen serieus genomen worden indien het zich sterk maakt voor een eenduidige, maar in alle opzichten realistische oplossing. Het recept van onze fractie hiervoor bestaat erin gebruik te maken van alle beschikbare internationale instrumenten en daartoe geen nieuwe in het leven te roepen. We pleiten voor versterking van de drie nauw samenhangende pijlers van het Non-proliferatieverdrag, oftewel kernontwapening, non-proliferatie van kernwapens en vreedzame samenwerking op het gebied van nucleaire technologie. Het is daarom van cruciaal belang dat er steun wordt verleend aan realistische ontwapeningsinitiatieven met duidelijk afgebakende procedures voor toezicht en verificatie wat betreft de vernietiging van bestaande wapens en hun productie-installaties. Verder zijn we wat betreft de versterking van de pijler van de samenwerking op het gebied van het vreedzame gebruik van kerntechnologieën, warm voorstander van internationalisering van de verrijkingscyclus van uranium, het liefst middels de oprichting van een internationale splijtstoffenbank.

Het doet mij buitengewoon deugd dat de uitslag van de stemming in de commissie zo nauw aansluit op onze standpunten. Ik ben ervan overtuigd dat na de toespraak van president Obama er niets op de uitslag in de commissie af te dingen valt. Ook de Amerikaanse president zei dat de weg die voor ons ligt lang zal zijn en dat het goed zou zijn deze met meer realisme dan met naïviteit te betreden. Ook benadrukte hij dat niets belangrijker is dan concrete, daadwerkelijk uitvoerbare stappen. In de onderhandelingen met de nieuwe

Amerikaanse regering wacht ons een belangrijke en tegelijkertijd gecompliceerde taak. We moeten er namelijk voor zorgen dat deze kwesties niet bedisseld worden door de grootste kernmachten over de hoofden van de EU heen. Voorwaar een grote uitdaging voor de Europese diplomatie.

**Ana Maria Gomes**, *namens de PSE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil allereerst mevrouw Beer feliciteren met haar voortreffelijke en tijdige verslag. Dit jaar wordt er veel gedebatteerd over nucleaire kwesties. De VS zijn bezig met de voorbereiding van hun *Nuclear Posture Review*, de NAVO bereidt haar strategisch concept voor en de wereld maakt zich op voor de NPV-toetsingsconferentie in 2010.

Dit alles vindt plaats in een speciale context. De VS worden opnieuw geleid door een president, Barack Obama, die de visie omarmt van een wereld zonder kernwapens. Nu is niet de tijd voor terughoudendheid of aarzeling. Onze kiezers zouden het niet begrijpen als dit Parlement nu met een verslag over het NPV zou komen dat minder ambitieus is dan dat van de Amerikaanse regering.

Een leidende rol van de VS op dit gebied wordt vanzelfsprekend toegejuicht. De VS en Rusland zijn immers de belangrijkste nucleaire grootmachten van de wereld. Europa kan echter niet achteroverleunen terwijl Moskou en Washington hun strategische toekomst bespreken. Wij moeten onze eigen NPV-koers uitstippelen en daarbij de agenda's van non-proliferatie en van ontwapening goed in evenwicht houden. Dat is precies waarover dit verslag gaat en hierop zijn ook de door de socialistische fractie in de plenaire vergadering ingediende amendementen gericht.

Waarom zouden wij de Modelkernwapenconventie en het Hiroshima-Nagasaki-Protocol niet steunen, die beide internationaal gesteund worden door maatschappelijke organisaties en politieke leiders? Wij als afgevaardigden, die niet gehinderd worden door het gewicht en de beperkingen van de uitvoerende macht, hebben de plicht om onze regeringen en dus ook aan de Raad de weg te wijzen op dit gebied. Ik hoop dat het Parlement de amendementen van de PSE zal steunen.

**Janusz Onyszkiewicz**, *namens de ALDE-Fractie*. – (PL) Mijnheer de Voorzitter, het is op zijn minst paradoxaal dat kernwapens er in belangrijke mate toe hebben bijgedragen dat de Koude Oorlog niet in de Derde Wereldoorlog is geëindigd. Dat is niet gebeurd omdat beide partijen ervan overtuigd waren dat het gebruik van kernwapens tot de totale vernietiging van beide kampen zou leiden.

Vandaag is de situatie anders. Het spreekt voor zich dat we kernwapens niet langer op deze manier mogen bekijken, maar we moeten wel beseffen dat veel landen dergelijke wapens als een bijzonder belangrijke bezitting beschouwen. Voor een heel aantal landen zijn kernwapens een symbool van hun macht. Voor andere staten, zoals Israël, zijn ze het ultieme afschrikmiddel, terwijl ze voor nog andere landen, bijvoorbeeld Rusland, het tegengewicht vormen voor hun zwakkere positie op het gebied van conventionele wapens.

Met het oog hierop kan nucleaire ontwapening – een doel dat we uiteraard moeten nastreven – geen snel proces zijn en president Obama is zich hier terdege van bewust. Het komt er op dit ogenblik op aan om de verspreiding van kernwapens tegen te gaan. We moeten goed beseffen hoe gevaarlijk bepaalde groeperingen zijn. Bin Laden liet hier geen twijfel over bestaan met zijn uitspraak dat het verwerven van een massavernietigingswapen een religieuze plicht is. Non-proliferatie is zonder twijfel van fundamenteel belang.

**Rebecca Harms**, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren. Het programma dat ervoor gezorgd heeft dat Irak, Iran, maar ook Noord-Korea nucleaire technologie tot hun beschikking kregen, heette "Atomen voor vrede". Zowel het Oosten als het Westen hebben aan dit programma deelgenomen. Waartoe dat geleid heeft, kunnen we in Irak zien. Daar is een verschrikkelijke oorlog gevoerd omdat er kernwapens ontwikkeld zouden worden op basis van oorspronkelijk civiele techniek. Waar het in Iran zal eindigen, durf ik nu niet te voorspellen. Korea heeft zich teruggetrokken uit het Non-proliferatieverdrag.

In dezelfde week waarin Noord-Korea agressief zijn nieuwe plannen presenteerde en de IAEA definitief het land werd uitgezet, maakte de IAEA bekend dat het nieuwe onderhandelingen zou voeren met 30 tot 50 ontwikkelingslanden inzake civiele bewapening – het wordt uitrusting genoemd, maar ik noem het bewapening. Dit is een dodelijke cyclus. Als de civiele bewapening niet stopt, kan de verspreiding van nucleaire technologie, ook van militaire technologie, niet onder controle worden gebracht.

**Tobias Pflüger**, *namens de GUE/NGL-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, dit is het moment om eindelijk een einde te maken aan kernwapens in de wereld en gevolg te geven aan de verplichting tot ontwapening van het Non-proliferatieverdrag, in het bijzonder artikel 6. De nieuwe Amerikaanse president

Barack Obama heeft aangegeven bereid te zijn tot nucleaire ontwapening. Nu is het aan de regeringen van de Europese Unie om in actie te komen en de nucleaire ontwapening in gang te zetten.

Dat betekent concreet: geen modernisering van de Britse en Franse kernwapens, maar ontwapening. Dat betekent eveneens het beëindigen van de Duitse deelname aan de *nuclear sharing*-overeenkomst. En het betekent dat de Amerikaanse kernwapens uit Europa worden weggevoerd, bijvoorbeeld uit Büchel in Rijnland-Palts. De meerderheid van het Europees Parlement, tot dusverre van de Commissie buitenlandse zaken, dient haar tijd niet te verdoen met het stemmen over vaag omliggende verslagen, maar zou de concrete ontwapeningseisen zoals opgenomen in het oorspronkelijke verslag moeten handhaven. Ik heb de indruk dat de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten nog in het verleden leeft. Het ontwapeningsonderdeel van het Non-proliferatieverdrag moet concreet worden versterkt, dat moeten we morgen besluiten.

**Philip Claeys (NI).** - Het verslag-Beer is in zeer algemene termen gesteld en dat is enerzijds begrijpelijk omdat het Non-proliferatieverdrag geen zin heeft als het niet door alle staten gerespecteerd en toegepast wordt. Anderzijds denk ik wel dat er in het verslag duidelijker verwezen had moeten worden naar de twee specifieke gevallen van Noord-Korea en Iran, want het is zeer evident dat de grote dreiging van die twee staten uitgaat.

De Europese Unie moet samen met andere internationale instanties, zoals de NAVO en, indien mogelijk, de VN-Veiligheidsraad, aan totalitaire regimes zoals dat van Noord-Korea en Iran duidelijk maken dat het verder ontwikkelen van kernwapens niet getolereerd kan worden. Het is daarbij van het grootste belang dat landen als Rusland en China, desnoods met negatieve maatregelen, actief aangemoedigd worden om elke samenwerking met die landen bij het ontwikkelen van kernwapens ondubbelzinnig stop te zetten. Indien Noord-Korea en Iran niet zelf tot betere gedachten kunnen worden gebracht, dan moeten zij in elk geval geïsoleerd worden van mogelijke kanalen die hen kunnen helpen kernwapens te ontwikkelen.

**Karl von Wogau (PPE-DE).** - (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren. Toen de Sovjet-Unie uiteenviel, dachten velen dat dit ook het einde zou betekenen van de nucleaire dreiging. Deze wereldwijde nucleaire dreiging uit het verleden is echter teruggekeerd, nu op regionaal niveau – denk aan Iran, Noord-Korea, India en Pakistan. Ook het NPV heeft dit niet kunnen voorkomen. Het eigenlijke gevaar is dat terroristen, criminelen of onverantwoordelijke regimes kernwapens in handen kunnen krijgen.

Het initiatief van Kissinger en Shultz en ook de toespraak van Obama in Praag hebben deze kwestie nieuw leven ingeblazen. Dat is buitengewoon belangrijk. Het blijkt nu dat ook de kernmachten bereid zijn om hun arsenalen te verminderen, en dat is het nieuwe element in de verklaring van president Obama. Het is van belang dat Europa nu met één stem spreekt, dat Europa, zijn kernmachten, maar ook de andere landen, met één stem spreken.

Een eerste stap in deze richting is het feit dat de heer Solana de onderhandelingen met Iran voert namens alle Europese landen en ook voor de landen buiten Europa. Ik denk dat we deze lijn moeten volgen. We mogen op deze weg geen snelle winst verwachten, zoals mevrouw Beer dat wel doet. Maar als vandaag de kans bestaat dat wij daadwerkelijk stap voor stap deze dreiging kunnen verminderen, dan moeten we deze kans grijpen.

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** – (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren. Deze discussie heeft mij grote deugd gedaan. Zoals ik reeds aan het begin van het debat zei, zijn we nu op een cruciaal punt aangekomen in het bestaan van het Non-proliferatieverdrag en het wapenbeheersingsproces. Ik zou graag allen die hier het woord hebben gevoerd willen bedanken voor hun op- en aanmerkingen. Ik ben het er absoluut mee eens dat we dienen in te zetten op geloofwaardige, concrete en realistische maatregelen op dit vlak, zoals ook de heer Zieleniec zei. Tevens zou ik mij graag willen aansluiten bij de uitspraak van de heer Onyszkiewicz dat ontwapenen een langdurig proces is en dat het daarom des te belangrijker is in te zetten op realistische maatregelen. Tevens onderschrijf ik dat gewezen dient te worden op mogelijk misbruik van het programma voor de productie van splijtstoffen voor vreedzame doeleinden, zoals mevrouw Harms dat deed, alsook dat er hard opgetreden dient te worden tegen landen die misbruik maken van dat programma om zich mogelijk te bewapenen, iets waar de heer Claeys voor pleitte. Verder wil ik benadrukken dat de Europese Unie van plan is verder deel te nemen aan de toetsingen van het Non-proliferatieverdrag en actief bij te dragen aan het hele proces om het aldus tot een goed einde te brengen.

Tijdens de voorbereidende vergadering in New York aanstaande mei zal de Europese Unie een aantal concrete voorstellen op tafel leggen voor het toekomstige actieplan van de toetsingsconferentie in 2010, en wel met betrekking tot alle drie de pijlers van het Verdrag. We zijn van plan onze voorstellen in de vorm van gemeenschappelijke verklaringen in te dienen ten aanzien van de verschillende pijlers, alsook in de vorm

van een aantal werkdocumenten. De Raad is voornemens om in het kader van de voorbereidingen voor de toetsingsconferentie in 2010 een herzien en geactualiseerd gezamenlijk standpunt uit te werken. De EU zal alles in het werk stellen om deze Conferentie tot een goed einde te brengen en zal in de aanloop naar de bijeenkomst van de voorbereidende commissie nauw met de belangrijkste partners samenwerken om zo breed mogelijke steun te verkrijgen voor onze doelstellingen.

Verder nog dienen de nieuwe mogelijkheden die zich aandienen op het gebied van de kernontwapening benut te worden. De Europese Unie is vastberaden om niet passief aan de zijlijn te staan toekijken. Weliswaar hebben sommige lidstaten van de Europese Unie kernwapens en andere niet en ook maakt de ene lidstaat wel gebruik van kernenergie en is de andere daar juist weer tegen gekant, dat neemt niet weg dat de Unie als geheel een belangrijke rol kan en wil spelen. De Raad zal het Europees Parlement op regelmatige basis informeren over de ontwikkelingen wat betreft zowel de resultaten van de bijeenkomst van de voorbereidende commissie, als in bredere zin de voorbereidingen voor de conferentie van volgend jaar

**Olli Rehn**, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil iedereen bedanken die vandaag heeft deelgenomen aan het constructieve debat. Dit is inderdaad een bijzonder belangrijk onderwerp. Wat de Commissie betreft, zij zal zich blijven inzetten voor het NPV door toezicht te houden op het correcte gebruik van splijtbaar nucleair materiaal volgens het Euratom-Verdrag.

Zij richt zich op het vrijdelen van pogingen door terroristen om toegang te krijgen tot chemische, radiologische en nucleaire materialen. Zij doet dat door middel van een versterkt communautair regime met exportcontroles van goederen voor tweërlei gebruik. Verder ondersteunt zij de inspanningen van de IAEA om gevaarlijk nucleair materiaal veilig te stellen en de smokkel van nucleaire materialen tegen te gaan – een zeer belangrijke speerpunt. Daarnaast zet zij zich in voor een wereldwijde cultuur van nucleaire veiligheid door gebruik te maken van de omvangrijke middelen uit het instrument voor stabiliteit en het instrument voor nucleaire veiligheid.

Ik zie uit naar de verdere samenwerking met het Parlement om met deze doelen verder te komen; ik reken op uw samenwerking in de toekomst.

**Angelika Beer**, rapporteur. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, dames en heren. Dit is geen ideologisch debat dat wij hier voeren. Na de militaire interventies onder leiding van Amerika in Irak, Afghanistan en andere regio's zijn we in een tijd verzeild geraakt waarin steeds meer crises ontstonden. Het vooruitzicht om zelfs maar te spreken over nucleaire ontwapening was ver weg. We hebben nu een unieke kans. Ik weet niet hoe lang deze binnen handbereik zal zijn. Het is echter onze plicht om tevens de komende generaties een leven te bieden in een vreedzame wereld.

Een van de voorwaarden om op de door commissaris Rehn genoemde terreinen succes te boeken, is dat er niet met twee maten wordt gemeten in de EU. Dat betekent dat ook wij als Europeanen de plicht hebben om de nucleaire ontwapening weer op gang te brengen. Herinnert u zich nog ons debat in december vorig jaar, dat werd bijgewoond door Javier Solana? We spraken toen over de herziening van het veiligheidsbeleid. Hij noemde als grootste gevaar – en dat werd hier in het Parlement beaamd – het gevaar van de verspreiding van massavernietigingswapens.

Daarom doe ik opnieuw een appel op u. Neem de drie amendementen in aanmerking waarmee de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement en de Fractie De Groenen/Vrije Europese Alliantie trachten een ontwapenings- en controleproces in te voeren, deze instrumenten ter beschikking te stellen, zoals bijvoorbeeld een nucleaire conventie als aanvulling op het NPV. Denk erover na of u hiermee kunt instemmen, want als het amendement van de EVP aangenomen wordt, zal mijn fractie dit verslag niet kunnen steunen.

Tot slot wil ik mijn dank betuigen aan de internationale organisaties waaronder Mayors for Peace, IPPNW en ICAN. ICAN is een campagne die zich allang voor Obama's aantreden sterk maakt voor de afschaffing van kernwapens.

**De Voorzitter.** – Het debat is gesloten.

De stemming vindt vrijdag 24 april plaats.

**Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Pedro Guerreiro (GUE/NGL), schriftelijk. – (PT)** Deze ontwerpaanbeveling van het Europees Parlement bevat weliswaar enkele aspecten die wij positief vinden, maar is volstrekt ontoereikend als het gaat om nucleaire ontwapening, omdat zij zich voornamelijk beperkt tot non-proliferatie.

Wat we nodig hebben is een alomvattend programma, dat zich richt op een verbod op het gebruik en de productie van kernwapens en de totale en volledige ontmanteling daarvan, de instelling van kernwapenvrije zones, hervatting van de onderhandelingen over nucleaire ontwapening en de strikte toepassing van het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens, óók door de huidige kernmachten.

Een programma voor nucleaire ontwapening, in samenhang met een demilitarisering van de internationale betrekkingen, naleving van het Handvest van de Verenigde Naties, de beëindiging van het kolonialisme, toepassing van het beginsel van niet-inmenging en de vreedzame oplossing van internationale conflicten.

Een programma waarin geëist wordt dat de ruimte niet wordt gemilitariseerd, dat conventionele wapens en de militaire uitgaven worden verminderd (en niet verhoogd, zoals de regering van de VS onlangs voorstelde op de NAVO-Top), dat buitenlandse militaire bases worden opgeheven, dat de militarisering van de EU en de transformatie van de EU in een politiek-militair blok wordt afgewezen, dat de NAVO op het gebied van veiligheidsvraagstukken ondergeschikt is aan de VN en dat de politiek-militaire blokken worden opgeheven.

## **18. Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap - Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap - Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (facultatief protocol) (debat)**

**De Voorzitter.** – Aan de orde is de gecombineerde behandeling van:

- de verklaringen van de Raad en de Commissie over het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap;

- het verslag (A6-0229/2009) van Rumiana Jeleva, namens de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap [COM(2008)0530 - C6-0116/2009 - 2008/0170(CNS)];

- het verslag (A6-0230/2009) van Rumiana Jeleva, namens de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het facultatieve protocol bij het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap [COM(2008)0530 - C6-0117/2009 - 2008/0171(CNS)].

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad. – (CS)** Geachte Voorzitter, dames en heren. Ik zou graag allereerst de rapporteur, Rumiana Jeleva, willen bedanken voor haar twee uitstekende verslagen. Ik denk dat ik heel kort kan zijn over de verslagen en de erin vervatte conclusies.

De Raad heeft tijdens de eerste informele ministeriële bijeenkomst inzake handicaps op 11 juni 2007 een duidelijk standpunt ingenomen ten gunste van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap. De Raad verhief op die bijeenkomst het genoemde VN-Verdrag tot fundament van de ondersteuning, bescherming en adequate tenuitvoerlegging van de mensenrechten en fundamentele vrijheden van alle personen met een handicap. Tevens zeiden de ministers bij die gelegenheid toe hiertoe het nodige beleid op te stellen om dit Verdrag volledig ten uitvoer te leggen en riepen zij de Commissie ertoe op ervoor te zorgen dat de nieuwe richtsnoeren van het Europees actieplan ten behoeve van personen met een handicap bijdragen tot een doeltreffende tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag.

De Raad riep in zijn resolutie van december 2007 over de activiteiten in verband met het Europese Jaar voor gelijke kansen voor iedereen in 2007 de Commissie en de lidstaten ertoe op om overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden het hele proces van ondertekening en ratificatie van het VN-Verdrag voort te zetten. Op 10 maart 2008 nam de Raad een resolutie aan over de positie van personen met een handicap in de Europese Unie. In deze resolutie vraagt de Raad aan de lidstaten en de Commissie om overeenkomstig de hen toebehorende bevoegdheden ervoor te zorgen dat personen met een handicap hun volledige mensenrechten kunnen genieten. Daartoe behoren ratificatie, sluiting en tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag alsook gezamenlijke Europese oplossingen in het kader van een onderling samenhangend en gecoördineerd plan van aanpak ten aanzien van de tenuitvoerlegging van dit Verdrag. Daaropvolgend ontving de Raad een

ontwerpbesluit van de Commissie betreffende de sluiting door de Europese Gemeenschap van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap. Eind vorig jaar is dit voorstel in behandeling genomen en de Raad heeft dit proces nog niet afgerond.

Geachte dames en heren, zoals in het verslag vermeld staat, vloeien er uit het voorstel van de Commissie een aantal belangrijke bevoegdheidsvraagstukken voort. Dat vraagt om verdere behandeling door de Raad. Het voorzitterschap heeft zich er echter toe verbonden te proberen dit proces zo snel mogelijk af te ronden om als Gemeenschap zo snel mogelijk in staat te zijn het Verdrag daadwerkelijk te ondertekenen. Ik zou het Parlement graag willen bedanken voor zijn belangstelling voor dit onderwerp en beloof u dat het voorzitterschap u op de hoogte zal houden van de lopende besprekingen in de Raad ter zake.

**Olli Rehn**, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is het eerste mensenrechtenverdrag dat behalve door de lidstaten ook door de Europese Gemeenschap is ondertekend. Dit was nodig om het Verdrag in de Europese Unie ten volle te kunnen uitvoeren, waaronder op beleidsterreinen die onder de bevoegdheid van de Europese Gemeenschap vallen.

Aangezien zowel het Verdrag als het facultatieve protocol een jaar geleden, op 3 mei 2008, in werking is getreden, is het van belang dat de lidstaten en de Gemeenschap nu snel tot sluiting overgaan. Zeven lidstaten hebben dit al gedaan.

Ik wil het Parlement en in het bijzonder de rapporteur, mevrouw Jeleva, bedanken voor hun steun aan de sluiting door de Europese Gemeenschap van dit VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap en zijn facultatieve protocol. Ik ben verheugd dat het Parlement aan beide voorstellen zijn goedkeuring kan hechten.

Aangezien het Verdrag valt onder de gedeelde bevoegdheid van de Gemeenschap en de lidstaten en ook bindend is voor de EU-instellingen, doet het mij deugd te zien dat zij bereid zijn om samen te werken teneinde de correcte uitvoering van dit Verdrag veilig te stellen.

De doelstellingen van het Verdrag zijn al met al bijzonder belangrijk om een positief effect te bewerkstelligen voor onze medeburgers met een handicap. Daarnaast zorgen zij voor meer consistentie in de wettelijke interpretatie van bepaalde bepalingen die onder de bevoegdheid van de Gemeenschap vallen. Zij dragen bovendien bij aan een uniforme minimale bescherming van de rechten van personen met een handicap overal in de Europese Unie met betrekking tot de verplichtingen die uit het Verdrag voortvloeien.

Wij moeten samenwerken om de mensenrechten van personen met een handicap te beschermen. Een effectieve uitvoering van het VN-Verdrag is de manier om dat te doen en dit doel te bereiken. Ik reken op onze samenwerking om dit gemeenschappelijke doel te verwezenlijken.

**Rumiana Jeleva**, rapporteur. – (BG) Minister, commissaris, dames en heren, vandaag, in dit debat van het Europees Parlement over het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap, het facultatieve protocol bij dit Verdrag en de verklaring van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken over deze twee documenten, wil ik u eraan herinneren dat meer dan 10 procent van de EU-bevolking en de wereld bestaat uit personen met een handicap. Volgens gegevens van de Wereldgezondheidsorganisatie neemt dit percentage nog steeds toe als gevolg van de groeiende wereldbevolking, de vooruitgang op medisch gebied en de mondiale vergrijzing.

Dit is de eerste mensenrechtenovereenkomst van de VN die openstaat voor toetreding of formele bevestiging door de Europese Gemeenschap. Ook voor het Europees Parlement betekent dit een unieke première. Doel van het Verdrag is het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid te bevorderen, te beschermen en te waarborgen, en ook de eerbiediging van hun menselijke waardigheid te bevorderen.

Ik ben er zeer verguld mee dat de besprekingen in de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken plaatsvonden in een sfeer van goodwill en samenwerking. Ik vind het heel belangrijk dat mijn collega's en ik in onze parlementaire commissie ter ondersteuning van de verslagen over het verdrag en het protocol het niet hielden op een simpel "ja" en een ontwerpresolutie hebben opgesteld.

Collega's, het Europees Parlement heeft altijd coherente steun betuigd aan elke inspanning van de Gemeenschap om wetgeving te ontwerpen, uit te voeren en te handhaven over gelijke kansen en non-discriminatie voor mensen met een handicap. Politieke meningsverschillen verdwijnen in het licht van ons ultieme doel: zorgen voor een hogere kwaliteit van leven en werken voor personen met een handicap. Er bestaan uiteraard verschillende inzichten over hoe dat doel het best kan worden bereikt, maar door het nemen van een bijna

unaniem besluit – slechts één stem was geen “ja” – bewees de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken dat meningsverschillen over het verwezenlijken van verantwoorde, duurzame en houdbare oplossingen te overwinnen zijn.

Collega's, ik geloof dat onze besluiten, de besluiten van het Europees Parlement, van eminent belang zijn voor personen met een handicap in de Europese Unie. Ik hecht eraan te onderstrepen dat de bevoegdheden in verband met de tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag en het facultatieve protocol verdeeld zijn tussen de Gemeenschap en de lidstaten. De tenuitvoerlegging van het facultatief protocol is belangrijk om (groepen van) personen de gelegenheid te geven om het VN-Comité voor personen met een handicap op de hoogte te stellen van schendingen van hun rechten uit hoofde van het Verdrag. Het is belangrijk om te benadrukken dat deze mogelijkheid slechts geldt wanneer alle beschikbare nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput.

Zoals vermeld in het verslag betreffende het facultatief protocol, vraagt het Parlement de lidstaten en de Commissie dat zij om de drie jaar verslag uitbrengen aan de Raad en het Parlement over de stand van de uitvoering van het facultatief protocol overeenkomstig hun respectieve bevoegdheidsterreinen. Het Europees Parlement heeft, als enige rechtstreeks door de burgers van de EU gekozen Europese instelling, naar mijn mening het recht en de verantwoordelijkheid om op te komen voor de rechten van al zijn burgers.

Ik onderstreep dat toen we eind 2008 aan de documenten begonnen, slechts vier lidstaten – Oostenrijk, Spanje, Slovenië en Hongarije – het Verdrag en het facultatief protocol hadden geratificeerd. Inmiddels hebben nog drie andere landen – Zweden, Duitsland en Italië – hun voorbeeld gevolgd.

Ik denk dat we met het debat van vandaag en de stemming van morgen, die naar ik hoop een goede afloop zal hebben, twee vliegen in één klap slaan: we geven ons fiat aan de voorstellen van de Commissie voor besluiten van de Raad en wij geven een positief en stimulerend signaal af voor voortzetting van het proces van ratificatie en/of toetreding.

Ik spreek nogmaals mijn dank uit aan de collega's die betrokken waren bij de opstelling van de verslagen en de ontwerpresolutie. Ook bedank ik mijn collega's van de Europese Commissie voor de vruchtbare samenwerking en de vertegenwoordigers van belangenorganisaties voor personen met een handicap voor de suggesties die zij hebben aangedragen.

**Hiltrud Breyer**, *rapporteur voor advies van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, dames en heren. Vrouwen en meisjes met een handicap worden op diverse manieren gediscrimineerd, waarbij hun handicap duidelijk geslachtsspecifieke dimensies heeft. Wij moeten vrouwen en meisjes met een handicap meer zichtbaar maken en zij moeten met name op EU-niveau meer aandacht krijgen.

Het Europees Parlement heeft met de in 2007 aangenomen resolutie over de situatie van vrouwen met een handicap zeer belangrijke punten naar voren gebracht. De specifieke situatie van vrouwen en meisjes met een handicap moet echter ook bij de uitvoering van het VN-Verdrag volledig in aanmerking worden genomen. Helaas hebben tot nu toe slechts vier EU-lidstaten het Verdrag en het protocol geratificeerd. We moeten streven naar een geïntegreerde benadering van gendergelijkheid bij het EU-beleid voor mensen met een handicap, met name ter waarborging van de toegang tot werk en de integratie op de werkplek, scholing, antidiscriminatie en het recht op werk.

Het grootste probleem is geweld. Hier moet pertinent een einde aan worden gemaakt. Meisjes en vrouwen met een handicap hebben een veel groter risico om het slachtoffer te worden van geweld, ook van seksueel geweld, zowel binnen de huiselijke kring als daarbuiten. Vaak wordt hun recht op seksualiteit en moederschap beperkt, of vindt er gedwongen abortus of sterilisatie plaats. De lidstaten moeten derhalve zorgen voor regelgeving die beschermt tegen geweld en slachtoffers beter ondersteunt.

*(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken.)*

**Rovana Plumb**, *namens de PSE-Fractie*. – (RO) Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de commissaris, mijnheer de minister, allereerst wil ik mijn collega Jeleva bedanken voor de goede samenwerking bij dit verslag, evenals de andere collega's en de verenigingen van mensen met een handicap.

Ik wil benadrukken dat we behoefte hebben aan een duidelijke bescherming van de achtergestelde bevolkingsgroepen, te meer als we spreken in een context waarin het effect van de economische crisis voelbaar is.



Ik wil onderstrepen dat de Europese Unie de actieve integratie van personen met een handicap en hun volledige participatie binnen de maatschappij voorstaat. Deze aanpak staat centraal in het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap en daarom dringen we erop aan dat deze internationale documenten zo snel mogelijk worden geratificeerd door de lidstaten van de Europese Unie en dat tevens de personen met een handicap en de organisaties die hen vertegenwoordigen, actief worden betrokken bij het monitoring- en implementatieproces van deze documenten. Verder dringen we er bij de lidstaten en de Commissie op aan dat wordt gezorgd voor vrije toegang en verspreiding...

*(Spreekster wordt door de Voorzitter onderbroken.)*

**Elizabeth Lynne**, *namens de ALDE-Fractie*. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, allereerst wil ik de rapporteur bedanken voor haar medewerking bij de behandeling van dit verslag in de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken. Zoals u weet, was ik in 2003 rapporteur voor het VN-Verdrag namens het Europees Parlement toen het VN-Verdrag werd opgesteld.

Inmiddels is er een wettelijk bindend verdrag tot stand gekomen dat mijns inziens historisch is. Dat is op zichzelf al een mijlpaal, maar wat ik in 2003 gezegd heb, zeg ik nu weer. Als de EU in dit debat geloofwaardig wil zijn, zal zij het goede voorbeeld moeten geven. Internationale mensenrechtenverdragen hebben geen enkel nut als landen ze niet ondertekenen, ratificeren en uitvoeren. Ja, alle lidstaten hebben het Verdrag ondertekend, maar het protocol is nog niet door alle lidstaten ondertekend. De meeste lidstaten zijn nog niet tot bekrachtiging overgegaan, en zeker niet tot uitvoering – hiertoe hebben wij echter in talloze parlementaire verslagen opgeroepen.

De Britse regering – mijn eigen regering – bijvoorbeeld heeft vorig jaar haar termijn voor ratificatie van het Verdrag opnieuw niet gehaald, hetgeen een grote schande is. Ik vind dit zeer beschamend. Ik wil de Commissie en het Parlement verzoeken druk te blijven uitoefenen op de lidstaten om over te gaan tot ratificatie en uitvoering van het Verdrag. Dit Verdrag kan veel betekenen voor miljoenen mensen met een handicap in de EU. We moeten er alles aan doen om het werkelijkheid te laten worden.

**Elisabeth Schroedter**, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (DE) Mijnheer de Voorzitter, geachte commissaris, geachte fungerend voorzitter van de Raad, dames en heren. Het recht van mensen met een handicap op bescherming en erkenning van hun menselijke waardigheid en op volledige participatie in de samenleving is internationaal geregeld in het Verdrag. Het is daarom van groot belang dat de Raad uiterlijk op de Internationale Dag van mensen met een handicap dit jaar de akte van bekrachtiging neerlegt bij de VN.

Tegelijkertijd roepen wij alle lidstaten op om het facultatief protocol te ratificeren zodat er bij het VN-Verdrag een comité voor klachten komt. Hoe belangrijk dat is, kan ik alleen maar vanuit mijn eigen land berichten. Tot op heden krijgen mensen met een handicap geen gelijke toegang tot onderwijs. Slechts 15 procent van de kinderen met een handicap zijn opgenomen in het schoolsysteem. Het recht op toegang voor mensen met een handicap wordt in mijn land door vertaaltrucs omzeild. We moeten daarom protesteren tegen deze praktijken en ervoor zorgen dat mensen met een handicap voortaan in alle EU-lidstaten ongehinderd kunnen participeren in de samenleving.

**Richard Howitt (PSE)**. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik ben er zeer trots op dat ik in 2001 in Sadler's Wells aanwezig was bij de start van de campagne voor het Verdrag. Ik ben er zeer trots op dat leden van dit Parlement een voortrekkersrol hebben gespeeld bij de totstandkoming van het Verdrag. Ik ben er zeer trots op dat ik met de Subcommissie mensenrechten in Genève was bij de Commissie en de Raad voor de Mensenrechten om voor goedkeuring te lobbyen. Ik ben er zeer trots op dat de Europese Commissie en de Europese Gemeenschappen voor het eerst een mensenrechteninstrument hebben ondertekend. Ik ben er zeer trots op dat dit het snelst goedgekeurde verdrag in de geschiedenis van de Verenigde Naties is, maar wat mij het meeste met trots vervult, is dat mensen met een handicap en organisaties die hen vertegenwoordigen, een grote rol hebben gespeeld in de bespreking en goedkeuring ervan.

Onze steun voor ratificatie deze week moet drie dingen duidelijk maken. Ten eerste, doordat de Europese Unie als achtste partij het Verdrag bekrachtigt, geeft zij de EU-lidstaten het signaal dat ook zij het Verdrag en het facultatieve protocol moeten bekrachtigen en uitvoeren.

Ten tweede, geachte commissaris, moeten wij en de Europese Commissie binnen alle bevoegdheden de bestaande regelgeving en procedures onder de loep nemen om zeker te stellen dat wij aan het Verdrag voldoen en ernaar handelen.

*(Spreeker wordt door de Voorzitter onderbroken.)*

**Ilda Figueiredo (GUE/NGL).** - (PT) Ook ik verheug me over het feit dat we hier nu het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap bespreken en goedkeuren en tegelijkertijd de lidstaten oproepen het facultatieve protocol bij dit Verdrag in acht te nemen.

Hiermee zetten we een belangrijke stap voor de bescherming en bevordering van de rechten van personen met een handicap en voor het eerbiedigen van hun waardigheid. Maar we zijn er nog niet als de landen dit Verdrag getekend hebben of zelfs toegezegd hebben het facultatieve protocol in acht te zullen nemen. Het Verdrag moet nu in hun landen geratificeerd worden en de landen moeten bereid zijn het Verdrag en het protocol zo snel mogelijk toe te passen.

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** - (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat ondanks het feit dat de EU de afgelopen jaren en decennia in Europa enorme vooruitgang geboekt heeft op het gebied van de bestrijding van discriminatie van personen met een handicap, we nog lang niet op onze lauweren kunnen rusten. Elke dag weer, deze maand, deze week, vandaag weer, staan duizenden, tienduizenden, honderdduizenden EU-burgers met een handicap bloot aan discriminatie. Ze worden gediscrimineerd op de arbeidsmarkt, ze worden gediscrimineerd op het gebied van de dienstverlening, ze worden gediscrimineerd in het vervoer, gediscrimineerd door een slechte toegang tot diensten van algemeen belang en zij worden zelfs alom geconfronteerd met discriminatie bij de toegang tot een aantal fundamentele openbare diensten, zoals onderwijs van elk niveau. We zijn het er ongetwijfeld allemaal over eens dat het belangrijkste gevaar op dit gebied bestaat uit de sociale buitensluiting van onze medeburgers met een handicap. Dit vraagt niet alleen om een hele reeks wetten ter bestrijding van discriminatie, maar tevens om een goed werkende sociale dienstverlening, niet alleen ter beperking van de sociale uitsluiting, maar ook ter bevordering van de sociale inclusie. Maar het grootste probleem waarmee burgers met een handicap worden geconfronteerd, is natuurlijk het hoge niveau van werkloosheid.

We zijn ons er allemaal van bewust dat in de huidige moeilijke economische tijden juist onze gehandicapte medeburgers het meest te lijden hebben onder de verslechterde situatie op de arbeidsmarkt. Zij hebben nu beduidend slechter toegang tot werkgelegenheid dan in meer welvarende tijden. Ze zijn wat dat betreft vaak slachtoffers van het feit dat ze een slechter onderwijs- en opleidingsprofiel hebben dan de rest van de bevolking. Dat heeft onvermijdelijk een schadelijke uitwerking op hun integratiemogelijkheden op de arbeidsmarkt. Ook worden zij, zoals mevrouw Schroeder terecht opmerkte, vaak sterk achtergesteld bij de toegang tot onderwijs, tot gewone, reguliere scholen en opleidingsinstellingen. Verder kan ik u verzekeren dat we ons volledig bewust zijn van de meervoudige discriminatie waar burgers met een handicap vaak het slachtoffer van zijn, een punt waar mevrouw Breyer op wees. Wat dat betreft zou ik eraan willen herinneren dat het Verdrag waarover we het nu hebben een specifiek artikel bevat over vrouwen. Met andere woorden: deze vorm van meervoudige discriminatie is hiermee afgedekt. Uiteraard verdienen de zeven landen die het Verdrag geratificeerd hebben al onze lof. Ze vormen een lichtend voorbeeld voor alle landen die deze procedure nog niet hebben afgerond. De dringende oproep van mevrouw Lynne om dit ratificatieproces te versnellen is dan ook geheel terecht. Dat neemt echter niet weg dat we ons dienen te realiseren dat het ratificatieproces gewoon bepaalde regels kent en dat deze regels eenvoudigweg nageleefd dienen te worden. Bovendien bestaan er van lidstaat tot lidstaat vaak grote verschillen die we eenvoudigweg moeten respecteren.

Verder zou ik nog graag mijn erkentelijkheid willen uitspreken voor een aantal uitspraken hier, bijvoorbeeld van mevrouw Plumb die wees op de grote rol van de vrijwilligersorganisaties, zowel bij de totstandkoming en tenuitvoerlegging van beleid ten behoeve van onze gehandicapte medeburgers als bij de bestrijding van de discriminatie van deze mensen, de bestrijding van hun sociale uitsluiting en de bevordering van hun sociale en maatschappelijke integratie. Ik zou er graag op willen wijzen dat de Raad hier buitengewoon veel aandacht aan besteedt en dat ook het voorzitterschap veel belang hecht aan deelname van de vrijwilligersorganisaties. Tevens hebben wij in de geest van ons motto "Europa zonder barrières" alle vertegenwoordigers van personen met een handicap uitgenodigd voor onze evenementen over deze problematiek. Er heeft onder auspiciën van het voorzitterschap reeds een hele reeks door organisaties voor personen met een handicap georganiseerde evenementen plaatsgevonden.

Een voorbeeld daarvan is de bijeenkomst van de Raad van het Europees gehandicaptenforum, van 28 februari tot en met 1 maart jongstleden in Praag. Ook was er die week een internationale conferentie met als titel "Europa zonder barrières", georganiseerd door de Tsjechische Nationale Raad voor personen met een handicap, onder auspiciën van het voorzitterschap en onderdeel van de evenementenagenda van het voorzitterschap. Ik kan op basis van mijn deelname aan deze Conferentie bevestigen dat het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap een van de belangrijkste programmapunten was en ik kan u verzekeren dat het voorzitterschap zich nog grote inspanningen getroosten wil op dit vlak, onder meer door middel van frequente contacten met vrijwilligersorganisaties op pan-Europees niveau.

Tot slot zou ik graag nog willen verwijzen naar de voortschrijdende convergentie van het Europees actieplan voor personen met een handicap en het VN-Verdrag, alsook naar de met dit actieplan bereikte resultaten. Het accent in dit actieplan ligt op waardigheid, fundamentele rechten, bescherming tegen discriminatie, rechtvaardigheid en sociale cohesie. Tegenwoordig wordt algemeen erkend dat speciale aandacht voor de problematiek van personen met een handicap dé sleutel is tot de oplossing ervan. Het actieplan voor personen met een handicap roept daar dan ook toe op en werkt verder aan verbeterde toegang tot sociale dienstverlening en goederen en diensten in het algemeen. Ik weet zeker dat de Europese Unie op de ingeslagen weg verder zal gaan, wat zal leiden tot een volwaardige deelname van haar gehandicapte medeburgers aan de samenleving en hun volledige integratie daarin.

**Olli Rehn**, lid van de Commissie. – (EN) Mijnheer de Voorzitter, ik wil opnieuw iedereen bedanken die aan dit interessante debat heeft deelgenomen. Mijn dank gaat in het bijzonder uit naar de rapporteur, mevrouw Jeleva, voor de belangrijke ontwerp-resolutie die morgen in de plenaire vergadering zal worden aangenomen. Ik wil ook de Raad bedanken voor zijn toezegging dat hij zal streven naar een snelle afronding van de ratificatie en van het hele proces.

Ik wil ook het Parlement bedanken voor zijn recente steun aan het voorstel van de Commissie voor een horizontale antidiscriminatie-richtlijn. Als de richtlijn door de Raad wordt goedgekeurd (hiervoor is unanieme goedkeuring vereist) zal dat de rechten van mensen met een handicap op Europees niveau verder versterken. En dat is, naar ik aanneem, ons gemeenschappelijk streven, zowel in de Raad als in het Parlement – in ieder geval in de Commissie.

**Rumiana Jeleva**, rapporteur. – (BG) Dames en heren, ik bedank alle sprekers voor hun bijdrage en de meningen die zij naar voren hebben gebracht. Het zou goed zijn als we het debat van vandaag in een breder verband zouden kunnen plaatsen, bijvoorbeeld door in te haken op het feit dat de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties vorig jaar een besluit heeft vastgesteld waarbij de thematische prioriteit in het kader van de evaluatie- en beleidscycli voor de periode 2009-2010 sociale integratie is.

Een speciale plaats in de beleidscyclus is ingeruimd voor het wereldactieprogramma voor personen met een handicap. Ook geloof ik dat het debat van vandaag de lidstaten die het Verdrag en/of het facultatief protocol nog niet hebben geratificeerd, zal aansporen daar werk van te maken in de nabije toekomst. Ik ben er zeker van, wat dat betreft ben ik het eens met de Raad, dat de stemming over de verslagen ons zal helpen een positieve stap in de juiste richting te zetten.

Het Europees Parlement moet zijn verantwoordelijkheid nemen voor het verbeteren van de omstandigheden van personen met een handicap. Zoals tijdens dit debat is benadrukt moeten wij ons werk onverdroten voortzetten en alle mogelijke controles uitoefenen opdat de door ons gecreëerde wetgeving naar behoren wordt gehandhaafd. Een goede wetgevingsbasis die slecht wordt gehandhaafd is iets waar wij niet verantwoordelijk voor zijn.

Nogmaals dank aan alle collega's van de diverse fracties voor hun steun, aan alle collega's van de Europese Commissie en aan de ngo's waarmee we gedurende al die tijd hebben samengewerkt.

**De Voorzitter.** – Ik deel mee dat er een ontwerp-resolutie<sup>(3)</sup> is ingediend overeenkomstig artikel 103, lid 2, van het Reglement.

Het debat is gesloten.

De stemming vindt vrijdag 24 april plaats.

**VOORZITTER: DIANA WALLIS**

*Ondervoorzitter*

#### **Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Filip Kaczmarek (PPE-DE)**, schriftelijk. – (PL) De rechten van personen met een handicap worden geregeld geschonden. Onlangs heeft zich in mijn geboorteplaats Poznań een incident voorgedaan dat hiervan een typisch voorbeeld is. Een Pools parlements lid parkeerde zijn auto op een plaats die voorbehouden is aan personen met een handicap. Paradoxaal genoeg heeft dit parlements lid zelf een vriend die met een handicap

---

<sup>(3)</sup> Zie notulen.

door het leven gaat. Vraagt u zich af waarom ik dit voorval hier ter sprake breng? Dat doe ik om aan te tonen dat wetten, verdragen en documenten de situatie van personen met een handicap nooit zullen verbeteren indien openbare ambtsdragers openlijk en ongestraft de regels overtreden die speciaal zijn opgesteld om het leven van personen met een handicap en hun sociale integratie te vergemakkelijken. Deze verdragen zijn natuurlijk van belang, maar de correcte, betrouwbare en volledige tenuitvoerlegging ervan is minstens even belangrijk. Personen met een handicap hebben niets aan rechten die alleen op papier bestaan. Zij rekenen op daadwerkelijke veranderingen die hun gelijke kansen geven. Ik dank u.

## 19. Vragenuur (vragen aan de Raad)

**De Voorzitter.** – Aan de orde is het vragenuur (B6-0227/09).

Wij behandelen een reeks vragen aan de Raad.

**De Voorzitter.** – Vraag nr. 2 van **Gay Mitchell** (H-0130/09):

Betreft: Anti-Lissabonretoriek

De wereldwijde financiële crisis toont aan hoezeer het noodzakelijk is dat de Europese Unie een sterk verband vormt. In Ierland hebben we vlug ingezien dat verzinsels en verkeerde informatie over het Verdrag van Lissabon een magere troost voor de inkrimping van de economie en stijgende werkloosheid betekenen. Met Tsjechië wordt het voorzitterschap van de Europese Unie door een land bekleed waarvan de eigen president zich aan anti-Lissabonretoriek overgeeft. Hoe denkt de Raad die boodschappen in overeenstemming te brengen met de overduidelijke noodzaak van meer - en niet minder - samenwerking in de Europese Unie?

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. De Raad heeft altijd duidelijk te kennen gegeven juist ook in tijden van crisis de samenwerking binnen de EU te willen versterken. Het Tsjechisch voorzitterschap werkt, voortbordurend op de activiteiten van zijn voorganger, hard aan oplossingen voor de door de financiële en economische crisis veroorzaakte problemen. Het heeft op velerlei niveau de nodige maatregelen daartoe getroffen en een gemeenschappelijk kader voor de lidstaten ingericht. Voorbeelden hiervan zijn onder meer het reddingspakket voor de banken, het plan voor het Europees economisch herstel en de regulering van en het toezicht op de financiële markten. Het Europees Parlement heeft ook tot deze maatregelen bijgedragen middels zijn steun voor investeringen in infrastructuur en niet in de laatste plaats door zijn inspanningen op het internationaal toneel. De Europese Raad van 19 en 20 maart was voornamelijk gewijd aan het zoeken naar oplossingen voor de financiële crisis en de problemen van de reële economie. Bij die gelegenheid heeft de Raad duidelijk te kennen gegeven dat Europa alleen in staat zal zijn om deze problemen te lijf te gaan en een eind aan de huidige crisis te maken, indien het eendrachtig en gecoördineerd optreedt in het kader van de interne markt en de economische en monetaire unie. De Raad heeft tijdens zijn zitting van 19 maart besloten tot een strak gecoördineerde respons van de EU in het kader van het Europese plan voor economisch herstel, waarbij De Europese Unie dient daarvoor alle beschikbare instrumenten moeten worden ingezet, met inbegrip van communautaire middelen. Er zal daartoe integraal gebruikt worden gemaakt van alle strategieën inzake groei, werkgelegenheid, sociale integratie en sociale zekerheid.

De Raad heeft wat het Verdrag van Lissabon betreft in december vorig jaar zijn verdere plan van aanpak vastgesteld. Op verzoek van Ierland hebben de lidstaten ermee ingestemd het land de nodige juridische garanties te bieden met betrekking tot onderwerpen die bij het referendum vorig jaar in Ierland bron waren van zorg. Tevens heeft de Raad ermee ingestemd dat, ervan uitgaande dat het Verdrag van Lissabon daadwerkelijk van kracht wordt, er overeenkomstig de noodzakelijke juridische procedures een dusdanig besluit zal worden genomen dat ook in de toekomst alle verschillende EU-nationaliteiten vertegenwoordigd zullen zijn in de Commissie. Onder voorbehoud van succesvolle afronding van een aantal details in verband hiermee tegen medio 2009 en uitgaande van een bevredigende oplossing hiertoe, heeft de Ierse regering tevens toegezegd zich te zullen inzetten voor ratificatie van het Verdrag van Lissabon voor het einde van het mandaat van de huidige Commissie. De Europese Raad werd tijdens zijn bijeenkomst op 19 en 20 maart geïnformeerd over de stand van zaken in deze kwestie en heeft besloten om tijdens zijn zitting in juni van dit jaar opnieuw te spreken over dit onderwerp.

**Gay Mitchell (PPE-DE).** - (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik wil de minister bedanken voor zijn antwoord.

Mijns inziens zijn we in dit Parlement – en in de instellingen in het algemeen – veel te defensief als het gaat om Lissabon en de Europese Unie in het algemeen. Het wordt tijd dat wij ons proactief opstellen tegenover

een aantal van hen die Europa aanvallen. Waar zouden wij zijn zonder de Europese Centrale Bank? Waar zouden wij zijn – de landen in de eurozone – zonder de eurozone?

Het enige wat we niet hebben, is een aangewezen hoofd van de Europese Raad die verantwoordelijk is voor het economische herstel, en ik acht de bepaling in het Verdrag van Lissabon om in deze functie te voorzien, van cruciaal belang. Als deze persoon nu aangesteld zou zijn, zou daarmee het probleem opgelost zijn van de continue wisseling tussen de zesmaandelijks voorzitterschappen.

Wellicht kan de minister in zijn antwoord toelichten in hoeverre hij verwacht dat het Verdrag in de Tsjechische Republiek zal worden geratificeerd.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Zo dadelijk ga ik uitgebreid in op alle vragen

**De Voorzitter**. – De gebruikelijke procedure is dat u eerst de vraagsteller antwoord geeft en zijn aanvullende vraag beantwoordt, waarna ik normaal gesproken – het is een besluit dat ik zelf neem – de andere aanvullende vragen bij elkaar voeg en aan u voorleg.

Ik verzoek u vriendelijk eerst antwoord te geven.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Dank u wel mevrouw de Voorzitter. Dames en heren, staat u mij toe te antwoorden op de gestelde vraag. Ik zou er graag op willen wijzen dat men in de Tsjechische Republiek in het uit twee kamers bestaande parlement - het Huis van afgevaardigden en de Senaat - wat de ratificatie van het Verdrag van Lissabon betreft hard aan het werk is en dat het Verdrag op 18 februari jongstleden reeds goedgekeurd werd door het Huis van afgevaardigden. Bij dit alles is het belangrijk op te merken dat overeenkomstig de Tsjechische grondwet er voor ratificatie van dit Verdrag een grondwettelijke meerderheid vereist is. De Senaat van het Parlement van de Tsjechische Republiek neemt het Verdrag zeer waarschijnlijk op 6 mei in stemming, met dien verstande dat hij heeft aangegeven zijn goedkeuring te laten afhangen van de uitwerking van een ter zake dienend wetsvoorstel uit hoofde waarvan de overdracht van bevoegdheden van het niveau van gekwalificeerde meerderheid afhankelijk wordt gemaakt van de instemming van beide kamers. Het gaat daarbij om het zogeheten voorwaardelijk mandaat. De desbetreffende wet is reeds opgesteld en goedgekeurd, dus de algemene verwachting is dat de Senaat deze op 6 mei in stemming zal nemen en dat na goedkeuring van dit wetsvoorstel de parlementaire ratificatie van het Verdrag van Lissabon afgerond is

**Richard Corbett (PSE)**. – (EN) Is het Tsjechische voorzitterschap het ermee eens dat het probleem bij het Verdrag van Lissabon niet zozeer te wijten is aan het gebrek aan informatie, aangezien deze beschikbaar is, maar aan de grote hoeveelheid verkeerde informatie die opzettelijk verspreid wordt door de tegenstanders van het Verdrag?

Is de Raad het er verder mee eens dat, aangezien het Verdrag niet getekend wordt door de Europese instellingen, maar een Verdrag is tussen de lidstaten, de nationale regeringen veel meer moeten doen aan het bestrijden van verzinsels en verkeerde informatie, zoals genoemd door de heer Mitchell, en om daadkracht te tonen in dit cruciale debat voor de toekomst van Europa?

**Christopher Heaton-Harris (PPE-DE)**. – (EN) Mijnheer de minister, ik ben er zeker van dat de kiezers in uw land, net als in Ierland, weet hebben van en bezorgd zijn over de huidige “Orwelliaanse” opstelling van de EU. Zij zijn niet dom, zij weten dat de Commissie heeft geknoeid met haar legislatieve agenda zodat er geen negatieve berichten in de Ierse media terecht zouden komen.

Het is jammer dat de heer Mitchell, de heer Corbett en anderen zo verblind zijn door hun streven naar succes als eurocraten, dat zij niet zien wat er aan de hand is: de Ierse bevolking heeft haar besluit genomen. Wellicht kunt u, mijnheer de minister, de Raad ertoe bewegen om de Commissie te verzoeken de sterke groei stop te zetten van haar afdelingen voor voorlichting en communicatie – ook wel propaganda genoemd. Het besluit van het prachtige Ierse volk moet worden gerespecteerd om te laten zien dat de democratie in de Europese Unie leeft.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Ik ben stellig van mening dat wij allen hier de moed zouden moeten hebben om onszelf toe te geven dat de Europese burger uitermate slecht geïnformeerd is over de werking van de EU. De EU komt vaak buitengewoon afstandelijk over op de Europese burger, de instellingen ervan zijn vaak onbegrijpelijk en hoe minder de burger geïnformeerd is, hoe vruchtbaarder de bodem voor zaken als misleidende informatie. Want juist omdat mensen over onvoldoende informatie beschikken over de werking van de Europese Unie kan dergelijke desinformatie makkelijk wortel schieten. Willen we ervoor

zorgen dat deze misleidende en leugenachtige informatie geen kans krijgt, dan zullen we een zeker democratisch tekort uit de wereld moeten helpen en ervoor moeten zorgen dat de burgers zich meer met de EU en haar instellingen kunnen vereenzelvigen. In mijn ogen heeft de regering van elke EU-lidstaat de fundamentele taak om leugenachtige en misleidende informatie over de Europese Unie te ontzenuwen. Dat neemt echter niet weg dat de regeringen van de EU-lidstaten hun burgers dienen te voorzien van correcte informatie met betrekking tot alle aspecten van de Europese eenwording. Want alleen op die manier komt daadwerkelijke democratische vooruitgang binnen handbereik.

**De Voorzitter.** – Vraag nr. 3 van **Manuel Medina Ortega** (H-0132/09):

Betreft: Dubbele heffing

Gezien de recente uitspraak van het Hof van Justitie betreffende dubbele heffingen zou ik willen weten welke maatregelen de Raad van plan is voor te stellen met het oog op de harmonisering van het Europees fiscaal recht, zodat Europese burgers niet twee keer dezelfde belastingaanslag in rekening wordt gebracht.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. In de huidige staat van ontwikkeling van de Gemeenschap is er op communautair niveau, afgezien van Richtlijn 90/435/EEG van de Raad van 23 juli 1990 betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor moedermaatschappijen en dochterondernemingen uit verschillende lidstaten, het Verdrag van 23 juli 1990 tot afschaffing van dubbele belasting in geval van winstcorrecties tussen verbonden ondernemingen en Richtlijn 2003/48/EG van de Raad van 3 juni 2003 betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling, tot dusver geen enkele maatregel vastgesteld ter vermijding van dubbele belastingheffing op het vlak van directe belastingen. Dat betekent dat dit onderwerp een bevoegdheid is van de lidstaten, die uiteraard wel het Gemeenschapsrecht moeten respecteren. Het lijkt er echter op dat de in overeenstemming met de genoemde autonomie en overeenkomstig de modelovereenkomst van de OESO bilateraal tussen de lidstaten afgesloten overeenkomsten ter voorkoming van dubbele belastingheffing onvoldoende zijn om elke vorm van dubbele belastingheffing in de Europese Unie uit de weg te ruimen.

De Commissie, die op het vlak van de directe belastingen over het exclusieve communautaire initiatiefrecht beschikt, geeft met het oog op het subsidiariteitsbeginsel dat van toepassing is op het Gemeenschapsrecht inzake directe belastingen, alsook met het oog op eenduidigheid er op dit moment de voorkeur aan dit vraagstuk op een pragmatische wijze te benaderen. Een dergelijke pragmatische benadering zou kunnen bestaan in versterking van de samenwerking tussen de lidstaten opdat hun nationale belastingssystemen goed op elkaar aansluiten, ook wat betreft de bilaterale overeenkomsten inzake belastingheffing. Daar wordt overigens ook gewag van gemaakt in de Commissiemededeling over de coördinatie van de nationale belastingstelsels voor de directe belastingen in de interne markt en dan met name in de definitieve versie van document COM 2006/823. De Raad heeft zich in zijn conclusies van 27 maart 2007 voor deze op coördinatie gebaseerde werkwijze uitgesproken. Daarbij benadrukte hij dat de werking van de interne markt verbeterd kan worden door middel van belastingssamenwerking op lidstaatniveau en daarna mogelijk nog op Europees niveau, met inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten. De Raad stelde vast dat er, onder inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, verschillende mogelijke manieren zijn om deze problematiek in goede banen te leiden.

**Manuel Medina Ortega (PSE).** – (ES) Mijnheer de voorzitter, de informatie die u ons geeft is juist, maar de indruk die ontstaat bij ons als Parlementsleden en in feite bij de Europese burgers, is dat er een gevaarlijk hiaat is in het Gemeenschapsrecht.

Als gevolg van de strenger wordende belastingvereisten in elk van de lidstaten is mobiliteit op dit moment bijna een onmogelijke zaak.

En als we de Commissie vragen om het waarom van de pragmatische benadering, blijkt dat de Commissie geen steun heeft in de Raad. We zitten als het ware in een vicieuze cirkel, want de Commissie verwijst ons naar de Raad en de Raad verwijst ons naar de Commissie maar ondertussen is het wel zo dat de burgers in het Europa waar we aan bouwen, niet de mogelijkheid hebben om in verschillende landen te wonen en relaties aan te gaan vanwege de zware belastingdruk die kan ontstaan door het gebrek aan fiscale harmonisatie.

Kan de Raad iets doen om die vicieuze cirkel te doorbreken?

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Ik zou in de allereerste plaats willen benadrukken dat het langetermijndoel erin bestaat een oplossing te vinden in de vorm van ofwel een richtlijn ofwel bilaterale overeenkomsten. Dit zijn vanuit juridisch oogpunt de enige twee mogelijkheden waarop dit stelsel op

doeltreffende wijze kan worden uitgebouwd. De Commissie stelt voor de meest urgente problemen in verband met de interne markt op te lossen door middel van een betere coördinatie van de belastingregulering in de lidstaten alsook door middel van betere besluitvormingsprocedures. De Commissie heeft in Mededeling 823 inzake coördinatie van de problematiek van de internationale dubbele belastingheffing in de Europese Unie een voorstel gedaan tot ontwikkeling van een mechanisme voor een doeltreffende conflictbeslechting. Omdat hier echter, zoals de geachte afgevaardigde reeds zei, onvoldoende steun voor was van de kant van de lidstaten, heeft de Commissie besloten dit voorstel in te trekken en heeft zij in plaats daarvan andere initiatieven ontplooid. De Commissie is zich volledig bewust van het effect van de overeenkomsten inzake de vermindering van dubbele belastingheffing op de interne markt en om die reden zal er in 2009 een aanvang worden gemaakt met de voorbereidingen voor een openbare raadpleging. De Commissie zal op basis daarvan een mededeling opstellen met alle bevindingen alsook voorstellen ter oplossing van de huidige problemen.

De Raad heeft zich in het kader van verschillende initiatieven bij herhaling over deze problematiek gebogen. Allereerst bij de uitbreiding van het kader van richtlijn 90/435/EEG betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling voor moedermaatschappijen en dochterondernemingen middels richtlijn 2003/123/EG van de Raad ter afschaffing van de economische en juridische dubbele belasting van grensoverschrijdende dividendenstromen binnen de Gemeenschap. Verder is er in 1990 een arbitrageverdrag gesloten ter voorkoming van dubbele belasting voortvloeiend uit onderling tussen verschillende onderdelen van een concern berekende prijzen. Dit Verdrag is echter niet erg doeltreffend gebleken, mede omdat dit het karakter heeft van een internationaal verdrag tussen de lidstaten in plaats van dat van een juridisch instrument van de Gemeenschap. In 2003 werd Richtlijn 2003/49/EG goedgekeurd ter afschaffing van dubbele belastingheffing op rente en royalty's tussen verbonden ondernemingen in verschillende lidstaten. Uit hoofde daarvan mag alleen het land van de uiteindelijke rechthebbende van de inkomsten deze inkomsten belasten. Het is de bedoeling dat de Raad zich verder buigt over uitbreiding van het kader van deze richtlijn. In aansluiting op twee Commissiemededelingen inzake de coördinatie van de directebelastingstelsels van de lidstaten in de interne markt enerzijds en exitheffingen anderzijds, heeft Ecofin in december 2008 een resolutie van de Raad goedgekeurd inzake exitheffingen. Daarmee wordt gepoogd de dubbele belastingheffing uit de wereld te helpen en wordt het beleid van de lidstaten op het gebied van de exitheffingen gecoördineerd. Daartoe is bepaald dat bij verplaatsing van economische activiteiten van de ene lidstaat naar de andere de ontvangende lidstaat - in het geval daar activa van fysieke of rechtspersonen uit het land dat exitheffingen toepast, naartoe verhuizen - bij verkoop van de activa de zogeheten marktwaarde ervan op het moment van vertrek uit het exitland moet aanmerken als uitgave.

**Syed Kamall (PPE-DE).** - (EN) Wij begrijpen allemaal dat deze fiscale kwesties erg technisch kunnen zijn, maar kan de minister in algemene zin bevestigen dat eenieder die deze kwesties begrijpt, zal inzien dat belastingharmonisatie geen vereiste is om dubbele heffing te voorkomen? Het enige wat nodig is – ik weet dat het zeer technisch is – is de wil bij de lidstaten om beter samen te werken. Als we kijken naar de hoeveelheid geld die de regeringen op dit moment weghalen bij de toch al in het nauw zittende belastingbetalers, is het nu tijd om meer belastingconcurrentie te bevorderen om de last op werkende gezinnen in Europa te verlichten.

**Paul Rübig (PPE-DE).** - (DE) Geachte fungerend voorzitter van de Raad, ik ben van mening dat het Tsjechische voorzitterschap dit onderwerp zeer positief en actief aanpakt. Dit juich ik toe, het gaat er immers om dat de burgers en kleine en middelgrote ondernemingen worden beschermd, zodat zij, als zij diensten verlenen, ook hun inkomen veilig kunnen stellen. Dubbele heffing is sociaal op geen enkele wijze gerechtvaardigd. Daarom wil ik hierover een vraag stellen: Bent u van mening dat het Europees Hof van Justitie op dit gebied passende normen zou kunnen bepalen?

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** - (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. Het Europees Hof van Justitie heeft bepaald dat de directe toepasbaarheid van het Gemeenschaprecht, de vrijheid van verkeer, alsook het antidiscriminatiebeginsel de lidstaten er niet toe verplicht de in grensoverschrijdende situaties binnen de Gemeenschap voorkomende juridische dubbele belasting uit de weg te ruimen die ontstaan kan als gevolg van de wederzijdse interactie tussen de verschillende belastingstelsels. Dit vloeit voort uit het arrest van het Europees Hof van Justitie in de zaak C-513/04 Kerckhaert-Morres. Het Hof heeft zich dus inmiddels al uitgesproken over deze kwestie en ik denk dan ook dat er wat dit betreft niet veel manoeuvreerruimte meer over is. De verdragen ter afschaffing van dubbele belasting dienen overeenkomstig de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie te voldoen aan de regels van de interne markt. Deze mogen met name niet tot discriminatie leiden, noch indruisen tegen de fundamentele vrijheden zoals vastgelegd in het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschappen. Aan de andere kant staat natuurlijk buiten kijf dat het risico op dubbele belasting de belastingstelsels zelf alsook het leven van met name het midden- en kleinbedrijf verregaand compliceert. De bedrijven moeten zich vaak met grote moeite een weg

zien te banen door een oerwoud van uiteenlopende nationale wetgevingen. Dat juist het midden- en kleinbedrijf hier last van heeft, komt doordat dit hierdoor op grote kosten wordt gejaagd. Want in tegenstelling tot grote concerns en dan met name multinationals, zijn kleine en middelgrote ondernemingen niet in staat om dure adviesdiensten en juridische dienstverlening in te huren om deze kosten te temperen. Ze hebben dus meer te lijden onder al die verschillende ingewikkelde belastingstelsels. Ik persoonlijk ben er heilig van overtuigd dat de beste oplossing hiervoor bestaat in zo eenvoudig en overzichtelijk mogelijke directebelastingstelsels in heel de EU, en als persoonlijke noot voeg ik daaraan toe: en in zo laag mogelijke belastingen.

**De Voorzitter.** – Vraag nr. 5 van **Marian Harkin** (H-0136/09):

Betreft: Vlees van pluimvee

Gezien het Commissievoorstel COM(2008)0336 voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1234/2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten, met betrekking tot de handelsnormen voor vlees van pluimvee, zou ik willen weten of het Tsjechisch voorzitterschap het ermee eens is dat, omwille van de voedsel- en consumentenveiligheid, traceerbaarheid en productkwaliteit, al het vlees van pluimvee dat wordt verkocht als “vers”, de consument ook daadwerkelijk een garantie op versheid moet bieden. Is het voorzitterschap het ermee eens dat het een serieuze kwestie is dat vlees van pluimvee dat geslacht en bevroren is in derde landen, vervoerd en ontdooid en in sommige gevallen zelfs verwerkt wordt in een EU-land en vervolgens wordt aanbevolen en verkocht als “vers” EU-product? En dat dit onacceptabel, misleidend voor de consument en onrechtvaardig is tegenover EU-producenten die aan strikte EU-regelgeving voldoen? Welke stappen neemt het Tsjechisch voorzitterschap op dit moment om een soepele aanname van deze verordening te garanderen?

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*, – (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. Het voorzitterschap wil de geachte afgevaardigde graag verzekeren dat het een buitengewoon groot belang hecht aan een hoog voedselveiligheids- en consumentenbeschermingsniveau in de Gemeenschap, ongeacht de vraag of voedsel lokaal geproduceerd is of ingevoerd uit derde landen. Het voorzitterschap wil dienaangaande verwijzen naar de conclusies van de Raad van 18 en 19 december 2008 inzake de veiligheid van ingevoerde landbouwproducten en voedingsmiddelen. De Raad heeft overeenkomstig de communautaire regelgeving in zijn conclusies de Commissie verzocht om voor het einde van 2010 een verslag in te dienen bij de Raad en het Europees Parlement over de doeltreffendheid en onderlinge samenhang van de hygiënische en fytosanitaire controles op geïmporteerde voedingsmiddelen. Gezien zijn vastberadenheid om bij de tenuitvoerlegging van het Gemeenschapsbeleid te zorgen voor een hoog beschermingsniveau van de menselijke gezondheid, heeft de Raad in december 2008 het door de Commissie ingediende voorstel voor een verordening van de Raad inzake de tenuitvoerlegging van verordening (EG) nr. 853/2004 zonder enige omhaal naar de prullenbak verwezen. Het gaat daarbij om het toestaan van het gebruik van antimicrobiële stoffen ter verwijdering van aan de oppervlakte van geslacht pluimvee aanwezige vervuiling. De Raad was van mening dat dergelijke stoffen misbruikt zouden kunnen worden ter verdoezeling van slechte hygiënische verwerkingsmethodes. Eerder had het Europees Parlement al met zijn resolutie van 19 juni 2008 zijn afwijzing van het Commissievoorstel te kennen gegeven en riep het de Raad bij die gelegenheid op het voorstel eveneens af te keuren. Dan als het gaat om het voorstel van de Commissie met betrekking tot de handelsnormen voor vlees van pluimvee, wil het voorzitterschap graag bevestigen dat dit op dit moment in behandeling is in de Raad. De Raad beoogt hierbij te zorgen voor een zo hoog mogelijke consumentenbescherming en te voorkomen dat eerder ingevroren vlees van pluimvee verkocht wordt als vers vlees. Het voorzitterschap kan de geachte afgevaardigde verzekeren dat alles in het werk wordt gesteld om deze verordening zo snel mogelijk nadat het Parlement advies heeft uitgebracht, van kracht te doen worden.

**Marian Harkin (ALDE).** – (EN) Ik wil het voorzitterschap voor dit antwoord bedanken, het was inderdaad mijn verwachting dat het Tsjechisch voorzitterschap op dit punt actie zou ondernemen. Het verheugt mij te horen dat de Raad zich hierover buigt en dat u in actie zult komen om te voorkomen dat vlees van pluimvee wordt bevroren en vervolgens als vers vlees wordt verkocht, want dit betekent dat vele EU-producenten, ja zelfs alle EU-producenten, niet op een gelijk speelveld opereren.

Daarom wil ik het voorzitterschap het volgende vragen: hoe snel kunnen we een reactie van de Raad op dit punt verwachten, en kunt u een indicatie geven van concrete acties die u in dit verband van plan bent te nemen?

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*, – (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. Deze problematiek is nu opgelost door de verschillende organen van de Raad in het kader van de onderhandelingen over het



voorstel voor een verordening van de Raad inzake de wijziging van Verordening (EG) nr. 1234/2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten met betrekking tot de handelsnormen voor vlees van pluimvee. Het Tsjechische voorzitterschap heeft hiervoor een compromistekst opgesteld dat instemming verkreeg van een meerderheid binnen het Landbouwcomité van de Raad. De tekst zal nu in het kader van de raadpleging van de handelspartners ter beoordeling worden voorgelegd aan de WTO. Indien het resultaat hiervan positief is en ook het Europees Parlement tijdens zijn aanstaande zitting overgaat tot goedkeuring van zijn verslag over dit voorstel, dan zal de compromistekst van het Tsjechische voorzitterschap ingediend worden bij de Raad. Formeel gezien dient de Raad te wachten op indiening van het advies van het Europees Parlement, ook al hoeft hij er bij zijn beslissing geen rekening mee te houden. In de compromistekst wordt gesteld dat de lidstaten, ingeval van in de zin van deze verordening uit vers ge vogelte gemaakte producten, licht van elkaar afwijkende vereisten mogen hanteren met betrekking tot de temperatuur. Deze temperaturen mogen gehanteerd worden voor een minimale tijdsduur, echter uitsluitend voor zover nodig om tijdens de productie van uit vers ge vogelte bereide producten de bewerking en portionering in het desbetreffende verwerkende bedrijf mogelijk te maken. We verwachten dat de Raad zich in mei over dit voorstel zal buigen en gezien de resultaten van de onderhandelingen tot nog toe verwachten we een positieve uitkomst.

**Avril Doyle (PPE-DE).** - (EN) Na de BSE-crisis in de vleessector enkele jaren geleden hebben we volledige identificatie en traceerbaarheid ingevoerd voor rundvleesproducten in Europa. Is de Raad het ermee eens dat wij snel moeten handelen, niet alleen ten aanzien van het vlees van pluimvee, maar ook van schapen en varkens, zodat consumenten over dezelfde informatie beschikken en eveneens kunnen profiteren van de traceerbaarheid mocht er eens iets mis gaan?

Het verslag-Sommer over voorlichting aan de consumenten wordt op dit moment in het Parlement behandeld. Wellicht is de Raad het met mij eens dat wij op deze wijze te werk moeten gaan door extra etikettering, hetgeen bijdraagt aan de traceerbaarheid.

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** - (CS) Geachte Voorzitter, dames en heren. Er staat in bijlage 14 van de Verordening van de Raad (EG) nr. 1234/2007 niets vermeld over de oorsprongsaanduiding van vlees van ge vogelte, reden waarom dit geen onderdeel uitmaakt van het voorstel dat nu ter tafel ligt. De oorsprongsaanduiding wordt geregeld door Commissieverordening (EG) nr. 543/2008 en valt dan ook onder de bevoegdheid van de Commissie en wordt behandeld in comité. Verder wil ik nog zeggen dat ik goed ingevoerd ben in deze materie, want kijken we naar de dreiging die uitging van de zogeheten gekkekoeienziekte die mensen konden krijgen door het eten van geïnfecteerd rundvlees en zetten we die dan af tegen de daadwerkelijke gevolgen voor de volksgezondheid in de lidstaten van de EU, dan kunnen we stellen dat een aantal door het eten van vlees van ge vogelte veroorzaakte ziektes, zoals salmonellose, veel ernstigere en ook veel frequenter voorkomende gezondheidsproblemen veroorzaken - soms zelfs leidend tot overlijden - dan indertijd de gekkekoeienziekte. Aan de andere kant zou ik echter opnieuw willen benadrukken dat de oorsprongsaanduiding onder de bevoegdheid valt van de Commissie en dat we niet mogen vergeten dat het bij pluimvee veel moeilijker is om te monitoren waar het oorspronkelijk vandaan komt dan bij rundvee. Tevens mogen we niet in de situatie belanden waarin inspanningen ter bescherming van de consument tot een niveau waarbij alle twijfels en ook alle potentiële risico's zijn uitgebannen er toe leiden dat het systeem dusdanig administratief gecompliceerd wordt dat de levensmiddelenprijzen in niet onaanzienlijke mate stijgen. Nogmaals wil ik hier herhalen dat de kernbevoegdheid wat betreft de verplichte oorsprongsaanduiding van vlees van ge vogelte bij de Commissie ligt en geenszins bij de Raad.

**De Voorzitter.** - Vraag nr. 9 van **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0144/09):

Betreft: Aanpak van de crisis - hulp aan het MKB

Het Europees plan voor de aanpak van de crisis behelst onder andere steun voor kleine en middelgrote ondernemingen middels de Small Business Act. Kan de Raad aangeven welke maatregelen er inmiddels via de Small Business Act genomen zijn en wat er nog in de pijplijn zit?

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** - (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. De Europese Raad is in december vorig jaar een plan overeengekomen voor het Europees economisch herstel. Dit plan omvat concrete maatregelen ter ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf. De belangrijkste daarvan betreffen maatregelen ter verbetering van de toegang van kleine en middelgrote bedrijven tot financiering en verlaging van de administratieve lasten voor bedrijven. Tevens heeft de Europese Raad zijn steun uitgesproken voor meer steun van de Europese Investeringsbank in de periode 2008 tot 2011, met name in de vorm van leningen aan het midden- en kleinbedrijf. Dat betekent bij elkaar een verhoging van 10 miljard

euro ten opzichte van de gebruikelijke kredietverlening aan deze sector. De Europese Raad heeft zich verder wat staatssteun betreft, uitgesproken voor een tijdelijke, ten minste twee jaar durende overschrijding van de drempelwaarden tot een bedrag van 500 000 euro, alsook voor wijziging van het kader voor staatssteun. Dit alles is nodig om het bedrijfsleven, en dan met name kleine en middelgrote ondernemingen, meer steun te kunnen verlenen. De Europese Raad heeft tevens opgeroepen tot toepassing van de versnelde procedures voor openbare aanbestedingen overeenkomstig het Gemeenschapsrecht, alsook tot vermindering van de administratieve lasten voor bedrijven. De Europese Raad heeft zich tevens uitgesproken voor de integrale tenuitvoerlegging van het actieplan van de Commissie voor het Small Business Act-initiatief dat op 1 december 2008 goedgekeurd werd door de Raad. Het actieplan voor het Small Business Act-initiatief is ervoor bedoeld kleine en middelgrote ondernemingen te steunen in deze tijd van economische neergang, en wel door middel van verbetering van de toegang tot financiering, verlichting van de administratieve druk, ondersteuning van kleine en middelgrote bedrijven bij de benutting van de door de interne markt geboden kansen en verder door middel van vergroting van het concurrentievermogen op de buitenlandse markten. De Raad is op 5 maart tot de slotsom gekomen dat dit actieplan, met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, zo volledig en zo snel mogelijk ten uitvoer moet worden gelegd op zowel communautair niveau als in de individuele lidstaten.

Tevens heeft de Raad opnieuw gewezen op het grote belang van een verdere verbetering van de toegang tot financiering - ik heb het hier over leningen, garanties, mezzaninefinancieringen, enzovoort - alsook tot risicokapitaal voor pasopgerichte innoverende ondernemingen en voor kleine en middelgrote ondernemingen, waarbij mede rekening dient te worden gehouden met de gevolgen van de huidige financiële crisis. Er dient te worden gezorgd voor verbeterde toegang van kleine en middelgrote ondernemingen tot de markt, met name middels een betere gebruikmaking van marktmonitoring en monitoring van de verschillende sectoren, want zo kunnen obstakels op de interne markt worden geïdentificeerd en uit de weg geruimd. Er dient gewerkt te worden aan verregaande vereenvoudiging van de boekhoudregels en aan versnelling van de procedures voor de oprichting van een nieuw bedrijf. De Europese Raad heeft op zijn bijeenkomst van 19 en 20 maart tot een aantal maatregelen besloten, waaronder: verwijdering van de huidige obstakels, voorkoming van nieuwe, creatie van een volwaardig functionerende interne markt, verdere verlaging van de administratieve lasten, verbetering van de raamvoorwaarden voor industriële ondernemingen ter behoud van een sterke industriële basis. Speciale aandacht zal daarbij uitgaan naar kleine en middelgrote ondernemingen, innovatie, ondersteuning van partnerschappen tussen verschillende takken van het bedrijfsleven, onderzoek, onderwijs en opleiding, en tot slot naar verbetering van de kwaliteit van de investeringen op het gebied van onderzoek, kennis en scholing.

Dames en heren, ik wil ook graag zeggen dat de Raad op 10 maart 2009 een politiek akkoord heeft bereikt dat inhoudt dat op basis van de wijziging van Richtlijn 2006/112/EG alle lidstaten de mogelijkheid zouden moeten hebben om op een hele reeks arbeidsintensieve diensten, permanent verlaagde btw-tarieven toe te passen. Het zijn uiteraard veelal kleine ondernemingen die zulke diensten verlenen. Verder is het de bedoeling dat de Raad binnenkort een van de wetsvoorstellen voortvloeiend uit het Small Business Act-initiatief goedkeurt, namelijk de verordening over het statuut van de Europese besloten vennootschap. Met deze verordening wordt het voor het midden- en kleinbedrijf makkelijker om grensoverschrijdende bedrijfsactiviteiten te ontwikkelen. Verder nog zal de Raad zich bezighouden met de herziening van de richtlijn inzake laattijdige betalingen. De bedoeling is ervoor te zorgen dat juist het midden- en kleinbedrijf op tijd betaald krijgt voor zijn zakelijke transacties. Wat de agenda voor betere wetgeving betreft, heeft de Commissie vorig jaar elf nieuwe versnelde maatregelen voor de vermindering van de administratieve lasten voor ondernemers ingediend om uiterlijk in 2012 te komen tot een vermindering van de door communautaire voorschriften veroorzaakte administratieve lasten van 25 procent. Dat zou een kostenbesparing van zo'n 30 miljard euro moeten opleveren, met name ten voordele van het midden- en kleinbedrijf. De Raad heeft op 10 maart dit jaar de Commissie opgeroepen om voor elk van de dertien speerpunten van het actieplan met concrete maatregelen ter verlaging van de administratieve lasten te komen. Concrete stappen wat dit betreft, zijn bijvoorbeeld goedkeuring van de voorstellen ter vereenvoudiging van de derde en zesde richtlijn inzake fusies en splitsingen van ondernemingen - reeds in eerste lezing in het Europees Parlement - en verder goedkeuring van de herziening van de vierde en de zevende richtlijn. Desalniettemin dient onversaagd op de ingeslagen weg te worden voortgegaan om daadwerkelijk te kunnen komen tot een vermindering van de administratieve lasten met 25 procent. Ook dient de Commissie zich in te spannen voor een zo spoedig mogelijke afronding van de inventarisatie en analyse van alle huidige regelgeving.

**Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE).** – (EL) Mevrouw de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Hij heeft een volledige lijst gegeven met alle geplande maatregelen. Nu moeten deze maatregelen worden toegepast en vruchten gaan afwerpen voor degenen in de Europese Unie die kleine of middelgrote

bedrijven hebben en gebukt gaan onder de gevolgen van de crisis, maar ook voor degenen die nieuwe kleine of middelgrote bedrijven willen oprichten. Juist daarom wil ik de minister vragen mij mede te delen of er, afgezien van gegevens over bedrijven die verdwijnen, er ook gegevens zijn over bedrijven die opgericht worden. Ik zou het zeer op prijs stellen indien u mij die gegevens zou kunnen verstrekken, zo niet vandaag dan bij een volgend antwoord. Dan kan ik een vergelijking maken.

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Allereerst zou ik graag willen benadrukken dat het aantal bedrijven dat ophoudt te bestaan en het aantal nieuw opgerichte bedrijven, alsook de concrete omstandigheden voor de oprichting van een nieuw bedrijf alles bij elkaar van lidstaat tot lidstaat zeer grote verschillen vertonen. Terwijl de oprichting van een klein of middelgroot bedrijf in sommige lidstaten enkele dagen duurt, duurt dit in andere lidstaten soms wel enkele maanden. Het is, mevrouw Panayotopoulos-Cassiotou, uiteraard mogelijk om een gedetailleerd overzicht op te stellen met de door u gevraagde gegevens. U kunt deze te zijner tijd in schriftelijke vorm van ons tegemoet te zien

**De Voorzitter**. – Vraag nr. 10 van **Avril Doyle** (H-0145/09):

Betreft: Resultaat van de Voorjaarsstop ten aanzien van de financiering van een mondiaal klimaatakkoord

Is het voorzitterschap na de vorige week gehouden Voorjaarsstop tevreden over het resultaat van de onderhandelingen die zijn gehouden over het verlenen van financiële steun aan ontwikkelingslanden om te bevorderen dat in december op de COP-15-conferentie in Kopenhagen een mondiaal klimaatakkoord kan worden gesloten?

**Petr Nečas**, *fungerend voorzitter van de Raad*. – (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. De Europese Raad heeft in zijn conclusies van de zitting van 19 en 20 maart jongstleden geconstateerd dat er voor het beperken van de gevolgen van de klimaatverandering en de aanpassing daaraan grote sommen geld nodig zullen zijn, zowel uit eigen middelen als van buitenaf en zowel van private als van publieke bronnen, met name ten behoeve van de meest bedreigde ontwikkelingslanden. Verder heeft de Raad aangegeven dat deze zijn evenredige aandeel zal leveren aan de financiering van de maatregelen in die ontwikkelingslanden. De Commissie schat op basis van recent onderzoek dat de bijkomende publieke en private investeringen zullen moeten stijgen tot een bedrag van circa 175 miljard euro om te komen tot een daling van de uitstoot overeenkomstig de EU-doelstellingen.

Uit actuele analyses komt tevens naar voren dat meer dan de helft van deze investeringen gedaan zullen moeten worden in de ontwikkelingslanden. Het secretariaat van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering schat verder dat er voor aanpassingsmaatregelen in de ontwikkelingslanden tegen het jaar 2030 jaarlijks zo tussen de 23 en 54 miljard euro nodig zal zijn. Verder heeft de Raad wat betreft de financiering van maatregelen ter verzachting van de gevolgen van de klimaatverandering in de ontwikkelingslanden een duidelijk standpunt ingenomen. Volgens de Raad dienen de ontwikkelingslanden met behulp van de ontwikkelde landen strategieën en plannen uit te werken voor de ontwikkeling van een koolstofarme economie. In deze strategieën en plannen zou een onderscheid moeten worden aangebracht tussen aan de ene kant maatregelen die - aangezien er geen of bijna geen kosten aan verbonden zijn of omdat ze op de middellange termijn zelfs een positief nettoresultaat opleveren - zelfstandig ingevoerd kunnen worden, en aan de andere kant maatregelen die tot bijkomende kosten leiden die de ontwikkelingslanden zelf niet zomaar kunnen dragen.

Voor een goede tenuitvoerlegging van het Kopenhaagse verdrag zal het van cruciaal belang zijn dat er voldoende, voorspelbare en tijdige financiële steun beschikbaar is. De internationale financiële structuur hiertoe dient te worden gebaseerd op de beginselen van doeltreffendheid, praktisch nut, gelijkheid, transparantie, verantwoordelijkheid, solidariteit, voorspelbaarheid en behoorlijk financieel bestuur. De Raad heeft wat de financieringsbronnen betreft aangegeven dat tijdens de internationale onderhandelingen een aantal concrete opties verder onderzocht kan worden. Men denke daarbij ofwel aan een methodologie gebaseerd op voor een bepaald doel overeengekomen contributies, ofwel aan een methodologie gebaseerd op marktwerking met veiling van contracten, ofwel aan een combinatie hiervan, of mogelijk nog andere opties. In de aanloop naar een wereldwijde koolstofmarkt zal er een belangrijke rol zijn weggelegd voor flexibele mechanismen, schone ontwikkelingsmechanismen en gezamenlijke tenuitvoerlegging om zo te komen tot verlaging van de uitstoot in ontwikkelingslanden en opkomende economieën. Wat dit betreft zal het van belang zijn milieuaspecten integraler aan te pakken, alsook mede te zorgen voor duurzamere groei en een eerlijkere geografische spreiding. Tevens is het nodig de koolstofmarkt verder uit te breiden zodat die duidelijke signalen kan afgeven over de prijs van CO<sub>2</sub>, want dit is namelijk een van de meest kostenefficiënte manieren van uitstootverlaging, waar bovendien ook nog eens een duidelijke impuls van uitgaat ten behoeve

van de overgang naar een koolstofarme samenleving. In aansluiting op de EU-overeenkomst over het klimaat/energiepakket heeft de Raad daarnaast tevens specifiek gewezen op de bijdrage die met dit pakket geleverd wordt aan de inspanningen van de EU om te komen tot het vastleggen van financiële middelen voor maatregelen ter beperking van de klimaatverandering alsook voor de aanpassingen daaraan. Er is op het vlak van de financiering nog heel veel werk te verrichten. De Europese Raad heeft besloten om bij zijn zitting in juni op dit onderwerp terug te komen en daar met het oog op de lopende internationale onderhandelingen zijn standpunt nader toe te lichten.

**Avril Doyle (PPE-DE).** - (EN) Ik wil het Tsjechische voorzitterschap bedanken voor het uitvoerige antwoord, dat ik overigens eerder vandaag in schriftelijke vorm al ontvangen heb, aangezien het voorzitterschap dacht dat we niet tot vraag 10 zouden komen.

Mag ik aannemen dat dit werkelijk de visie van de Tsjechische regering is, zoals u net verklaarde? Dat zou mij namelijk zeer bemoedigen. Ik wil u bedanken, aangezien het betekent dat de Tsjechische regering sinds het begin van haar voorzitterschap veel vooruitgang heeft geboekt op het gebied van klimaatverandering.

Kunt u aangeven wat er, behalve de bijeenkomst van de Raad in juni, nog meer op het programma staat om te komen tot een akkoord over de zogeheten *fair share* van de EU in de financiële steun voor klimaatverbetering en -aanpassing in derde landen? Ik sta overigens helemaal achter uw verklaring over de CO<sub>2</sub>-markt en zijn bijdrage

**De Voorzitter.** – Dank u wel, mevrouw Doyle. Ik vind het frappant dat u het antwoord van tevoren al wist. Dat is een gang van zaken waarvan ik al heel lang wilde dat die door zowel de Raad als de Commissie in de hand zou worden gewerkt, dus ik feliciteer u allebei met dit succes.

*(Interruptie van Avril Doyle: "Dat komt omdat ze dachten dat we vraag 10 niet zouden halen!")*

**Petr Nečas, fungerend voorzitter van de Raad.** – (CS) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. Hoe minder tijd er nog rest voor het voorzitterschap van deze Tsjechische regering, hoe sneller hij voorbij lijkt te gaan. Waarschijnlijk is dat de reden waarom we proberen zo snel te werk te gaan en alles op tijd administratief rond te krijgen. Ik zou graag naar aanleiding van de vraag van de geachte afgevaardigde willen mededelen dat de Europese Raad zich in juni dit jaar opnieuw over deze kwestie zal buigen. De Raad is van mening dat in de strijd tegen de klimaatverandering meer moet worden ingezet op het gebruik van financiële mechanismen. De Raad zal ruimschoots voor de Conferentie in Kopenhagen uitzetten voor welke insteek de EU precies kiest wat betreft de verschillende financieringsmethoden voor maatregelen ter beperking van de gevolgen van de klimaatverandering en de aanpassing daaraan, alsook voor de ondersteuning van nieuwe technologieën en het scheppen van voor de uitvoering van deze plannen geschikte omstandigheden. De Raad zal dan tevens laten zien op welke manier de EU concreet aan deze plannen zal bijdragen en verder op welke manier de kosten en de taken verdeeld zullen worden over de lidstaten. Dit alles zal gebeuren op basis van concrete voorstellen van de Commissie.

Wat een aantal andere problemen met de financiering van het wereldwijde akkoord over de strijd tegen de klimaatverandering betreft, heeft de EU duidelijk aangegeven dat zij haar deel van de verantwoordelijkheid op zich wil nemen. Bovendien heeft de EU een aantal basisprincipes voor de financiering opgesteld en heeft zij aangegeven deze verschillende mogelijkheden te willen bespreken met haar partners in de wereld. Het is echter nog te vroeg om al onze kaarten op tafel te leggen door nu reeds een aantal cijfers in de openbaarheid te brengen. Dat zou niet verstandig zijn, niet erg vooruitziend, gewoon niet erg tactisch. We hebben zo onze schattingen over hoeveel geld er nodig zal zijn voor de tenuitvoerlegging van het wereldwijde plan. Maar we moeten nog wel op zijn minst bij benadering weten welke maatregelen derde landen willen treffen ter afzwakking van de gevolgen van de klimaatverandering. Tegen deze achtergrond zou ik graag melding willen maken van het feit dat de EU reeds in 2007 eenzijdig tot doel heeft gesteld de uitstoot met 20 procent terug te brengen en dat zelfs met 30 procent te doen ingeval van een goed werkend wereldwijd akkoord. En dat was lang voordat enig ander land in de wereld überhaupt ook maar iets zei over maatregelen tot afzwakking van de gevolgen van de klimaatverandering

**De Voorzitter.** – Ik wil nog even terugkomen op de kwestie van zo-even; het lijkt me namelijk dat wanneer antwoorden op vragen waarvan we denken dat die niet gehaald worden, vooraf kunnen worden verstrekt, ook de antwoorden op vragen die we wel halen vooraf verstrekt moeten kunnen worden. Daar wordt de communicatie alleen maar beter en nuttiger van – daar hebt u zojuist blijk van gegeven. Ik dank u beiden voor dit goede voorbeeld; u hebt hiermee een punt gemaakt dat velen onder ons al heel lang hebben geprobeerd te maken.

Vragen die door tijdgebrek niet zijn behandeld zullen schriftelijk worden beantwoord (zie bijlage).

Het vragenuur is gesloten.

(De vergadering wordt om 20.10 uur onderbroken en om 21.00 uur hervat)

### VOORZITTER: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

Ondervoorzitter

## 20. Eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (herschikking) (debat)

**De Voorzitter.** – Aan de orde is het verslag (A6-0096/2009) van Magor Imre Csibi, namens de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten (herschikking) [COM(2008)0399 - C6-0277/2008 - 2008/0151(COD)].

**Magor Imre Csibi, rapporteur.** – (EN) Voorzitter, ik wil de schaduwrapporteurs bedanken voor hun aandeel in het bereiken van het compromis met de Raad en deerschikking van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp.

Het was een lastig proces, met name vanwege het beperkende karakter van deerschikking. Een wetsvoorstel waaraan het Parlement nauwelijks iets kan veranderen, is niet het juiste kader voor medebeslissing. We zijn niet meer een instelling die alleen maar goedkeuring verleent, dit is niet de wijze waarop het Parlement in de toekomst wil werken aan deerschikking.

Ik ben echter verheugd dat wij ondanks deze uitdagingen een compromis hebben bereikt dat de basisprincipes van het Commissievoorstel bevestigt, waaronder de uitbreiding van het toepassingsgebied tot energiegerelateerde producten. Daarnaast wordt er meer toelichting verstrekt en ligt er meer nadruk op alle relevante milieuparameters.

Daarmee bevat het compromis een betere definitie van “energiegerelateerde producten”. Er wordt duidelijk gemaakt op welke producten uitvoeringsmaatregelen gericht kunnen zijn, zoals raamisolatiematerialen of bepaalde waterverbruikende producten zoals douchekoppen of douchekranen. Ik wil hierbij benadrukken dat de genoemde productvoorbeelden niet automatisch onder het toepassingsgebied vallen.

Producten worden eerst onderworpen aan een specifieke effectbeoordeling. Er worden uitsluitend uitvoeringsmaatregelen opgesteld voor producten met een aanzienlijk milieueffect en met een significant potentieel voor verbetering. Ze mogen bovendien niet onder andere wetgeving vallen die dezelfde doelstellingen sneller en voordeliger kan verwezenlijken.

Vervolgens wordt conform het compromis de methodiek geëvalueerd die werd gebruikt voor de opstelling van de uitvoeringsmaatregelen. Hierbij wordt speciaal gekeken naar de hulpbronnenefficiëntie en de levenscyclusbenadering. In tijden van schaarser wordende natuurlijke hulpbronnen, moeten we ons niet alleen richten op energie-efficiëntie, maar ook op een optimaal gebruik van de gezamenlijke hulpbronnen. Verder moeten we streven naar een vermindering van het milieueffect van onze producten, niet alleen als ze gebruikt worden, maar tijdens hun hele levenscyclus, vanaf de selectie van de grondstof tot de vervaardiging, verpakking, het gebruik en de eindfase.

Hoewel de richtlijn nu alleen tot energiegerelateerde producten is uitgebreid, moeten we ons voorbereiden op een verdere uitbreiding tot alle producten in de toekomst. Zowel de Commissie milieubeheer als de Commissie industrie hebben de Commissie om een duidelijke toezegging gevraagd om na evaluatie in 2012 het toepassingsgebied van de richtlijn uit te breiden tot niet-energiegerelateerde producten.

In antwoord hierop heeft de Commissie toegezegd de huidige methodiek te zullen aannemen waarbij ze, indien nodig, zal kijken naar uitbreiding van het toepassingsgebied tot alle producten. We hebben echter geen enkele harde toezegging gekregen dat het toepassingsgebied na de evaluatie van de richtlijn in 2012 tot alle producten zal worden uitgebreid. Ik had op dit punt meer daadkracht en visie van de Commissie willen zien, vooral omdat wij nu over alle instrumenten beschikken en deze optie uit de effectbeoordeling als beste naar voren is gekomen. In dat opzicht hebben wij de kans laten liggen om meer te doen voor het milieu met minder bureaucratie.

Dan is er de evaluatie in 2012. Wij zullen zeker niet tegenspreken dat wij onze consumptie- en productiepatronen moeten veranderen door over te schakelen op schonere producten. Er is verandering nodig, maar verandering is ook mogelijk zonder daardoor bedrijven en gezinnen overmatig te belasten.

Door een koolstofarme en hulpbronnenefficiënte economie op te bouwen, kunnen we het concurrentievermogen van bedrijven een nieuwe impuls geven. De richtlijn inzake ecologisch ontwerp geeft het bedrijfsleven een belangrijke kans om beter concurrerende bedrijven op te zetten op basis van groene technologieën. Er ontstaan gelijke voorwaarden in heel Europa, met als gevolg minder bureaucratie en lagere productiekosten. Het biedt de sector bovendien meer flexibiliteit, aangezien als alternatief voor regelgevende uitvoeringsmaatregelen ook zelfreguleringsmaatregelen mogelijk zijn.

Als laatste, maar niet als minst belangrijke punt worden de betrokken belanghebbende partijen geraadpleegd bij de definitie en evaluatie van de uitvoeringsmaatregelen en de beoordeling van zelfreguleringsmaatregelen. Uit de gesprekken die ik met belanghebbende partijen heb gevoerd, bleek dat vooruitdenkende bedrijven niet op regelgeving wachten waaraan zij moeten voldoen, maar proactieve maatregelen nemen. Sommige doen dat uit altruïsme, maar de meeste doen dat omdat milieubewustzijn zakelijk interessant is.

We moeten het bedrijfsleven echter de juiste signalen geven. Hoewel niet alle collega's mijn visie delen om de eisen inzake ecologisch ontwerp uit te breiden tot alle producten, ben ik er stellig van overtuigd dat wij de aantasting van het milieu alleen kunnen stoppen door over te stappen op schonere producten.

Meer dan 80 procent van het totale milieueffect van een product wordt bepaald tijdens het productontwerp. Door het productontwerp te verbeteren, kan verspilling worden vermeden en krijgt de consument producten die efficiënter, betrouwbaarder en duurzamer zijn.

De uitbreiding van de eisen inzake ecologisch ontwerp tot energiegerelateerde producten zoals ramen of waterkranen is de eerste stap in de richting van een ambitieuzere aanpak en een duurzaam productbeleid op EU-niveau.

Soms kunnen kleine stappen leiden tot grote resultaten. Ik hoop dat u dit compromis zult goedkeuren als een stap in de goede richting en dat u zich zult blijven inzetten om het potentieel voor milieuverbetering optimaal te benutten en bij te dragen aan het ontwerp van milieuvriendelijkere producten.

**Günter Verheugen**, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (DE) Voorzitter, geachte afgevaardigden, allereerst wil ik de rapporteur, de heer Csibi, bedanken voor zijn uitstekende werk aan dit voorstel. Ik ben erg blij dat door zijn inspanningen al in eerste lezing overeenstemming mogelijk is.

Naar puur juridische maatstaven beoordeeld is de inhoud van het voorstel beperkt. Die komt er eigenlijk op neer dat het toepassingsgebied van de reeds bestaande richtlijn inzake ecologisch ontwerp uitgebreid wordt van de tot nu toe geregistreerde energieverbruikende producten naar alle producten die relevant zijn voor het energieverbruik. In politiek opzicht is deze aanpassing echter van het grootste belang, omdat er een belangrijke stap in de richting van een derde industriële revolutie in Europa mee gezet wordt, die de nationale economieën in Europa transformeert in economieën met een CO<sub>2</sub>-arme productie.

Het Europese product van de toekomst, te herkennen aan de aanduiding *Made in Europe*, staat mij duidelijk voor ogen: het is het innovatiefste, veiligste en tegelijk het meest energiezuinige product met het hoogste grondstoffenrendement. Ik ben ervan overtuigd dat een voortrekkersrol van Europa op het gebied van energiezuinigheid en een spaarzame omgang met hulpbronnen niet alleen ten goede komt aan het milieu, maar ook aan de werkgelegenheid. Er is momenteel een grote vraag naar milieuvriendelijke producten en productieprocessen, ook in de crisis. En dat zal zo blijven.

De richtlijn lijkt mij een goed voorbeeld van geïntegreerd productbeleid. Zij heeft haar nut in het verleden al bewezen en we zien goede resultaten bij de energieverbruikende producten. De richtlijn biedt een kader voor het opstellen van normen voor een ecologisch ontwerp, waarin de daadwerkelijke milieubelasting gedurende de gehele levensduur van een product verdisconteerd is. Zoals ook de heer Csibi al aangaf, geeft de richtlijn voorrang aan vrijwillige initiatieven in de industrie. Specificaties van overheidswege zijn beperkt tot de producten waarbij op economisch zinvolle manier een aanzienlijke energiebesparing gerealiseerd kan worden.

De richtlijn die momenteel van kracht is, levert al een belangrijke bijdrage aan het halen van de Europese reductiedoelstellingen, bijvoorbeeld door het afschaffen van gloeilampen, verwarmingsketels en tal van andere gebruiksgoederen met een laag energierendement. De uitbreiding van het toepassingsgebied naar

alle producten die voor het energieverbruik relevant zijn draagt een aanzienlijk potentieel voor verdere verlaging van het energieverbruik en daarmee van de CO<sub>2</sub>-uitstoot in zich.

Om het nog eens duidelijk te stellen: alle producten die voor het gebruik van energie relevant zijn, vallen nu onder de richtlijn. Dus ook producten waarvan het gebruik niet rechtstreeks met energieverbruik gepaard gaat, maar die indirect wel het energieverbruik beïnvloeden. Zo kunnen er nu ook eisen gesteld worden aan producten die water verbruiken, of aan de manier waarop ramen gemaakt worden. Laat ik u een voorbeeld noemen: alleen al een verhoging van het aandeel van ramen met dubbele beglazing kan tussen nu en 2020 een extra energiebesparing van 30 procent opleveren. Dat zou een besparing van 55 000 gigawattuur betekenen, wat gelijkstaat aan een besparing van 27 megaton CO<sub>2</sub>, respectievelijk het vermogen van twee tot drie kerncentrales. Dat geeft aan wat voor ontzaglijke gevolgen zulke, schijnbaar kleine, veranderingen kunnen hebben.

De Commissie gaat verder met het werk aan de ongeveer 25 uitvoeringsmaatregelen behorend bij de richtlijn inzake ecologisch ontwerp, die in haar werkprogramma voor de periode 2009-2011 staan vermeld. Bovendien zal zij, conform artikel 16 van de richtlijn, uiterlijk 21 oktober 2011, na raadpleging van het overlegforum inzake ecologisch ontwerp vastleggen welke producten er in het tweede werkprogramma opgenomen dienen te worden.

Tussen nu en 2012 zal de Commissie verder in de zin van artikel 21 onderzoeken of het zinvol is het toepassingsgebied van de richtlijn uit te breiden naar producten die niet relevant zijn voor het energieverbruik, maar wel voor een spaarzaam gebruik van hulpbronnen.

Zoals overeengekomen is in de onderhandelingen die tot een akkoord in eerste lezing geleid hebben, zal de Commissie een verklaring afleggen. De tekst ervan is het Parlement bekend. Ik zal de verklaring na afloop van deze vergadering aan het Bureau overhandigen.

Dankzij de snelle goedkeuring van het voorstel in eerste lezing kan de Commissie haar duurzame industriebeleid gaan uitvoeren en zich zonder tijdverlies zetten aan het uitwerken van verdere concrete stappen ter besparing van energie en vermindering van de CO<sub>2</sub>-uitstoot.

Tot slot wil er nog op wijzen dat de nauwe samenwerking tussen Parlement, Raad en Commissie de onderhandelingen bespoedigt heeft. Tot mijn grote vreugde kan ik u zeggen dat de Commissie met alle amendementen van rapporteur Csibi kan instemmen. Ik dank u zeer.

**Anders Wijkman**, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (EN) Voorzitter, ik wil de rapporteur, de heer Csibi, bedanken.

Onze gezamenlijke inspanningen in het kader van deerschikking van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp zijn naar mijn mening grotendeels uitgelopen op een gemiste kans. Het uitbreiden van het toepassingsgebied van energieverbruikende naar energiegerelateerde producten is vanzelfsprekend een goede zaak. Maar waarom zouden we het daarbij laten? Onze problemen in verband met het gebruik van grondstoffen zijn niet beperkt tot energie. De commissaris zou dat moeten weten.

Het probleem is de algehele druk waaraan de ecosystemen en de natuurlijke hulpbronnen worden blootgesteld. Dit wordt bevestigd door tal van wetenschappelijke verslagen, niet in de laatste plaats onze eigen thematische strategie inzake natuurlijke hulpbronnen. Naar schatting wordt twee derde van de belangrijkste ecosystemen wereldwijd overbelast, de natuurlijke hulpbronnen worden uitgeput. Dit probleem wordt erger vanwege de groeiende economieën en bevolking. Het punt is dat het huidige groeimodel en groeiconcept niet duurzaam zijn. Wie is er beter in staat om het concept duurzamer te maken dan de Europese Unie?

De richtlijn inzake ecologisch ontwerp biedt mijns inziens wel de mogelijkheid voor verbetering. Net als met energie-efficiëntie zouden we standaards en normen kunnen ontwikkelen voor de inkoop van materialen, het ontwerp van producten gericht op gemakkelijke recycling en hergebruik en verbetering van de hulpbronnen-efficiëntie. De hulpbronnen-efficiëntie moet zo snel mogelijk worden verhoogd. In de eerdere ontwerpen van de Commissievoorstellen was de hulpbronnen-efficiëntie opgenomen, ik begrijp dan ook niet waarom deze voorstellen niet zijn doorgezet.

Kunt u mij vertellen in welke andere EU-wetgeving maatregelen zijn opgenomen die een efficiënte omgang met hulpbronnen bevorderen? Er zijn beleidskaders nodig die hulpbronnen-efficiëntie in alle opzichten stimuleren, die bedrijven aanmoedigen om nieuwe bedrijfsmodellen toe te passen (zoals functioneel denken, het aanbieden van diensten in plaats van producten), en die ertoe bijdragen dat winsten worden behaald door hoogwaardige dienstverlening, en niet alleen door hogere verkopen.

Zoals ik al zei, dit alles had in de richtlijn opgenomen kunnen worden. Ik voorspel dat wij over een aantal jaren zullen betreuren dat wij ons vandaag niet proactiever opgesteld hebben. Dat is, zoals ik eerder aangaf, een gemiste kans.

**Dorette Corbey**, *namens de PSE-Fractie*. – Ik wil allereerst de rapporteur bedanken. Ik heb bewondering en waardering voor zijn inzet en betrokkenheid, en ik waardeer ook zijn snelheid ten zeerste. Wat mij betreft had het allemaal wat sneller gekund en het is jammer dat hij zo wordt afgeremd.

Europa worstelt nu met een economische crisis, maar eigenlijk worstelen wij al vele jaren met een gebrek aan innovatie. Andere werelddelen zijn vaak innovatiever dan de Europese Unie. De Verenigde Staten omdat zij veel meer geld besteden aan onderzoek en ontwikkeling vanuit de publieke, maar ook vanuit de particuliere sector. Japan is heel erg innovatief, mede door zijn *top runner*-benadering. Onze richtlijn inzake het ecologisch ontwerp beoogt innovatie. Die is goed voor het milieu en voor de economie. *Made in Europe* zou inderdaad moeten staan voor de milieuvriendelijkste producten.

Innovatie moet plaatsvinden in meerdere richtingen: minder energieverbruik, minder vervuiling bij productie en gebruik, een veel betere omgang met natuurlijke hulpbronnen en aandacht voor hergebruik of recycling van afgedankte producten. Het gaat niet alleen om energieverbruikende producten, maar ook om energierelevante producten en ik ben het volledig met de rapporteur eens: eigenlijk zou het om alle producten moeten gaan.

Met name de hulpbronnen zijn belangrijk. Als de aarde over zo'n twintig jaar bijna negen miljard bewoners heeft en als die allemaal een redelijk niveau van welvaart willen, dan is een zuinige en goede omgang met natuurlijke hulpbronnen noodzakelijk. Er zijn inspirerende concepten, bijvoorbeeld de *cradle to cradle*-gedachte van Michael Braungart, radicale ideeën om een volledig hergebruik van materialen mogelijk te maken.

Vandaag is de belangrijke vraag: werkt de richtlijn inzake het ecologisch ontwerp eigenlijk? Het meest bekende voorbeeld van de richtlijn inzake het ecologisch ontwerp is het verbod op de gloeilampen, een weinig populair maar wel heel positief besluit. Helaas is er toch wat onduidelijkheid over de energie-efficiëntie van de LED-lampen, want die blijft wat minder gunstig dan de fabrikanten deden voorkomen.

Een ander treurig voorbeeld van de richtlijn inzake het ecologisch ontwerp is de energie-etikettering. Je hebt nu AA, A+, A20, A40 en alle producten hebben binnenkort op de een of andere manier een A-rating. Inmiddels is totaal onduidelijk wat dat betekent en dat is geen goed voorbeeld van een ecologisch ontwerp.

Collega's, deze herziening kan helaas niet alles oplossen. Wij zitten vast aan onze eigen procedures en onze afspraken en, inderdaad, het is een gemiste kans. Hopelijk biedt de evaluatie een kans op verbetering. Het is belangrijk is dat de richtlijn inzake het ecologisch ontwerp binnenkort grondig wordt geëvalueerd. Brengt zij echt de innovatie die wij willen? Zet zij de Europese Unie en de Europese producenten aan de top van de markt? Levert zij energiebesparing op? Minimaliseert zij afval en gebruik van de natuurlijke hulpbronnen? En het belangrijkste: kan de werking uitgebreid worden naar niet energierelevante producten en naar alle producten?

**Holger Krahmer**, *namens de ALDE-Fractie*. – (DE) Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, ondanks een toch nog zeer snel, om niet te zeggen: verrassend snel tot stand gekomen compromis wil ik nog enkele waarschuwende woorden spreken.

We hebben zulke snelle vorderingen gemaakt, dat we de richtlijn vanavond bijna zonder enige discussie hadden kunnen goedkeuren. Dat is vast ook een van de redenen dat zo weinig afgevaardigden zich op de sprekerslijst hebben laten zetten. Ik wil waarschuwen dat we het toepassingsgebied van de richtlijn uitbreiden op een moment dat we nauwelijks over ervaringen met de omzetting van de huidige richtlijn beschikken. Ik wijs er verder op dat we in het Parlement zelf al over uitbreiding van het toepassingsgebied gesproken hebben en dat voor alle producten wilden laten gelden. Mij lijkt dat de verkeerde weg. Het is onaanvaardbaar en zinloos om alle in de EU geproduceerde goederen op hun ecologische correctheid te toetsen en ik vind het - dat is in elk geval mijn persoonlijke standpunt - jammer dat deze optie nu toch voor 2012 in de tekst wordt opgenomen.

Laten wij er vooral voor waken dat de Europese Commissie tot een productplanbureau verwordt. Ook na de ervaringen met een financiële en economische crisis kun je niet zeggen dat politici en ambtenaren beter weten hoe goederen geproduceerd moeten worden en waar de technici wellicht verbeteringen kunnen aanbrengen. Ik wil u er tot slot nog op wijzen dat de toenemende complexiteit van deze productwetgeving kleine en middelgrote ondernemingen boven het hoofd groeit. Aan veel van de wettelijke vereisten kunnen



deze ondernemingen nu al nauwelijks voldoen. En dan doen we er nog een schepje bovenop, zonder dat we naar mijn gevoel voldoende nagedacht hebben over de praktische gevolgen daarvan.

**Satu Hassi**, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (FI) Voorzitter, dames en heren. Ik zou graag de rapporteur, de heer Csibi, van harte willen bedanken voor zijn uitstekende werk.

De richtlijn inzake ecologisch ontwerp is niet iets waarvoor de media of het grote publiek nu echt hevig warm lopen, maar dat neemt niet weg dat het om een buitengewoon belangrijk onderwerp gaat dat overigens, zoals de heer Wijkman reeds zei, verbreed dient te worden met het efficiënt gebruik van hulpbronnen in het algemeen.

Uit alle onderzoeken naar de kosten van de klimaatbescherming komt naar voren dat de uitstoot het snelst en goedkoopst kan worden teruggebracht door middel van energiebesparende maatregelen. Als we hier besluiten dat apparatuur en producten aan bepaalde energiezuinigheidsvereisten voldoen moeten dan kunnen we tot grote energiebesparingen komen zonder dat het grote publiek zich allerlei moeilijke dingen op de hals hoeft te halen.

Gebouwen zijn naar schatting goed voor 36 procent van de broeikasgasuitstoot in de EU. Volgens de rapporten die we allemaal in handen hebben gehad, is verbetering van de energiezuinigheid van gebouwen een van de meest doeltreffende manieren van klimaatbescherming. We staan nu op het punt de reikwijdte van de richtlijn inzake ecologisch ontwerp uit te breiden met vereisten betreffende het energieverbruik, bijvoorbeeld voor de ramen, muren en isolatie van gebouwen. Dat is meer dan terecht en ik acht het een groot succes dat we de lobbyisten van de chemische industrie dit broodnodige besluit niet hebben laten tegenhouden. Met deze richtlijn komt de doelstelling van 20 procent energiebesparing weer een stuk dichterbij.

Er staat ons ook nog een ander middel ter beschikking en wel energie-etikettering. Het is echt een oerstomme zet van de Commissie aan te sturen op afschaffing van de A tot G-schaal. Deze heeft zijn nut meer dan bewezen en de consument is er volledig mee vertrouwd geraakt. Ook heeft het model gestaan voor soortgelijke aanduidingen elders in de wereld. Het doet mij dan ook grote deugd dat de Commissie industrie, externe handel, onderzoek en energie zich deze week onomwonden heeft uitgesproken voor handhaving van de A tot G-schaal in combinatie met actualisering van de onderliggende criteria naargelang de technologische ontwikkeling. Ik hoop dat de Commissie zich uiteindelijk zal laten overtuigen door dit ferme en duidelijke standpunt van het Parlement.

**Günter Verheugen**, *vicevoorzitter van de Commissie*. – (DE) Geachte afgevaardigden, de controverse in dit debat heeft niet betrekking op het vraagstuk van de energie-efficiëntie. Volgens mij is iedereen het erover eens dat het voorstel van de Commissie ertoe leidt dat we een grote stap voorwaarts doen bij het vergroten van die energie-efficiëntie, bij het besparen van energie en daarmee bij het terugdringen van broeikasgassen. Daar draait dit voorstel om. Dit is een voorstel in het kader van ons klimaatbeschermings- en energiebeleid. Ik verbaas mij dan ook enigszins over de verstrekende kritiek die hier zojuist geuit is. Mij dunkt dat ik er in mijn uiteenzetting geen misverstand over heb laten bestaan dat het integrale productbeleid dat de Commissie voert, energierendement en een spaarzame omgang met hulpbronnen in elkaars verlengde ziet. Daarom speelt ook in het onderhavige voorstel het ontzien van hulpbronnen een vanzelfsprekende en doorslaggevende rol. Dat schijnt men over het hoofd gezien te hebben.

Ik wil er verder op wijzen dat ook de huidige richtlijn in bijlage I zich bij de uitvoeringsmaatregelen al uitstrekt tot alle milieu-aspecten, gedurende de gehele levenscyclus van een product - dus ook tot hulpbronnen- en energie-efficiëntie - en dat de Commissie deze factoren meeweegt als zij met een speciaal hiervoor ontwikkelde methodiek voor het ecologisch ontwerp van energieverbruikende producten vastlegt welke ontwerpparameters en de uitvoeringsmaatregelen dienen te worden gereguleerd. Bij de specifieke uitvoeringsmaatregelen speelt de hulpbronnenefficiëntie dus een centrale rol.

Staat u mij toe nog een algemene opmerking te maken over het beleid op dit punt. Ik denk dat dit nieuwe productbeleid - dat verstrekende gevolgen zal hebben voor het consumentengedrag, voor de gehele industriële productie, voor onze hele economische structuur - zich niet in één klap laat regelen, maar stap voor stap aangepakt dient te worden. Overigens is het altijd verstandig wettelijke regelingen pas dan uit te vaardigen, als men over een minimum aan ervaringen beschikt. En daaraan ontbreekt het ons op dit moment nog geheel ten aanzien van de hulpbronnenefficiëntie van normale verbruiksgoederen. Maar we hebben wel duidelijk gemaakt in welke richting het beleid zich ontwikkelt en ik ben er vrij zeker van dat, wanneer we ons een volgende keer over deze richtlijn buigen, het zwaartepunt niet meer zal liggen bij energie-efficiëntie, maar bij het ontzien van hulpbronnen.

Ik zou u zeer erkentelijk zijn als we in de huidige situatie alles kunnen doen wat op dit moment tot de zinvolle mogelijkheden behoort, als we samen besluiten tot wat daadwerkelijk een aanzienlijke, duurzame bijdrage levert aan de vermindering van het energieverbruik en daarmee aan de doelstelling om Europa op het punt van de energie-efficiëntie en de CO<sub>2</sub>-reductie tot wereldwijde voortrekker te maken.

(EN)

### **Verklaring van de Commissie**

*Verslag-Csibi (A6-0096/2009)*

De Commissie verklaart dat de goedkeuring van de voorgestelde uitbreiding van de richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten geen nadelige invloed zal uitoefenen op de tenuitvoerlegging van het werkprogramma dat momenteel wordt vastgesteld.

Bovendien zal de Commissie bij de vaststelling van het werkprogramma en in haar voorstellen voor nieuwe uitvoeringsmaatregelen uit hoofde van de herschikkingsrichtlijn voldoende rekening houden met de ervaring die in het kader van de richtlijn wordt opgedaan. Overeenkomstig artikel 15, lid 2, onder c) van de richtlijn en de beginselen van betere wetgeving zal de Commissie er inzonderheid naar streven dat de algehele consistentie binnen de EU-wetgeving inzake producten gehandhaafd blijft.

Bij haar beoordeling of de uitbreiding van de werkingssfeer van de richtlijn naar niet-energiegerelateerde producten conform artikel 21 al dan niet opportuun is, zal de Commissie voorts overwegen of het nodig is de methodiek aan te passen voor het in kaart brengen en aanpakken van significante milieuparameters voor dergelijke producten.

**Magor Imre Csibi**, *rapporteur*. – (EN) Voorzitter, het bereiken van een compromis is nooit gemakkelijk. Het debat dat wij vandaag voeren, laat zien dat er verschillende meningen bestaan, het is echter nooit eenvoudig om een goede middenweg te vinden tussen de vooruitstrevendheid van het Europees Parlement en het realisme van de DG's en de Raad.

Ik wil onze collega's van de DG's echter van harte bedanken voor hun flexibiliteit. Ik wil ook commissaris Verheugen bedanken voor zijn steun en zijn vriendelijke woorden, en de schaduwrapporteurs die mij in de loop van dit wetgevingsproces geholpen hebben.

Naar mijn mening hebben wij in dit voorstel een goede middenweg gevonden. We hebben een aanpak voor dit pakket gevonden die het Europese bedrijfsleven niet zal overbelasten, maar die wel zal bijdragen aan een verbetering van de energie-efficiëntie en hulpbronnefficiëntie in Europese bedrijven.

Ik wil tot op zekere hoogte herhalen wat mijn collega Krahmer zei, en de hoop uitspreken dat de uitvoering van dit voorstel even snel zal verlopen als ons wetgevingswerk.

Dat betekent dat ik een snelle uitvoering beoog, ik wil snel resultaten zien en ik wil resultaten zien die in de eerste plaats de belangen van de Europese burgers dienen, en vervolgens ook die van het Europese bedrijfsleven.

**De Voorzitter**. – Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen om 12.00 uur plaats.

### **Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Rovana Plumb (PSE)**, *schriftelijk*. – (RO) De huidige financiële crisis zorgt slechts voor een consolidatie van de verantwoordelijkheid van de EU om haar engagementen te respecteren met betrekking tot energie en milieu. Er moeten vele maatregelen worden getroffen (voorbeeld: ecologisch ontwerp), zodat de wijze waarop wij consumeren en produceren in Europa duurzamer wordt, zonder dat dit extra kosten met zich meebrengt voor bedrijven en burgers.

Ecologisch ontwerp richt zich op de eerste fase van de levenscyclus van het product. Het nieuwe concept beoogt de „vermindering van het milieueffect van het product en van het productieproces”. Ongeveer 80 procent van het effect van het product op het milieu en op de kosten gedurende de levenscyclus kan worden herleid tot de ontwikkelingsfase. De verzameling en de verspreiding van de kennis die de fabrikanten op het gebied van ecologisch ontwerp opdoen, vormen een van de essentiële voordelen van de richtlijn.

Consumentenvoorlichting over energiezuinigheid en hulpbronnefficiëntie zou een essentieel onderdeel moeten worden van de besluitvorming van de producenten. Verbetering van de energiezuinigheid is de snelste en minst dure manier om de emissies van broeikasgassen te verminderen. Om de doorzichtigheid voor consumenten, industrie en bevoegde autoriteiten te vergroten en snelle gegevensvergaring voor consumenten en het mkb mogelijk te maken, is een toegankelijke databank nodig.

Ik steun de oproep aan de Commissie om een openbare via het internet raadpleegbare databank op te richten op het gebied van ecologisch ontwerp.

## **21. Geharmoniseerde voorwaarden voor het in de handel brengen van bouwproducten (debat)**

**De Voorzitter.** – Aan de orde is het verslag (A6-0068/2009) van Catherine Neris, namens de Commissie interne markt en consumentenbescherming, over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het in de handel brengen van bouwproducten [COM(2008)0311 - C6-0203/2008 - 2008/0098(COD)].

**Catherine Neris, rapporteur.** – (FR) Voorzitter, commissaris, dames en heren, vanavond komen we aan het einde van de eerste fase van de behandeling van het voorstel van de Commissie over voorwaarden voor het in de handel brengen van bouwproducten.

Ik wil hierbij de Commissie bedanken voor haar technische ondersteuning en ik wil ook alle schaduwrapporteurs bedanken voor hun open opstelling en hun dialoogbereidheid, waardoor wij uiteindelijk tot gezamenlijke standpunten hebben kunnen gekomen en tot belangrijke punten in dit dossier.

Hoewel wij volkomen achter de doelstellingen van de hervorming staan, zoals een beter functioneren van de markt, vergroting van de geloofwaardigheid van de CE-markering en een vereenvoudiging van het systeem, en we het onomstotelijke belang van een gemeenschappelijke technische taal onderschrijven, heeft een grote meerderheid van onze leden van de Commissie interne markt en consumentenbescherming haar bedenkingen willen uiten.

Deze bedenkingen komen in de eerste plaats voort uit onze eensgezinde wens om een vereenvoudiging en versoepeling van de procedures te vermijden die zou leiden tot een verandering van het toezicht op en de prestatieverklaring van producten.

Deze bedenkingen betreffen eveneens het standpunt van de Commissie, die zich onzes inziens te zeer neerlegt bij een situatie waarin de keuze van de criteria voor de beoordeling van producten deels aan de lidstaten wordt gelaten, waardoor de werkelijke betekenis van de CE-markering verschild naargelang van het land waar de producten in de handel worden gebracht, hetgeen de geloofwaardigheid niet ten goede komt.

Ten slotte hebben onze bedenkingen betrekking op het feit dat, terwijl we Europa een koers willen laten varen richting een groene economie, noch de energieprestaties van de producten noch de gevaren ervan voor gebruikers in de ons voorgelegde tekst aan bod komen.

Om deze zorgen weg te nemen heeft de Commissie interne markt en consumentenbescherming een reeks wijzigingen opgenomen. Ik voor mij wil er vijf uitlichten.

Ten eerste stellen wij voor om de verplichting te handhaven dat alle bouwproducten die in de handel worden gebracht, over een CE-markering beschikken, om te waarborgen dat alles wat in Europa verkocht wordt aan passende controleprocedures is onderworpen.

Deze keuze mag geen lastenverzwaring betekenen voor de meest kwetsbare ondernemingen en daarmee hun activiteiten hinderen. Daarom hebben we gepleit voor handhaving van de vereenvoudigde procedures voor micro-ondernemingen en hebben we een maatregel voorgesteld om ambachtslieden vrij te stellen van de CE-markering.

Het tweede punt betreft de vereenvoudigde procedures voor een eenvoudiger toegang tot de CE-markering. Toch hebben we ervoor gekozen om deze procedures voor te behouden aan de fabrikanten van bouwproducten en importeurs ervan uit te sluiten. Hiermee wordt beoogd het markttoezicht te verbeteren en de invoer van producten van inferieure kwaliteit door schimmige importbedrijfjes tegen te gaan.

De derde belangrijke wijziging is de invoering van een minimale mate van harmonisatie van de criteria voor de beoordeling van bouwproducten in Europa, zodat de betekenis van de CE-markering dezelfde is, ongeacht het land waar het product wordt verhandeld.

Voor zover mogelijk willen we namelijk dat de geldende eisen voor de beoordeling van een product in Europa in alle lidstaten gelijk zijn. Vanuit diezelfde gedachte hebben we bovendien de mogelijkheid geïntroduceerd om nieuwe beoordelingscriteria in te voeren die niet louter technisch zijn, maar aan de hand waarvan kan worden gemeten hoe de prestaties zich verhouden tot aspecten van algemeen belang, zoals milieu, veiligheid of gezondheidsrisico's.

Met hetzelfde doel hebben we – en dat wordt mijn vierde punt – bijgedragen aan een vergroting van de informatie die de fabrikant via de prestatieverklaring aan de gebruiker moet doorgeven. In het bijzonder moet de fabrikant elke gevaarlijke stof aangeven die voortaan in een als bijlage toegevoegde lijst voorkomt. In deze lijst wordt bovendien verwezen naar de stoffen die onder de REACH-richtlijn vallen.

Tot slot, en dit is mijn laatste punt, hebben de leden van de Commissie interne markt en consumentenbescherming gestreefd naar een hogere mate van transparantie voor wat betreft de wijzen van certificering van bouwproducten, meer transparantie voor wat betreft de positie van de ondernemingen in het certificeringsproces en meer transparantie voor wat betreft het verduidelijken van de voorwaarden voor het verkrijgen van de CE-markering, waarbij duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de wegen die worden bewandeld om de CE-markering te verkrijgen voor producten die onder een geharmoniseerde norm vallen, en de weg die is voorbehouden aan producten die daar niet onder vallen en die vaak zijn aangeduid als producten.

Dit karwei loopt nu werkelijk ten einde, maar we zijn niet uitgekomen waar we wilden uitkomen. De moeilijkheden bij het uitwerken van een standpunt in de Raad hebben verhinderd dat dit er gekomen is, de goede samenwerking van het Franse en het Tsjechische voorzitterschap ten spijt.

Ik betreur dit, al weet ik dat de tijd die ons dankzij het uitstel wordt toebedeeld, ons misschien de mogelijkheid zal bieden om in tweede lezing op een veel bredere consensus uit te komen, maar vooral op een verdieping, uiteraard, van ons overleg, dat het belang van deze standpunten voor deze sector zal doen uitkomen.

**Günter Verheugen**, *lid van de Commissie*. – (DE) Voorzitter, geachte afgevaardigden, ik dank de rapporteur, mevrouw Neris, voor de niet geringe inspanningen die zo'n veelomvattend en ingewikkeld voorstel vergt. Dit is een wetgevingsprocedure die ons allen voor grote problemen gesteld heeft, maar laten we wel voor ogen houden dat het hier om de toekomst van een zeer belangrijke sector gaat.

Bouwproducten alleen maken al 3 procent van het Europees binnenlands product uit en als we het aannemersbedrijf meerekenen, is de bouw goed voor in totaal 10 procent van de totale economische activiteit in de Europese Unie. Het is dus zonneklaar dat het streven naar een verhoogd concurrentievermogen in deze sector - helemaal in de crisis van dit moment - van het grootste belang is geworden.

Met dit voorstel hopen we een solide basis te leggen voor de consolidatie van de interne markt voor bouwproducten. Alleen zo kunnen we de nodige groei en de nodige arbeidsplaatsen ook na de herstelperiode veilig stellen. Om dat doel te bereiken, moest de vigerende richtlijn betreffende bouwproducten in overeenstemming gebracht worden met de principes van beter wetgeven.

Wat we wilden bereiken was het volgende: duidelijkheid over de achterliggende concepten en het gebruik van de CE-markering, vereenvoudiging van de procedures om de kosten te drukken voor de bedrijven - vooral die in het mkb - alsmede een grotere geloofwaardigheid van het gehele systeem.

Mij ging het er in elk geval om, elke onnodige verzwaring van de administratieve lasten voor de bedrijven, met name de allerkleinste, te vermijden. Vandaar dat ik eraan hecht, geen nieuwe administratieve of toetsingsvoorschriften in te voeren, wat vooral voor de zeer kleine, lokaal actieve bedrijven cruciaal is.

Overeenkomstig de principes van de Small Business Act, die het Parlement onlangs met groot enthousiasme verwelkomd heeft, voorziet het Commissievoorstel bij producten die geen gerede twijfel aan de veiligheid oproepen ook in vereenvoudigde procedures voor de kleinste bedrijven. Ik zou niet willen dat er aan deze invalshoek getornd wordt, want hij behoort tot de kern van het voorstel. In de praktijk is het namelijk bij diverse groepen bouwproducten - zoals bij ramen, binnendeuren of vloerbedekking - zo, dat het bestaan van zeer kleine producenten essentieel is voor een goede marktwerking en tevens in het belang van de consument is. De Europese bouwsector moet optimaal gebruik kunnen maken van het potentieel van deze kleine producenten.

Ik deel niet de mening als zou het noodzakelijk zijn een verklaring van gevaarlijke stoffen verplicht te stellen die verder gaat dan de bepalingen die we al in de REACH-verordening hebben opgenomen. Ik verzeker u in alle ernst dat de in het kader van REACH opgestelde regelingen in alles voorzien. Er is dan ook niets wat we nu nog aanvullend voor de bouwsector zouden moeten regelen en alle bezwaren die mij ter ore zijn gekomen, worden door de REACH-verordening ondervangen. Ik vraag mij werkelijk af wat voor zin het heeft om een alomvattende, integrale chemicaliënwetgeving tot stand te brengen, wanneer we bij afzonderlijke producten steeds nieuwe, afwijkende bepalingen in willen voeren. De Commissie zal daar in elk geval niet mee instemmen.

Komen we tot slot bij de CE-markering en het afschaffen van afzonderlijke nationale aanduidingen. Daarover stel ik in alle duidelijkheid: nationale aanduidingen stellen, voor zover verplicht, weliswaar buiten de geharmoniseerde, Europese voorwaarden om extra eisen aan de toetsing van bouwproducten, maar ze vertegenwoordigen niet de geringste inhoudelijke meerwaarde. Ze betekenen alleen maar meer bureaucratie en meer verplichtingen voor de ondernemingen in kwestie. Dat is regelrecht in strijd met het hoofddoel van het voorstel.

De situatie in de bouwsector verschilt van de traditionele branches in onze zogeheten *new approach*-wetgeving, die onlangs nog als onderdeel van het pakket maatregelen voor de interne markt besproken is. We kunnen de gevonden oplossingen voor de andere sectoren van de *new approach*-wetgeving niet zo een-twee-drie op de bouw toepassen, omdat die een heel andere structuur heeft en met compleet verschillende materialen werkt.

Ik ben om voor de hand liggende redenen niet op elk amendement ingegaan. Het standpunt van de Commissie ten aanzien van alle overige amendementen zullen we schriftelijk aan de parlementaire diensten voorleggen.

Voor mij is het voorstel voor een verordening betreffende de bouwproducten van grote betekenis. Het debat van vandaag is dan ook belangrijk en ik deel de mening van mevrouw de rapporteur dat we met iets meer tijd nog altijd een goede kans hebben om gezamenlijk tot een resultaat en een goed compromis te komen.

**Den Dover**, *rapporteur voor advies van de Commissie industrie, onderzoek en energie*. – (EN) Voorzitter, ik wil graag zeggen dat de commissaris een goed begrip getoond heeft van de bouwsector. Ik denk alleen wel dat de sector een groter percentage van het totale bbp vertegenwoordigt, om en nabij 12 procent of 13 procent, en voor materialen is dat circa 4 of 5 procent. Het gaat hier dus om een zeer belangrijke sector.

Ik ben zelf van oorsprong civiel ingenieur en het was mij een voorrecht om advies uit te brengen namens de Commissie industrie, onderzoek en energie. Ik was verheugd dat er uiteindelijk volledige, unanieme steun gegeven werd aan het advies dat wij hebben uitgebracht. We hebben meer gekeken naar de technische aspecten dan naar de marketing, omdat we het vanavond met name hebben over een interne-marktbenadering.

De bouwsector heeft, met de richtlijn die nu twintig jaar in werking is, werkelijk behoefte aan een verordening. Ik wil de noodzaak van meer CE-markering benadrukken, dat is absoluut essentieel. Meer nationale normen zijn niet wenselijk, ik wens dit hele proces veel succes in de toekomst. Het gaat om een bijzonder belangrijke maatregel in een bijzonder belangrijke sector.

**Zita Pleštinská**, *namens de PPE-DE-Fractie*. – (SK) Er bestaan op dit moment grote verschillen tussen de nationale voorwaarden voor bouwproducten en de toepassing ervan in gebouwen.

Aangezien de bouwsector een van de bedrijfstakken is waar het beginsel van wederzijdse erkenning het meest geschonden wordt, ben ik ingenomen met het voorstel voor een verordening over het in de handel brengen van bouwproducten. Dit omvangrijke stuk wetgeving vervangt een twintig jaar oude richtlijn inzake bouwproducten alsook een aantal verordeningen hieromtrent. Met deze verordening wordt de regelgeving met betrekking tot de conformiteitsverklaring gewijzigd, de juridische terminologie geharmoniseerd en een definitie gegeven van de uitzonderingen voor het midden- en kleinbedrijf. Als ik goed geïnformeerd ben dan zijn de producenten van bouwmaterialen uitermate geïnteresseerd in het CE-keurmerk. Dit keurmerk zou bovendien verregaand kunnen bijdragen tot vereenvoudiging van de administratie bij zowel de importeurs als de exporteurs en heeft tevens de nodige waarde vanuit marketingoogpunt.

De producenten van ongebluste kalk, cement en bakstenen bijvoorbeeld kunnen reeds putten uit de voordelen van het CE-keurmerk. In de bouwsector is het CE-keurmerk geen veiligheidskeurmerk en de nationale keurmerken zijn de gebruikers verder weinig van nut. Maar ze vormen wel een obstakel voor de interne markt. Uit de nationale keurmerken blijkt niet of er verdere eigenschappen van een product getest zijn of aan welke kwaliteitsvereisten een bouwproduct precies voldoet. Desondanks moeten producenten vaak geld neerleggen voor tests en voor het recht om hun producten te voorzien van de nationale keurmerken.

Ik heb niets tegen vrijwillige keurmerken die tot doel hebben de kwalitatieve eigenschappen van een product te testen, bijvoorbeeld op milieubewust ontwerp. Ik ben er stellig van overtuigd dat we het CE-keurmerk versterken moeten en breder verplicht dienen te stellen. Commissaris Verheugen, ik ben ingenomen met wat u zegt over het gebruik van nationale keurmerken voor bouwproducten, maar als schaduwrapporteur steun ik desalniettemin het oorspronkelijke Commissievoorstel.

De geharmoniseerde normen zijn een doeltreffender en geschikter instrument voor de producenten op de markt voor bouwproducten en ik voel mij dan ook vereerd dat ik hier in het Europees Parlement mede het kader voor de financiering van Europese normen heb mogen ontwerpen. Ik zou graag de rapporteurs, mevrouw Neris, mevrouw Fourtou en mevrouw Rühle en hun team willen bedanken voor de uitstekende samenwerking en verder ook mijn collega's Den Dover, Malcolm Harbour, Andreas Schwab en Tereza Pinto de Rezende voor het uitstekende werk dat ze geleverd hebben. Tevens zou ik mijn dank willen betuigen aan de collega's van de Commissie en het Tsjechisch voorzitterschap voor hun inschikkelijke en constructieve opstelling. Ik wens dit stuk wetgeving alle succes toe.

**Jan Cremers, namens de PSE-Fractie.** – Productnormering is niet alleen een technische aangelegenheid. Ik was twintig jaar geleden betrokken bij de eerste normering vanuit een hele andere verantwoordelijkheid, namelijk de bouw. Ik moet zeggen dat ik blij ben met het resultaat dat onze collega Neris nu heeft bereikt.

De prestaties van een bouwproduct moeten namelijk niet alleen worden vastgesteld aan de hand van de technische mogelijkheden en essentiële kenmerken, maar ook aan de hand van de gezondheids- en veiligheidsaspecten van het gebruik van een dergelijk product tijdens de gehele levenscyclus. Wij hebben ons daarom als fractie ingezet voor de opnemings van bepalingen die zowel de veiligheid en gezondheid van werknemers en gebruikers als het milieu ten goede komen. Ik dank de rapporteur voor haar steun daarbij.

Onze fractie is van mening dat alle informatie waarvan de fabrikant op de hoogte is, in een prestatieverklaring moet worden opgenomen, waaronder ook informatie over gevaarlijke stoffen. De lidstaten dienen te zorgen voor de juiste toepassing van de voorschriften en te voorzien in sancties voor inbreuken, waaronder strafrechtelijke sancties voor ernstige inbreuken.

Voorzitter, al te vaak wordt bij de harmonisatie van producten het argument gebruikt dat het gaat om een technische aangelegenheid die niet vervuuld mag worden met sociale maatregelen. Ik ben blij dat wij dat in dit dossier hebben kunnen tegengaan en ik hoop dat wij dit morgen kunnen besluiten.

**Janelly Fourtou, namens de ALDE-Fractie.** – (FR) Voorzitter, commissaris, dames en heren, allereerst wil ik mevrouw Neris graag gelukwensen met het door haar verrichte werk over een technisch onderwerp dat voor niet-deskundigen als wij knap ingewikkeld is.

De Commissie wil met dit voorstel voor een verordening tot een geharmoniseerd wetgevingskader komen, zonder dat dit ten koste gaat van de flexibiliteit, maar waardoor wel de administratieve en financiële lasten worden teruggedrongen. Ik weet niet of we altijd helemaal aan dit wensenlijstje hebben voldaan, maar we hebben ten minste geprobeerd, samen met de rapporteur en de andere schaduwrapporteurs, het werk voor de tweede lezing te vergemakkelijken, aangezien de Raad geen gemeenschappelijk standpunt heeft weten te bereiken.

Zonder in details te willen treden, profiteer ik van de seconden spreektijd die ik overheb om het standpunt van mijn fractie over de CE-markering, een van de kernpunten van het verslag, uiteen te zetten: de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa fractie gaat hierin helemaal mee met de Commissie en heeft zich altijd tegen de wildgroei aan nationale markeringen opgesteld.

We zullen dus stemmen voor uitsluitend CE-markering, voor vereenvoudiging van de procedures om deze markering te verkrijgen en voor een tegemoetkoming in de lasten voor micro-ondernemingen.

**Andreas Schwab (PPE-DE).** - (DE) Voorzitter, commissaris, dames en heren, ook ik sluit mij uitdrukkelijk aan bij de woorden van dank aan het adres van de rapporteur, de schaduwrapporteur, maar bovenal van collega Pleštinšká en ik zou verder willen gaan waar mevrouw Fourtou geëindigd is.

Een jaar geleden hebben we de laatste hand gelegd aan de lijst van goederen en ook toen moesten we al een antwoord vinden op de lastige vraag van de CE-markering. Dat de Sociaal-democratische Fractie in het Europees Parlement nu op het idee komt om het toen gevonden compromis in de richtlijn op te nemen, zou er, mijnheer Verheugen, op kunnen wijzen dat het onderzoek dat u hebt laten uitvoeren nog niet in alle geledingen van het Parlement voldoende aandacht heeft gekregen. Dat biedt u nu wel de kans, mijnheer de commissaris, om er bij de sociaal-democratische fractie met nog wat meer klem op aan te dringen om de

uitkomsten van dit onderzoek niet te negeren. Wellicht brengt dat voor de stemming van morgen dan nog het een of andere inzicht, helemaal omdat het bij de CE-markering in deze richtlijn - anders dan bij de lijst van goederen - niet gaat om informatie die voor de consument van belang is, maar uitsluitend om producteigenschappen die echt in alle gevallen een ander doel dienen.

Ten tweede zijn we er bij de bouwproductenverordening heel goed in geslaagd de voltooiing van de interne markt naderbij te brengen, enerzijds omdat we in vele gevallen de regels voor de kleine en middelgrote bedrijven hebben weten te vereenvoudigen, anderzijds omdat we de maatregelen ter ontlasting van de allerkleinste bedrijven treffen die in de Small Business Act in het vooruitzicht gesteld werden en waar we bij diverse gelegenheden uitdrukkelijk om gevraagd hebben.

Ik sluit mij nadrukkelijk aan bij de punten die eerder met het oog op de nationale normalisatie-instituten naar voren gebracht zijn. Hier is een veel sterkere Europese interne markt nodig. Een Spaanse producent moet zijn product ook in Duitsland of Zweden toegelaten kunnen krijgen en het door een daar gevestigd normalisatie-instituut kunnen laten normeren, zonder beperkt te worden tot een exclusieve nationale toelating door een nationaal instituut.

Verder ben ik zeer ingenomen met wat u, mijnheer de commissaris, over de chemicaliënregulering gezegd hebt. We hebben met een grote krachtsinspanning de REACH-verordening tot stand gebracht en nu moeten we niet bij elk nieuw wetsvoorstel dat maar enigszins met chemie te maken lijkt te hebben met nieuwe voorschriften aan komen zetten.

Voor de tweede lezing zijn er twee punten die opnieuw bekeken moeten worden. Het ene betreft de voorschriften voor productinformatie. Die informatie dient waarschijnlijk uitgebreid te worden, zodat de gebruiker precies weet waar hij mee werkt. Het tweede punt is het vermijden van overlappende regelgeving. Bijlage VI is in mijn optiek te breed van opzet en wordt grotendeels al gedekt door de laagspannings- en de machinerichtlijn. Op dit punt verdienen *lex specialis*-regelingen in overweging genomen te worden. Verder heeft mevrouw Neris echter een goed uitgangspunt voor de stemming in eerste lezing afgeleverd.

**Günter Verheugen**, *vicevoorzitter van de Commissie*. - (DE) Voorzitter, dank u wel dat u mij nogmaals het woord gegeven hebt. Ik heb dat echter niet nodig. Ik kan u allen bedanken voor dit constructieve en nuttige debat.

**Catherine Neris**, *rapporteur*. - (FR) Mijnheer de Voorzitter, dank u wel mijnheer de commissaris en ook u, beste collega's, wil ik bedanken voor uw zo ruimschootse medewerking.

Ik wil een enkele opmerking plaatsen. Ik heb goed geluisterd naar alles wat er gezegd is, want ik denk dat dit werk nog verder moet gaan. Het lijkt me namelijk van belang dat deze sector beter gestructureerd wordt binnen de communautaire ruimte, maar vooral dat de norm die wij wat uitputtender willen voor de CE-markering, veel consequenter wordt. In die zin willen we in de eerste plaats een beetje meer Europese integratie ten behoeve van een beter Europa, en daarmee meer integratie voor deze gevoelige sectoren, omdat we weten dat ze in het hart van onze economieën staan en dat ze ook hefboomen zijn voor economisch herstel. Ook moet serieus ingegaan worden op alle punten die wij aan de orde hebben gesteld.

Het laatste wat ik wilde zeggen houdt verband met wat de heer Schwab zei over alle onderzoeken. Uiteraard zullen we de afgeronde onderzoeken in aanmerking nemen, niet alleen ter bevestiging van wat we hebben gedaan, maar ook om waar nodig tot een heroverweging te komen. Ik denk dat het voor ons essentieel is dat we in deze sector de koppen bij elkaar steken, en dat gaan we ook doen.

Dank u wel, mijnheer de commissaris, voor deze vruchtbare gesprekken, en ik hoop in elk geval dat deze tekst in tweede lezing niet alleen consistent zal zijn maar ook toegesneden op de behoeften van met name onze ondernemingen.

**De Voorzitter**. - Het debat is gesloten.

De stemming vindt morgen om 12.00 uur plaats.

## **22. Belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling - Gemeenschappelijk btw-stelsel in verband met belastingontduiking bij invoer en andere grensoverschrijdende handelingen (debat)**

**De Voorzitter**. - Aan de orde is de gecombineerde behandeling van:

- het verslag (A6-0244/2009) van Benoît Hamon, namens de Commissie economische en monetaire zaken, over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2003/48/EG betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling [COM(2008)0727 - C6-0464/2008 - 2008/0215(CNS)];

- het verslag (A6-0189/2009) van Cornelis Visser, namens de Commissie economische en monetaire zaken, over het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde wat betreft belastingontduiking bij invoer en andere grensoverschrijdende handelingen [COM(2008)0805 - C6-0039/2009 - 2008/0228(CNS)].

**Benoît Hamon, rapporteur.** – (FR) Voorzitter, ik zou om te beginnen de schaduwrapporteurs willen feliciteren dankzij wie dit verslag in de Commissie economische en monetaire zaken is goedgekeurd, met name mevrouw Pietikäinen en mevrouw Raeva. Bovendien wil ik de coördinatoren van de Fractie van de Europese Volkspartij (Christen-democraten) en Europese Democraten en de Alliantie van Liberalen en Democraten voor Europa fractie, de heren Gauzès en Klinz, bedanken voor de belangrijke rol die zij hebben gespeeld bij de goedkeuring in de Commissie economische en monetaire zaken van dit verslag dat morgen in onze plenaire vergadering in stemming zal worden gebracht.

U weet dat aan het slot van de G20 een aantal Europese staatshoofden – en niet de minste – victorie kraaide en in alle media verkondigde dat het tijdperk van het bankgeheim voorbij was.

Het Europees Parlement is verder gegaan dan die ronkende woorden, en daar ben ik blij om. Het is concreet aan het werk gegaan en heeft zich, in plaats van op de media, gericht op de manier waarop het doeltreffend de strijd kon proberen aan te binden met de belastingfraude waarmee jaarlijks naar schatting een bedrag van 200 miljard euro is gemoeid, 200 miljard euro die we naast de bedragen moeten leggen van de Europese crisisplannen, 200 miljard euro die we naast de begroting van de Europese Unie moeten leggen, 200 miljard euro die we ook naast de hoogte van de tekorten van de Europese lidstaten moeten leggen. De Europese belastingbetalers eisen vandaag dan ook volkomen terecht van de Europese banksector, en dus van de Europese banken, om de belastingdiensten van de lidstaten te helpen een deel van de belastinginkomsten terug te krijgen die hun zijn onttrokken door belastingontwijking of fraude.

We hebben constructief samengewerkt en ik denk dat we vermeden hebben te vervallen in oekazes of geharrewar. We hebben vooruitgang geboekt in drie richtingen, en ik wil graag zeggen dat ik blij ben met het voorstel van de Europese Commissie en het werk van de medewerkers van commissaris Kovács, dat ontegenzeggelijk de goede kant op ging. Wij hebben ons uiterste best gedaan om, aan de hand van wat we van de Europese belastingbetalers horen, de tekst van de Commissie in drie richtingen te verbeteren.

Wat het toepassingsgebied van de richtlijn betreft, vonden wij de tekst wat te voorzichtig, zowel als het gaat om de betrokken juridische structuren als om de definitie van de spaarproducten. We weten maar al te goed dat men in de financiële engineering heel creatief is als het gaat om het verzinnen van nieuwe financiële producten om bepaalde natuurlijke personen in staat te stellen de belasting te ontduiken; vandaar het voorstel van het Parlement en de Commissie om een comitologieprocedure in te voeren die de definitie van spaarproducten aanpast aan de huidige praktijk in de financiële engineering.

Maar wat dat aangaat vallen op dit moment tal van producten buiten het toepassingsgebied die daar in onze ogen zo snel mogelijk in geïntegreerd moeten worden. Dit geldt met name voor bepaalde pensioenspaarvormen door middel van kapitalisatie, en meer in het algemeen vinden we dat het voorstel om producten met 95 procent gegarandeerd kapitaal op te nemen, onvoldoende garanties biedt.

Een drempelwaarde van 90 procent lijkt ons dan ook verstandiger en morgen zullen in de plenaire vergadering amendementen in die zin worden ingediend. We zullen zien of die worden aangenomen. Ik vind het jammer dat we op dit punt geen compromis hebben weten te bereiken in de commissie en ik hoop dat de plenaire vergadering een sterk signaal afgeeft door spaarproducten te definiëren als producten met 90 procent gegarandeerd kapitaal en niet slechts met 95 procent, zoals de Commissie voorstelt.

Er was echter wel een brede consensus mogelijk over de uitbreiding van het toepassingsgebied van de richtlijn, met name wat betreft het opstellen van de bijlagen I en III. Bijlage I wordt door dit verslag bovendien aanzienlijk versterkt, aangezien we een zeer uitgebreide lijst geven van belastingparadijzen, waarbij geen enkel rechtsgebied wordt ontzien en waarop met name, in tegenstelling tot de lijst van de G20, Delaware en Nevada voorkomen. Van die rechtsgebieden eisen we dat ze aantonen dat juridische constructies met een ruimere definitie dan die van de Commissie hetzij niet bestaan op hun grondgebied, hetzij fiscaal transparant zijn, en ik denk dat die omkering van de bewijslast een doeltreffender middel is om belastingfraude te bestrijden.



De achilleshiel van deze tekst – en daarmee rond ik af – hangt samen met de overgangperiode die aan drie lidstaten wordt toegekend, te weten België, Oostenrijk en Luxemburg. Ook al heeft België aangekondigd het bronbelastingstelsel los te zullen laten, is het mijn wens dat het stelsel van automatische informatie-uitwisseling algemeen wordt toegepast, en dat er daartoe een einddatum komt voor de overgangperiode. Hoewel we hebben ingestemd met het idee van een studie waarin vóór 2011 de voordelen van de systemen van bronbelasting en informatie-uitwisseling worden vergeleken, willen we daarom graag dat er bij de herziening van de richtlijn een deadline wordt vastgesteld op 2014 om een einde te maken aan deze overgangperiode. Ik wil nog zeggen dat we hebben geprobeerd te werken met als prioriteit transparantie en verbetering van de transparantie, op een moment dat de Europese belastingbetalers moeten bijspringen, met name om de Europese bankensector te hulp te komen.

**Cornelis Visser, rapporteur.** – Allereerst wil ik de schaduwrapporteurs bedanken voor de goede samenwerking.

Laat mij de dingen in perspectief zetten. De bestrijding van de fraude, hoewel voor een groot deel de verantwoordelijkheid van de lidstaten, kan niet alleen op nationaal niveau plaatsvinden. Het moet een prioriteit voor de Europese Unie zijn en wij moeten zorgen voor nauwe samenwerking tussen de lidstaten en de Europese Commissie. Aangezien de hervorming van de btw op het ogenblik in de koelkast is gezet, heeft de Commissie zich op de zogenaamde klassieke maatregel geconcentreerd, dat wil zeggen wijzigingen in de btw-wetgeving die technisch verbeteringen aanbrengen, maar het bestaande systeem niet fundamenteel veranderen.

Ik ben het eens met het initiatief van commissaris Kovács omdat dat de goede richting opgaat. Belastingfraude leidt vooral tot schendingen van het principe van eerlijke en transparante belastingheffing en kan leiden tot concurrentievervalsing als het ene bedrijf wel en het andere bedrijf geen btw afdraagt, naast alle kosten voor de overheid. Daardoor wordt de interne markt beïnvloed waarbij eerlijke ondernemingen door belastingfraude concurrentienadelen ondervinden. De inspanningen van de Commissie om het opzettelijk misbruiken van het btw-stelsel door bendes die voordeel trachten te halen uit tekortkomingen in het systeem aan te pakken, verwelkom ik daarom van harte.

De btw is niet alleen een belangrijke inkomstenbron voor de lidstaten, maar ook voor de EU. De Europese Unie ontvangt ongeveer 20 miljard euro uit de btw-inkomsten. Naar schatting wordt er in Europa per jaar voor 100 miljard euro gefraudeerd met de btw. Deze wordt dan niet afgedragen aan de grens door de importeur. Het is zaak om de fraudeerende importeurs en exporteurs aan te pakken.

De Europese Commissie gaat echter ver door de bonafide leverancier samen met de fraudeerende importeur aansprakelijk te willen stellen. Ik heb daarom de rechtsbescherming voor de bonafide exporteur proberen te vergroten. Bedrijven dienen namelijk niet de verantwoordelijkheid te dragen voor de tekortkoming van de administratieve samenwerking tussen de lidstaten. Als aan de lidstaten alleen een extra bevoegdheid wordt verleend om exporteurs op een grensoverschrijdende basis te vervolgen, zullen de lidstaten weinig aansporing hebben om een verbetering van de administratieve samenwerking tot stand te brengen.

Met onze amendementen proberen wij te voorkomen dat een bonafide exporteur onnodig een aanslag krijgt. Daarom dient de bonafide exporteur twee maanden vóór de daadwerkelijke aanslag een waarschuwing te krijgen, zodat hij alsnog kan bewijzen dat hij te goeder trouw heeft gehandeld. Daarbij moet het contact met hem verlopen via zijn eigen belastingdienst en niet die van de importerende lidstaat.

De socialisten pleiten voor een maximale termijn voor de naheffing van vijf jaar. Ik ben het hiermee niet eens. De periode voor de aansprakelijkheid van de btw op nationaal niveau is niet geharmoniseerd. In België bijvoorbeeld bedraagt die drie jaar, behalve in het geval van aantoonbare fraude. Een langere duur van de periode van gezamenlijke en hoofdelijke aansprakelijkheid voor de btw op grensoverschrijdende leveringen is niet gewenst, omdat bedrijven hierdoor veel extra administratie moeten verrichten hetgeen tot hoge kosten voor het bedrijfsleven leidt die zeker in de huidige crisis niet gewenst zijn.

Overigens zullen bedrijven vanaf 2010 maandelijks samenvattende verklaringen voor grensoverschrijdende handelingen binnen de EU moeten indienen, met als gevolg dat de belastingautoriteiten de noodzakelijke informatie automatisch zullen ontvangen om intracommunautaire handelingen kruiselings te controleren. Deze informatie zouden de belastingautoriteiten op een geschikte en gerichte manier moeten gebruiken. Waarom zou het noodzakelijk zijn om hun nog vijf jaar de tijd te geven om die kruiscontroles uit te voeren, als zij al maandelijks gegevens ontvangen? Ik ben bang dat als resultaat van een lange claimperiode van vijf jaar de belastingdiensten te laat in actie komen en de fraudeurs verdwenen zijn. Vervolgens kunnen de invorderingsacties bedrijven raken die mogelijk te goeder trouw hebben gehandeld.

Voorzitter, ik sluit af. De fraudeerende importeur moet snel worden aangepakt. De bonafide exporteur moet door de eigen belastingdienst worden aangesproken met een vooraankondiging van twee maanden en een maximale termijn van twee jaar. Want met deze termijn worden de administratieve lasten voor het betrouwbare bedrijfsleven zoveel mogelijk beperkt.

### VOORZITTER: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

*Ondervoorzitter*

**László Kovács**, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, in een geglobaliseerde wereld, waarin belastingontduikers en belastingfraudeurs profiteren van het beperkte gezag van de nationale belastingdiensten, zijn efficiënte samenwerking en wederzijdse bijstand van de belastingdiensten van essentieel belang om belastingfraude en belastingontduiking beter te kunnen bestrijden. Betere regels en meer transparantie zijn van cruciaal belang.

Dit is recentelijk onderstreept tijdens de G20-Top in Londen en het is nog relevanter in de interne markt midden in deze financiële crisis en gezien de noodzaak om het belastingbeleid in de Europese Unie te verscherpen. Tegen deze achtergrond wil ik vanavond graag met u van gedachten wisselen over twee voorstellen die beide bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstelling om belastingfraude en belastingontduiking op twee verschillende gebieden te bestrijden.

De voorgestelde herziening van de richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden is erop gericht mazen in de richtlijn te dichten en effectiever een stokje te kunnen steken voor belastingontduiking. Ik ben bijzonder ingenomen met de constructieve houding ten opzichte van dit voorstel en de steun ervoor in het verslag van de heer Hamon en in het advies van mevrouw Siitonen.

Ik ben mij ervan bewust dat het controversieelste punt tijdens de discussies binnen de commissies amendement 20 was, waarbij een einddatum wordt vastgesteld voor de overgangperiode tijdens welke drie lidstaten een bronbelastingstelsel mogen toepassen in plaats van aan het stelsel van automatische informatie-uitwisseling mee te doen. Daarnaast is er het tegenovergestelde initiatief van mevrouw Lulling en de heer Karas waarbij, door middel van amendement 28, steun wordt verleend aan de optie voor deze drie lidstaten om permanent bronbelasting te heffen en zich te onthouden van automatische informatie-uitwisseling.

We mogen niet vergeten dat de richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden uiteindelijk ten doel heeft op de breedst mogelijke basis te komen tot automatische informatie-uitwisseling aangezien dit het enige acceptabele middel is om het land waarin de belastingbetaler woonachtig is in staat te stellen zijn eigen belastingregels toe te passen op grensoverschrijdende inkomsten uit spaargelden. Dit sluit perfect aan bij de recente ontwikkelingen op internationaal vlak - zoals de conclusies van de G20 - waarbij transparantie en betere samenwerking tussen de belastingdiensten op basis van informatie-uitwisseling worden bevorderd. Hoewel de Commissie amendement 28 verwierpt omdat dit strijdig is met de doelstelling van de richtlijn, verzeker ik u derhalve dat zij niet negatief staat tegenover amendement 20.

Wij zijn echter wel van mening dat het vaststellen van een einddatum voor de overgangperiode in dit stadium voorbarig is en de noodzakelijke snelle goedkeuring van het wijzigingsvoorstel door de Raad in de weg zou kunnen staan. Er is momenteel een noodzaak om te evalueren wanneer en hoe de politieke verbintenissen van een aantal rechtsgebieden inzake nauwere samenwerking kunnen worden geconcretiseerd. De Commissie zal zich desondanks niet verzetten tegen een versterking van de corresponderende bepalingen van de richtlijn die de Raad met eenparigheid van stemmen zou kunnen goedkeuren.

In amendement 22 wordt de Commissie verzocht uiterlijk op 31 december 2010 een vergelijkende studie te publiceren van de sterke en zwakke punten van zowel het systeem van informatie-uitwisseling als de bronbelasting. De streefdatum voor de publicatie van deze studie lijkt echter niet realistisch: alle lidstaten zouden met ingang van dit jaar aan de Commissie de statistische gegevens moeten verstrekken die zij uit hoofde van de conclusies van de Raad van mei 2008 en bijlage V van het wijzigingsvoorstel optioneel verschaffen.

Wat de andere amendementen van iets technischer aard betreft die erop gericht zijn het bereik van een bepaling te vergroten - zoals amendement 17 over verzekeringen - of de administratieve last voor marktdeelnemers te beperken, is de Commissie van mening dat haar voorstel al het resultaat is van een delicaat evenwicht tussen de vergroting van de doeltreffendheid van de richtlijn en de beperking van de extra administratieve lasten.

De voorgestelde amendementen zouden dit delicate evenwicht echter kunnen verstoren. Zij zouden de administratieve last op onevenredige wijze kunnen vergroten - hetgeen vooral geldt voor de amendementen die een groter bereik van een bepaling beogen - of negatieve gevolgen kunnen hebben voor de doeltreffendheid van de bepalingen.

Hoewel de Commissie de constructieve benadering van het Parlement waardeert, kan zij sommige amendementen in hun huidige vorm dus niet aanvaarden. Tijdens het overleg met de Raad zal zij de geest van een aantal van deze amendementen evenwel verdedigen zonder haar voorstel formeel te wijzigen.

Wat het gevoelige onderwerp btw-fraude betreft, herinner ik eraan dat de Raad de Commissie tijdens de Ecofin-vergadering van 4 december 2007 heeft verzocht intensiever te werken aan de conventionele maatregelen ter bestrijding van btw-fraude. De Ecofin-raad heeft de Commissie ook verzocht wetgevingsvoorstellen in te dienen om de in de huidige wetgeving geconstateerde tekortkomingen te verhelpen.

De Commissie heeft vervolgens in december 2008 een mededeling uitgebracht over een gecoördineerde strategie ter verbetering van de bestrijding van btw-fraude in de Europese Unie. In deze mededeling wordt een reeks maatregelen uiteengezet waarvoor de Commissie op korte termijn wetgevingsvoorstellen hoopt in te dienen. Het onderhavige voorstel behoort tot de eerste reeks in deze mededeling aangekondigde voorstellen.

Door het voorstel zullen de lidstaten de btw-fraude op twee manieren beter kunnen bestrijden. Ten eerste door de voorwaarden voor de vrijstelling bij bepaalde invoer van goederen verder te verduidelijken en ten tweede door de rechtsgrond te creëren voor de toepassing van hoofdelijke aansprakelijkheid in grensoverschrijdende situaties voor handelaars die hun aangifteverplichtingen niet nakomen.

Ik bedank het Parlement en in het bijzonder de rapporteur, de heer Visser, voor het feit dat zij dit voorstel in zo'n korte tijd hebben behandeld en voor het constructieve verslag. Ik wil echter ook enkele kanttekeningen plaatsen.

Uit hoofde van amendement 2 en 4 op het verslag zou de Commissie een evaluatie moeten uitvoeren van de werking van de nieuwe bepaling inzake hoofdelijke aansprakelijkheid in grensoverschrijdende situaties. De Commissie beschikt helaas niet over deze informatie aangezien de beoordeling van belastingen en het verhalen ervan louter nationale aangelegenheden zijn. Als de Commissie klachten ontvangt van marktdeelnemers dat de bepaling wordt misbruikt door belastingdiensten of ongerechtvaardigde gevolgen heeft, zal zij bovendien haar verantwoordelijkheid nemen als hoedster van de Gemeenschapswetgeving en passende maatregelen treffen. Dit houdt met name in dat zij een voorstel zal indienen om deze bepaling zo nodig te wijzigen.

De amendementen 3 en 5 zijn in strijd met de verdeling van bevoegdheden tussen de lidstaten bij de algemene werking van het communautaire btw-stelsel. Dit stelsel is gebaseerd op een belastbaar feit in een specifieke lidstaat, met als gevolg een btw-schuld en btw-aansprakelijkheid in diezelfde lidstaat. De lidstaat waarin deze btw is verschuldigd, bepaalt welke procedure er wordt gevolgd om deze btw te innen, ook van niet op zijn grondgebied gevestigde handelaars.

Een handelaar die zijn aangifteverplichtingen niet is nagekomen in de lidstaat van vertrek, zal zich hiervoor dan ook moeten verantwoorden bij de belastingdienst in de lidstaat waarin de btw is verschuldigd en niet bij die in zijn eigen lidstaat. Laatstgenoemde zal alleen in actie komen op verzoek van eerstgenoemde lidstaat teneinde aanvullende informatie te verkrijgen of gedurende het proces van het verhalen van de belasting.

**Eva-Riitta Siitonen**, rapporteur voor advies van de Commissie juridische zaken. – (FI) Mevrouw de Voorzitter, dames en heren. Ik steun het compromis van de Commissie economische en monetaire zaken. De heer Hamon heeft met zijn verslag over de richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden waarin gesproken wordt over de voorkoming van belastingontduiking en grotere transparantie, uitstekend en evenwichtig werk geleverd.

Het Parlement dient streng te zijn op dit gebied. Zo zouden we moeten overgaan tot harmonisering van de belastingstelsels voor inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetalingen. Ook dienen de laatst overgebleven lidstaten te worden opgenomen in het informatie-uitwisselingssysteem. Het veel te strikte bankgeheim dient zodanig te worden versoepeld dat we de strijd kunnen aanbinden tegen belastingparadijzen. De ontmanteling van deze belastingparadijzen was ook een van de hoofddoelstellingen van de afgelopen G20-Top.

Het Parlement dient een voorbeeld te stellen. Alleen zo kunnen we herstellen van de financiële crisis en opnieuw het vertrouwen van de mensen winnen. Er dient te worden gezorgd voor transparantie in het bankwezen en dat is alleen mogelijk door middel van de uitwisseling van informatie.

**Astrid Lulling**, *namens de PPE-DE-Fractie.* – (FR) Mevrouw de Voorzitter, de debatten en discussies over de belastingheffing op spaargeld zijn dermate verhit geraakt dat het storend wordt. Ik heb er geen probleem mee om hier een kennelijk minderheidsstandpunt te verdedigen, maar we zullen zien wat er morgen gebeurt, zelfs als onze rapporteur en de commissaris de bokken niet van de schapen weten te scheiden.

Laten we teruggaan naar de kern van het probleem. De richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden, die sinds 2005 van kracht is, is gericht op het heffen van belasting op inkomsten uit kapitaal van niet-ingezetenen. Daar zijn twee systemen voor: de uitwisseling van informatie tussen belastingdiensten en bronbelasting.

En wat zien we nu de richtlijn een paar jaar wordt toegepast? Officiële en niet-officiële onderzoeken wijzen stuk voor stuk uit dat de uitwisseling van informatie ernstig tekortschiet, omdat de procedures ingewikkeld, zwaar en kostbaar zijn. Bronbelasting daarentegen kent vele voordelen.

Wat denkt u dat daar voor conclusie uit wordt getrokken – en vooral door onze rapporteur en de commissaris? Nou, dat het systeem dat niet werkt en dat evenmin garandeert dat de verschuldigde belasting ook inderdaad betaald wordt, verplicht moet worden gesteld. Wie het begrijpt mag het zeggen!

Dit is des te opmerkelijker als men bovendien constateert dat het systeem van bronbelasting in de verschillende lidstaten steeds meer veld wint: 19 van de 27 maken er naar algemene tevredenheid gebruik van. Maar wat in eigen huis goed is wordt natuurlijk onaanvaardbaar zodra je de grens overgaat.

Deze logica voert regelrecht naar het ongedaan maken van wat we hier al decennia lang aan het opbouwen zijn, te weten de eenheidsmarkt voor financiële diensten. En ook het communautair acquis van het vrije verkeer van kapitaal wordt op de helling gezet als de zogenaamd grote landen dwingen tot repatriëring van het kapitaal van hun ingezetenen.

Maar inmiddels wordt geen middel meer geschuwd om de nieuwe hydra van het bankgeheim te bevechten. Tegen mijn collega's die strijden tegen dit zogenaamde monster dat de bron van alle kwaad zou zijn, wil ik zeggen dat u uw pijlen op het verkeerde doelwit richt doordat u verwacht waar het werkelijk om gaat in deze richtlijn, en vooral dat u zichzelf een rad voor ogen draait.

Tot slot, mevrouw de Voorzitter, hoop ik dat heel wat van mijn collega's voor rede vatbaar zullen zijn en voor amendement 28 van mijn fractie zullen stemmen, dat erop gericht is om aan de lidstaten zelf de vrije keuze te laten tussen bronbelasting en informatie-uitwisseling.

**Kristian Vigenin**, *namens de PSE-Fractie.* – (BG) Mevrouw de Voorzitter, commissaris, jammer dat de heer Visser het einde van het debat niet heeft afgewacht, maar laat ik zeggen dat wij de voorstellen van de Commissie ondersteunen. Een complete btw-hervorming had natuurlijk veel betere resultaten opgeleverd, maar aangezien die niet haalbaar is momenteel, moeten we het doen met het onderhavige voorstel, dat in ieder geval een oplossing aandraagt voor een aantal van de problemen waar de lidstaten op stuiten in hun wens om btw-fraude aan banden te leggen.

Met name in deze tijden van crisis is het van cruciaal belang dat de btw-opbrengsten gegarandeerd zijn, vooral nu lidstaten miljarden investeren om de economie te ondersteunen. Wat dat betreft verdient elke poging om de kans op fraude te beperken, steun van het Parlement.

Verder wil ik zeggen dat wij de voorstellen die de heer Visser in de Commissie economische en monetaire zaken heeft gedaan, in algemene zin steunen. Ze zullen in het bedrijfsleven misschien iets meer vertrouwen wekken in vergelijking met de aanvankelijke voorstellen van de Commissie. We denken echter ook dat de in artikel 1, letter c) voorgestelde periode van twee jaar tussen de levering van de goederen en de ontvangst van de in de tweede alinea bedoelde kennisgeving nogal kort is en naar onze mening extra mogelijkheden biedt om de reikwijdte en de resultaten van het Commissievoorstel te beperken.

Daarom stelt de PSE-Fractie voor deze periode te verlengen tot vijf jaar – kort genoeg voor het bedrijfsleven en lang genoeg voor de belastingdienst om zijn werk te doen. Bovendien gaat de invoering van letter c) niet gepaard met voorstellen vanaf welke datum en hoe de inwerkingtreding ervan zijn beslag moet krijgen. Naar onze mening zadelt dit de lidstaten op met extra problemen.

Wij hopen dat het voorstel gesteund zal worden en de verwachte resultaten zal opleveren.

**Bilyana Ilieva Raeva**, *namens de ALDE-Fractie*. – (BG) Commissaris, mevrouw de Voorzitter, dames en heren! Tegen de achtergrond van de economische en financiële crisis moeten we de Europese Unie steunen in haar inspanningen om een efficiënter georganiseerd en effectief belastingstelsel tot stand te brengen.

Het voorstel van de Commissie om de richtlijn betreffende de belastingheffing op spaargelden in andere lidstaten te wijzigen biedt een kans om de bestaande regeling te verbeteren. Degenen van ons die in de Commissie economische en monetaire zaken van het Europees Parlement zitten, steunen dat de toepassing ervan wordt uitgebreid tot nieuwe financiële instrumenten en geografische gebieden. De liberaal-democraten van Europa hebben voorgesteld om gebieden op te nemen met bijzonder zwak gereguleerde belastingregimes, zoals de staten Delaware en Nevada in de Verenigde Staten, en ook de verzekering dat alle lidstaten gelijk worden behandeld en dat de administratieve last die gepaard gaat met de uitvoering van de richtlijn wordt teruggebracht.

Waar het echter om draait, commissaris, is de vraag of het stelsel van belastingheffing aan de bron moet worden afgeschaft ten gunste van een geautomatiseerde informatie-uitwisseling. Vanuit een liberaal oogpunt gaat het hier om de vraag hoe we hogere belastinginkomsten kunnen innen; de uitwisseling van informatie alleen zal niet leiden tot het voorkomen van belastingontduiking of een hogere inning van inkomsten – een feit dat door het reeds bestaande onderzoek wordt bevestigd – maar zal slechts enkele lidstaten van hun concurrentievoordeel beroven. Bronbelasting heffen is niet alleen efficiënter, maar biedt ook een grotere transparantie tijdens de inning.

Ik ben er vast van overtuigd dat de lidstaten hun autonomie moeten behouden als het om de keuze van een belastingstelsel gaat. De ALDE-Fractie heeft voorgesteld om een vergelijkende analyse te maken van de twee stelsels. Wij hopen dat we de uitkomsten uiterlijk vóór december 2010 van de Commissie krijgen. Wij hopen ook dat deze uitkomsten de basis zullen bieden voor toekomstige voorstellen van de Commissie over een wijziging van het stelsel van belastingheffing op spaargelden in de Europese Unie.

Morgen gaan we stemmen over een andere belangrijke tekst, namelijk over btw-fraude met betrekking tot de invoer. Deze richtlijn heeft tot doel om een snelle uitwisseling van adequate, hoogwaardige informatie te garanderen. In dit geval is vijf jaar een tamelijk lange periode voor het bedrijfsleven. In de richtlijn wordt ook gepoogd om een gemeenschappelijk aansprakelijkheidsmechanisme in te voeren. Hoewel hierdoor de belastinginkomsten van elke lidstaat worden beschermd, is het belangrijk dat wij ervoor zorgen dat gezamenlijke aansprakelijkheid pas om de hoek komt kijken wanneer de verschafte informatie ernstige onregelmatigheden bevat of er sprake is van een niet-gerechtvaardigd uitstel bij de verschaffing ervan. Zo niet, dan lopen we het risico dat we het bedrijfsleven nog een nadelige last opleggen.

Ik hoop dat we morgen voor deze verslagen zullen stemmen.

**Nils Lundgren**, *namens de IND/DEM-Fractie*. – (SV) Mevrouw de Voorzitter, belastingontduiking is niet ons hoofdprobleem terwijl de wereldeconomie op haar grondvesten schudt. Het is inderdaad zo dat we te maken hebben met belastingfraude in heel Europa, in de Verenigde Staten, eigenlijk in de hele wereld. Het is waar dat er over de hele wereld belastingparadijzen zijn waar rijke mensen en bedrijven hun geld kunnen stallen en het daar kunnen laten staan. Dat is vandaag de dag echter niet ons hoofdprobleem. Indien we ons hierop richten dan is dit een ontduiking van onze verantwoordelijkheid.

Hetgeen we nu moeten doen, als we in de toekomst überhaupt nog enkele belastinggrondslagen over willen hebben, is het aanpakken van de financiële crisis. Hoe komt het dat we ons in deze situatie bevinden? Het komt vooral doordat we te maken hebben met een onverantwoordelijk kapitalisme. In de praktijk worden de financiële ondernemingen, de grote banken en het merendeel van de grote bedrijven bestuurd door ambtenaren. Deze ambtenaren kunnen bonussen, vertrekpremies en pensioenen invoeren, die alle afhankelijk zijn van de winsten binnen de bedrijven die deze personen besturen. Er is op deze wereld niets eenvoudiger dan op korte termijn de rentabiliteit te vergroten en daarmee de winsten in de bedrijven. Men hoeft alleen maar de risico's te verhogen. Er zijn grote hoeveelheden studies gedaan naar *Taleb distributions*, zoals we deze noemen, welke inhouden dat men kan rekenen op een enorme toename van de winst als men de risico's aanzienlijk verhoogt, zodat iedereen die bonussen en andere voordelen, met andere woorden al deze "extraatjes" kan ontvangen. Daarna komen natuurlijk de risico's boven water, maar dan zijn degenen die de bedrijven hebben geleid al opgestapt of moeten dit nog doen. Zij mogen landhuizen in Frankrijk kopen of gaan golfen in Spanje. Met hen hoeven we geen medelijden te hebben, maar het systeem is simpelweg onhoudbaar.

Verder is het zo dat geen van de actoren wordt aangemoedigd om deze ontwikkeling te voorkomen. Kredietbeoordelingsbureau's zijn afhankelijk van het binnenhalen van klanten. Zij halen geen klanten binnen als zij zeggen dat deze klanten niet kredietwaardig zijn. De deposanten weten dat er een beschermingsregeling voor deposito's is. Daarom hoeven zij zich geen zorgen te maken over waar zij hun geld onderbrengen. De andere actoren weten dat zij een overeenkomst met de tegenpartij kunnen sluiten, en rekenen erop dat zij *too big to fail* zijn, terwijl de belastingbetalers altijd de rekening betalen. Dit betekent dat de staten al bij voorbaat moeten zeggen dat zij niet alle risico's zullen dragen. Het is ongelofelijk ingewikkeld om dit door te voeren, maar dit moet toch gebeuren. Ik geloof helaas niet dat het Europees Parlement hieraan zal meewerken, maar ik beveel allen in dit Parlement aan dit toch te doen.

**Ieke van den Burg (PSE).** - Tegen mijn gewoonte in wil ik beginnen met een politieke verklaring, want ik vind belastingontduiking en -ontwijking in deze tijd van toenemende werkloosheid en toenemende inkomensongelijkheid echt een schande. Tijdens de verkiezingen zal blijken welke partijen daar ook echt werk van willen maken.

Het verslag van mijnheer Hamon over de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden is een voorbeeld van de kwestie die aan de orde is. Ik realiseer mij dat het voor de commissaris lastig is om daar met de regel van algemene stemmen echt overeenstemming over te krijgen. De PSE-Fractie heeft meer ambitie dan in het Commissievoorstel aanwezig was en die is verwerkt in een aantal amendementen die wij hebben ingediend.

Een laatste opmerking over mevrouw Lulling die de twee systemen van informatie-uitwisseling en bronbelasting tegenover elkaar zet. Ik denk dat dat niet zozeer het punt is. Het gaat om de mazen die er in beide systemen in de wet zitten en dat zijn de punten waarop wij ons moeten concentreren. Er zijn stappen gedaan, maar er moet meer gebeuren dan wat nu in het verslag staat.

**László Kovács, lid van de Commissie.** – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik dank u allen voor uw opmerkingen en uw gedurende het debat geuite meningen. Het doet mij deugd dat het Europees Parlement en de Commissie het eens zijn over de acties die moeten worden ontplooid om belastingfraude en belastingontduiking in de Europese Unie beter te kunnen bestrijden en ik ben ingenomen met de algemene steun voor de twee voorstellen.

Ik bedank u nogmaals voor het feit dat er voorrang is gegeven aan het dossier van de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden en dat u de Commissie steunt in haar pogingen om goed bestuur op belastinggebied te bevorderen. Snel vooruitgang boeken bij de besprekingen van het wijzigingsvoorstel is tevens een van de prioriteiten van het Tsjechische voorzitterschap. Door de internationale situatie - de financiële en economische crisis - is het ook voor de meeste lidstaten een prioriteit.

Ik ben ervan overtuigd dat zodra de lidstaten het eens zullen zijn over manieren om bestaande mazen in de richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden te dichten, de Raad de Commissie waarschijnlijk zal verzoeken op eenzelfde manier de overeenkomsten te herzien met de vijf niet-EU-lidstaten en de tien andere rechtsgebieden die deelnemen aan het stelsel van belastingheffing op inkomsten uit spaargelden. Het is voorbarig om er nu over te speculeren hoe zij op onze aanpak zullen reageren. De EU moet eerst intern een unaniem akkoord bereiken. Ook op dit punt ben ik echter optimistisch gezien de vooruitgang die is geboekt bij de gesprekken van de G20 over het voldoen aan de OESO-normen van informatie-uitwisseling.

Wat het verslag van de heer Visser betreft, heb ik eerder al aangegeven dat de Commissie de amendementen van het Parlement weliswaar niet kan accepteren, maar wel nota heeft genomen van de aanbevelingen in het verslag. Ideeën waar de Commissie helemaal achter staat, zijn met name de noodzaak van een betere coördinatie tussen de verschillende lidstaten, de noodzakelijke verbetering van de kwaliteit van de informatie-uitwisseling, de noodzaak van automatische toegang van lidstaten tot bepaalde gegevens in databanken van andere lidstaten en het vereiste om de procedures voor registratie en schrapping te harmoniseren. De Commissie zal daarom eind mei een veelomvattender voorstel indienen voor een herschikking van de verordening inzake administratieve samenwerking, waarin deze voorstellen zullen worden geïntegreerd.

Tot slot en zoals ik in het verleden al meermaals heb gezegd, moge het duidelijk zijn dat er geen panacee bestaat voor het uitbannen van belastingfraude en belastingontduiking. De voorstellen die wij vandaag hebben besproken, zijn twee belangrijke stappen vooruit in het kader van de algemene EU-strategie ter bestrijding van belastingfraude.

**Benoît Hamon**, *rapporteur*. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik zal het heel kort houden, aangezien ik daarstraks al een hele poos aan het woord ben geweest.

Ik zou allereerst mevrouw Raeva en mevrouw Siitonen willen bedanken, evenals mijn andere collega's, voor hun bijdragen aan het debat en aan deze tekst, en ik zou de heer Kovács willen zeggen dat ik volgens mij begrepen heb wat hij gezegd heeft.

Maar ik denk dat een sterk signaal morgen van het Europees Parlement over de vraag van het toepassingsgebied, over de vraag van het bankgeheim en over de vraag van de lijst van belastingparadijzen hem van waardevolle steun zal zijn in de Raad, vooral als we straks over nieuwe overeenkomsten met derde landen moeten onderhandelen.

Tot slot wil ik reageren op wat mevrouw Lulling mij en de heer Kovács – overigens op heel vriendelijke toon – verweet, namelijk dat wij "de bokken niet van de schapen weten te scheiden". Ik denk dat dit Parlement morgen, ondanks dat het de bokken en de schapen niet altijd weet te scheiden, wel degelijk het verschil zal weten te maken tussen het algemeen belang en particuliere belangen, en ik hoop dat we zo zullen bijdragen tot een betere bestrijding van belastingfraude.

**Astrid Lulling (PPE-DE)**. – (FR) Mevrouw de Voorzitter, ik heb verzocht om het woord voor een persoonlijk feit. De heer Hamon maakt mij zojuist een verwijt en ik moet hem zeggen dat ik vaststel dat hij en de commissaris helaas nog altijd de bokken niet van de schapen weten te scheiden. En ik moet hem zeggen dat het enige systeem dat ervoor zorgt dat elke belastingbetaler daadwerkelijk zijn belastingen betaalt – en dat is wat wij allen willen –, het beste systeem, het systeem van de bronbelasting is, omdat het systeem van informatie-uitwisseling een fiasco is. Het heeft niet gefunctioneerd, en we weten niet wie wat heeft betaald omdat de diensten het systeem niet wisten te beheren.

Dat wilde ik graag nog even verduidelijken.

**De Voorzitter**. - Het debat is gesloten.

De stemming vindt vrijdag 24 april 2009 plaats.

#### **Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN)**, *schriftelijk*. – (PL) In het kader van dit debat over belastingontduiking op het gebied van de heffing op inkomsten uit spaargelden en btw zou ik de volgende kwesties onder de aandacht willen brengen.

1. De totale belastingontduiking in alle fiscale rechtsgebieden van de Europese Unie bedraagt ongeveer 200 miljard euro per jaar. Dit bedrag vertegenwoordigt meer dan 2 procent van het bnp van de lidstaten en betekent een enorm verlies aan openbare inkomsten voor deze landen.
2. Het is derhalve positief dat de nieuwe richtlijn een einde maakt aan de bestaande lacunes in de belastingwetgeving en dat, met het oog op de verbeeldingskracht van belastingontduikers, wordt getracht te verhinderen dat nieuwe strategieën worden ontwikkeld om de wetgeving op dit gebied te omzeilen.
3. Er wordt nader ingegaan op de kwestie van de belastingparadijzen op het grondgebied van de Europese Unie en in gebieden die afhankelijk zijn van EU-lidstaten. De huidige financiële crisis heeft aangetoond dat het toelaten van ondoorzichtige belastingregelgeving en anonieme transacties, evenals een gebrek aan samenwerking op fiscaal gebied, op korte termijn tot extra inkomsten voor bepaalde landen en afhankelijke gebieden kunnen leiden, maar op langere termijn het financiële systeem aan het wankelen brengen en ernstige financiële crises kunnen veroorzaken.

**Siiri Oviir (ALDE)**, *schriftelijk*. – (ET) Het inkomstenverlies als gevolg van alle mogelijke vormen van belastingontduiking in de EU bedraagt jaarlijks 200 miljard euro, oftewel bijna twee procent van het bbp.

Miljarden euro's aan gederfde belastinginkomsten jaar na jaar betekenen minder additionele investeringen in de EU-lidstaten en minder overheidsuitgaven voor het algemeen belang. Tegen de achtergrond van de huidige financiële crisis beschikken de lidstaten hierdoor over beduidend minder slagkracht om de problemen aan te pakken op het gebied van de sociale zekerheid, de gezondheidszorg en het onderwijs.

Het belang voor de EU van de strijd tegen belastingfraude kan met geen enkele mogelijkheid onderschat worden en we moeten onze leidende rol op dit gebied echt zien te behouden! Alleen op die manier zullen

we kunnen bewerkstelligen dat alle belangrijke financiële centra buiten de Europese Unie het soort maatregelen treffen dat reeds ingevoerd is in de lidstaten.

Ik sluit mij aan bij de Europese Commissie als die zegt dat we - uiteraard met inachtneming van het beginsel van vrij verkeer van kapitaal zoals vastgelegd in het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap - zouden moeten kijken of er niet een aantal clausules zou kunnen worden toegevoegd om pogingen van in de EU gevestigde natuurlijke personen om zich te onttrekken aan de tenuitvoerlegging van de spaarrichtlijn - door in de EU genoten rente weg te sluizen via van belasting vrijgestelde brievenbusondernemingen buiten het grondgebied van de EU of daar waar er geen soortgelijke of identieke regels gelden zoals in de EU - in de kiem te smoren.

Nultolerantie jegens belastingparadijzen is het toverwoord. Onder de huidige economische omstandigheden is elke vertraging bij het vinden van oplossingen voor een eerlijkere en meer consistente toepassing van maatregelen op dit gebied onaanvaardbaar!

**Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), schriftelijk. – (FI)** De herziening van de richtlijn betreffende belastingheffing op inkomsten uit spaargelden vormt een belangrijk onderdeel van de nieuwe financiële architectuur en regelgeving van de financiële markten. De huidige richtlijn is hopeloos verouderd. Het is vrij eenvoudig deze te omzeilen, bijvoorbeeld door investeringsmaatschappijen te laten optreden als tussenpersonen. Deze worden door de richtlijn namelijk niet als uitbetalende instanties aangemerkt en daarom bestaat er voor deze maatschappijen geen enkele verplichting om deel te nemen aan het informatie-uitwisselingssysteem. Ook is het onder de oude richtlijn mogelijk om investeringsportfolios zodanig vorm te geven dat inkomsten die het equivalent vormen van de rente-inkomsten dankzij zogeheten "herverpakking" buiten de werking van de richtlijn vallen.

Met deze hervorming wordt gepoogd deze problemen uit de wereld te helpen. Om het probleem van de tussenpersonen op te lossen, werkt de Commissie nu aan uitbreiding van de definitie van uitbetalende instantie met stichtingen en fondsen. Ook zijn er plannen om nieuwe innovatieve producten in de richtlijn op te nemen, zoals bepaalde soorten levensverzekeringsspolissen.

De opname van andere nieuwe financiële producten is echter veel moeilijker. Helaas is het uitermate lastig om definities op te stellen waarmee alle inkomsten die gelijk zouden kunnen worden gesteld met inkomsten uit rente zouden kunnen worden aangemerkt als rentebetaling, zeker omdat het vrij eenvoudig is om nieuwe financiële producten te bedenken. Met het oog hierop dienen we ons goed te bezinnen over hoe we deze producten het best kunnen reguleren, alvorens ze op te nemen in de richtlijn. De Commissie is tevens van plan een voorstel in te dienen ter wijziging van de richtlijn inzake wederzijdse bijstand, met daarin onder meer hervormingen in verband met de automatische uitwisseling van informatie.

Ter voorkoming van belastingontduiking is het tevens van cruciaal belang dat de drie landen die nog uitgezonderd zijn van deelname aan het huidige informatie-uitwisselingssysteem, namelijk België, Luxemburg en Oostenrijk, zich er nu ook bij aansluiten. De door de rapporteur voorgestelde uiterste invoeringsdatum hiervoor, 2014, verdient onze volledige steun.

### **23. Opstellen van profielen, met name op basis van etnische afstamming en ras, in het kader van de bestrijding van terrorisme, rechtshandhaving, immigratie, douane- en grenscontrole (debat)**

**De Voorzitter.** - Aan de orde is het verslag (A6-0222/2009) van Sarah Ludford, namens de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken, houdende een aanbeveling aan de Raad betreffende het vraagstuk van het opstellen van profielen, met name op basis van etnische afstamming en ras, in het kader van de bestrijding van terrorisme, rechtshandhaving, immigratie, douane- en grenscontrole [2008/2020(INI)].

**Sarah Ludford, rapporteur.** – (EN) Mevrouw de Voorzitter, in het afgelopen decennium zijn er wetten en praktijken gekomen die het mogelijk maken grote hoeveelheden persoonsgegevens op te slaan en uit te wisselen. De EU zelf stelt momenteel een aantal maatregelen voor die het opstellen van profielen moeten vergemakkelijken, een techniek waarbij uit diverse bronnen gegevens worden verzameld om zo een soort mal te maken voor mensen met "verdachte" kenmerken, gedragspatronen of personen waar ze mee omgaan, en die verder moeten worden gescreend als zijnde waarschijnlijke plegers van misdaden of terroristische activiteiten.



Er heeft ook een verschuiving plaatsgevonden naar politiewerk waarbij een voorspellende en preventieve aanpak wordt gehanteerd die in bepaalde omstandigheden weliswaar waardevol kan zijn, maar ook kan leiden tot repressieve maatregelen tegen onschuldige mensen als gevolg van stereotypering, vaak op basis van ras of zelfs godsdienst.

Wat mij verontrust bij het opstellen van profielen en datamining is het feit dat zij afwijken van de algemene regel dat besluiten inzake de rechtshandhaving gebaseerd moeten zijn op het persoonlijk gedrag van het individu. Het gevaar bestaat dat onschuldige mensen worden blootgesteld aan willekeurige aanhoudingen, ondervragingen of reisbeperkingen. Als het stempel "interessant" op deze mensen vervolgens niet direct wordt verwijderd, zouden er beperkingen op langere termijn kunnen volgen zoals het weigeren van een visum en toegang, een verbod op werk of zelfs arrestatie en vrijheidsbeperkende maatregelen.

In een wereld waarin internationaal steeds meer gegevens worden uitgewisseld, zou het feit dat iemand wordt bestempeld als zijnde van belang in het kader van de veiligheid of het politiewerk en dat dit vervolgens niet wordt gecorrigeerd, niet alleen hinderlijke of dure, maar zelfs verschrikkelijke gevolgen kunnen hebben. Denkt u maar aan Maher Arrar, de op een martelvlucht gezette Canadese staatsburger - op wiens afschuwelijke ervaringen de film *Rendition* is gebaseerd -, die werd opgepakt omdat er profielen waren opgesteld van bekenden van zijn broer; hoewel hijzelf niets verdachts had gedaan, heeft hij toch zeven maanden in een Syrische martelgevangenis doorgebracht.

Mijn hartelijke dank gaat uit naar de schaduwrapporteurs, die een grote bijdrage hebben geleverd aan het voor u liggende verslag. Het schetst de normen op het gebied van de mensenrechten, gegevensbescherming en non-discriminatie in een poging het opstellen van profielen altijd aan de volgende twee grondbeginselen te laten voldoen, namelijk dat repressieve consequenties gebaseerd zijn op individueel gedrag en dat het beginsel van gelijkheid voor de wet wordt gerespecteerd.

Aan het opstellen van profielen kleven niet altijd juridische bezwaren. Zo kennen we ze allemaal wel: de thrillers waarin een psycholoog een crimineel profiel moet opstellen van een vermoedelijke moordenaar; en als een getuige met een duidelijke beschrijving ofwel het volgende profiel komt van bijvoorbeeld een bankoverval: blanke man, circa dertig jaar, zou het onzinnig zijn om een Aziatische vrouw van ongeveer vijftig jaar te arresteren.

Het grootste risico van het opstellen van profielen is dat dit gebeurt op basis van etnische afstamming of ras. Als een politieagent louter op basis hiervan besluit iemand aan te houden, te fouilleren of te arresteren, dan hebben we het hier over gemakzuchtige en misplaatste stereotypering, die neerkomt op onwettige discriminatie van minderheden.

Er zijn grote zorgen over het feit dat de Roma op deze manier tot slachtoffer worden gemaakt. In mijn eigen stad, Londen, heeft de impact op jonge zwarte mannen geleid tot strengere richtsnoeren en waarborgen - die het inlichtingengestuurde onderzoek van misdaden echter geenszins in de weg mogen staan.

Afgezien van de vraagtekens bij de legitimiteit, heb ik grote twijfels over de doeltreffendheid van het opstellen van profielen. Het blijven uitkijken naar verdachte mensen op basis van uiterlijke kenmerken of gedrag kan afleiden van de zoektocht naar degenen die echt gevaarlijk zijn. Er is ook een risico dat de echte criminelen zich aanpassen aan het profiel door onschuldig uitziende mensen te gebruiken als bolletjesslikkers of plegers van zelfmoordaanslagen of door andere reisroutes te gebruiken dan de gecontroleerde.

Bij de bestrijding van terrorisme richt de aandacht zich nu vooral op Aziaten, met name die van Pakistaanse origine. 32 procent van de Britse moslims geeft aan op vliegvelden te worden gediscrimineerd. Er is een groot risico dat we deze mensen van ons vervreemden en dat zij vervolgens niet meer meewerken met de politie en uiteindelijk de veiligheid ondermijnen.

In dit verslag wordt derhalve gehamerd op de conformiteit van de Europese of nationale wetgeving inzake het opstellen van profielen met de bestaande Europese wetgeving en internationale verdragen. Indien mogelijk moeten alle waarborgen voor het opstellen van profielen worden samengevoegd in één enkel rechtsinstrument.

Naast de juridische beoordeling moeten de evenredigheid en doeltreffendheid van het opstellen van profielen nader worden bestudeerd. Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten en de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming zouden hierbij, in hun respectievelijke hoedanigheid, een sleutelrol moeten spelen.

Tot slot moet er een samenhangend en rechtvaardig juridisch kader worden vastgesteld als we het opstellen van profielen op een rechtmatige en eerlijke manier willen inzetten om de veiligheid in stand te helpen houden.

**László Kovács**, *lid van de Commissie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, namens de Commissie verwelkom ik dit initiatief van het Parlement om op Europees vlak de aandacht te vestigen op het vraagstuk van het opstellen van profielen, met name op basis van etnische afstamming en ras, in het kader van de bestrijding van terrorisme, rechtshandhaving, immigratie en douane- en grenscontrole.

Het verslag-Ludford vormt een uitstekend platform voor de verdere aanpak van deze kwestie en wel doordat het een brede discussie op gang brengt en suggesties doet voor de oplossing van dit probleem. Ik wijs erop dat de al bestaande wetgeving op het gebied van gegevensbescherming een hoge mate van bescherming van persoonsgegevens garandeert - ook van gevoelige gegevens zoals informatie over etnische afstamming of ras - en van toepassing is ongeacht de gebruikte technologie. Het moge dan ook duidelijk zijn dat de algemene beginselen op het gebied van gegevensbescherming ook gelden voor het opstellen van profielen als een manier van gegevensverwerking.

De Commissie is er vast van overtuigd dat het ongerechtvaardigde of onnodige opstellen van etnische profielen een oneerlijke en verboden praktijk is, zelfs wanneer dit gebeurt voor rechtshandavingsdoeleinden of in verband met immigratie en douane- en grenscontrole, en strijdig is met de fundamentele waarden van de Europese Unie.

Volgens belangrijke, door de Commissie voorgestelde instrumenten - zoals de Schengengrenscore, Eurodac, SIS en VIS - is het aanwenden van technieken voor het ongerechtvaardigde opstellen van etnische profielen niet toegestaan. Wat bijvoorbeeld de grenscontroles betreft, is in artikel 6 van de Schengengrenscore vastgesteld dat de grenswachters de grenscontroles uitvoeren zonder discriminatie van personen op grond van hun ras of etnische oorsprong, godsdienst of overtuiging.

Ik wijs ook op de activiteiten van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten op dit gebied. Dit Bureau staat op het punt een handboek goede praktijken uit te brengen voor de bestrijding en preventie van het opstellen van etnische profielen. De Commissie steunt de opname in het werkprogramma van het Bureau voor 2010 van gezamenlijke training met Frontex, waar dit handboek gebruikt zou kunnen worden. Ook steunt zij de opname in ditzelfde werkprogramma van een project betreffende de uitvoering van artikel 6 van de Schengengrenscore dat gericht is op gegevensverzameling.

Tot slot verwelkomt de Commissie het gisteren verschenen rapport over het onderzoek naar minderheden en discriminatie (EU-MIDIS). De secties over rechtshandhaving en grenscontrole verschaffen ons nadere en recente gegevens inzake ervaringen met het opstellen van etnische profielen. De Commissie zal uiteraard goed kijken naar de resultaten van het EU-MIDIS-onderzoek, waarvan gedurende het jaar steeds een hoofdstuk zal worden gepubliceerd. We kunnen nu echter al concluderen dat racisme en xenofobie nog steeds bestaan in de Europese Unie en dat zij een rol spelen in het leven van etnische minderheden.

De Commissie is het met het ontwerpverslag eens dat de verwerking van gegevens voor statistische doeleinden, inclusief informatie betreffende etnische afstamming, ras of afkomst, gebruikt zou kunnen worden om indirecte discriminatie of ongerechtvaardigde praktijken op het gebied van rechtshandhaving vast te stellen. Dit aspect moet echter goed worden bestudeerd. De Commissie buigt zich derhalve over de mogelijkheid om de Groep Gegevensbescherming Artikel 29 te verzoeken een advies op te stellen over de verwerking van persoonsgegevens voor statistische doeleinden, inclusief informatie betreffende etnische afstamming, ras of afkomst.

Daarnaast volgt de Commissie de werkzaamheden van de Raad van Europa aan de ontwerpaanbeveling over het opstellen van profielen op de voet. De Commissie staat op het punt de Raad te verzoeken een mandaat goed te keuren om over deze ontwerpaanbeveling te onderhandelen.

Wat de noodzaak betreft van een juridisch kader waarin een definitie wordt gegeven van het opstellen van profielen, acht de Commissie de relevante EU-wetgeving op het gebied van grensbeheer en gegevensbescherming toereikend voor de bescherming van de grondrechten. Sterker nog, uit hoofde van deze wetgeving moet iedere gegevensverwerkende handeling een specifieke, erkende rechtsgrond hebben en met name de beginselen van noodzaak, evenredigheid, doelbinding en accuratesse respecteren. Er is sprake van supervisie door onafhankelijke overheden. Het kader omvat momenteel ook strenge regels voor de verwerking van gevoelige persoonsgegevens of geautomatiseerde besluiten. Al deze beginselen zijn tevens van toepassing op het opstellen van profielen als een manier om persoonsgegevens te verwerken.

De Commissie is - net zoals ik dat persoonlijk ben - vastbesloten alle door de Verdragen verleende bevoegdheden ten volle te benutten om racisme en xenofobie te bestrijden, dus ook racisme van de kant van overheden. De Commissie is vastberaden ons beleid ter bestrijding van racisme en xenofobie in het Stockholm-kader te versterken, waarbij ook de kwestie van het opstellen van etnische profielen zou moeten worden aangepakt.

Namens de Commissie verwelkom ik nogmaals het ontwerpverslag en ik verheug mij op de aanneming ervan tijdens de plenaire vergadering van morgen.

**Claude Moraes**, *namens de PSE-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, als socialisten steunen wij dit verslag ten volle en hebben wij er een bijdrage aan geleverd omdat dit volgens ons de eerste keer is in dit Parlement dat er een goed politiek, juridisch en moreel debat is gevoerd over het opstellen van etnische profielen en de gevolgen ervan voor gewone mensen.

Wij vinden dat er lange tijd geen aandacht is besteed aan de kwesties van het opstellen van voorspellende profielen en datamining en ik ben bijzonder ingenomen met de positieve benadering van de Commissie, die erin bestaat deze kwestie te erkennen en te onderkennen dat het opstellen van etnische profielen kan resulteren in indirecte discriminatie.

De socialisten hopen dat, als dit verslag morgen wordt aangenomen en naar aanleiding van de verwachte aanbeveling van de Raad van Europa over het opstellen van profielen, de politieke impuls sterk genoeg zal zijn om dit onderwerp op de hoogste niveaus te behandelen. Waarom? Voor mijn kiesdistrict Londen en voor mijzelf persoonlijk, kan ik zeggen dat ik weet wat het opstellen van etnische profielen betekent. Het betekent regelmatig te worden aangehouden en gefouilleerd op basis van uiterlijk in plaats van dat dit gebeurt aan de hand van goed, inlichtingengestuurd politiewerk en volgens de juiste procedures.

Op deze manier is het opstellen van profielen weggegooid geld. Er worden noch terroristen mee gepakt, noch criminelen. Wel is het indirect of direct gericht op kwetsbare personen, mensen met een zogenaamd verkeerde etnische achtergrond.

We moeten ons realiseren dat dit kan leiden tot visitaties en andere gesignaleerde misstanden. Dit verslag is een belangrijke stap vooruit bij de bescherming van mensen tegen iets dat tot nu toe een non-issue was, die nu gelukkig door Sarah Ludford in het Parlement aan de orde is gesteld, en wij zullen dit verslag morgen ten volle steunen.

**Carl Schlyter**, *namens de Verts/ALE-Fractie*. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik bedank Sarah Ludford voor haar verslag. Kathalijne Buitenweg kan hier niet zijn, maar ik vertegenwoordig haar standpunten.

Ten eerste vraag ik: wat is een terrorist? Welk gevoel creëren terroristen? Ze creëren onveiligheid. Ook maken ze iedereen kwetsbaar en weerhouden ze de mensen ervan hun leven naar eigen keuze in te richten.

Kijken we vervolgens naar de antiterreurwetgeving met daarbij het opstellen van profielen, dan zien we dat deze onveiligheid creëert en problemen voor mensen in hun dagelijks leven. Terrorisme kan niet worden bestreden met antiterreurwetten die dezelfde gevoelens van onveiligheid oproepen.

Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is op dit punt meer dan duidelijk geweest met zijn uitspraak dat dit moet worden verboden. Het blijkt noch efficiënt, noch wettig te zijn. Het Carter Center in de Verenigde Staten heeft de inefficiëntie ervan aangetoond. Het Duitse programma voor toezicht op moslimmannen tussen de achttien en veertig jaar in Duitsland was niet efficiënt. Het werkt niet en ik hoop echt dat we een einde kunnen maken aan de laatste uitzonderingen die onder andere vliegvelden en havens toestaan gebruik te maken van deze inefficiënte methoden, die een nare smaak achterlaten.

Hoe kunnen we overigens pretenderen een hoge mate van bescherming te zullen hebben wanneer mensen in cafés cd's laten rondslingeren met daarop de gegevens van twintig miljoen mensen en wanneer we bedenken hoe gemakkelijk het is om computers te hacken? Als kind deed ik dit namelijk zelf ook.

Ik vind dit verslag dan ook belangrijk. De Raad moet zijn logica aanpassen en de middelen efficiënt gebruiken, waarbij er tijd en aandacht wordt besteed aan specifieke individuen in plaats van aan etnische registratie, waarmee alle normen op het gebied van de mensenrechten met voeten worden getreden.

**Emine Bozkurt (PSE)**. - Allereerst wil ik Baroness Ludford bedanken voor dit goede verslag. Het verslag had nog sterker mogen zijn, maar vormt een aanwinst in het debat over dit onderwerp.

Soms kan *profiling* noodzakelijk zijn, maar die gevallen moeten duidelijk afgebakend worden en gewaarborgd tegen misbruik. De mogelijkheden om informatie op te slaan, uit te wisselen en te interpreteren zijn de laatste jaren sneller toegenomen dan de noodzakelijke beperkingen die democratieën zichzelf hiervoor opleggen. Amerikaanse veiligheidsdiensten kregen als gevolg van *datamining* en onderzoek op basis van profielen geen betere en niet meer betrouwbare informatie, maar vooral een veel hogere werkdruk. Een veiligheidsagent vergeleek het wel met het vullen van een waterglas met een brandweerslang, bijzonder ineffectief.

Natuurlijk worden profielen op basis van etnische afstamming al jaren gebruikt, zelfs al noemen wij het meestal anders. Zelfs ik met mijn 1,60 meter, toch niet de meest bedreigende verschijning, word bij de douane nog regelmatig terzijde genomen. Een kleine persoonlijke ergernis, maar veel mensen die de wet keurig naleven, ondergaan dit ongemak niet regelmatig, maar stelselmatig. Die mensen krijgen van onze samenleving de boodschap dat zij altijd verdacht zijn, minder waard zijn en niet welkom zijn. Échte criminelen, die uit iedere bevolkingsgroep voortkomen, zullen wij daar dus niet mee pakken.

**László Kovács**, lid van de Commissie. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, uit de interventies van de verschillende Parlementsleden blijkt hoe belangrijk de kwestie van het opstellen van profielen en de eerbiediging van de grondrechten zijn en hoeveel aandacht het Parlement hieraan besteedt.

Het verslag geeft een prima beeld van de vragen die het gebruik van technieken voor het opstellen van profielen opwerpt, met name op basis van etnische afstamming, ras, nationaliteit of godsdienst, in het kader van rechtshandhaving, immigratie en grenscontrole.

De problemen die het opstellen van profielen in het algemeen met zich meebrengt en in het bijzonder die in de uitdrukkelijk in het verslag genoemde sectoren worden door de Commissie - nu en in de toekomst - op de voet gevolgd.

De Commissie houdt momenteel een raadpleging over de uitdagingen op het gebied van gegevensbescherming als gevolg van nieuwe technologie. De resultaten ervan zouden de Commissie elementen moeten verschaffen die haar zullen helpen bij haar overpeinzingen en bij de oplossing van de mogelijke problemen op het gebied van justitie, vrijheid en veiligheid als gevolg van het opstellen van profielen.

Uit de recente, door het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten gepubliceerde resultaten met betrekking tot minderheden en discriminatie in de EU, die de Commissie gisteren heeft verwelkomd, blijkt dat racisme en xenofobie nog steeds bestaan in de Europese Unie en dat zij een rol spelen in het leven van onze minderheden.

De Commissie moet de resultaten van dit onderzoek nauwkeurig bestuderen om de te hanteren strategie te kunnen bepalen. Ik ben, nogmaals, bijzonder ingenomen met het ontwerpverslag en ik verheug mij op de aanneming ervan tijdens de plenaire vergadering van morgen.

**Sarah Ludford**, rapporteur. – (EN) Mevrouw de Voorzitter, ik ben erg blij met de positieve reactie van de commissaris. Een aantal door hem genoemde zaken lijkt mij bijzonder nuttig: het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, leidraden voor het opstellen van etnische profielen, het feit dat de Commissie samen met de Raad van Europa werkt aan zijn aanbeveling en de suggestie dat de Groep Artikel 29 om richtsnoeren over deze kwestie wordt verzocht.

Ik zou echter graag zien dat de Commissie zich nog iets meer focust op de specifieke problemen rond het opstellen van profielen. Er ligt tenslotte een aanbeveling op tafel inzake het opstellen van profielen in de context van PNR-gegevens, dus er zijn speciale problemen.

Mijn bijzonder hartelijke dank gaat uit naar de kleine, doch selecte groep collega's die een bijdrage heeft geleverd aan het debat. Twee dingen zijn volgens mij overduidelijk geworden: ten eerste het feit dat zogenaamde veiligheidsmaatregelen kunnen resulteren in onveiligheid en ten tweede dat zij een verspilling in plaats van een doeltreffende aanwending van middelen kunnen inhouden. We hebben het hier dus over zowel effectiviteit als burgerlijke vrijheden.

**De Voorzitter.** - Het debat is gesloten.

De stemming vindt vrijdag 24 april 2009 plaats.

## 24. Statistieken over gewasbeschermingsmiddelen (debat)

**De Voorzitter.** - Aan de orde is de aanbeveling voor de tweede lezing (A6-0256/2009) van Bart Staes, namens de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, betreffende het gemeenschappelijk standpunt door de Raad vastgesteld met het oog op de aanneming van de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende statistieken over gewasbeschermingsmiddelen [11120/2/2008 - C6-0004/2009 - 2006/0258(COD)].

**Bart Staes, rapporteur.** - Voor ons ligt het eindakkoord waarover wij met de Raad en de Commissie onderhandeld hebben, een eindakkoord na een eerste lezing waarin wij als Parlement een heel sterke positie hadden ingenomen en een aantal elementen hadden ingebracht die ons met een grote meerderheid eigenlijk een sterke uitgangspositie ten opzichte van de Raad verschaffen. Ik moet zeggen dat het gemeenschappelijk standpunt van de Raad enkele maanden na onze eerste lezing eerder ontgoochelend was. Er was eigenlijk niet veel wil om onze aanpak te volgen en het waren dus niet direct gemakkelijke onderhandelingen met de Raad.

Maar goed, wij zijn een stapje verder gekomen en er was een zeer constructieve sfeer. Ook de parlementsdelegatie was een sterke groep. Er was eenheid in verscheidenheid. Ik denk dat wij met enige fierheid het resultaat morgen in stemming mogen brengen. Wij leveren dus in elk geval een bijdrage en zorgen ervoor dat er een basis is om naast de twee reeds goedgekeurde wetten inzake pesticiden, te weten de richtlijn over duurzaam gebruik en de verordening over het op de markt brengen van pesticiden, een instrumentarium aan te reiken in de vorm van een goede regeling inzake het aanleveren van gegevens via statistieken. Dit is dus naar mijn mening de basis van het parlementaire, het wetgevende werk dat wij hebben verricht.

Het is een van de belangrijkste verworvenheden dat wij aan de Raad, eigenlijk tegen zijn wil, hebben kunnen opleggen dat wij als basisdefinitie voor pesticiden de basisdefinitie hebben genomen zoals die eerder door het Parlement in het kader van het politiek akkoord met de Raad is opgenomen in de richtlijn over duurzaam gebruik. Dit zorgt voor een zekere samenhang en dat is belangrijk, ook voor later gebruik.

Wij hebben ook een zeer duidelijke verwijzing kunnen opnemen naar de algemene kaderwet inzake statistieken, naar de wijze waarop met statistieken moet worden omgegaan, de wijze waarop die worden behandeld en vooral de wijze waarop zal worden omgegaan met die gegevens, ook vanuit het oogpunt van vertrouwelijkheid. Wij hebben bereikt dat de gegevens die de lidstaten over pesticiden moeten aanleveren, degelijk en onderling vergelijkbaar zijn. Ik had daar persoonlijk nog verder in willen gaan, maar wat nu bereikt is, is een eerste stap.

Een andere verworvenheid is zonder enige twijfel het feit dat, doordat wij als basisdefinitie het woord "pesticiden" hebben genomen en de definitie van pesticiden in de richtlijn inzake duurzaam gebruik, wij daarin ook in tweede instantie het begrip "biociden" hebben opgenomen. Dat was een belangrijk verzoek van de sociaaldemocratische fractie in dit Parlement. Dit is een verworvenheid. Het staat in de verordening, in het huidige politieke akkoord, ook al wordt er gezegd: wij verbinden ons ertoe om de verordening zoals zij nu over statistieken en pesticiden voorligt, uit te breiden met het begrip "biociden" op het moment dat die wetgeving bestaat en ook - en dat was een dringende eis van de Raad - na een effectbeoordeling ter zake.

Wij hebben bereikt dat er meer transparantie is. Wij hebben bereikt dat de gegevens op het internet moeten worden gepubliceerd. Wij hebben zoals gezegd - dat is altijd een kwestie van onderhandeling, dat is democratie - ook een aantal zaken niet bereikt. Ik heb die al aangegeven, onder andere het feit dat er een zwakkere formulering is inzake het niet-landbouwkundig gebruik van pesticiden. Op dat punt voldoet de ontwerpverordening niet helemaal aan hetgeen in eerste lezing was bereikt. Maar goed, het is een kwestie van geven en nemen.

Ik moet zeggen dat ik mijn collega's schaduwrapporteurs heel erg bedank. Het was een leuke manier om samen te werken. Dit was voorlopig mijn laatste wetgevend verslag in deze zittingsperiode en ik hoop dat ik daaraan in de volgende zittingsperiode nog heel wat kan toevoegen.

**László Kovács, lid van de Commissie.** - (EN) Mevrouw de Voorzitter, de door het Europees Parlement en de Raad in januari 2009 goedgekeurde thematische strategie voor een duurzaam gebruik van pesticiden moet een aanvulling vormen op het bestaande wetgevingskader door zich te richten op de gebruiksfase van pesticiden, met als doel het effect van pesticiden op de volksgezondheid en het milieu terug te dringen.

Dit voorstel is de derde wettelijke pijler van de strategie, samen met de kaderrichtlijn en de verordening betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen, en is erop gericht betrouwbare gegevens te verstrekken om de voortgang van de strategie te beoordelen.

De hoofddoelstelling van dit voorstel is dus ervoor te zorgen dat er in alle lidstaten vergelijkbare en betrouwbare gegevens worden verzameld en dat deze worden overgelegd aan de Commissie, waardoor het mogelijk wordt geharmoniseerde risico-indicatoren te berekenen en de voortgang van de thematische strategie te beoordelen.

Om redenen die vooral verband hielden met de reikwijdte van de verordening en de publicatie van resultaten konden de Raad en het Parlement in eerste lezing niet tot een akkoord komen over dit voorstel.

Dankzij de intensieve en vruchtbare dialoog in tweede lezing en met name de zin voor compromis van de rapporteur en schaduwrapporteurs konden er voor alle kwesties oplossingen worden gevonden.

De Commissie vindt het compromis alleszins redelijk en denkt dat hiermee rekening wordt gehouden met de zorgen van het Parlement zonder dat de nationale overheden en ondernemingen onevenredig zwaar worden belast en zij kan zich er derhalve in vinden.

De Commissie neemt deze gelegenheid te baat om de rapporteur, Bart Staes, te bedanken voor zijn uitstekende werk aan zo'n complex voorstel, voor zijn geduld en voor de uiterst constructieve dialoog met de Commissie. Op basis van het huidige compromis heeft de Commissie er vertrouwen in dat het Europees Parlement en de Raad tot een akkoord in tweede lezing kunnen komen over dit belangrijke voorstel in het kader van het welslagen van de thematische strategie voor een duurzaam gebruik van pesticiden.

**Anne Laperrouze**, *namens de ALDE-Fractie.* – (FR) Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de commissaris, dames en heren, tijdens de plenaire vergadering van januari 2009 hebben we twee wetgevingsteksten aangenomen over duurzaam gebruik van bestrijdingsmiddelen en het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen. Er is vurig over deze teksten onderhandeld, waarbij er daadwerkelijke vorderingen zijn gemaakt op het vlak van de bescherming van de volksgezondheid en het milieu.

Deze twee teksten zijn echter volstrekt vleugellam zonder deze verordening, die in feite de gewapende arm van de andere twee is. U zei het al, mijnheer de commissaris: deze statistieken zijn nodig om te weten te komen hoeveel nieuwe middelen er op de markt komen en hoe het gebruik ervan zich ontwikkelt en vooral om de risico-indicatoren zoals gedefinieerd in het verslag over duurzaam gebruik van bestrijdingsmiddelen te kunnen berekenen.

Ik wil ook benadrukken dat we mijns inziens niet alleen een evenwicht hebben gevonden tussen de noodzakelijke overdracht van gegevens en de vertrouwelijkheid van die gegevens, maar dat we bovendien de administratieve vereisten proportioneel hebben weten te houden, aangezien dat een punt van zorg is voor de gebruikers.

Wat biociden betreft moet benadrukt worden dat deze op termijn ook onder deze tekst zouden moeten vallen, overeenkomstig de uitkomsten van een effectbeoordeling.

We hebben ons eveneens gebogen over de niet-agrarische commerciële toepassingen van bestrijdingsmiddelen. Vooralsnog kan slechts een intuïtieve schatting worden gemaakt van de omvang hiervan. De pilotstudies die de Europese Commissie gaat uitvoeren, zullen dan ook zeer verhelderend zijn.

Tot slot wil ik graag onze rapporteur bedanken die ons gedurende de onderhandelingen steeds heeft gesteund en er sterk toe heeft bijgedragen dat we tot overeenstemming hebben kunnen gekomen.

**Bart Staes**, *rapporteur.* – Ik denk dat alles gezegd is. Het is een goed akkoord en ik hoop dat het morgenmiddag wordt aangenomen.

**De Voorzitter.** - Het debat is gesloten.

De stemming vindt vrijdag 24 april 2009 plaats.

#### **Schriftelijke verklaringen (artikel 142)**

**Daciana Octavia Sârbu (PSE)**, *schriftelijk.* – (RO) Zoals de Europese Unie in het zesde communautaire milieuactieprogramma heeft aangegeven, erkent zij de noodzaak van een meer consistente vermindering van het effect dat bestrijdingsmiddelen hebben op het milieu en de gezondheid. Deze verordening betreffende

statistieken over gewasbeschermingsmiddelen zal enkele leemten opvullen op het gebied van het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Uit de door de Commissie beschikbaar gestelde gegevens betreffende het gebruik en de verkopen van bestrijdingsmiddelen bleek dat het nodig is om op Gemeenschapsniveau te beschikken over een geharmoniseerde methodologie voor het verzamelen van statistische gegevens, zowel in het stadium van het op de markt brengen van de producten als bij de producenten.

Wij zijn ons allen bewust van het feit dat er een meer samenhangend wettelijk kader geschapen dient te worden op het niveau van de Europese Unie op het gebied van bestrijdingsmiddelen. Daarom onderstreep ik dat het vaststellen van een gemeenschappelijk kader voor de systematische productie van communautaire statistieken met betrekking tot het op de markt brengen en het gebruik van bestrijdingsmiddelen, in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel een goede zaak is.

## **25. Besluiten inzake bepaalde documenten: zie notulen**

## **26. Agenda van de volgende vergadering: zie notulen**

## **27. Sluitting van de vergadering**

*(De vergadering wordt om 23.05 uur gesloten)*